لومړی فصل

هغه اسلم نومیده ، دوه ویشت کلن زلمی او د ښې ځوانۍ او روغ صورت خاوند ؤ . د اندراب په دره کې د « کوز صیاد » کلي ته نیږدې یې د کروندې لس جریبه ځمکه لرله . غنمو یې ښې دانې نیولې وې . له دریو غواګانو نه یې دوه لنګې وې او کروند ګره یې د منې کښت ته ښه برابره وه . د یویې غویان یې مزي او پیاوړي وو . او د سپرلو آس یې په صیاد کې شهرت پیدا کړی ؤ .

اسلم به له سبا نه تر ماښامه پورې لګیا ؤ ، د کروندې په پولو او لښتیو کې به یې کار کاوه . او د خپلې ځمکې شاړه او بنجره برخه به یې ، چې پخوا خوړ لاندې کړې وه ، کروندې ته برابروله . په ژمی کې به چې د وزګارتیا موده شوه د غرڅه وو او زرکو په ښکار پسې به ووت او په شپو ورځو به د غرونو په درو او ګړنګونو کې د ښکار له ملګرو سره ورک و . کله چې به واورې زیاتې شوې او د ښکاریانو د راګرځېدو لار [illegible] پې وړلې ، [illegible] غرۍ به د [illegible] ځوو په سمڅو او ځنګلونو کې دونو ترچتریو لاندې تاټوبی کاوه. پتیرې ، ستوان (تلخان) او د ښکار غوښې به یې خوړلې او کله به چې له غرو او کمرونو څخه وریځې پورته شوې او بادونه به ودرېدل ا سلم به دښکاریا نو د کتار په سر کې خوځېده او منډ به یې ماتاوه . هغه له خپلې جسمی پیاوړتیا او ځیږوالي سربېره ډېر لطیف او حسا س روح درلود ، د طبیعت ښکلا او د غرونو ابهت هغه لکه شاعر او فنکار تر خپلې جاذبې لاندې راوستی و . کله به چې د غرونو آسمان ښکلې شو او وریځو به په څوکو او کمرونو باندې برجونه ودرول او د لمر دوړانګو ګلونه به یې په کې خواره

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واره کړل ، اسلم به ډوب او حیران ورته ناست ؤ او ورته کتل به یې. لوړو ژورو ، آبشارونو او د غرونو د پا سه د طبیعي شنیلیو او ګلونو چمنونو د هغه په سترګو کې یوه تلوسه ، یو تکل ، یو ښایسته اضطراب او ښکلا پیدا کوله ...

دا څومره ښایسته دي . خدایه ما ته روښانه سترګې ، تیز غوږونه او د آئینې غوندې زړه راکړه ، چې په هر څه کې تا ووینم او تا واورم .

د « صیاد » اوسیدونکو او ګاونډیو بزګرانو ا سلم ته په درنه سترګه کتل. په هغو مرکو کې چې غرمه مهال به یې د صیاد د ځوانانو د کلي په دمه ځای کې د ونو تر سیورو لاندې کولې ، د اسلم نوم به په تکرار یادېد ه .

هغه د کلي زلمیانو ته د میړانې ، ملګرتیا او د وزلوبې (بزکشی) او ښکارد میدان یو غوره ساری او د مسافرو په خدمت او د جومات په پاللو کې تر هر چا تکړه و. د کلي سپین ږیرو د اسلم پټه خوله ، خیر خوښونه ، تواضع او پاکي خوښوله او هغه به یې په مړې ژوندي کې ستایه .

اسلم ځینې داسې ځانګړي خواص لرل چې کلیوال یې د ده په باره کې درناوي او مهربانۍ ته اړ کول . دې به د ماښام په لمانځه کې تر ټولو لمونځ ګذارانو وروسته له جومات څخه راووت ، که به جومات ته مسافر راغلي وو ، ده کورته تر تګ وړاندې د هغوی لپاره په کلي کې ډوډۍ راټولوله . کله به داسې هم کېدل چې په کور کې به یې لنده مړې لرله یو دوه تنه مسافر به یې خپل کاله او دسترخوان ته را بلل، د اوداسه اوبه د خوب کمبله او سروېږ دي به یې ورته راوړل ، سبا ناری به یې ورکاوه. د مړیو په تد فین او تکفین کې به یې برخه اخیسته او تر هر چا د مخه به له یوم او کلنګ سره د کلي هدیرې ته روان و . ترخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره يې چا نه وه اوريدلې او پخپل خدمت او ځوانمردۍ باندې په ټولو کليوالو ګران و .

د کلي نجونو به کروندې ته د تګ راتګ په وخت هغه لار څارله چه اسلم به په هغې باندې ته راته . هغوی به هڅه کوله چې ده سره په لارکې مخامخ شي او په يوه وړه له وړو د ده پام ځانته را واړي . يوه ورځ فيروزه د هغه څنګ ته ورنيږدې شوه او په ربړديدلې آواز يې ورته وويل : اسلمه زه خو دې لېونۍ کړې يم ، يو وار خو راته وګوره لار تر پايه تشه ده . هيڅوک به تا د ديدار په ګناه ونه ترټي يوه تشه خبره خو راته وکړه ، آخر ته له چا ډارېږې ؟

اسلم رډ رډ فيروزې ته وکتل او وې ويل : زه له خدايه ډارېږم . ما ته په لاره کې مه درېږه !

فيروزې په مينه مينه اسلم ته وکتل نرۍ موسکايې په شونډو وځغليده ، بيا يې اسلم ته وويل : مينه خو د خدای له لوري ده ، هغه دا اور ما ته راواچاوه او ته يې زما زړه ته را ننه ايستې ، لږ انصاف خو راسره وکړه .

د اسلم زړه له دې خبرې سره وبرېښيده . فيروزې ته يې وکتل . شنې سترګې ، خواره واره ګاړګوټي ويښتان ، پراخ تندی ، تړلې وروځې هسکه غاړه اور بلوونکي کتل او تر دې پورته يوه رڼا ، داسې رڼا چې اسلم سر تر پښو په هغې کې ډوب شو . ورويې له ځان سره وويل : خدايه ما وساتې ، ما ته مقاومت او د زړه تسکين راکړې .

نه ، نه نه يې درکوي ، ته مين شوی يې ، زړه ستا له واکه ووت او عشق د دغه کور خاوند شو . هغه خپل څراغ دلته ولګاوه .

پس له دې ورځې به اسلم پر لارو ځوړند سر او مات ورمېږ تېرېده او له نجونو څخه به يې لار جلا کوله . د کلي نجونو کرار کرار د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فیروزې مینه د ځوانۍ د رنګینو خیالونو داستان کړه . او په هغوی پسې یې د خپلې خوښې قصې او افسانې جوړې کړې .

د پیغلو تر مینځ آوازه وه چې د اسلم مور سل کلمه دارې روپۍ کونډه کړې دي او د خپل زوی د کوزدې لپاره یې امیل ترې جوړ کړی دی . ځینو ټوکمارو نجونو به په مسخرو کې د اسلم د مور دکلمه دارو رو پیو په امیل سوګند خوړ او ویل به یې : که ما دا پلانې کار کړی وي د اسلم د کلمه دارو روپیو څخه دې بې برخې شم .

د اسلم د امیل قصه دومره اوږده شوې وه چې حتی د صیاد څخه د باندې کلیو نجونو هم د هغه هوس کاوه . په زلمیانو کې بیا د اسلم ښکاري ټوپک ، د برکې ښکاري لنډی چکمن ، برزو او د وزلوبې آس نوم ایستلې ؤ . ډېرو به ویل : دا برزو او چکمن څومره ښه پې ښکاري ! اې بختوره .... خو د خدای داد دی چا ته یې چې ورکوي نو ورکوي یې ....

اسلم به چې د باندې و ووت نو مور به یې د کور په وره کې سپیلني ورته ولوګول او خپله دایمی دعا به یې تکرار کړه :«خدایه له بدو سترګو او د ظالمانو له څپېړو یې وساتې !» د اسلم مور یوه شپه خپل زوی ته چې نازاوه یې په مرکه کې وویل : ګرانه زویکه راځه د مور دې ومنه . کوزده وکړه . زه اوس بوډۍ او رنځوره یم . هسې نه چې مړه شم او ستا د کوږدې ارمان ګور ته له ځان سره یوسم . تېره شپه مې خوب لیده چې ته په سپین آس سپور یې خورجین دې تر شا تړلی وي او له کلي مخ په ښکته روان شې ، زه ډېرې نارې در پسې وکړم خو ته مخ نه را اړوې او د باغونو په تاو را تاو کې له سترګو الونیا شې . اسلم سر د مور له زنګانه را پورته کړ او په کټ کټ یې وخندل او بیا یې مور ته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له خوبه خو معلومېږي چې زه له صياده تلونکی يم نو کوږدې ته څه حاجت !

دې وويل : نه زويه ، نه داسی نه ده ، سپين آس د نيکمرغۍ علامه ده او ستا تګ دا معنی لري چې زه به مړه شم او ته به جلا شي .

راځه زويکه د مورکۍ دا يوه خبره دې ومنه . چې دا ستا ښادي وګورم بيا بل ارمان نه لرم . که بيا مړه شم پروا نشته !

اسلم يوه شېبه په فکر کې ډوب لاړ ، بيا يې سر را پورته کړ او وې ويل : مورې کوږده خو پيسې غواړي ، خرڅ غواړي ، دود او دستور غواړي او موږ خو غريبان يو .

دې ورته وويل : نه زويه غريبان نه يو ، شکر څمکه ، ودان پټي ، غوايي او سخوندران لرو ، دا خو ټولې پيسې دي . ګانړه هم پيسې نه در څخه غواړي . يو د کلمه‌دارو روپيو امېل ، يوه د سپينو زرو او فيروزې ګوته مې لا وخته ستا نجل ته ساتلي ده . يو د سوف کميس او يو بل د کناوېز کميس چې ستا خدای بخشلي پلار زما د واده لپاره جوړ کړي وو ، لا تر اوسه نوي سوچه په سندوک کې پراته دي . آس او ټوپک دې د ولور روپۍ پرېکولای شي . شکر فصل هم سږکال ښه دی د واده خرڅ پې برابرېږي . د غوښو لپاره به يو سخوندر حلال کړو . کوزده او واده خو نور نو څه باچايي خزانه نه غواړي ؟ راځه زويکه د خپلې بوډۍ مور خبره ومنه . زړه به مې درنه خوښ شي ، دعا به درته وکړم .

اسلم د خپلې مهربانې مور خبرې واورېدې . په ژورو اوږدو انديښنو کې لاړ خو موريې د ده.داند ښښنو لړۍ ورلنډه کړه او ويې ويل ؛

زويه ! ولی ډوب لاړې ؟ اسلم موسکی شو او خپلې تورې غټې سترګې يې مور ته راواړولې او وې ويل : پرون ملا صاحب په جومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مسألې کولې‌او ویل یې:جنت د مور او پلار تر قدمونو لاندې دی . مورې زه وبربړم ، هسې نه چې ته را څخه ناراضه شې او زما دواړه خطا شي . تا زما ډېرې خوارۍ ګاللې دي . تا خپله ځواني زما لپاره خاورې کړه . زه دې وساتلم، وروزلم او لوی دې کړم . د خلکو ترخې خبرې ، پیغورونه او تومتونه دې وزغمل . د ژوند په دې ټولو ستوغو سپورو کې دې خپله لمن پاکه وساتله ، دا ټول د دې لپاره چې ستا زوی لوی شي‌او واده وکړي. خو زه اوس لوی شوی یم . هغه یتیم چې په یو کلنۍ کې یې خپل پلار بایللی ؤ لوی شوی دي ، باید کوزده وکړي. ما ګمان کاوه د واده به نه یم ، خو ته چې ما د واده بولې د واده یم ، دا ځکه چې میندی رښتینړویې وي او دروا غ نه وایي ، مورې زه بې له تا نه څوک لرم ؟ زما واک ستا دی ، زه په خپله هم‌ستا یم . ته پخپلې شتمنۍ باندې هر څه کولای شې. که زه له تا سره بد وکړم او ودې نه منم دواړه به مې خطا شي .

د اسلم خبرې پای ته ورسېدې . موریې متې ترې تاو کړې او خپل زلمي زوی یې په غېږ کې ونیو او ورته په ژړا شوه. د اسلم سترګې هم د اوښکو څپو پټې کړې د خوښۍ په ژړا کې له مور سره ملګری شو . زموږ د وطن نا مېنده میندې خپل تېر غمونه او ترخه یادونه داوښکو په څپو وینځي او په ژړاوو ځان تسلي کوي .

د مني لومړۍ ورځې وې چې د صیاد په کلي کې جومات ته نږدې لوی چواني دیګونه بار شول . د کلي ملك او مشران د ا سلم دکور له چمبر سره به برګو لیمڅیو ناست وو او مرکه یې سره کوله . د صیاد د کلي په ختیځه خوا کې ، دوزلوبې میله روانه وه ، ماشومان او بوډاګان د نږدې کورونو په بامونو ختلي وو او دوزلوبې ننداره یې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسونو شیشني او د منډو دربي د کلي فضا ډکه کړې وه . دغرونو په څوکو باندې تورې او درنې وريځې را پیدا شوې وې او سره له دې چې د بارانونو موسم نه و ، کله به د تالندې درزا د غرونو چوپیا ماته کړه او زړونو ته به یې وېره ورننه ایسته . د کلي بره خوا دسین په غاړه د ګلدا ر له کوره د شځو او نجونو د سندرو او دریا غږ پورته کیده . کله به د سندرو غږ د پیغلو د خندا په شور کې ورک شو او شېبه پس به بیا لکه لویدلی موج را پورته شو .

د ګلدار د کور په ستره کوټه کې د کلي پیغلې راټولې شوې وې ، فیروزه د کوټې بر سر په ښکلو جامو کې ناسته وه او همځولو پیغلو ټوکې ټکالې پې کولې . نامزاده نجلۍ لکه ګل غوړېدلې وه په شونډو یې د خوشحالۍ مسکاوې تلې راتلې، ګریوان او لستوني پې تر پاولیو لاندې دراندہ شوي وو ـ او وربښمین ګنډ یې د خوشالۍ په اوسیلو کې پر سینه باندې کښته پورته ځنګېده ، په سر یې د سپین ململ پړونی داسې اچولی ؤ چې ځنځیري وېښتان یې یوې او بلې خواته ترې راوتلي وو . نن د فیروزې د ښبارتي خوشي وه . دا پخوا د ګلدار غوندې سړي لور بلل کیده خو اوس د اسلم غوندې زلمي نجل هم ده ، یو کال وروسته به همدې ښکلي زلمي ته ورودېږي .نیکمرغي خو هم داوي.

په خلکو کې داسې آوازه وه چې دا پخوا هم په اسلم باندې مینه وه او څو څو ځلې یې د خپل عشق په باب همزولو نجونو ته راز ویلی و مګر د خپل پلار له ویرې یې خپله مینه پټه ساتله .

په راوروسته وختو کې د دې د مینې داستان لږ رسوا شوی ؤ او دکلي ښځو په دې باب غوږ وهنې سره کولې ، خو د نن ورځې مراسمو د فیروزې په رسوا کیدونکي عشق باندې پرده وغوړوله او دایې د خلکو له خولې نه خلاصه کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور بلې خواته د تناره په کوټه کې د وریجو تر دیگي لاندې د ارچی وچ لرگي سوځېدل او په لوگجنه کوټه کې یې سپرغۍ شیندلې . د کوټې بره خوا د گلدار دوه میرمنې د یوې رنځورې بوډۍ سر ته ناستې وې او ډاډگیرنه یې ورکوله . د اسلم مور ډېره ناروغه وه او ځگروېده . دې د گلدار په مشرۍ میرمنې باندې سپارښت کاوه چې اسلم د واده په وخت کې ډېر و نه ځوروي او هغه لکه خپل سکنی زوی وبولي . کله وار به یې مرۍ ډکه شوه ، خبرې به یې وشلیدې او غټې غټې اوښکې بې له سترگو راتوی شوې . د گلدار ښځې به د خپل تور پړوني په پیڅه د اوښکو دانې د هغې له غمځپلو سترگو نه راټولې کړې او ډاډ گیرنه به یې ورکړه ، خو د دې د سویو اوسیلیو او سرکشو اوښکو کاروان کرۍ ورځ د پېغلو له سندرو او نڅاوو سره ملگرتیا وکړه . گوره چې څه کېدونکی وو او د گونگ مستقبل په گیډه کې څه روان وو ؟

شپه نیمایې ته رسېدلې وه او د اسلم د ښنارتي مراسم تېر وو . د لرو برو کلیو سپرو د درو په مینځ کې پیچلې لارې نغاړلې وې او تللي وو . د سین په غاړه د صیاد د بزگرانو ډېوې تپې شوې وې او د هیڅ ژوندي ساري آواز نه اوریدل کېده . یوازې د اسلم د کوټې ډیوه رڼه وه او د کوټې له کړکیو څخه د اسلم د مور کمزورې ځگیروې راواته او د باد په چیغو او شور کې ورکېدل . د برېښنا او تالندې یرغلونو د اندراب ښکلې دره د قهر او غصې په منگولو کې رانیولې وه . آسمان تر خونړیو تورو وریځو لاندې پټ شوی ؤ .

زوره‌ور باد چلېده او د سین دغاړې د ونو په څانگو کې یې ویروونکې انگازې خپرولې . شپه به وروستۍ شومې ته رسیدلې وه چې زوره‌ورباران راغی ، داسې زوره‌ور چې لکه آسمان راسوری شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي .

د برېښنا غاښ چيچنو ، د تالندې غصې او د باد شپېړو د غرو له ناووڅخه د کليو پر لور د سيلاوونو ښاماران را خوشي کړل . د اسلم د کور ديوالونه ولړزېدل او د کوټې د کوچنۍ ډيوې لمبه په ګډېدو شوه .

د کلي خلک راويښ شول او له چيغو نارو سره بامونوته وختل . د سيلاب کوکې ، د خلکو چيغې او د باد هيبت سره يو شول . د صياد د بزګرانو ښايسته کلي يې وربېړداوه او نامېندوونکې ويره يې د خلکو ګوګل ته ننه ايسته او کليوالو دژغورنې صلاتونه پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

سهمجنه شپه تېره شوه . سبا ته په اندراب باندې روڼ او طلايي لمر خپلې وړانګې خپرولې . د سين د غاړې څنې کورونه او باغونه اوبو وړي وو . خو د اسلم کور ته سيلاب تاوان نه و رسولی . خلک جوپې جوپې په کلي راګرځېدل او د سين د غاړې د اوسيدونکو پوښتنه يې کوله . غرمه د کلي څو تنه زلميان له کروندو څخه بېرته راوګرځېد ل او کليوالو ته‌يې وويل چې سيلاوونو د کلي ډېرې پولې او کروندې خرابې کړي دي .

د اسلم په کرونده باندې خوارونه ډېرې کوټه شوې وې او پولې پټې يې بالکل نشت کړي وو . د کروندې حال داسې ؤ لکه چې پيړۍ پيړۍ چا هلته يوې نه وي کړې او هېڅکله ډنډ ر هم نه وي پکې شين شوی .

د کلي سپين‌ږيرو سلا سره وکړه چې اسلم سمد ستي د کروندې په حال مه خبروئ . ځکه چې مور يې سخته رنځوره ده او دا پېښه به يې نور هم غمجن کړي .

ماسپښين تېر ؤ چې اسلم د کلي ډم راوغوښت او هغه ته يې وويل چې کليوال د ده د مور په جنازه باندې راخبر کړي .

ګوره چه تېرې شپې به دا سلم له مور نه څه اوريدلي وو ، ګوره چه اسلم به په وروستۍ شپه کې مور ته څه ويلی وو ، خو دا حقيقت ؤ چې يوې ارماني مور د خپل زوی د واده ارمان له ځان سره ګور ته يووړ . د شپې راز له شپې سره تللی ؤ او هيڅوک نه پوهيدل چې د بزګر زوی به دا شپه د تلونکې مور په پالنګ څنګه تېره کړې وي او څومره به يې سره ژړلي وي .

د ژمي لومړۍ شپې وي چې په کليو کې د غويانو مرض ګډ شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د اسلم ټولې غواوې او غوايې يې مړه کړل . اسلم د خپل ستومانه ژوند وروستی ملګری د بزکشۍ سورآس خرڅ کړ او د هغه د خرڅلاو ټولې روپۍ يې په مور پسې خيرات کړې، دی له دې نه وروسته بيا چا خوشحاله و نه ليد . کرۍ ورځ به د جومات په ګوټ کې غلې ناست ؤ . او په فکر کې به ډوب تللی ؤ . همځولو به که هر څومره غږاوه په « هو » او « نه » يې ځواب ورکاوه او زياتې خبرې به يې نه کولې . ښکار ته به نه ته او د چا مېلمستيا به يې نه منله . د زمانې حوادثو په څو مياشتو کې له کاريګر او خوشحاله اسلم څخه يو مات او ګوښه ګير انسان جوړ کړ .

د ګلدار لور هم بيا چا خندنۍ او خوشاله نه ليدله. تل به يې ژړل او د کور نه به د باندې په کار پسې نه راوته . د نجونو

دمازيګرۍ ټوکې ټکالې بس شوې وې او نجونو د (اميل) لوبه نه تکراروله. اسلم له ځانګړي او تور ژوند نه په تنګ شو. د مور مړينې ، د فيروزې خپګان ، د کروندې او مالونو بربادۍ او تر ټولو دمخه د خسر بې رحمۍ سخت ځوراوه. ده فکر کاوه ، که ګلدا ر ربښتيا خپله لور له ما وګرزوې او د برو درو خانانو ته يې ورکړي ، څوک به زما ملاوتړي او څوک به زما ننګ پرځای کړي .... دا سمه ده چې يو سړی نه سړی دی . دا د کلي ملک ګوره ، دا شيطان ! ده ته خو هيڅوک نه شي ټينګيدای .... زه بايد روپۍ پيدا کړم او د دولت په زور خپل پت وساتم او يا وينې توی کړم او غرو ته وخېژم ....

زلمی بزګر به شپې ورځې په همدا سې متضادو فکرونو کې تېرولې تر څو د تصميم ورځ راورسېده. اسلم له ګلدار سره سلا وکړه چې زه به نورو سيمو ته ولاړ شم او د ځمکې د آبادولو لپاره به پيسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگټم . سبا ته راپاڅيد ، خپل ټول کالي او لوښي يې په يوې خونې کې واچول او وريې پسې وتاړه . کله يې چې د خپلې مور د سندوک زنګ وهلی او سپنيز کلپ ځنځير ته واچاوه ، د اوښکو سيلاب يې د سترګو څخه راکته شو . او يوه شيبه يې هلته ښه په زوره زوره وژړل . څلور ورځې د ژمي له‌لومړۍ واورې څخه تېر شوې وې چې اسلم له صياد څخه ووت‌او د کلي په نرۍ لاره مخ په هوارو ملکونو وخوځيده . د تګ په وخت کې د ګلدار مشرۍ ښځې ليدلی ؤ ، چې‌د يوه باغ د ديوال خواته له فيروزې سره ولاړ ؤ او هغې ور ته ژړل . اسلم د کور او کوټې کلياني هغې ته ورکړې او پخپله مخ په ښکته په تاو را تاو لار وکې ننوت او له سترګوالو نيا شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله تېر شول او د اسلم لیک او نخشه صیاد ته رانغلل . گلد ار د اسلم له تګ څخه پنځه کاله وروسته مړ شوی ؤ .ملک شاسوار د اندراب په محکمه کې د اسلم د مرګ شاهدان تېر کړل او فیروزه یې د برې درې د خانانو په خنجر نومې شپیته کلن بوډا باندې واده کړه . هغه د ایجاب او قبول په وخت د خنجر له منلو څخه انکار شوه . او د اجباري نکاح تړونکو وهل ټکول او حیواني سلوک یې وزغامه . مــلا گل رسول فیروزې ته د قناعت ورکولو لپاره د تقدیر او قلم خبري وکړې او سوګند یې وکړ چې ته به د خنجر په کور کې ډېره خوشحاله شې . هغې ته یې د خنجر صفات او کمالات بیان کړل ، خو فیروزې پرله‌پسې ژړل او نارې یې وهلې :

ــ ملا صاحب د خدای لپاره په ما رحم وکړئ ، زه یو مېړه لرم ، بل مېړه ما ته روا نه دی . اسلم ژوندی دی . هغه په لمنځونو کې ، په بزرګو شپو کې ، د آسمان په وریځو کې او کوم وخت چې د سنځلو گلان غوړېږي ما ته ځان راښکاروي ، زه یې وینم . باور لرم چې هغه به یوه ورځ راشي . فیروزې د واده له شپې نه د کربلا شپه جوړه کړه . هر څه یې په ځان ومنل خو د واده کالي یې وا نه غوستل . رنجلومه ، آئینه او د سینګار نور اسباب یې لرې وغورځول او لوړه یې وکړه چې هیڅکله به ګاڼه په ځان پورې نه کړي او له خنجر سره به سر په سرویږدي و نه لګوي . د فیروزې تر واده وروسته شاسوار ملک د درې له خانانو او ملا ګلک سره په مشوره کې د اسلم د کور کالي او د خونو تیران او دروازې یووړې او د هغه مخروبه ځمکه باندې یې د چنارانو ځنګل کېناوه او د اسلم د پلار له نامه نه یې یوه عرفي جعلي قبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړه کړه . د ده د ځمکې مالیه یې په ځان پسې وتړله او د هغه انگړیې د خوشامند په توگه ملا گلك ته ورپرېښود .

د فیروزې له ودېدو سره د صیاد ښه غمجنه او سړه شوه خلکو پر دې پېښه باندې اعتراض ونه کړ . لیکن یوه له غمه ډکه چوپیا په خولو او زړونو خوره شوه . د کلي د نجونو ټوکو ټکالو خپل جوش او خروش بایلود او بیا پیغلو د عشقونو او نیکمرغیو په باره کې خپلې خاطرې او هیلی یوې بلې ته نه ویلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوولسم ژمي ړومبۍ شپې وې چې مازیګر یو پردېس د کلي جومات ته راورسېد . آسمان درنو وریځو پوښلی ؤ او ډېره واوره اورېدلې وه . د مسافر سور خورجین ، توره چکمنه او نسواري لنګوټۍ تر واورو لاندې سپین شوي وو . جوماتوالو مسافر ته سترمشي ورکړل خو ویې نه پیژانده ، مسافر خپله خورجینه د جومات بر سر ته تیره کړه ، لوند چکمن یې ویوست او د اور چرګۍ ته یې نږدې راځوړند کړ . موزې یې د اوداسه لپاره له پښو وایستې او ځان یې دماښام لمانځه ته برابر کړ. ځایي مقتدیان نا آشنا مسافر ته ځیر شوي وو . غوښتل یې له ده څخه د نوم ، د استوګنې د ځای او د لته د راتګ د مقصد پوښتنه وکړي ، خو د پوښتنې مناسب وخت ته سترګې په لار وو . په دې کې دوست محمد اکا ناڅاپي په لوړ آواز نارې کړې : اوه ... اسلمه ! دا ته یې ! او غریبه ! اسلم د کلي خلکو وپژانده ټول ولاړ شول او له سره یې روغبړ ورسره پیل کړ . ملک شاسوار د اسلم له پیژند لو سره سم د عادت په خلاف ورېښمینه چپنه چې د لمانځه لپاره یې غوړولې وه او پې باندې ناست ؤ په تلېوار راټوله کړه او د کلیوالو تر شا چې د اسلم روغبړ ته را ولاړ شوي وو ، د جومات د دروازې پلو پښې سپکې کړې ، د جومات په پای کې یې دروازې ته نیږدې خپلو زمنو ته مخ ورواړاوه او په ورځو او سترګو کې یې هغوی ته په ځان پسې د ورتلو اشاره ورکړه . د جومات امام چې د ملک د ناڅاپي تګ په علت نه پوهېده له محراب څخه پسې ورجګ شو خو ملک د لاس په خوځولو هغه بېرته خپل ځای ته په محراب کې واستاوه .

هغه شپه د صیاد جومات وال د اسلم د ناڅاپي او باور نه کېدونکي راتګ په وجه د حیرانتیا او هیجان په سبب خپل لاسونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې سره ورک کړی وو . د همیشنی دود په خلاف چې ما ښام تر لمانځه وروسته به کورونو ته د شپې نا ري لپاره تلل ، هماغلته د ماخستن تر لمانځه پورې په جومات کې له‌ا سلم‌سره پاتې شول . ټول پوه شوو چې د اسلم د مرګ خبره درواغ وه . د هر یوه په ذهن کې دې پوښتنې سر راپوته کړی ؤ : ګوره اوس به څه کېږي؟ یوازې او بېوزله ا سلم به د ښځې ، کور او ځمکې پوښتنه کوي او که به‌یې نه کوي؟ ملک شا سوا ر او د برو درو خا نا ن به له ده سره څه سلوک وکړي ؟ هغوی له اسلم سره ژوره همدردي احساسوله او د هرې خواخوږۍ مینه‌یې پې راماته شوی وه ، خو داسې لورپینه چې بې ژبې او ګونګه وه ، مټ او منګولې‌یې نلرلې ، برخې او تقدیرونه‌یې نه شوای بدلولای او د ا سلم د ملا تړ وس‌یې نه درلود . د ماخستن تر لما نځه وروسته دوست محمد اکا د جومات خلکو ته مخ را واړاوه چې اسلم به نن شپه زه له ځان سره بوزم . دوست محمداکا چې د کلي تر ټولو سپین‌ږیرو مشر او په خپلې سا دګۍ کې مشهور ؤ ، له کلیوا لو سره په شخړه او سر زورۍ کې اسلم له ځان سره رهي کړ .سپین‌ږیري په خپل کور کې اسلم ته د ده پیغلې ، د ده دکور ، دکلي ، د ملک او د برو درو د خانانو ټولې قصې وکړې . د دوست محمد اکا ښځې وویل چې فیروزه له دریو کلو را په دیخوا لېونۍ شوې ده . پرون د برې درې یوه شڅه راغلې وه ویل یې غریبګوټې سخته رنځوره ده . هیڅ به پوه نه شې چې دا هغه پخوانۍ فیروزه ده ، غابښونه یې لویدلي دي او ښایسته ځواني یې خاورې شوې ده .

اسلم تر سبایې پورې د خپلو کوربنو قصو او مرکو ته غوږ نیولی ؤ . مګر اوښکې یې نه تویېدې ، شونډې یې نه رپیدې او بڼه یې نه وه الوتې . داسې ښکاریده لکه په هر څه چې خبر وي . او د ویر لومړنۍ زلزلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې لا پخوا تيرې کړې وي .

د دوست محمد اکا شل کلن ښکاری زوی قاسم خان چې د اسلم د ښکار قصې او خاطرې يې د سيمې له ښکاريانو څخه اوريدلې وې او تل به يې د ده په ورکيدو او مژګ افسوس کاوه دغه شپه يې ټوله د اسلم تر څنګ تيره کړه . ده څو ځله د مرکې په وقفو کې له اسلم نه پوښتنه وکړه چې بيا به د ښکار شوق وکړې که يه ؟ اسلم به په موسکا ځواب ورکړ چې هو ، زما د ښکار مناسب وخت خو اوس رارسيدلی دی .له دې خبرې سره سم به د اسلم په سترګو او تندي کې دغصې او غضب کرښې خورې ورې شوې .

اوسنی اسلم پخوانی اسلم نه ؤ . د اوږده سفر ستونزو او د ترخه ژوند مصيبت بله روحيه ورکړې وه . جرأت ، بې پروايي او د کسات احساس پکې پياوړي شوي وو .له خلکو سره به يې د جومات په مرکه کې په بربنډه د انتقام اخيستلو او خپل پور خبرې کولې . ده به ويل زما د ګوګل اور بې له وينو تويولو څخه پرته په بل شي نه مري . ما ته نور داسې څه راپاتې نه دي چې پروا يې وکړم .

کرونده ، کور ، نوم او هر څه مې له لاسه تللي دي . ما ته اوس تر دې بې عزته ژونده مرګ ښه دی . که زه خپل وار وانخلم ليونی به شم . ليونې خو به يم بد نامه او د خلکو خندنی به هم شم . زه بايد ملکانو او خانانو ته ، دا ور وښيم چې موږ که غريبان يو ، يو به ، مګر بې ناموسه نه يو . موږ چې څوک بې ګناه‌او بې موجبه زخميان کړي بيا نو د پړانګ سترګي او د باز زړه لرو . تر څو د هغه وينی و نه بهوو د زړه اور مو نه سړېږي . زه به له خپلو دښمنانو سره هيڅکله روغه ونه کړم . زه له هغو خلکو نه سخت خپه کېږم چې ما ته د انصاف خلاف د صبر نصحيت کوي . دوی ولې هغه وخت خيرخواهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کوله چې زما په ناموس تیری کیده او زما غریبې ځالې ته د زورورو لاسونه ور غځېدل . هلته دا منځګرتوب چېرته ؤ . مګر هغه وخت دوی ایمان نه درلود او پخپل پردېس او غریب عزیز باندې یې زړه نه سوځېده ؟ دا ظالم ملکان او دا کبرجن خانان د انسان په ژبه نه پوهېږي باید د تورې په ژبه او د ټوپک په خوله پوه کړای شي .

اسلم په لنډه موده کې د کلي ځوان ښکاریان په ځان را وڅرخول او په ژمني ښکار کې ورسره ملګری شو .له دوې سره به ګرځېده ، له دوې سره به اوسېده او هم له دوې سره به یې خپل غم او خپګان شریکاوه او سپکاوه .

د اسلم ښه او پاکه ملګرتیا ، خوږه ژبه ، خیالیګره ځواني ، د ښکار او سپرلو مهارت او د خواخوږۍ روحیه د کلي د زلمیانو لپاره د جاذبې مرکز شو . په لنډه موده کې اسلم د صیاد د اوسیدونکو کلک ملاتړ او پراخه خواخوږي تر لاس کړه . اسلم به د کلي خلکو ته د میلمستیاوو ، مرکو او ښکار په مهال په ډیره درنه او باوری توګه بیا بیا ویل : پر ما باندې د ملکانو او خانانو تیری په حقیقت کې ستاسې پر یو بې مته او بې وسه ورور باندې تیری دی . که چیرې زه له خپل دښمن څخه خپل پور وانخلم د صیاد د هر بې وسه او بې مته سړي ننګ او ناموس ته په سپکه کتل به یو روا کار وبلل شي . خو زه د دغې بې ننګۍ خښته نه ږدم . زه بې ناموسۍ ته تن نه ورکوم او ظلم ته نه تسلیمېږم . زه د خپل پت په خوندي کولو کې له هیچا څخه مرسته نه غواړم ، دا ځکه چې بې عزته شوی خو زه یم ، نه نور ، پر ما ګوزار شوی ، نه پر نورو او همدا زه باید د خپلې مېړانې او عزت دفاع وکړم ، نه نور . همدې ملک زما تر داړلو درې کاله د مخه د شریف ځمکه پس شا د درې په خانانو وپلورله او له هغه وروسته یې د کریم د ګاونډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور په زبردستۍ د نهرين پر ليوانو واده کړه . د دري خانان خو لا پرېږده چې په هره غلا ، هر قتل ، هره فتنه او هره ورکه کې د دوی منګولې په وينو سرې دي .که چېرې شريف ، کريم او نورو داړل شويو کسانو د خپل ننګ او عزت خيال ساتلی وای او د دوی ژامې يې ور ځپلې وای ولې به د هغوی د ظلم اور زما لمنې ته رارسېده .

... هغه چې پر ما باندې شوي دي که له يوه لوري د ظالمانو د تيري نتيجه ده له بل لوري د مظلومانو د تسليمېدو او زغم نتيجه هم ده . زه په خپل کلي کې نه پرېږدم چې د بې ننګۍ دغه لاره تېره شي او دغه نرخ ځای ونيسي . ما نه يواځې د خپل پور د اخيستلو لپاره بلکه ستاسې عزيزانو د سيمې او کلي د عزت او سپېڅلتيا د ساتلو لپاره ملا تړلې ده او دا نو بيا د بخت کار دی چې په دې نيت کې لوېږم او که لوېږم .

سپين ږيرو به د زړه سوي له مخې اسلم ته مشوره ورکوله چې له ځان سره پام کوه. بې ځايه مه ګرځه او ځانګړی مه ښوره ، هسې نه چې خانان ضرر در ورسوي . اسلم به د دې خبرو په اوريدو سخت وپارېده او په شوربه يې وويل : تيری هم پر ما شوی دی او ځان هم زه وساتم ! ځان به هغه ځوک ساتي چې ناروايې کړېده او سيال يې شرمولی دی .

زلميانو به د اسلم خبره پياوړې کړه او سپين‌ږيروته به يې خبره بيرته ور وګرځوله ، قاسم خان به خپل پلار ته مخامخ په ګونډو شو او ويل به يې : پلاره دا ته څه وايې ؟ دې ظالمو خانانو ته وګوره چې په خپلو پراخو ځمکو ماړه نه شول او د اسلم شاړه ځمکه يې هم په خپلو ځمکو ورګډه کړه . ملک ته ګوره ! دې ظالم لنډکي شيطان ته، د اسلم کوټې يې ونړولې حتی د هغه تيران او لرګي يې هم خرځ کړل، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم بې کسۍ ، ناچارۍ او بدمرغۍ ته‌يې و نه کتل . پلاره ته ځان پوه کړه ، دغه خيرنې سترگې بايد ړندې شي ، دغه د کبر او تيري ککرۍ بايد ماتي شي .

دوست محمد اکا به دخپل زوی د دغو گرمو خبرو له اورېدو سره سم ، خپل گريوان په کينې لاس ونيو ، خپلې سترگې به‌يې پورته خوا ته برگې کړې او په شونډو کې به‌يې وويل : خدايه تې په خپله وساتې ، هلك خو چور لېونی دی !

د کلي ملك د اسلم له راتگه وروسته د جماعت لمونځ خوشې کړ او په کور ننووت ، خپل هلکان او د کهول سړي يې هم له بې ځايه گرځېدو او ناستو ولاړو څخه منع کړل . د رمې خډل يې د کور با غ ته راووست او د کور د باغچې په پرچال يې د اغزو گېډۍ کېښودې .

د برې درې خانان هم وترهېدل له جوپو او سفرونو څخه را وگرزېدل او له لرې مړيو او جنازو څخه‌يې پښه ونيوله .

د صياد بزگرانو څو څو ځله ليدلي وو چې د برو درو خانان به لکه غله د شپې له مخې په پټه د صياد د ملك کور ته راتلل او هلته به سره جرگه کېد ل . مطلب روښا نه ؤ ، هر څوك پوهېد ل چې ملك شا سوا ر او د د رې خانان د اسلم له لوري خطر محسوسوي او د دوی ناسته ولاړه هغه ته د يو لاس کېدو په خاطر کېږي . ا سلم به دغه سړې تودې په ځير څارلې خو ځان به‌يې نا گاره اچاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صیاد ژمی د خونړیو پېښو د وېرې تر سیوري لاندې تېر شو . حوادث را نغلل ، مګر ملک د کلي له جومات او مړي ژوندي څخه ګوښه پاتي شو او اسلم لکه زخمي پړانګ د کسات او پور په لټه کې ؤ.

د تېرې شپې باران د بوټو او ونو پاڼې وینځلې وې . آسمان شین شوی ؤ ، خو د غرونو په کوزو او شنو لمنو باندې د پاته شویو سپینو وریځو خیمې لا ځای ځای ولاړې وې . په واورو پټې لوړې څوکې د راختونکې لمر تر لومړنیو پلوشو لاندې لکه د روایتی جنت بلوري ستنې ، د لاجبرو چتر ته سرونه اوچت کړي وو . تانده هوا چلېدله او هغه کاږه وا‌ږه لوګي یې د کلیو او کورونو له آسمان څخه رټل کوم چې د درې د بزګرانو د کورونو او جونګړو د سحرنیو بل شویو تنرونو څخه هوا ته پورته شوي‌وو . د سین شور پخپله پسرلنۍ مستي کې ټوله دره ډکه کړې وه او ځمکې د غوړېدلو او زرغونېدلو فصل ته د مینې غېږ پرانیستې وه . بزګران له یویو او یومانو سره له کلیو او بانډو څخه په کږو وږو لارو چې وحشي ګلونو او بوټو پوښلې او باران خړوبې کړې وې ، کروندو او باغونو ته روان‌وو، په همداسې شپېو کې د ټوپک څو پرله پسې ډزو د صیاد د کلي کراره فضا ولړزوله او د پېښېدونکو حوادثو انتظار د خلکو په متردد ذهن کې واقعیت پیدا کړ .د اسلم د یارانې ملګري د صیاد ښکاري زلمیان چې تل د پېښو څارو وو، له کورونو څخه راوځغلېدل ، د سین پر غاړه د تودې چینې پر لوري د ډزو ځای ته رامات شول . اسلم لکه غوسه پړانګ غورېده . د تاندو شنو ونو اړخ ته د ډبرینې لارې په اوږدو کې یې اوچت او پراخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گامونه اخیستل ، کوځو یې ښی اوږې ته راغونډ شوی ؤ او کینه پېڅه یې په ځمکه پسې راخکېدله . لنگوټی یې ول ول په سینه را پروت ؤ . تورې بریښېدونکې سترگې یې تر تورو څڼو لاندې چې په ځیږو و روځو راپرتې وې ، له غوسې غټې غټې راوتلې وې او د هغه چا په لټه پسې ؤ چې پر ده باندې یې ډزې کړې وې .

شل کلن ارسلا د کلي د ترکاڼ زوی لوموړنی سړي و چې خلاصی تنۍ بربنډې پښې او په سوې سا اسلم ته راورسېده او سمدلاسه یې پې غږ کړ .

ــ ولې لکه لیونی ښکته پورته منډې وهې ؟

ــ په ما باندې ډزې وشوې ! پسې غواړم یې .

ــ څوک وو ، څه شوو ؟

ــ ومې پیژند ل خو ومې نه لیدل . د همدې ونو له مینځه یې ډزې را باندې وکړې .

اسلم د دې لنډو پوښتنو څخه وروسته هماغسې خلاص گریوان او یبلې پښې د ولو ځنگله ته د ټوپکما رانو په لټه پسې ننووت.

قاسم خان او جبار د اسلم د ښکار دوه نور ملگري هم راورسېدل ، جبار په وارخطایی له اسلم څخه وپوښتل : دا ډزې په تا وشوې ؟

ــ هو .

ــ چا ...؟

ــ زما دښمنان معلوم دي هماغه پخواني ...؟

ــ لگیدلي به خو نه یې ؟

ــ لگیدلي نه یم ، خو درې گولۍ مې له کوځو نه تېرې شوې دي . د ناموس پور مې وربا ندې ؤ اوس مې د سر پور هم پې واوښت !

ــ پښې دې چېرې پاتې شوې دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ منډه مې پسې واخیسته ، پښې مې په ځغاستو کې له پښو وتلې دي.

ــ ځنګه په تش لاس په وسله وال د ښمن پسې ځغلې ، مګر لیونی یې .

ــ په پټېدو او تېښته نه ترې خلاصېږم .

ــ په لېونتوب هم نشې خلاصېدای .

قاسم خان وویل : د خلاصون لاره معلومه ده ، باید دا په وریو روږدي لېوان له سیمې څخه ورک شي .

اسلم د غوسې په مسکا غاښونه سپین کړل ، قاسم خان یې په شا وټپاوه او ورته وې ویل : زه به دې خوښ شم ، زما دښمني به دې خوښه شي . ما ته مې زړه وایي زه نه مرم ، خدای د لېوانو ښکار ته پیدا کړی یم .

ــ لنګوټې دې له غاړې څخه راخلاص کړه . وې ترړه چې د کلي خلک و نه وایي ګنې وارخطا او بې زړه شوی یې .

کرار کرار د کلي همځولي زلمیان د تودې چینې شاو خوا

د پېښې ځای ته راټول شول ، اسلم یې په مینځ کې راونیو او د خلکو په شور بګت کې یې د تودې چینې له سیمې څخه د کلي د لوی جومات پیتاوې ته راویوست. په لنډو شېبو کې کلیوال لکه مېږتانه د جومات پتیاوي ته را توی شول . وګړو په هیجان او بې صبرۍ د پېښې په باب پوښتنې کولې .

اسلم په لوړ آواز او بیا بیا د پېښې بهیر کلیوالو ته بیاناوه : قاسم خان سباناری ته میلمه کړم د ده له کوره راووتم نیت مې وو چې خپل انګړ ته لار شم او هلته له جبار او ارسلا سره د یوې کوټې او د دالان د جوړولو په باب سلا وکړم ، تودې چینې ته لا نه وم رارسېدلې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لارې له ښۍ خوا د ولو له ځنګله څخه غبرګې ډزې را باندې پیل شوې . په لومړي سر کې یوه نشوم چې برید پر ما شوی دی خو چې څنګه یوه شوم ځان مې د لارې داړخ د ډبرو دیوال ته واچاوه . بیا مې سد سر ته راووست ، د ډبرو له شا راپورته شوم . یوه خوا بله خوا مې له سترګو وایسته چې ګوندې د ډزو خاوندا ن ووینم او ویې پیژنم . څوک مې و نه لیدل او د ټوپکمارو لورى و نه لګېده . دوى تبنتېدلي وو . خامخا به یې دا فکر کړى وي چې زه لګېدلې یم . نه نه زه نه لګېږم . زه تر هغو ژوندى یم تر څو دغه د درو او هوا رو ځیروونکي ځناور ښکار کړم . زه اوس تاسو عزیزانو ته بربنډ وایم چې زه کسات اخلم ، کسات . دغه دلوړو برجونو او جګو کلاوو خاوندان چې تل یې زمونږ پر بدمرغیو باندې خندلي دي ، باید اوس پخپلو بربادیو او تباهیو باندې وژاړي ، باید د دوى له باده ډک سرونه تش شي . باید د انسان عزت خوندي شي او د سیال سیالي در نه وتلل شي . زه د همدې آرمان لپاره صیاد ته بیرته راغلم . دې آرمان ته به ځان رسوم او همدلته ، په همدې صیاد کې به اوسم او هم دلته به مرم .

اسلم د کلي د زلمیانو سره ژبه وکړه چې سږکال به خپل کور بیا د صیاد په کلي کې آباد کړي او هغه به د دوى د ساتیرئ ، مرکو او یارانې رغولى وي .

پر اسلم باندې له ډزو څخه یوه هفته وروسته د کلي ملک

د اندراب ولسوال ته کېناست چې اسلم نومى فراري بیا صیاد ته راغلى دى ، د سیمې ټول غله او بدماشا ن یې پر ځا ن راټول کړي دي .څوک له ډاره کلمه نشي ورته ویلاى ، د ورځې له خوا جواري کوي او د شپې مهال کورونه وهي او خلک لوټوي .

دى پخوانى بدماش دى ، په کلي کې یې ډېر کسان وهلي او سپک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وو ، لس کاله پخوا یې د ګلدار په لور باندې نا روا دعوی وکړه ورپسې یې پچه وخته ، عسکري ته یې تن ورنکړ ، مخامخ وتښتېده او لاړ . لس کاله په شبرغان او میمنه کې له داړه مارانو او غلو سره پاتې شو . دا لا څه کوې د ځمکې څو کلنه مالیه یې هم نه ده ورکړې او اوس راغلی د سیمې لوټماران یې په ځان را ټول کړي دي . پتمن کسان او د عزت خاوندان سپکوي او له ناپوهو خلکو څخه باج اخلي .

صاحبه څه درته ووایم اسلم نه دی وبا ده ، وبا . پخوا به ولس له ما څخه سترګه کوله او خبره به یې مځکې ته نه اچوله . اوس زما په خوله باندې دوست محمد اکا او د کلي ترکانځ پیاز هم نه پوستوي . جومات ته نشم ورتلای ، مړی او ژوندی را څخه پاتې دی . بزګران سرکاري بیګار ته نشم راوستلای . که‌دا اسلم و نه تړل شي او د کلي د مشرانو عزت خوندي نشي نه زه ملکي کولای شم ، نه ملا ملايي کولای شي . او نه صاحبه د سرکاري مامورینو خدمت ته رسیدلای شو .

پرون ما دغه مرکه له څارنوال صاحب سره هم وکړه . هغه مصلحت راکړ چې ته له ولسوال صاحب سره چې د منطقې آمر دی دغه خبره یاده کړه ، خدای شته څارنوال صاحب هم دې خبرې ته چرت یووووړ او وزه یې ډېره خړه شوه .

ولسوال د ملک خبرې تر پایه په سړه سینه واورېدې بیا یې ملک ته وویل : دا اسلم له څه مودې را هیسې دلته راغلی دی ؟

ــ صاحب خدای مې دې غاړه نه نیسي پنځه میاشتې به کېږي .

ــ نو تا ولې دومره ناوخته د هغه په باب اطلاع راکړه ؟

ملک فوري ځواب نه درلود ، ژبه یې یو څه ونښته بیا یې بې ارادې له خولې راووتل: صاحبه د کلي او د کور خبره وه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره مو سلا ته واچوله ... ملك لا خبره نه وه خلاصه کړې چې ولسوال یو څه په لوړه او جدي لهجه د ده خبره پریکړه او وې ویل نه ملکه دا سې نه وه ، زه د دې سیمې د کلیو او کورونو له احوال څخه خبرېږم . له ما څخه هیڅ شی پټ نه پا تې کېږي . که حکومت له پېښنو او خلکو څخه بې خبره پاتې شي سیمه به څرنګه اداره شي . او عدالت به څرنګه وچلېږي .

ولسوال خپل وچ اوربوز او تنګې سترګې چې تر تورو عینکو لاندې لا تنګې شوې وې ملك ته ورواړول او په یوه مکاره موسکا یې ورته وویل : تا لومړی سر نه غوښتل چې د لاس غوټه په غاښونو خلاصه کړې . ځکه دې حکومت ته د مراجعې پرځای د ټوپك ما شې ته ګوته وروړه . خو ګولۍ هر وخت په نخښه نه لګېږي .

ولسوال د غوسې لاره ونیوه آوازیې لوړ کړ او خبرې یې حاکمانه شوې .

ــ پخوا به دې بیوزلې کسان دې تش لوټول خو اوس یې هم لوټوې او هم یې وژنې !

د ملك سترګې له ویرې ګردې شوې . ګوتې یې وریږدېدې او لکه راچاپېر شوی ګیدړ پخپل پوستکي کې سره ننووت :

ــ نه صاحبه هغه کسا ن چې په اسلم یې د ټوپك ټکونه وکړل له فج نه په ده پسې راغلي وو .

ــ نو ته یې خبر یې او پېژنې یې ؟

ــ هو صاحبه په پېرندو یې پېژنم !

ــ دا دې رښتیا وویل ځکه چې تا هغه پخپله په اسلم پسې راوستي وو .

ــ نه صاحبه په قرآن که زه قاتل یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ که ته قاتل نه يې ولې دې پر اسلم باندې د ټکونو رپوټ حکومت ته‌ورنکړ . ملکه تا د حکومت په ړیره باندې ډېرې لوبې کړې دي مگر دا لوبې پای ته رسېدلې دي . ته باید پخپلو فرضو پوه شې . او د حکومت قدرت په نظر کې ولرې .

ملک له ځایه راولاړ شو په الوتي رنګ او وارخطایي د ولسوال پر لاسونو ورپرېووت او په معمولو غوړمالیو يې خو له خلاصه کړه ؛ صاحبه ته خو مور او پلار يې ، که ته موږ او نه بخشې ، خدای مو هم نه بخشي . ستا ټولې خبرې زموږ په ګټه دي . خو موږ خره او ځناور يو او نه پې پوهېږو . له هغې ورځې چې ته په اندراب کې ولسوال شوی يې په خدای که د چا په پښه کې يو اغزی هم مات شوی وي . والله که نوشیروان عادل داسې عدل چلولی وي .

ولسوال خپل لاسونه په غوسې له ملک څخه ورټول کړل‌واردلي ته‌يې ورناري کړې .

بازمیره ، هله !

دروازه خلاصه شوه او پریړ خیټور اردلي چې له عسکري برتیې سره‌يې لنګوټه تړلی وه او د پکتیاوالو په دود غاړه کې او کمربندیې اچولي وو په‌دروازه راننووت او پښه‌يې داسې په زوره درغولي په لیمځي ووهله چې دوړې ترې پورته شوې .

ولسوال وویل :

دغه ملک وباسه او د سین تر پله هغه خوایې وشړه !

اردلي د ملک د چکمن ګریوان کې لاسونه واچول جګ‌يې ودراوه ، د دروازې په لوريې رابښکود . ملک په عذر او ژړا لاس پورې کړ : ولسوال صاحب په ما رحم وکړه . مړ مې کړه مگر خپه کېږه مه ، بندي‌مې کړه خو یو وار راته وخانده . صاحب د خدای‌له پاره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوری له ما مه لرې کوه ، زموږ قصور ته مه گوره ، خپل رحم او کرم ته ،گوره . زه خو په دې سیمه که د خدای او ستا هیلې ته پروت یم . ما مه بې عزته کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مازیگر له مانځه وروسته لکه هره ورځ د صیاد د لوی جومات په انګړ کې د کلي ځوانان سره راټول شوي وو . پخوا به همدې مهال د ما ښام تر فرضو پورې د جومات زیاتره لمونځ ګذاران د لته راټولېدل او مرکه به یې سره کوله . په خبروکې به هر چا هر څه ویل . د محلي پېښو په باره کې ، د نرخونو په باره کې، د پولې پټي او څارویو په باره کې ، د مېلو ، ودونو او عشقونو په باره کې به خبرې کیدې . اوس د جومات مرکو خپل خوند او رنګ بدل کړی دی . زلمي هلکان د ښکار او بزکشۍ په باره کې ، د مېړانې او ټینګې ملګرتیا په باره کې خبرې کوي . په زلمیانو کې له زور زیاتۍ سره د مقا بلې فکر پیاوړی شوی دی . په مرکه کې د تېر وخت په خلاف د ملکانو ، خانانو او سودخورو پر ضد خبرې کېږي ، د کلي ملک او د برو درو خانان په بدي یادېږي . هغه کلیوال چې تودې خبرې نه خوښوی او هر زور زیاتی پر ځان باندې زغمي له دې مجلس نه ګوښې شویدي . یو زلمی ښوونکی چې لس ورځې د مخه د « ده سلا » ښوونځي ته راغلی او د صیاد د جومات په حجرو کې یې استوګنه کړې ده ، په همدې مرکه کې کیني ، مګر خبرې نه کوي او تش غوږ نیسي .

نن ورځ لکه نورې ورځې هلکان د جومات په انګړ کې راټول شوی دي . اسلم له هلکانو څخه پوښتنه وکړه : قاسم خان نن نه معلومیږي څنګه نه دی راغلی ؟

نظر بزکش چې د ارزنګان له کلي څخه قاسم خان ته میلمه راغلی ؤ غاړې یې تازه کړې ، وې ویل :دلته له ما سره د مازیګر په اوداسه ناست ؤ ، چې کلیوالو یو په وینو سور پور بوډا لاروی راووست ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریبگوټی د ملک سپیو په لویه لار کې داړلی ؤ . جامې یې ټولې شکېدلې وې او وجودیې لکه د ژرندې ټکټکانی رېږدېده . قاسم خان چې سپین ږیری وکوت تبه یې په لړمانه ننوته او سم دلاسه د ملک په کلاور روان شو . خدازده چې دوست محمد اکا له کومه راپیدا شو سر یې قاسم خان ته لوڅ کړ او د ملک له کلا څخه یې راواړاوه بیا نو زوی او پلار دواړو په ګډه سره هغه داړل شوي بوډا کورته بوته چې څه دوا دارویې وکړي .

نظر بزکش لا خبره نه وه خلاصه کړې چې قاسم خان د جومات پر انګړ راننووت او سلام یې واچاوه .

اسلم دهغه سلام وعلیک کړاوپوښتنه یې وکړه : چیرته یې شیر بچه ، موږ دې یوازې پرې ایښي یو !

هغه وخندل او د لاس نسواریې خولې ته واچول : زه به ملګري هیڅ وخت یوازې پرې نه ږدم ، خو اوس یوه عجیبه پېښه رامینځ ته شوې ده . ملک صاحب به پخوا پخپله خلک داړل خو اوس چې دی تا په غار ننه ایستی دی خپله وظیفه یې سپیو ته ورپرې ایښې ده . ټولو وخندل او قاسم خان خپله خبره داسې له سره راونیوه : یاره ! اسلمه زه خو دا ښه بولم چې په سمه رڼا ورځ یې ورغلي وای او دا ګرد کلي مو د دې ملک له عذابه خلاص کړی وای .

دوست محمد اکا چې د انګړ د دیوال شا ته د لښتي پر غاړه خپله ښۍ پښه د دریم ځل لپاره تر اوبو ایستله د زوی له دې خبرې سره په درانه آواز له ځایه راجګ شو او رامنډه یې کړه او د لاحول ولا په تکرارولو کې په داسې هیجان انګړ ته راننووت چې پښې یې

د اوداسه پرځای پاتې شوې او یوه پښه یې لا نه وه مینځلې ، قاسم خان ته ورنېږدې شو او سریې ورته لوڅ کړ : دا زما سرتور سر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگوره قاسم خانه، ښامارانو ته مې په غېږ مه وروله ، له زورورو سره مې مه اخته کوه ، موږ کمزوي خلك يو ، له پياوړو سره گوتې نشو ماتولای، دا ستا کبر زما بېوزلي بوډا په کور کې نه ځايېږي .

ټول ناست کسان دوست محمد اکا ته غوږ او سترگې شول .
قاسم خان چې د پښو په سر ناست ؤ ، نسوارېې تو کړل ، راولاړ شو ، پلار ته مخامخ ودرېده او د عادت په خلاف يې په درانه خو پاسته آواز وويل : پلاره ! په دې غريبۍ او بې آزارۍ کې د ظالمانو له ظلم او د زوره‌ورو له زوره نشې خلاصېدای . وگوره هر چېرې چې ټيټه ځمکه ده سيلاب په هماغې ورځي ، او په هره ونه کې چې ټيټ ښاخ دې هما غه لوځېږي . اسلم ته وگوره دی يو غريب او يو وزری سړې ؤ . په هيچا نه لگېده او هيڅ کليوال ته يې تاوان نه‌ؤ ور رسولی ، مگر زور ورو د ده ښه سړيتوب او غريبۍ ته و نه کتل ، د ده د کور تيران او دروازې يې په تناره کې وسول او د ملك شاسواربېيانو ډوډۍ اوپراټې پې پخې کړې . د دغه کلي ملك او نورو ظالمانو د اسلم د مرگ مجلا تېره کړه او د هغه ناموس يې لکه څاروی په پيسو خرڅ کړ .دا لا څه کوې ....

اسلم راولاړ شو او د قاسم خان خبرې يې پرې کړې .
ـ قاسم خانه له پلار سره دومره دعوا ته څه ضرورت دی . دغه خبرې اوس پرېږده بيا به په کور کې سره پې وغږېږو .

قاسم خان تود شو او اسلم ته‌يې په ځيره‌غاړه وويل : نه اسلمه‌له تا سره دغه گواښ نه جورېږي . ته هيڅ وخت کمزورې خبره مه کوه . زه بايد خپل ابا ددغو ځوانانو تر مينځ چې ټول لکه دده زمن او وروڼه دي قانع کړم . زه د پلار منم مگر د چا ظلم او تيری نشم زغملای . زه کبر جن نه يم او له زورورو سره هم ټکرې نه وهم مگر که څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشي او له ما نه ناموس واخلي يا مې دقوم او ولس په وړاندې وکنځي ، سپک مې کړي يا د خپل کور کلي او عزيزګلوئ څخه مې وباسي او يا زما مرګ او ورکې ته ملا وتړي دا بيا زما فرض دی چې د دغسې

ظالمانو مقابلې ته راووزم او سترګې ځنې وباسم .

جبار چې شکېدلي تنۍ د يو زاړه توت ډډې ته ناست ؤ او

د قاسم خان دخبرو تر اغېزې لاندې راغلی ؤ ، را په ډډه شو او د هغه خبرو ته ورننووت : انديوالانو قاسم خان سم غږېږي . دی کبرجن نه دی ، بلکه د کلي ملک کبرجن دی چې په لويو لارو کې سپي خوشې کوي ، او مساپر پرې داړي . که قاسم خان ورته‌ونه وايي ، زه ورته ونه وايم او ته ورته ونه وايې چې سپي دې دروتړه او لويه لاره خلکو ته مه نيسه نو څوک به ورته ووايي . دغه ځای دې په نخشه وي که يې سبا کليوال په دغو سپيو ونه خوړل . هغه سپي زموږ په هلکانو پسې راوستي دي ، په دې بوډا مساپر باندې خو يې هسې غابښونه ورسره کړل .

آدينه چې لا پخوايې خبروته شونډې او برېتونه الوتل په شړۍ کې را په ګونډو شو او دجبار په خبرو ورننووت : جباره ! دا ملک ندی تلک دی تلک . تېر کال در په يا دکړه چې د جومات ملا به لا له حجرې څخه نه‌ؤ راوتلی چې ملک صاحب به د آذان ناره جګه کړه او بيا به‌يې له جمې وروسته د لمونځ ګذارانو حاضري اخيسته او په هغو کليوالو پسې به‌يې سيا او قلم راواخيست چې جمې ته به نه وو رارسېدلي او په پټي کې به يې لمونځ کړی و . په ناغه کې به يې خپل ځانګړی بيګار پې چلاوه او يا به يې چرګان پې حواله کول . اوس راشه وګوره ، پوره پنځه مياشتې کېږي چې ملک صاحب په خپله محراب ته شا وراړولې ده او له جومات څخه په ډېګلان تېرېږي . ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکانو د جبار په دې خبره وخندل‌او جبار خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړ : اوس باید له دوست محمد اکا څخه پوښتنه وکړو . د کلي خلک نن دا حق لري که نه چې ورشي ملک ا و زمن ، وریرونه او نوکرا ن یې جومات ته را په مخه کړي . او په ټولو باندې چرګان حواله کړي . قاسم خان تېره تېره خپل پلار ته وکتل او مخاطب یې کړ : ځواب ورکړه پلاره ، آدینه خو ناروا خبره نه ده کړې .

ــ څه ځواب ورکړم خو نګه ماران او لړمان مو له خولې راتویېږي . خدازده په دغه کلي باندې څه غضب رانازل شوی دی چې سم هلکان یې لېوني شوي دي .

قاسم خان وویل : پلاره څوک نه‌دي لیوني شوي ، بلکې وښیار شوي دي ، یوازې ته نه وښیارېږې .

قاسم خان لا دا خبره نه وه بشپړه کړې چې مهردل د صیا د د پخواني ملک زوی چې برصیاد ته د تګ په لاره کې لمانځه ته راګرځېد لی ؤ ، په قاسم خان خوله را خلاصه کړه : په ملکانو او سپین ږیرو خو نه وې بند اوس نو په خپل پلار هم نه‌یې بند ، تا ښکر کړي دي ، ښکر .

قاسم خان لکه پړانګ له ځایه غورځار شو، ټول هلکان راولاړ شول . ارسلا د نورو له مینځه راووت او مهرد ل ته یې وویل : ته ولې د پلار او زوی تر مینځ تیرږې ټکوې ؟

په دې کې جبار لاس لکه توره د مهردل ژامې ته ورتېر کړ : چې دا خبرې نه شي اورېدلای دلته ولې کېنې ، دې کلي ته ولې راځې ؟

اسلم جبار ته په غوسه شو او په ترخو خبرو یې وراټه او بیا یې مخ مهردل ته ورواړاوه وې‌ویل:مهردله زما نه لورېږي چې ته له دغو ګلالیو زلمیانو څخه لار جلا کړې . د مېړانې د حق ادا کولو لپاره دغه بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخي بس ده چې ددغه کلي زلمیان دې خپل دوست او انډیوال وبولي او پخپله خوښۍ او خپګان کې دې ورشریک کړي . ته ښه زلمی یې او دا ښه ځواني د هر ناولي او بې ایمانه سړي په ملاتړ باندې مه خیرنوه ، په بېوزلو کلیوالو باندې سترګې مه را باسه او مات شوي زړونه مه پسې ماتوه . ګوره نن په دې کلي کې چې ستا عزت او ابرو هم پې پورې تړلې ده ، یو بېوزلی مساپر بوډا د ملک سپیو داړلی دی او بیا وروسته تر دې پېښې دغه مساپر ته عذر هم نه‌دی شوی او مرسته هم نه ده ور رسېدلې . په‌دې باندې خو زموږ کلی بد نامېږي . ته باید د سپیو د خاوندانو ملا و نه‌تړې ، له تا سره دا ښایي چې د قاسم خان ، جبار او نور و ځوانانو ملاتړ شې او د لوټ شوي قوم او کمزورو خلکو مد د وکړې . له هغې ورځې چې زه کلي ته راغلی یم ستا وربوز ما ته کوږ دی ، له ما نه لرې ګرزې ، زما په سبب له‌دې زلمیانوڅخه هم لرې شوی یې او د ملک شاسوار له زمنو سره دې یارانه ښلولې ده . که چېرې تا ته داسې ښکاري چې زه په ملک شاسوار باندې ګرم شوی یم نو را شه ما قانع کړه . زه به پره په ځان ومنم او رسۍ په غاړه به د ملک کاکا عذ ر ته ورشم او ستا د مردۍ او انصاف شمله به پسې جګه کړم خو که ملک شاسوار پر ما باندې ظلم کړی‌وي او پور پتۍ مې هم‌نه کوي او سیال مې هم نه بولي بلکې په مرګ پسې مې ګرزي نو تا ته بیا څه حق دی چې له ما سره ټکرې وهې او د ملک شاسوار شا ته درېږې .

صوفي محی‌الدین چې د صیاد په کلي کې یې دکانداري کوله او په خلکو کې په امانت داری مشهور ؤ په لاسونو تکیه ولګوله را ولاړ شو او د اسلم څنګ ته راغی او هغه‌یې مخاطب کړ : زویه په خوله دې برکت شه ، ملک شاسوار به خامخا ستا اوښکې پاکوي او د سیال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله به دې تلي ، ملك هم بد سړى نه دى . هغه ته په غلطه چا ستا د مرگ خبر راوړى و او په دې برسېره له هر چا سره شيطان ملگرى دى ، هغه به يې په هلو ننوتى وي ، له لاري به يې ايستلى وي . خو خداى ډېر احسان ورسره کړى دى ، ښه مځکه يې ورکړې ده ، د چنارونو ښه مست ځنگل يې رسېدلى دى ، پيغلې لوراني لري ، د بزکشى آسونه او څاروي يې شته دي ، ستا عذر کولاى شي او بايدو يې کړي .

قاسم خان د صوفى محى الدين خبرې پرېکړې او وې ويل : صوفى صاحب ! ملك دا ټول شيان لري مگر انصاف نلري او ايماندار نه دى .

په دې کې ملا د ماښام آذان وکړ ، هلکانو چکمنې او شړۍ وڅنډلې او يو پر بل پسې پر جومات ننوتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك شاسوار ماغزه ډېر خراب وو . په ژورو اند ېښنو کې يې شپه تېره کړې وه . د کلي د خلکو تګ راتګ ورسره کم شوی ؤ . جومات ته نشو تلای . د کلي له مړي ژوندي څخه يې پښه را لنډه شوې او د پخوانيو دوستانو پاملرنه ورته کمه شوې وه . اساميانو يې مخ څنې اړولی و ، هغوی يې نورو ملکانو ته حواله کول . اسلم دنيا ور باندې تنګه کړې وه او دی يې د کليوالو له احترام او محبت نه لرې کړی و .

ملك فکر کاوه دا ټولې تنګسياوې زغمل کيدی شي مګر د ولسوال د خپګان او مخالفت د زغملو توان خو نلرم . که دا ولسوال يو ځل د اسلم لوري ته ودرېږي او زما لمن په شا راواړوي او جامې را څخه وباسي ، زه به څه کوم ، چا ته به مخ وراړوم او څوك به دستر څادر راباندې غوړوي . دا لا څه کوې که ولسوال په دې خبره ځان وپوهوي چې د صياد شل جلبيانو ته ما د ورکې او بيکسۍ تقلبي مجلاوې کړي دي او ما د خواجه حيران د مرګ نا حقه شاهدان تېر کړي دي او هغه ژوندی ګرزي . پهو هو که په دې مې ونيسي چې د عثمان قتل ما پټ کړی دی او هغه مې په نا حقه فرار لادرک ښودلی دی او پخپله په دې ټولو خبرو ځان نا خبره واچوي . ملك شاسوار ته د خپلو کړو وړو آيينه ورمخکې شوه او د جعلي سندونو ، د غلاوو ، قتلونو او دسيسو يو اوږد طومار يې له سترګو تېر شو ، مګر ژر په خپل هيجان او وارخطايۍ باندې مسلط شو . دا ټول طبيعی او داسې کارونه ورته ښکاره شوو ، چې بايد شوي وای . يوازې يو شی ده ته غير عادي او نا روا ښکارېده هغه د ولسوال خپګان او له ده څخه مخ اړول وو ، ده فکر کاوه چې ولسوال بايد زما د کارونو په حقانيت پوه وي . دا ټول خو ما د حکومت د خير لپاره کړي دي . که قتلونه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای تر پښو لاندې شوې او که د خلکو مځکې پسې شا نه وای قباله شوې او که د دغه او هغه کس په حق باندې سترګې نه وای پټې شوې نو دې ولسوال او د حکومت مامورینو ته به چا دغه جوال لوټونه ورکول . دغه سرې غالۍ او وریښمینې بړستنې به دوی له کومه پیدا کولې . لا ډېر وخت نه دی تېر شوی چې همدغه ولسوال ته مې په دې خپل ګناګار لاس دوه لکه روپۍ ورګټلې دي ، د شاه نور میرآب غوا او د الله داد بزاز قالینه مې د همدې ولسوال میرمن ته ورولېږل . کله چې بیا د ولسوال واړه د پلرګنۍ کور ته روان وو ، د لارې خرڅې ، سوغاتونه او پنځوس زره نغدې روپۍ مې همدې ولسوال ته کېښودې . ملک شاسوار د ولسوال په فکر کې ډوب شوی و . کوشش یې کاوه چې د هغه د خپګان موجبه او دلیل پیدا کړي او په علاج پسې یې پښې لوڅې کړي . نا څاپي یې بلې خوا ته پام شو . له ځایه په منډو را جګ شو . د کوټې دروازې ته راووت او میرزا ته یې نارې کړې : هلکه میرزا دلته راشه ....

ـ څه وایې پلاره ؟

ـ یووار ژر دلته راشه !

ـ درغلم ، درغلم .... او په منډو منډو د پلار کوټې ته راغی .

ملک وویل : یو وار مهردل ته ورشه تر ما پورې یې راوله .

ـ مهردل څه کوې ؟

ـ پوهوم یې چې له اسلم سره دې اوس ګوتې نه ماتوي .

ـ ولې؟

ـ اسلم له ولسوال سره لاره پیدا کړې ده . هغه کلک پې ولاړ دی . که مهردل له ده سره ګوتې ماتې کړي د ولسوال څپېړه ما ته رااوړي .

ـ پلاره له دې مهردل بزدل څخه څه نه جوړېږي . دا د بوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان دی . په ده پسې نور هیڅ سر مه ښوروه .

ــ میرزا زویه ولې ترخولې تېرې خبرې کوې . مگر مهردل د ملک یوسف زوی نه دی ، قشخانه نلري ؟ د دسترخوان او دروازې څښتن نه دی . په پنځو کسو کې نه یاد پړي او د کلي د مېلو او تنگ ټکور ستنگان نه پې راټولېږي ؟

ــ نه ، نه هغه د بوسو پهلوان دی د قول او وعدې سړی نه دی او ملگري د تنگسیا په وخت یوائې پرېږدي .

ــمیرزا زویه په تا څه شوي دي . د تا ننۍ تله د مهردل په باره کې ډېره سپکه راوزي ، پخواهم دا ته وې چې مهردل به دې له خولې څخه نه اچاوه . که ښه ځواني وه د مهردل وه ، که ښه آسونه وو د مهردل وو او که غیرت او یارانه وه د مهردل وه . اوس چې دغه مهردل ما ځا ن ته رانیږدې کړ، خپل راز مې ورته ووایه او په سرکاري کارونو مې بلد کړ ،ته هغه سپک تلې او د نیمې لارې مل یې بولې .

ــ هغه وخت زه پرې غولېدلی وم . پر ېږ څټ او غټو خبرو ته مې کتلي وو ، داسې مې لا نه و تللی ، بیا بنیا دم دې یوه ورځ یو وړ بله ورځ بل وړ وي . خو د نن مهردل هغه پرونی مهردل نه دی ، په بله خوا اوښتې دی .

ــ ته د مهردل بل وړ کېدو ته څه دلیل لري ؟

ــ بل وړ کېده خو ښکر نه لري ، همدغه تېره شپه اسلم د مهردل په کور مېلمه و ، د دوست محمد زوی ، د ترکانۍ زوی او د مهردل خپل لوچکان لکه سکندر ، روزی ، گلاب او داسې نور هلته سره راټول شوي وو. تر پرونه پورې لکه د پردیو کلیو سپي یو بل ته غپېدل او یو بل ته یې داړې سپینولې او نن مېلمستیاوې سره خوري .

ــ دا خبره تا له کومه واوریده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ما ته همدا نن سحر د لوی جومات مولوي صاحب د خپل طالب په خوله دا خبره راورسوله . د جومات چړي بیګا د وظیفې ټولولو په وخت دغه کسان د مهردل په قشخانه کې لیدلي وو . دوه ورځې د مخه د تورې چرګې ملا ما ته پخپله د ده سلا په بازار کې وویل چې اسلم له مهردل سره د زړې ژرندې په لښتي ناست و او خبرې یې ورسره کولې .

د ملک شاسوار غوږونه د دې خبرې په اوریدو مړاوي شوو ، وې ویل : د تا خبره سمه ده ، دا د ملک یوسف زوی همدا سې دی . ملک یوسف پخپله هم داسې بې غیرته سړی و . له بې غیرته سړي نه به څنګه ښاغلی زوی پاتې شي .

ملک یوه شېبه ډوب لاړ بیا یې یو څه په ذهن کې را پیدا شول میرزا ته یې مخ راواړوه وې ویل: زویه ! چرت مه خرابوه ، که زه درته ژوندی وم په صیاد کې به بیابل بنده سر راښخه پورته نه کړي . پرېږده چې هر څوک خپل زور معلوم کړي . دا ولسوال او مامورین د خدای په توکل له ما ښخه څوک نه شي بې لارې کولای . بیا یې ګوره چې همدا مامورین د اسلم او دوستک د زوی پښو ته زولنې اچوي که نه !

ته اوس لاړ شه زویه بهرام قولته ته ووایه د تورې چرګې ملا زما له خوا پټ پوه کړي چې د ماخستن له مانځه وروسته یو وار د میرشاه قشخانې ته راشي او که یې خوښه وه د جومات ملا صاحب دې هم ورسره راولي .

د تورې چرګې ملا ، ګل رسول نومېده په کوچنیوالي کې د غریبۍ لپاره د خپل پلار سره صیاد ته راغلی و . د پلار تر مرګ وروسته د څارویو په پوولو او د کلي له غوبني ښخه په تدریج له ملک یعقوب ، ملک یوسف او ملک شاسوار سره د پای دو په صفت میشته شو .

ملکانو ته به یې اسامیان راوستل او د حکومتي جلب کاغذونه به یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ څخه کليو ته ورغل . وروسته يې د ملکانو په ملاتړ کې د احصائيې ، ماليې او څارندويو له مامورينو سره لار پيدا کړه او د مراجعينو ځنې معاملې به يې له ملکانو څخه په پټه د رشوت په ذريعه خلاصولې . په هلکتوب کې يې د جومات ابتدايي زده کړه کړې وه خو ملايي تعليمات يې نه درلودل . تيز او چالاک سړی و او سپينه پګړۍ يې تړله ، سترګې به يې تورولې او له ملايانو سره به د مړيو تکفين او اسقاط په کار کې لاندې باندې ګرزېده ، کله کله به په جومات کې جذب واخيست او د جذب په وخت کې به يې ځګونه تر خولې تله او ستوني ستاغ به په جومات کې ويړ پروت و . ده به ويل د پيښور د مرغوز د سيدانو مازون يم ، په همدې استناد به يې بدنصيبه ښځو ته د تورې چرګې په وينو د بخت او برخې تاويزونه کول او د تاويزونو په شکرانه کې به يې يو چارګ غوړي ، يو من وريجې او هماغه توره چرګه غوښتله . له همدې کبله د تورې چرګې په ملا مشهور شوی ؤ . ورسته يې د شکرانې او رشوتونو پيسې په سود بندې کړې او کرار کرار د څلورو ښځو خاوند او د کلي يو مالدار سړی شو . خو د دې لپاره چې ده په اندراب کې قومي ملاتړ نه لاره ، له ملکانو او د دولت له محلي مامورينو سره به يې نيږدې روابط ساتل او هغوی ته به يې جاسوسي کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توري چرګې د ملا او د صياد د لوی جومات د امام ملاقات له ملک شاسوار سره يو عادي ملاقات نه و ، په تربرمی کي د چنارونو د ځنګله له لاري بيا د خوږ د ډبرو په مينځ کي د ويري او هيجان تر احساس لاندې د ميرشاه کور ته راغلي وو .

مرکه په خوږو الفاظو او ټوکوټکالو پيل شوه . ملک شاسوار ميرشاه ته وويل ته موږ سره پرېږده ، يو څه ترخه چايونه راولېږه ، هغه ووت او د توري چرګې ملا په توره نرۍ ږيره غبرګ لاسونه را تېر کړل بيا يې تسبې له جيبه راوايستې ويې کړپولې او په غلامانه لهجه يې ملک ته وويل : ملکه زه او مولوی صاحب خو دې نن بېحده وارخطا کړو . زه لګياوم قصيده مې ويله او د جاندل له ښځې څخه مې پيريان ايستل چې په دروازه کې د بهرام قولته آواز را په غوږ شو . ډېر وارخطاؤ . ستمېده او پر له پسې يې کور والاو ته اصرار کاوه چې ملا ګل رسول را پيدا کړئ ، هغه ته مې د ملک شاسوار له لورې يوه ضروري خبره راوړی ده . ما د ده آواز د ننه په کور کې اوريده فکر مې وکړ چې اوس که قصيده نيمايي پرېږدم خو د دې خطر دی هغه توربدلي پېريان چې لا سم ندي تابع شوي زما په کاله او بال بچ باندې به مخ راوکړي او که قصيده خلاصوم وخت را نه تېرېږي . خدای شاهد دې چې هغه د پېريانو خطره مې په خپل بال بچ ومنله او راولاړ شوم . بهرام په سوې سا سلام راواچاوه او په وارخطايي يې ستا پيغام راکړ . ملکه کله چې مې له بهرام قولته نه د تا له لوري دا د شپې د پټ راتګ پيغام واوريده ، زړه مې تر تلو تېر شو .ما وې خدايه خير کړې بيا څه پېښ شويدي . سم د لاسه مې خدای ته سوال وکړ چې الهی پاکه پروردګاره دا د ملک د عزت او پت ځالې ته بد شمال مه رسوې او که په موږ کېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه د ده پر ځای هغه مصیبت موږ ته راوګرځوې . نو څه درته ووایم چې په ما څه تېر شول ، او چې جنکیو ته مې وویل (ملا ګل رسول به خپلې میرمنې جنکۍ بللې) ټولې په ژړا شوې او سرونه یې خدای ته سرتور کړل او تا ته په دعا شوې . د کوز صیاد د جومات امام ، ملا ګل رسول ته په خبرو کې ورننووت : اې زوروره څې کوې ملک شاسوار خو یو د بخت او برخې سړی دي او د خدای د نازولیو نظر پې شته دی . ما پخپله یو وارې ملک صاحب په خوب لیدلی و چې د یو سپین آس تر جلب لاندې روان دی . په آس باندې یو داسې جناب سپور وي چې د نور شغلې یې له مخه پورته کېږي . تر شا یې ګڼ عالم روان وي چې پای یې نه معلومېږي . زه په دې وخت کې ملک شاسوار ته ورمنډه کړم چې دغه مبارک چې ته یې تر جلب لاندې روان یې څوک دی . ملک په خندا کې را ته وواییي ولې دا نه پیژنې؟ دا خو د زمانې غوث دی . په دې وخت کې زه د غوث صاحب د آس پښو ته ځان ورواچوم او چیغې کړم چې اې لویه ځوانه دا د ګناهونو پېټی خو را نه سپک کړه او خپل څادر در را باندې وغوړوه . په دې کې له خوبه راویښ شم ، ټول وجود مې خولې شوی وي او له ټولو دیوالونو څخه د الله‌اکبر ناره اوریدل کېږي . نو داسې یو بختور سړي ته څوک ضرر رسولای شي . خدای دې هیڅاته دا وس نه ورکوي چې په ملک شاسوار باندې ان د ګل وار و کړي .

ملا ګل رسول د کلي امام ته چې اوږدې ستاینې او ثنا ته یې ملا تړلې وه خبره ورپرېکړه ، هغه ته یې وویل : مولوی صاحب زما خوښه دا ده چې اوس به ملک شاسوار ته غوږ ونیسو چې د ه څنګه راغوښتي یو او په موږه باندې کومه وراسه خلاصوي .

ملک شاسوار چې په مله یې چپنه کې ناست ؤ د کوټې له سیورې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تيلي څراغ خوا ته را تاو شو . د څراغ گل يې په ډکي باندې وڅانډه غاړه يې تازه کړه ، لاس يې اوږد کړ ، د ملا گل رسول تسبې يې د هغه له لاس څخه راواخيستې او ځان يې لکه يو واقعي حقدار سړی او د حيثت خاوند خبرې ته جوړ کړ .

دغه زمونږ اندراب بيا په تېره دغه کوز صياد او نور رانيږدې کلي يوه د عزت ، ننګ او غيرت سيمه وه . دې سيمي يو دود دستور درلود ، ځلي او نرخونه يې معلوم وو ، کشر او مشر پکې پيژندل کېده ، د خولې او خبرې سر او سړی معلوم و . دغه څو مياشتې کېږي تاسې يې پخپله وينئ هغه د شا نور زوی اسلم چې د بد گشتي او ناروا کارونو په وجه له دې ځای څخه تبنتېدلی و ، بيا راپيدا شوی دی او د اندراب ټول غله او لټېره کسان يې په ځان راټول کړي دي ، د سپين ږيرو واک او اختيار يې په کلي کې ورک کړيدی ، زاړه او هبر شوی مرضونه راپاروي او ورک شوی پورونه غواړي . اوس يې زما بدی ته ملا تړلې ده . څو وار شيطان را ته وويل چې ملکه د دې مار سر تر کوم کاڼي لاندې کړه خو بيا له ځان سره وايم چې د لاس او لمنې په ککړولو نه ارزي پرې يې ږده (سر بد به بلای بد) خو اوس دغه لنډکی مار ورځ تر ورځې ځان اوږدوي او لکه ښامار پو ښناری کوي .

د تورې چرګې ملا مرغوزي نسوار په پزه کړه . سپوږمې يې پاس کش کړې ، وې پرنجل ، د ګل سيب دسمال يې پزې ته ونيو او د ملک شاسوار په خبرو کې ورننووت : ملکه ته په دې ځای کې ودرېږه ، ښه پوه نشوم . د اسلم د ښامار کېدونه دې مطلب څه دی ؟

ــ مطلب دا دی چې اسلم اوس له ولسوال سره لار پيدا کړې ده .

ـ دا زمونږ د ولسوال سره ؟

ــ هو له همدغه ولسوال سره .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ته خو به غلط نه‌يې پوه شوی ؟

ـ نه زوروره ، د همدې اسلم په باب کې ولسوال ته ورغلی وم د ده د کړو وړو ناستې ولاړې رپورټ مې ورووړی و . گل رسوله د اسلم نوم نه و ، بلا وه بلا ، په ولسوال زما خبرې بدې ولگېدې ، مخ يې رابانديې راواړاوه ، سترگې يې راباندې برگې کړې او لکه فيل مرغ را باندې ببر شو . له خپل دربار څخه يې وشړلم او سپايي يې را پسې کړ چې له پله نه مې دې خواته راوشړي . هغه زما روپۍ ، هغه زما نيکۍ ټولې ورڅخه هېرې شوې دي . او هغه نا حق قسمونه او قرآنونه چې ما د ده د فايدې لپاره ياد کړي دي ټول اوبو وړي وو . ولسوال پورته پورته الووت او ما عذر ورته کاوه . ور ته ژړل مې مگر ده مخه نه راکوله . اوس د ولسوال صاحب هغه خبرې هېرې دي چې ويل به‌يې اند راب په ملک شاسوار ښه ښکارېږي .

د کلي امام بېوا که د ملک په خبرو ورگډ شو وې ويل : ملکه د تا کډه خو لا پخوا بار وه . خو لکه چې زما هم بار شوه . موږ به شل واره چهل کاف په ځان کف کاوه بيا به له‌اسلم سره غږېدو اوس چې ولسوال يې هم شا ته دربدلی دی . زما پلار يې هم جواب نلري .

د تورې چرگې ملا د سترگو له کونجه د کلي امام ته راوکتل نرۍ شيطاني مسکايې په شونډو په گډا شوه ، خوله‌يې ويړه شوه او توره گردۍ ږيره يې لکه د مست فيل‌مرغ بڼکې ټوکرۍ ټوکرۍ شوه او ملا ته‌يې وويل : مولوی صاحب د تا خبرې سمې ندي ، ولسوالان د ميندو او پلرونو پر ځای دي او ملکان د هغوی لاسونه او پښې دي . ولسوال هيڅ وخت د ملک شاسوار آبرو په اسلم او داسې نورو لچکانو باندې نه خرڅوي ، ولسوال هيڅ کله خپله ملا پخپله نه ماتوي .

ـ نو ولې يې ملک شاسوار سپک کړ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ملا صاحب د ولسوال سپکاوی ، سپکاوی نه دی ، هغه یو خبرداری دی .

ــ د څه شي خبرداری ؟

ــ ملک شاسوار به یې په وخت پوښتنه نه وي کړې ، رسیدگي به یې نه وي ورته کړې ، پیسو ته به یې ضرورت پیدا شوی وي . څه بله اړتیا به لري .

د تورې چرگې ملا غاړې تازه کړې په ږیره یې ورو لاس راتېر کړ او په موسکایې د کلي امام ته په خطاب کې وویل : حکومتي کسان زود رنجه خلک دي . که درته وروایم دوي هم ډېر ملامت نه دي . خورانو په هره چوکۍ باندې کوټه لوټونه ورکړي دي . ته زموږ د کلي د کندل زوی په نظر کې ونیسه، هغه د بنو لېسه خلاصه کړه ، کندل خپله باغچه ورته گرو کړه او زوی یې په خان آباد کې د احصائیې د کاتب په چوکۍ کېناوه .هغه‌دی اوس یې خولۍ په غوړیو کې لوېد لې ده . د نیمایې کلي مځکې یې گرو کړې دي . دا خو د تخم او د حاصل قصه ده . تخم وشیند ه او حاصل واخله . د تخم له شیند لوڅخه پرته درمندونه چا اخیستی دي ؟ دا د دنیا کار دی ، کښت به کوې بیا به حاصل اخلې ، او له اورېدو زموږ ولسوال صاحب داندراب ولسوالي په درې لکه روپۍ اخیستې ده . هغه ددې کار لپاره د کابل په ده‌بوریو کې خپل کور خرڅ کړ . اوس هرومرو د کور د خرڅلاو تاو باسي . زموږ د ابراهیم زوی ته گوره په کندو کې یې د موږک لکۍ نه سپېره کېده ، خو بیا یې چې خدای توبه ومنله او په نهرین کې گدام‌دار شو اوس یې په کور کې غالۍ نه ځایېږي او قشخانه یې هیڅکله بې څو تنو مېلمنو نه ده . پلار خواریې په پردیو خد متو کې مړ شو او ټول ژوندیې په مړه گېډه ډوډۍ و نه خوړله ، دا خو لا پرېږده د دانې علاقدار و گوره تېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه د مالیې مامور ته په مېلمستیا راغلی و او چې لیدلې دې وای : دا جیپ موټر څه وایي ، او دا خرڅ او سخاوت څه وایي . جنګیو راته ویل چې علاقدار څه کوې چې تاېې ښځې لیدلې وای ، هره یوه تر سرو زرو لاندې ډوبه وه . دا د لاس بنګړي ، غاړه کۍ ، امېلونه ، د لاسو ګوتې ، ډېلې او د ویښتانو ځنځیرونه یې ګرد سره د سرو زرو او پې د پاسه رنګارنګ غمي کتار شوي وو .ولسوال خو پر دغو لغړیانو ډېر د پاسه دی مګر په جانداری کې تر دوی پاتې دی . دی باید خپل غارونه او غچوړي ډک کړي . اوسنی آمدني خو یې د ښځو او خپلوانو تر سوغاتو هم نه وزي . په دې میاشتو او ورځو کې داسې ښکار هم نشته چې د ده منګولې او مشوکه پې سره شي او وزرونو ته یې قوت ورسېږي ، نو خامخا به غوسه کېږي ، نامیندي ورپیدا کېږي او له یو چا څخه خو به تاو باسي .

ملک شاسوار په ځای کې سره وخوځېده ، د تورې چرګې د ملا خبره یې وشلوله او وې ویل : ملکۍ پخوا خوند کاوه ، هغه پخواني ولسوالان چې موږ لیدلي وو ، اوس نشته . د هغو تله ډېره درنه وه . د ملکانو او خانانو په عزت او قدر پوهېدل . چې په وینو ککړ پکړ به یې ولیدې او مخامخ به یې په غلا ونیولې پرده به یې دربانده اچوله ، د رعیت تر مخ به یې نه سپکولې ، ځان به یې مړاوه لیکن د ملکانو دسترخوان یې نه ړولاوه ، خو کله چې کټېیلی د خولۍ او سګرټو ولسوالان راپیدا شول د ملکانو برکت او عزت هم ورسره ولاړ ، له موږ څخه د دوی لار ورکه شوه . په خبره نه سره پوهېږو او باور نشو سره کولای .

ملا ګل رسول د ملک شاسوار په خبر و غوږونه څک کړل او په ښویېدو ښویېدو ملک ته ورنیږدې شو . وې ویل : البته ما ته ډېره بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي ده چې زه د ملک په مخکې دا خبرې کوم . دی به خیال کوي چې اوس ملا گل‌رسول غواړي ما ته سبق راکړي . لیکن دوست ته باید سړی د زړه خبره وکړي . زما خیال دا دی چې ولسوال صاحب تا ته ځکه غوسه کړې ده چې له تا نه امیدونه لري .تا پوه کوي چې اې سړیه وړ.ې یم ، پسمانه یم ، جیپ غواړم ، کور غواړم ، ځان پوره کوم او په تا یې پوره کوم . گوره ملک صاحب اوسني ولسوالان تر پخوانیو خراب نه دي لیکن د دنیا دود دستور بدل شوی دی . پخوانیو ولسوالانو ته آس پکار و ، لیکن اوسنیو ولسوالانو ته موټر په کار دی ، هغوی د خټو او گټو کورونه جوړول دا اوسنی سمټي کوټې جوړوي او قدنما آیینې پکې بړدي . د چلم ځای سگرټو ونیو ، د تنبور او غېچکې ځای را دیو ، د شوروا ځای پلاو، د استالفي کاسو ځای چیني. رواجونه بدل شوي دي ، عطرونه او سینگارونه را پیدا شول . شام پاریس او لندني پوډر را پیدا شول . د دنداسې ځای لب سرینو ونیو او ښځو پتلونونه واغوستل دا ټولې خبرې خو مصرف غواړي . موږ او تاسې مجبور یو چې دا مصرفونه ور پوره کړو .

ملک شاسوار چې کندو ته تکیه وهلې وه ، په چکمن کې را تاو شو ، پلتری یې ووهله وې ویل : ملا گل‌رسوله رښتیا رښتیا دي ، زه خو اوس ډېر په تنگ شوی یم ، زړه مې راته وایي رائحه دا ملکي پرېږده او په دې آخر عمر کې توبه وباسه او مخامخ په جومات ننوزه، متل دی وایی (از بچه گی تا جوانی، از جوانی تا به پیری ، از پیری تا بکی) یوائحې دغه داسلم علاج مې کړې وای بیا توبه او گوښه گیري دواړه آسانېد ل .

ملا گل‌رسول د دې خبرې په اورېدو نا قرار شو ، له ډډې په زنگنو کېناست او په هیجاني لهجه‌یې ملک ته وویل : نه، نه، نه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅکله به داسې نه کوې ، دا فکر د تا نه دی دا د ښمن د تا ذهن ته درننه ایستی ، توبه توبه چې له ولسوال صاحب څخه مخ واړوې ، نه نه ملکه که داسې وشي زموږ کلي او کورونه به په صیاد کې اور واخلي ، دا د اسلم لنډه غران به له خلکو نه ښځې بوزي او د سیمې سپي به زموږ د بچیانو په غوښو ماړه شي . دا خو بالکل شیطاني فکر درپیدا شوی دی ، شیطان خو د خدای دښمن دی لاحول ورته ووایه ، د گوښه کېدو فکر له سره و باسه ، تا ځوک اوس په گوښه گیري او توبه کې نه پرېږدي ، له تا نه د صوفي توب وخت تېر شویدی ، که ته مشرتوب پرېږدې مشر توب تا نه پرېږدي ، خدای مکړه چې ته د حکومت له سیوري او د زورورو له رغولي را لري شې والله که د دې اسلم د لچکانو له لاسه یوه شپه په صیاد کې تېره کړې ، ته داسي مه کوه چې د پزې د گټلو له پاره سر بایلې ، د حکومت له زوره ځان مه جلا کوه . تر دې چې سبا د اسلم څپېړو او د دوستک د زوی پیغورونو ته ناست یې همدا د ولسوال منت او زور زیاتی درته ښه دی. که زما منې همدا سبا یو سخوندر ، پنځوس منه وریجې ، پنځه منه ژېړ غوړي یو څه نقدې روپۍ درواخله او د ولسوال کور ته یې یوسه . دوه درې ورځې وروسته خپله ورشه و به گورې چې ولسوال هغه پرونی سړی نه دی ، مخه به درکړي ، مهرباني به درسره وکړي او خبرو ته به دې غوږ ونیسي . گوره ملکه دا دومره جایداد ، مځکې ، گروې ، ځنگل څه کوې ؟ دا خو همدې ورځې ته په کار دي ، ښه مال خو د بدې ورځې دوا ده ، خلک وایي : زر تر سره جار ، سر تر ناموسه . چې جومات ته نشې تلای ، په پټیو کې نشې گرځېدای ، د کلیو په مړي او ژوندي کې برخه نشې اخیستلای ، پخپل کلي کې چا ته دومره نشې ویلای چې پښې دې درټولې کړه، داهم ژوند دی ؟ په دې کې د ولسوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه تقصير دی . ولسوال د تا ورور نه دی ، هغه ته تاسې او بل څوک توپير نه لري ، په هغه باندې خپله خبړه گرانه ده ، د هغه عقل ته به د خپلې له لارې ورننوزې ، که د خپلې حساب دې ورجوړ کړ هغه به بيا د تا وي ، ورور دې هم دی ، عزيز دې هم دی ، وکيل دې هم دی او بيا په کلي کې هر څه چې ته غواړې هغه به کېږي . اسلم او د دوستک زوی ، هغه بل جبار لچک او د دوی ملگري به ولسوال ته څه ورکړي ؟ دوی پخپله د نورو خلکو خيرات او کاسو ته ناست دي ، دوی له تا سره مقابله نشي کولای ، دوی له تا څخه دا خدا دا د عزت نشي اخيستلای . ليکن ته بايد د خپل عزت د ساتلو په طريقه پوه شې او ځان په دې خبره وپوهوې چې په ډېره سخته دښمني ککړ شوی يې . داسې اور دې لمنی ته لوېد لی دی که ځان ځنې خلاص نکړې له بېلهيو تر مرئ پورې به دې وسوځوي ، اسلم لکه کوډگر د اندراب زلميان د خپلې ژبې تر جادو لاندې راوستي دي . اوس يې له صياده هم پښې او لکۍ وتلې دي ، د شاشان ، قاسان ، بنو او ارزنگان په سيمو کې يې ملگري پيدا کړيدي . د ملک يوسف زوی يې هم بې لارې کړيدي . ما داسې واورېد ل چه هغه خپله خور اسلم ته ورکوي ، دا لا څه کوې د بنو او ده سلا په مکتب کې يو څو تنه ښوونکی هم له دوی سره گرزي . هغوی هم د اسلم ثنا او صفت ته ملاتړلې ده ، خبره لويه ده ملکه او د سيلاب مخه د تا کور ته درسيخه شوې ده ، لويه بلا خو لوی تاوا ن غواړي ، د غفلت پنبه له خپلو غوږو څخه وباسه او تر اوسه چې لا اوبه له ورخه نه دي تېرې شوې ځان تيار کړه .

ملک شاسوار دواړه سترگې په ملاگل رسول کې خښې کړې ، وېرې او تشويش يې په مخ او سترگو کې څپې وهلې ، د سترگو مردکي يې د سر په کاسه کې رډ رډ راوتلي وو ، غوږونه يې څک شوي او ژور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېلي يې ايستل، دی وپوهيده چې مصيبت لوی دی. کوم د گناهونو دروند پېټی چې يې د ژوند تر دې واټن پورې په شا راوړی و، د ده ملا يې ورغبرگه کړې وه. فکر يې کاوه چې اوس د دا سې گړنگ غاړې ته رارسېدلی دی چې د بېرته گرځېدو لاره نه لري او د لټی لپاره د ده توان پای ته رسېدلی دی. زړه يې بېواکه درزيده او په سينه کې دننه يې د ژور سوي احساس کاوه. په هر لوري او هر شي کې يې اسلم کوت. د تصوراتو دنيا يې گرد سره په اسلم ډکه شوې وه. د ملا گل رسول په قصو او مشورو يې زړه نه تم کېده او تنده يې نه پې ماتېده، تصور يې کاوه چې په کرونده کې وژل شوی دی، کلا، کادانو او قشخانې يې اور اخيستې دی، لورانې او بيبي يې سر تورې شوې دي، له غرونو څخه سيلاب راغلی دی او د ده باغچې او ځنگل يې لاندې کړيدي، اسلم يې په کور ورننوتی دی او د ده واړه حلالوي، ترخو مفکورو او ويروونکو تصوراتو را چاپېر کړی و. او ده لکه چا پېر شوی ښکار کوښښ کاوه چې د ژغورېدو او تښتېدو لار پيدا کړي. کله کله به يې په همدې تصوراتو کې سترگې د کوټې په يوه ديوال باندې ځای پر ځای مېخ شوې او د ذهن حضور به يې له لاسه ورکړ.

د کلي ملا د ملا گل رسول د خبرو په مېنځ کې ورننووت په ملک باندې يې غږ وکړ: ملکه خيريت خو دی، دا رنگ دې ولې داسې تغير شوی دی؟ ولې داسې ساړه اوسېلی باسې؟

ــ نه نه ملا صاحب هسې خوشې ...

ملک يوه شېبه، لکه سړی چې نوی له خوبه راوېښ شي، اوتر اوتر وکتل بيا يې خبره داسې راونيوه: ملا صاحب سخته را باندې راغلې ده. ټوله دنيا را ته اوښتې ده. زه به د چا د ځواب او تورې شم، ما ته ټول اندراب گواښي، بخت مې اوښتی دی. هرگام چې اخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېږم ، هر گوزار چې کوم خطا کېږي ، د هر اقدام نتیجه مې چپه راوزي ، یوه زمانه پدې اندراب کې هیڅوک ما ته په مخ نه شو راتلای . چا له ما سره زور نه ازمایه ، ملکانو او خانانو به له ما ډډه کوله ، بې زما له خوښې په دې کلي کې چا لور نه شوه ودولای . خو اوس د د هقانانو او ژرنده گرو زمن په ما پورې خاندي . اسلم ، قاسم خان او جبار له ما سره تربگني کوي او زه یې له مړي ژوندي او کور کلي څخه ایستلی یم .

ملک لکه د خپلې مار چې پیتاوي ته اچول شوی وي کرار کرار تود شو . په مخکې یې د وینې سور والی راغی او راوغوړېده ، غاړې یې تازه کړې او خبروته یې داسې دوام ورکړ : دغه گل رسول ته معلومه ده ، ملک له دې خبرې سره سم گل رسول ته په لاس اشاره وکړه ، په همدې کلي کې د ستار ورور ووژل شو ، لوراني یې لکه مېږې خرڅې شوې ، ځمکه او ژرنده یې میرزا قاسم او ملک امرالله سره ووېشله ، مگر داسې نر دلته پیدا نشو چې د هغه غږ پورته کړي ، بداو پوریې وغواړي . زمن یې لا تر اوسه په اشکمش کې د یو بل مزدوري کوي . وایم د عریضې یې ځوک پید ا نشو . ما چې څوک وهلي دي هغه خدای هم وهلي دي ، آواز یې ملائکو هم ندی اورېدلی . مگر اوس چې روزگار په ما راوستې ده د ترکاڼانو ، ژرنده گرو او د پرونیو شپېږ خورو زمن سیالي راسره کوي . ما داځوروي چې نور مارانو وچیچل او زه کربوړي . له ما څخه د ودو شویو ښځو او برباد شویو کورونو حساب غوښتل کېږي . په ما باندې نوي نرخونه او نا دودې راتپل کېږي . که چېرې ما دې حسابونو ته تن ورکړ چې بیا دا ټول اندراب زما هم شي زه دا حسابونه نشم خلاصولای . ملک مخ ملاگل رسول ته ور واړاوه ، خبرې یې داسې اوږدې کړې : گلکه (ملک به د تصغیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ملا گل رسول گلک باله) ما ته را پیښنه شوه البته قسمت به مې دغسې وي چې لاس مې له وینو څخه نه راوزي ، پروا نشته پخوانیو به ویل د پړانگ برخه وینه ده ، د تا ټولې خبرې مې ومنلې زه به دا خپل جایداد تر خپله عزته قربان کړم . زه به د هر لچک د سر په کدو با ندې د زرو تاوان پریکړم . زه به د دې اسلم د لچکانو له کدوانو څخه خامخا دا اوسنی بخار وباسم. زه به دا ولسوال ، داقاضې، څارنوال او دا نور ټول په روپیو واخلم ، یو وار به بیا دا کلی د عزت کلی کړم ، دا جومات به جومات کړم او ټول اندراب ته به وروښیم چې له ملک شاسوار سره د گوتو ماتول د سر په بیه تمامېږي . ملک هیجاني شو ، آوازیې جگ او ډډ شو، غریو ورپیدا شو . ویې ژړل او د کلي ملا ته یې وویل زه به یوار بیا د کلي ژرندې په وینو وگرزوم ، زه به په دې لچکانو باندې میندې او خویندې وژړوم . که ما د دوی خویندې او ښځې لیلام نه کړې زه به شا سوار نه یم او له خپله پلاره به نه یم زېږېدلی .

د کلي ملا ملک شاسوار هیڅکله په داسې هیجان او زبردستۍ کې نه و لیدلی . وویرېده او لکه تبنتېد لی مړز زبون وهلی د بوغبند او دېوال تر مینځ په خالي ځای کې ننووت ، په لنگتۍ شو او ملک ته یې په ماته درویږ گره خوله وویل :نه ملکه تا ځوک نشي ځملولای . عزت او ذلت د خدای له لوري دی ، د تا عزت خدایی عزت دی څوک یې نشي درڅخه اخیستلای ، ملا صاحب غاړه تازه کړه چې په دې باب شرعي مسألې وکړې او ملک شاسوار ته د آسماني امداد ډاډگېرنه ورکړې په دې کې د تورې چرگې ملا د کلي دامام پښه کښېکوده او له خبرویې منع کړ او خپله تر یوې چوپیا وروسته په خبرو راغی : ښه ملکه اوس خو د خبرو سروخوت اصلي مطلب ته به راشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک چې له هیجان څخه رالوېدلی و په کرار آواز یې ځواب ورکړ : هو اصلي مطلب ته به را شو .

ــ ښه ستا څه خوښه ده ؟

ــ زما خوښه دا ده چې همدا سبا به زه پخپله د تا دغه لومړنۍ نسخه وکاروم ، وریجې ، غوړي او پیسې به وروړم خو د سخوندر په ځای به یو څه پسونه او چرګان را سره یوسم او هماغلته د ولسوالۍ په شاوخوا سماواتونو کې به ورته پرېوزم .

ــ په خوله دې برکت شه اوس دې زما تسلي وکړه . ښه نو اوس ما ته څه امر کوې ؟

ــ ته خپله کاروایي پیل کړه ، خو په لومړي سر کې دا د کلي ملا صاحب پوه کړه چې زموږ د دغې نن شپې د مرکې راز د باندې ونه باسي او په دې ورځو کې هېڅکله هم د جومات څخه لرې نشي . د جومات چړي او طالبان دې پوه کړي چې د اسلم ډله وڅاري او په ټولو کړو وړو یې ځان خبر وساتي .

د تورې چرګې ملا له توشک نه درغولي ټغره ته راوښویېده ، ملک ته ورنږدې شو او هغه‌یې مخاطب کړ : رښتیا ملکه یو عجیبه مې پرون واورېده . یو سړی چې (حسن کلته) نومېږي او د آسونو غل دی ، د آسونو له یوې ګلې سره د پارندې په لار کې نیول شوي دی . ښایي نن‌یې ولسوالۍ ته راوستی وي . آیا ښه نه درته ښکارېږي چې دغه سړی پخپل اقرار کې د اسلم او د ده د یارانو نومونه د خپل جرم د شریکانو په توګه واخلي ؟

د دې خبرې په اورېدو د ملک سترګې برګې شوې ، وینه‌یې په مخ کې وځغلېده ، له ځایه راولاړ شه غبږیې د تورې چرګې په ملا راوګرځوله او چیغې یې کړې : پیدا دې کړه ، پیدا دې کړه . زه خو وا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم گلکه چې ته شیطان یې شیطان ! دا خو دې داسې دوا پیدا کړه چې د سلو مرضونو علاج پې کېږي . همدغسې ځای مې ورته غوښت خو نه پیدا کېده . وا وا، هزار رحمت گلکه !

د تورې چرگې ملا د واسکټ جیب ته لاس یو ووړ ، د پزې د نسوارو ښیښه یې راوایسته سر یې پرا نست او نسوار یې د لاس په رغوي کې واچول . مرغوزي نسوار یې د چپ لاس له رغوي په گوتو راوا خیستل په تبختر یې پزې ته کش کړل او په همدې کې یې ملک ته وویل : (چو یک در بسته گردد صد در دیگر شود پیدا)

ــ حق حق گلکه ، نن خو دې د نښې مینځ و ویشت .که زه با چا واي نن خو مې باید خوله په سرو زرو او لعل او جواهرو در ډکه کړې وای .

ــ اوس نو ملکه سبا ته د محبس د قوماندان تالو هم یو څه ورخوږ کړه .

ــ پوه شوم ، تر پایه ورسېدم ، د خبرې تل ته ورولوېدم . گلکه اوس د تا اصلي وظیفه دا شوه چې د آسونو د غلا د دوسیې لاره هواره کړي‌او دا دکلي جوارگران او لچکان د همدې دوسیې په مزي کې سره وپیيې .

د تورې چرگې ملا مسکې شو او ملک شا سوار ته یې وویل: گوره ما هم له تا سره شاگردي کړې ده !!!

ــ اوس ته پخپله‌داسې استاد شوی یې چې د ما رنگو لاس تر شا تړې . خیر که مړ نه وم زه به دې د دې مېرانو بدله ادا کړم گلکه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمر د صیاد ختیځ لوري ته د غرونو د پا سه د شغلو پر پټاره پلترۍ وهلې وه . ګهیځ د شوتلې د ګلانو او څنځلو د راخوټېدلیو غوټیو د عطرو څپې د پسرلنیو غنمو له وږم سره یو ځای له کروندو څخه کلیو او کورونو ته را شېبلې . د سحر وږمې د پرا خې درې په لارو او واټونو کې دوحشي بوټو او شنبلیو خوشبویي د لارویانو سپوږمو ته ورشیندله . په کروندوکې د چونچڼو ، بلبلانو ، مېزانو او غرنیو مرغانو زړه وړرنګی شور او سندرې خورې وې . د تودې ډوډۍ او سویو لرګیو بوی ، د سین شنهار او د کلیو د پا سه د نغریو او تنرونو د نیلي لوګي چتر ، طبیعت او انساني محیط داسې سره اوبدلي وو چې درې ته یې واقعي ، بې سارې او بې بدله ښکلا ورکړې وه ، هغه ښکلا چې د پلټونکي انسان په زړه او پلو کې د امید تودوخه ژوندۍ ساتي او باور وربخشي .

قاسم د زین کړي آس په روستاړي پورې د سنیو خورجین وتاړه ، د آس په ورمېږ او ساغریو یې لاس راتېر کړ ، هغه یې ونازاوه او د ورمېږ څنې یې ور ږمنځ کړې ، ملونه یې وروا چوله او د ا نګړ په لویه دروازه یې کوڅې ته راویوست ، له آس سره جلوکش د کوڅې په اوږدو کې د لویې لارې په نیت رهي شو . کله چې د کلي له جومات څخه را وا وښت په کوڅه کې یې په ملک شا سوا ر باندې نظر ولګېده . ګلک او نور کسان چې د بازا ر په ورځ بنو ته روان وو ، تر ملک راچاپېر شوي وو . ملک د قاسم په لیدلو د کوڅې له مینځ څخه د خپلې کلا دروا زې ته په شا شو . له ده سره ولاړ کسان هم په ده پسې ورځنګ ته شول او لاره یې آزاده کړه . قاسم د آس ملونی ته ټکا ن ورکړ او د ملک د غوږ وهنې لپاره یې آس ته کنځله وکړه او ورسره یې لاسونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زين په کوبۍ ټينګ کړل ، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي ، په ټګ کې يې زين ته ورودانګل او پکې کېناست ، سمد لاسه يې آس ته تازينه ورکړه او د کلي له کوڅې څخه لويې لارې ته وووت .

ملک شاسوار سم د لاسه د تورې چرګې ملا ته مخ ور واړاوه : کبرونه خو مې ډېر ليد لي دي ، ليکن د دې لنډه‌غرو کبر په صيا د کې نه ځايېږي .

ــ دا کبر به‌يې ډېر ژر په سر ورمات شي . وايي د ميړتانه چې ورکه راشي وزر با سي .

له دې خبرې سره سم ملک شاسوار د تورې چرګې ملا ګوښې کړ او پوښتنه‌يې وکړه : د محبس د قوماندا ن خبره څنګه شوه ؟

ــ هغه راسره ومنله ، د چهارشنبې په شپه به (حسن کلته) له محبس څخه خپل کورته راولي او له ما سره به يې کېنوي . د کلته يو خوريې چې په باجګاه کې اوسېږي او کله خور دی ، د هغه درک مې هم لګولی دی . زه به د خدای په فضل دغه کلته ټولو خبروته تيار کړم ، ليکن د محبس قوماندان ډېر څه غواړي .

د لته د ملک سترګې کږې شوې . شونډې يې بوڅې کړې او تعجب وهلي بڼه‌يې غوره کړه ، وې‌ويل : مثلاً څومره غواړي؟

ــ ياره ملکه ډېرې زياتې . هغه وايي که چېرې حکومت په ما خبر شي چې ما حسن کلته د ناروا تورونو ټړلو ته مجبور کړيدي ، زه به له مسلک څخه طرد شم او خدازده څو کاله بند به را باندې وخېږي .

ــ نو بيا څه ؟

ــ ډېرې زياتې غواړي . خو زه لا ډغرې ورسره وهم . خدای مهربانه دی ، نن‌چې د بازار له کاروبار نه خلاص شم‌يو وار ورګرزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پهلواني به بیا ورسره وکړم ، اندا زه به یې و لګوم .

د ملک رنګ لږ تغییر شو ، شونډې یې وچې شوې او د تورې چرګې ملا ته یې وویل: زه خو هم دا ډېر کلونه کېږي ملکي کوم ، د دې کارونو دود او دستور رامعلوم دی . دا نرخونه ولې زما لپاره بدل شول ، بیا د محبس قوما ندا ن خو زما پخواني معامله دا ردی ډېر خد متونه مې ورته کړي دي .

ــ ملکه دا د حکومت کسان لکه د حمام لنګو نه دي ، وفا او بقا نه لري ، نن یې زه تړم ، سبا یې ته تړې او بل سبا یې بل تړي . دوې د پیسو یاران او د ګټې ښاماران دي ، دوې دکاندارا ن دي . پیسې ورکړه او خپله سودا ترې واخله، که لږ پام وکړې دا اوسنۍ معامله یو څه سخته هم ده . دغه اوس دستي دې د دوستک زوی و نه لید چې ځنګه په شړق درځخه تېر شو . اسلم خو لا سم د تا سر ته ناست دی او که ته دغه لچکان له خپلې مخې لري نکړې ، هغوی دې نه پرېږدي او چې لږ پوه شي چې حکومت پر تا لاس نه نیسي والله که دې په سر صرفه وکړي یا په مال .

قاسم په لویه لارکې د هغو سپرو په لیکه پسې سیخ شو چې د بنو د بازار ورځې ته یې ځان رساوه. د لارې په ګڼه ګونه کې د قاسم نظر په معلم جمعه باندې پرېووت ، ورغږیې کړ او هغه یې خپل شا ته سپور کړ ، بیا یې سم دستي جیب ته لاس کړ او د نسوارو کډ و چې په خولبوی پورې یې د مریو ځونډی ځوړوند و له جیب ځخه راویوست ، لاس یې شا ته ورغبرګ کړ او معلم جمعه ته یې د نسوارو ست وکړ : واخله معلم صاحب چې پرون یوه انډیوال له پل متک ځخه راته راوړي دي .

ــ ځنګه دي ، ډېر زورور خو به نه وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ هغه خبره به دې اورېدلي وي (د بلهای سړی لور د پلار په نوم پورې ودېږي) ، دې نسوارو هم په متهک پورې نوم پیدا کړی دی مګر زموږ د صیاد تر نسوارو ښه نه دي . په دې کې قاسم یوه شپبه چوپ شو . د آس ملونه یې راښکوده ، په زین کې را په ډډه شو او خپلې خبرې یې داسې له سره راونیوې : بېګاه شپه ملک شاسوار زما ابا کلا ته ورغوښتی و ، د زاریو او عذر په غاړه یې ورته ویلی وو چې قاسم خو ښه سړی دی او په ما ډېر ګران دی ، لیکن د بدو خلکو سره سردچار شویدی . بیا یې د اسلم نوم وریاد کړیدی ، جبارېې وریاد کړیدی او دکلي شا و خوا نورو انډیوالانو نومونه یې وریاد کړي دي . بیا یې حمید خان معلم صاحب په خوله کې ورکړیدی چې دغه معلم د حکومت دښمن دی او په پاچایې کارونو کې ګوتې وهي . زما ابایې ډېر ډار کړی دی ، په پای کې یې ورته ویلي دي چې قاسم لا تر اوسه د کندې تل ته نه دی ورلوید لی زه یې له ولسوال صاحب نه خلاصولای شم خو پدې شرط چې له بد و ګرځېدو څخه لاس واخلي او اسلم له ځان څخه لرې کړي . او په پای کې یې زما ابا ته خپله یوه زړه چپنه هم د تارتق په توګه ورکړې وه . زما ابا ډ ېر ډا ر شوی ؤ . ملک ته یې ژړلي وو ، عذر او زاریَ یې ورته کړې وې ، او د خدای او قرآن روی یې وراچولی و ، په ډ ېر بدحال کورته راغی ، زړه پکې ویلې شوی و . تر نیمې شپې پورې یې زه ترټلم ،عذر یې راته کاوه ، سر یې راته لوڅاوه او له ژړا څخه شین شین راته اوښت. ویل یې ما د ظالم لښتوته مه تړه ، ما زمریانو ته په غیږ مه وروله او زما غریب کورته اور مه رانه باسه . داسې سلګیَ یې وهلې تا به وې زړه پکې دننه وچاوده . هر څومره تسلا مې ورکوله نه کرارېده . نیمه شپه یې له کوټې څخه راووتم او کریَ شپه مې په انګړ کې په ګرزېدو تېره کړه . له لمانځه وروسته مې آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین کړ ، راووتم سم د لاسه له ملک شاسوار سره په کوڅه کې مخامخ شوم . د لېونتوب سېلاو راباندې راغی ، زړه مې راته وویل په همدې خپله دروازه کې یې تازینه سر ته ونیسه او د آس تر پښو لاندې یې وچرموړه او بیا یې لکه ورغومی په تقم کې واخله او د ابا پښو ته یې ورواچوه ، وروسته چې خدای هرڅه پېښ کړي وي هغه به پېښ وي .

معلم جمعه د قاسان اوسېدونکې و ، د ښایسته ځوانۍ او سپین پوستکی خاوند ؤ ، لوړه زده کړه یې کړې وه ، د اندراب د بنو په لیسه کې یې تدریس کاوه ، له موسیقۍ سره یې زیات علاقه لرله ، دنبوره یې ښه غږوله او مروجې ولسي غاړې او سندرې یې ډېرې ښکلې بللې د ظریف طبیعت ، خوشحاله اروا او خوږې ژبې په خاطر د سیمې په زلمیانو باندې ګران و . ودونو او خوښیو ته به یې له ځان سره بیوه او په کلیوالو جنجالونو کې به یې ملاتړ ورکاوه .

معلم جمعه څو واره په نا معلومه علتونو بندي شوی و . له ملکانو او د سیمې له کله خورو سره یې نه لګېده . د کومې خاصې ایډیالوژۍ پا بند نه و . لیکن له سلطنتي نظام سره چپ و . په درسي ساعتو کې به د ا ستبداد پر ضد غږېده ، خود سرکشۍ او پاڅون په باره کې یې موعظه نه کوله ، د سیاسي بدلون لپاره به یې په پارلماني انتخباتو او د خلکو د حقوقو او آزادیو د بسیاینې په قانون او هوارو لارو باندې تاکید کاوه .بلهې خواره به یې رسوا کول او د دولتي اداري ناوړتیاوې به یې بربنډولې . دولس کاله وړاندې کوم وخت چې معلم جمعه لا تنکی زده کوونکی و، په شاشان کې د یوه واده په وخت په یوه نجلۍ مین شوی و . هغه مینه یې سر ته و نه رسېده او ده بیا واده ونکړ . خپل معاش به یې په خوریانو چې خورا نشتمن وو، لګاوه. پخپله یې په خپلې کوچنۍ کروندې او حویلۍ کې د بلخي ناکو د باغچې په حاصل ګوزاره کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه خان د قاسم خبرو حیران کړی و . وېرېده که چېرې ده ته نصحیت وکړي دا سرکشه او جنجالي زلمی به له ځان څخه خپه کړي او د هغه د پام اړونې لپاره یې نسوار تو کړل او وې ویل : قاسمه ته خو د لیک او لوست په زده کولو کې ډېر پاتې راغلې ، باید چې تر اوسه دې ډېر پرمختګ کړی وای . څنګه ؟

ـ معلم صاحب یو خو د کور او کروندې غم رادغاړې دی او بل لور ته مې د اسلم بېوزلي او مظلومیت ځوروي ، ملک ورځ تر ورځې غاښونه ورته تېره کوي او د سیمې ټول ظالمان یې ورشکاري ، همدا اوس یې بیا د تورې چرګې ملا او د ولسوالۍ ټپوسان پسې را سم کړي دي . دا زموږ د جومات امام ګورې ، ډوډۍ موږ ورکوو ، لرګي موږ ورته راوړو ، کور او کهول یې موږ ساتو لیکن ملاتړ د ملک شاسوار کوي . دا لا څه کوې طالبان یې د ورځې شولې ورسره ټکوي ، سرې ورسره چلوي او خدای مې دې غاړه نه نیسي د جوما توالو خبرې هم وررسوي . پرون مې واورېدل د تورې چرګې ملا کابل ته ځي . دغه سړې ډېر بې ایمانه او جال ساز سړی دی او د پیسو لپاره هرې مردا رۍ ته ملا تړي .

معلم جمعه وویل : آیا نشي کیدی چې له ملک شا سوا ر سره د اسلم روغه وشي ؟

ـ زما په خیال ، نه .

ـ ولې ؟ دا خو د قوم او ټولو خلکو مروجه لار ده .

ـ ملک شاسوار اسلم خپل سیال نه بولي . د هغه حق ته غاړه نه ږدي او له هغه سره روغه د ځان سپکاوی بولي . په دې باره کې اسلم څو څو واره د تل میرغازي د مولوی صاحب ، د حاجي صاحب عبدالاحد خان او سناتور سید اشرف خان د منځګړتوب مطالبه وکړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن ملک شاسوار له اسلم سره روغې جوړې ته تن ورنکړ او په غوڅه د هغه له پور څخه منکر دی

ـــ ښه نو ستا په خیال څه به کېږي ؟

ـــ قاسم په دې پوښتنه هیجاني شو ، آس یې ودراوه ، په زین کې راکوږ شو او معلم جمعه ته یې وویل : وینې به تویېږي او حساب به پاکېږي !

ـــ دا خو د فیصلې ښه او معقوله لار نه ده . په دې توګه خوغوټه نه خلاصېږي بلکې غوټې ته بله غوټه ورلوېږي . پخوانیو ویلي دي « وینې په وینو نه وینځل کېږي او اور په اور نه مري . »

ـــ په هر ځای او هر وخت کې داسې نه ده لکه چې ته وایې . مثلاً همدا د اسلم فقره به راواخلو . هغه ته د ناموس معامله ورپېښه ده که هغه خپل حق ترلاسه نه کړي او یا خپل کسات وانخلي ، بیا به څنګه کولای شي د اندراب په ننګیالیو او باناموسه خلکو کې لکه یو نارینه په جګ سر ژوند وکړي . هغه په دې پېښه کې درې لارې لري ، یا باید خپل حق ته ورسېږي ، یعنی له ملک شاسوار نه بد او پور واخلي یا د نارینه په توګه وینې وبهوي او د پېغور په ختو خپلې ککړې شوې جامې د کسات په وینو ووینځي او یا کې یې کړي او یا د سپک شوي او بې غیرته سړي په څېر له اندراب څخه وتښتي . پور او بد خو شاسوار نه ورکوي او اسلم چې غیرتي سړی دی له اندراب څخه هم نه تښتي ، د مور او پلار هډوکي نه خوشي کوي ، پاتې کېږي یوه لاره او هغه د وینو تویولو او کسات لاره ده .

ـــ اسلم یووزرې سړی دی ، هغه ته به سخته وي چې د وینو لار غوره کړي .

ـــ نه هغه یووزرې نه دی ، د صیاد ګرد (شیربچګان) په هغه پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ دي . مگر زه او ته نه یو پسې ولاړ ؟

ــ دا د دوستانو او یارانو لوی شمیر ځای نه نیسي ځکه چې جنگ د توري نه دی ، جنگ د پیسو ، واسطو او د سیسو دی .

ــ نه نه معلم صاحب تر پیسو او واسطو یې نه سره پرېږدو ، دلته پخپل کلي کې د ټوپک او سیلاوې په خوله فیصله سره کوو . وینې به بهېږي او سرونه به لکه د کدوانو پکې رغړي . پوروړي به مري او پوردار به حق ته رسېږي .

ــ قاسم خانه په دې کې د اسلم او د صیاد د ځوانانو ورکه ده.

ــ ورکه مرکه نشته ، سم صفا ملک وژنو ، کورته یې اور اچوو او سم د لاسه غرونو ته خېژو .

ــ او تر کله په غرو کې ؟

ــ تر هغو چې ظالمان د خلکو د غوښو له خوړلو او وینو له تویولو څخه لاس واخلي ، کلي د ورورۍ ځای او جومات د عبادت ځای شي.

ــ زور زیاتی به هیڅکله د ملک شاسوار په قتلولو پای ته ونه رسېږي . په دې کار به د ظالمانو منگولې او غاښونه لا تېره شي او تا سې به فقط خپلې کورنۍ او خپلوان اورته واچوئ .

ــ هو مور به هرڅه اور ته واچوو ، تر څو کسات واخلو او د ظلم کور وسوځوو .

په خبرو خبرو کې هغوی بازار ته راورسېدل او یو له بل نه جلا شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهر د ل دا سلم په مشوره د صیا دوز اوبا نو ، بزگرانو او د ده سلا او بنو پیژندگلوو ښوونکو ته د سین پر غاړه پخپله باغچه کې مېلمستیا کړې وه . د ملك یوسف باغچې په صیاد کې نوم درلود ، د ونو تر گورو سیورو لاندې د سین پر غاړه د ډبرو پراخه چوتره د سین په سپینو پستو شگو پونښل شوې او پې د پاسه د غوزانو د گڼو څانگو او پاڼو سیورى . پخوا چې د ملك یوسف د دبدبې زمانه وه دلته به د دوبې په مهال د اندراب سرکاري مشران راټولېدل ، مېلې به یې کولې ، ټنگ ټکور به وو ، د ملکانو او خانانو د بلنو او مېلمستیاوو عذربه پکې کېد ه، د چوترې او چنا رونو د ځنگلونو تر مینځ د ملك یوسف تر کلا پورې د میوه لرونکو ونو باغ غځیدلی ؤ . د چوترې سهیل ته یو اوږد بوره پټی پروت ؤ. په دې پټي کې به ملك یوسف گلان کرل خو اوس بې کبنته پاتې شوی او په پولویې د نسترن او ځنځلو پخواني بوټي ببر شوي او وحشي شوي دي .

د باغ لویه چوتره په ټغرونو او غالیو فرش شوې وه . له ونو او بوټو څخه دغرنۍ هوا تا ند ه وږمه راغبرگېد له او د رابلل شویو له شوربگت سره یوځای ښادو زړونو او پلنو سینو ته ننوتله . د چلمانو په لوگیو او د نسوارود قطیو د شیشو په پړکېدوکې چاینکې او د نقلو تا لۍ پر مېلمنو ویشل کېد لې .

نن د لومړي ځل لپاره د ملك یوسف په نامي باغچه کې دا سې کسان چې ځای یې په ژرندو ، لوگجنو تورو دالانونو او تیارو کوټوکې و، راټول شوي وو . دوی زیاتره د بېوزلو بزگرانو زمن وو او په دا سې ځای کې د دوی راټولېدل عادي کار نه و . گوره څه پېښ شوي دي چې د قاسم او جبار مرتبه یې د ملك یوسف غالۍ ته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوز صیاد ملا خو دا خبره تصادفي نه وه کړې چې اوس د ملک یوسف رغولی او دروازه د کلي بې دسترخانه او بې دروازو بدمرغو ته ورپاتې شوې ده .

د مېلمنو تر مینځ د بنو او ده سلا د لیسې ښوونکو چې په برگو جیلکو کې بر ناست وو ، د کلیوالو بزگرانو پاملرنه ځان ته وراړولې وه .

بزگران ښوونکو ته ورنږدې شول ، تر مینځ یې د پېژندگلوو لپاره خبرې او ټوکې ټکالي پیل شوې . قاسم په مهردل پسې د مېلمنو هرکلي ته ور ودانگل . جبار له جمعه خان ښوونکې سره په خبرو تود شو . او استاد حمید د مهردل په سلا د اسلم څنگ ته کېناست ، هغه اسلم ته وویل: له ډېرې مودې مې ستا نوم اوریدلی ، دي معلم جمعه ستا د مېړانې او خوږې مرکې په باب خبر کړې یم . نیت مې و چې زه به تا وینم او خبرې به درسره کوم لیکن دا به تر اوسه مقدوره نه وه . نن ستا په لیدو داسې خوشحال یم لکه ټول صیاد چې چا رابخشلی وي . په ما باندې مېړني خلک گران دي . زه غواړم له هغو کسانو سره چې د ظلم مقابله کولای شي دوست شم او له دوی سره د زړه تنهاکې اوبه کړم

ــ کور ودان حمید خانه . زه د دې کلي یو غریب او ځوریدلی سړی یم . له ما سره ډېره غټه ناروا شوې ده . له ما څخه د سیمې ملکانو کلی ، کور ، جایداد او ناموس لوټ کړي دي . زما سرنوشت یو د غمونو انبار دی ، زه غواړم هرچا ته د دې انبار دروازه پرانیزم لیکن نه پوهېږم چې اورېدونکي به زما د ترخه ژوند د غمجنې قصې د اورېدلو زغم لري که نه . ښایي دا به د ځپل شویو او ټکول شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عام خصوصیت وي چې خپل غمونه او رنځونه له نورو سره شریکوي .

ــ زه هم د دې راز سرګذ شتونو ، د همدې راز غمونو او رنځونو زوی یم ، ستا د غمونو ژبه زما د زړه ژبه ده ، زه ستا د قصې تږې یم ، مهرباني وکړه په ما باور ولره .

ــ څو کاله د مخه په همدې صیاد کې زما مور مړه شوه . او د هغې د غمجن مرګ په شپه له برو درو څخه سیلاو راغی او زما کوچنۍ کروند ه یې تر خړو او ډبرو لاندې کړه او ما بدمرغ چې تر دې غمجنې پېښې وړاندې کوزده کړې وه ، مجبورشوم د ناموس د خوندي کولو او د پولی پټي د بیا آبادولو په مقصد د غریبۍ لپاره فاریاب ته لاړ شم . دلته په کلي کې سړي خواره د برو درو له ظالمانو سره یو لاس شول ، زما نجل یې خرڅه کړه ، زما د کور کالي یې لوټ کړل او زما د ودانۍ لرګي او دروا زې یې په خپلو دهقانخانو او قشخانو کې ولګول او زما یې په غیاب کې د مرګ مجلا تېره کړه ، زه یې په مړو وشمېرلم ، زه یې یو وزری او بېوزله سړی وبللم او زما په عزت پورې یې وخندل .

اسلم د خپل ترخه ژوند او د جابرانو د جفا په هکله معلم حمید ته ډېرې خبرې وکړې . د اسلم ستونی وپړسېده . سترګو یې د غوسې او غضب سور والی راووړ او خبرې یې په خوله کې وچې شوې.

معلم حمید د اسلم په سترګو کې دنه ابلېدونکي انتقام بربېښنااو د ژورې کرکې لمبه ولیده ، هغه پوه شو چې اسلم له ملک شاسوار او د برې درې له خانانو سره خپله قصه آسانه پای ته نه رسوي . اسلم به خامخا د ملک په هستې اور ولګوي، ځان او دغه نور زلمیان به هم د دې اور په لمبو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوځوي . حمید له ځان سره وسنجوله کله چې د صیاد د ځوانو بزگرانو تقدیر همدا دی ، نو بیا ولې د دې اور لمبه یواځې د یوه منفرد ملک کور او هستي ایره کړي؟ ولې دا اور پراخ نشي ، ولې ولسوال صاحب ، قاضي صاحب ، د پولیسو قوماندان او داسې نور ظالمان هم پکې ورونه چرموړي ؟ د حمید فکر د وسله وال پاڅون خواته لاړ . آیا د اندراب د نورو بزگرانو وحدت به له اسلم سره بسیا نشي؟ آیا اسلم به د ملک شا سوارپرځای د اوسني جابر دولت مقابلې ته چې د ټولو تېریو او زورزیاتي وسیله ده، ملا و نه تړي؟ کېدای شي دا کوچنۍ سوځوونکې سپرغۍ د باروتو انبار ته لار پیدا کړي . اوس عمده کړۍ، د تصمیم او عمل کړۍ د اسلم په لاس کې ده . دی باید د صیاد بزگران په دې پوه او قانع کړي چې له لښتي څخه ووزي او پراخ دریاب ته ورگډ شي . لامبو خو هر لامبوزن وهلای شي لیکن پیاوړي لامبوزن د دریاب غېږې ته، د یاغي څپو بستر ته ځان اچوي او لویه لامبو زده کوي . د ژوند ټولې چارې همداسې دي . هرپیل یو پای لري . سړی ما شوم وي اوروسته بیا پیاوړی او د خپل سرنوشت خاوند شي دا ما شوم هم باید لوی او پوخ شي ، هغه څوک چې د شخصي انتقام لپاره اور ته وردانگي او د یو جنایتکار او قاتل په نوم تباه کېږي ولې د تاریخ په لوی او روښانه واټ باندې د خلکو د دفاع او د ژوند د بقا لپاره مخامخ و نه جنگېږي ؟ که دغه دهقانان په انقلابي هدفونو معتقد شي او انقلابې مفکوره واخلي دا به د یو لوی هدف د سرته رسولو لپاره یو مهم گام وي .

استاد حمید چې لا پخوا غایبانه په اسلم پورې ډېر امیدونه تړلي وو د صیاد د بزگرانو په لیدلو او له اسلم سره په مخامخ آشنا کېدو یې د غرور او د بری احساس کاوه او ډاډ یې حاصل شو چې له دې نغري څخه به خامخا د اور لمبې جگې شي . ده ته د صیاد د بزگرانو په وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د یوې نوې دنیا دروازه خلاصه شوه، د ده ذهن د بزگرانـــو دقیام خواته لاړ. وسله‌وال پاڅون به وشي او زوړ نظام به نسکور شي . ځمکې به وویشلې شي . بزگران او شپانه به د زوره‌ورو د استشمار له منگولو څخه آزاد شي، سواد او مکتب به د ټولو ولسونو لپاره عام وي . رشوت خواره او ښکیلاک گر به ورټل شي او ټولنه به له سیاسي ، اقتصادي او اخلاقي فسادونو څخه لمن ورټوله کړي .

استاد حمید د اسلم په باب د خپلو خیالونو په رنگین وا ټ کې پرمخ ته چې اسلم د خپلو خبرو په پای کې پوښتنه ځنې وکړه : معلم صاحب چوپ شوې، تا ته څنگه ښکاري آیا زه په حقه نه یم ؟

ــ ته په حقه یې لیکن ...

اسلم استاد حمید ته خبره په خوله کې ورماته کړه : لیکن څه ؟

ــ لیکن تا د یو کوچني هدف او شخصي مقصد لپاره زیاته قرباني پر ځان منلې ده . زما مقصد دا دی چې په دې ټول صیاد کې یوازینی مظلوم ته نه یې او دا یوازې د صیاد خلک نه دي چې ظلم گالي . که سترگې پرانیزو په اندراب کې داسې مظلومان په زرگونو او په قطغن کې په لکونو او په افغانستان کې په کروړونو دي او دا ظلمونه همدا نن نه دي پیل شوي ، دا د پیړیو را په دیخوا رواج شوي اودانسان په وینه او هډونو کې اخشل شویدي .

اسلم د دې خبرې له اوریدو سره له پلترۍ نه را په گونډو شو . د ململ سپینه لنگوټه یې له خپلو وروځو څخه پورته ټېل وهله او په ځیر ځیر یې استاد حمید ته وکتل . د ده د خبرې په بنسټ او اصلي هدف پسې ووت او له هغه نه یې پوښتنه وکړه : آیا الله جل جلاله د دې ظالمانو په دې بې رحمه چلند راضي دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نه هیڅکله ، خدای خو د عد ل ، برابري او انصاف هدایت کړیدی لیکن داسي کسان شته چې همدا ظلمونه او تادا خدایي برخه بولي . هغوی وایي غنا او فقر ، سواد او بېسوادي ، روغتیا او ناروغتیا دا ګرد سره د سرنوشت برخه ده .

ــ په دې خبره ښه پوه نشوم استاده !

ــ د دې خبرې معنی دا ده ، داسې کسان شته چې وایي هر څه له اسلم سره شوي دي ، دغه‌یې په برخه لیک کې لیکل شوي دي او دا دخدای تعالی له جانبه دي . په دې کې ملک شاسوار او نور کسان کوم تقصیر نه لري .

اسلم یوه شېبه په چرت کې لاړ او بیا یې نا څاپي سترګې وپړکېدې ، معلم حمید ته یې وویل : که چېرې د ا سلم لاس وچلېده او د ملک شاسوار په مرۍ یې د کسات چاړه تېره کړه خو دلته به هم بیا وویل شي چې اسلم مقصر نه دی ملک شاسوار ته په برخه لیک کې همدا سې لیکل شوي وو . په دې کې خو بیا هم د پوروړي او پوردار حساب یو شو !

ــ نه نه ا سلمه داسې نه ده ، که چېرې داسې وای خو د پټي یو سر او بل سر به یوه سطحه لرله او لرو بر به اوبه برا برې ویشل کېدې . لیکن داسې نه ده .

ــ څنګه ده نو ؟

ــ دلته بیا د مروج عدالت ، انصاف او شرعي حدودو خبره مینځ ته راځي ، د جاني او مجنی علیه ، د متعدي او متعدی علیه خبره را بر سېره کېږي ، د تول او اندازې لپاره تله او پیمانه نوې کېږي ، یعنی ملک شاسوار ته په یوه تله او تاسو اسلم ته ، قاسم ، جبار او نورو دهقانانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله تله ورتلل کېږي . هلته د خدای دقضا او قدر وجوب ستا د برائت او مجبوريت لپاره دليل نه شي کيدای ، دا بيا په قاضي پورې تړلي ده چې د کتاب کومه حاشيه درته گوري او د کوم تاويل په پېري دې تړي ، ليکن په ټولو دې خامخا تړي .

اسلم يوه شېبه تامل وکړ . لاس يې تندي ته يووړ، له ناست ځای څخه راولاړ شو . استاد حميد ته نېږدې راغی پوښتنه يې ځنې وکړه : معلم‌صاحب ستا له خبرو خو داسې معلومېږي چې زما رنگو کسانو لاسونه ازلي تړل شويدي . موږ د پور پتي او انتقام حق نه لرو . او ستاسې د خبرو مطابق موږ ته چې هر څه رسېږي له خپل تندي او بخت څخه رسېږي ، که داسې وي د دنيا ټولې سپکې او ورکې چې رارسېږي له تقدير څخه به يې بولو او له ظالمانو او سړي وژونکو څخه دې حتی گله هم نه کوو .

ــ دا خو د خيټورو او ظالمانو منطق دی ، ليکن د مظلومانو خبره بيا بله ده . د دنيا مظلومان عدالت غواړي ، هغوی وايي په دين کې دارا او نادار، سور او سپين ، عرب او عجم فرق نه سره لري . ټول د ژوند او برابرو حقوقو خاوندان دي . مثلاً که ملک شاسوار تا مړ کړي په تا باندې قصاص کېږي .

ــ نو فرق چېرې دی ؟

ــ دا جواب ليږ سخت دی . معلم جمعه چې ښه باسواده او لوستی سړی هم دی لا د ظالم او مظلوم په وېښ نه پوهېږي . په دې خبرې باندې پوهېدل د ټولو رازونو کلي ده . که څوک په ټولنه کې يعنی دلته په دې خپل ولس کې د ظالم او مظلوم ، د نشتمن او شتمن او د حاکم او محکوم پوله پيدا نکړي او د مظلوميت په سببونو پوه نشي هغه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن نه شي پېژندلای . ډېر امکان شته دی چې داسې نا پوه کسان خپله ځواني او مېړانه بې ځایه ضایع کړي .

معلم جمعه د استاد حمید له خولې خپل نوم واورېد په موسکا له ځایه راولاړ شو او هغه ته یې د ټوکو په غاړه وویل : ښه وایه بیا دې زما څه غیبت شروع کړی دی ؟

استاد حمید په فکر کې ډوب لاړ ، یوه شېبه چوپ پاتې شو بیا یې معلم جمعه مخاطب کړ : ولې له موږ څخه لرې په تخیلي دنیا کې ژوند کوې . تا خو به تل ویل پاک انسانان او تکړه ملګري نشته . دا بزګران خو هم پاک دي او هم تکړه ، ته چا ته منتظر یې او څه راز ملګري غواړې ؟ اې بدمرغه لارورکې جمعه ! ته به هم په دې ورکه لار کې ورکېږي . داسې به ورکېږې چې هیڅ پل زن به ستا لوری و نه مومي . غمونه به دې دوستانو ته ډېر ورپاتې شي ، لیکن د عمل نتایج به دې ډېر کم وي ، زه غواړم چې داسې دې نه وي ، ستا آواز دې ټولو کلیو او کروندو ته ورسېږي او ته دې د ولسونو لپاره د یو سندرغاړي او ټوکمار دوست پر ځای یو واقعي لارښوونکی شې . ته دې د پارلماني نظام د یو مداح پر ځای د وسله والو پاڅونونو او ولسي پاڅون مبلغ شې او ته دې داسې هنرمن یې چې د هغه د ژوند واټ د ټوپک او دنبورې په غبرګو هنرونو باندې جړاو شوی وي .

ته خپل عشق ، خپله ځواني ، خپل ټول استعداد او ملکات ولس ته ور وبخشه . ته داسې مینه انتخاب کړه چې تا ډوب نکړي او تا له دغو غریبو لار ورکو خلکو څخه و نه پېري او جلا دې نکړي .

معلم جمعه نه غوښتل د ساده بزګرانو په وړاندې دا روښان فکره بحثونه چې هغوی ته د پوهېدلو وړ نه وو ، له استاد حمید سره پر مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوزي نو ځکه يې د هغه د خبرو لړۍ داسې ورلنډه کړه : استاده ! بيا په څه چرت کې لاړې ، ما غوښتل وپوښتم دا زموږ يار اسلم دې خوښ شو که نه ؟ دا خو هم هغه اسلم دی چې د صياد له زمري څخه يې ګيدړ جوړ کړ ، ته خو نن سم ګپ ورسره ولګوه . دا دهمغو انقلابي دهقانانو يو تن دی چې ته همېش د هغوی د پيداکولو او روزلو په باره کې خبرې کوې .جمعه همدلته خپله لهجه طنز ته واړوله ، دوی هماغه د پاڅون کسان دي چې تا خپل ټول عمر د هغوی په لټه کې تېر کړ .

ـ جمعه جانه کور دې ودان ، زوی دې لوی .که دغه دهقانان د پاڅون نه شول نو د پارلماني نظام د عدالت جنډه خو به لوړه کاندي . څنګه ؟ توره نکتايي او سپين کالرونه خو به په غاړه کړي او ستاسي ګلالي حکومت او سپين پاڅون ته خو به لاس پورته کړي .

معلم جمعه موسکی شو . وې ويل : استاده نن ډېر بحث نه درسره کوم ، زموږ د نظرياتو سم والي او ناسم والي ته به تاريخ ځواب ورکړي . زه د انسان د وينو تويولو پلوي نه يم . کله چې خلک وکولای شي د دولت له لاس وهنې پرته خپل نمايندګان وټاکي او د پارلمان له لارې خپل د زړه حکومت راولي .د خلکو دښمنان ، ظالمان ، رشوت خواره ، بې کفايته او ناپوه کسان په سوله ايزو دموکراتيکو لارو د واک له مقامونو څخه لېري کړي ، د دولتي سيستم چارې تر کنترول لاندې راولي ، په اقتصادي سياست او اجتماعي چاروکې د خلکو برخه اخيستنه بسيا کړي . بيا نو جنګ جګړې او وسله وال پاڅون څه ضرورت دی ؟ موږ خو ليوان نه يو چې بې موجبه د ځيرلو او وينې تويولو لار غوره کړو .

د معلم جمعه بحث له استاد حميد سره اوږد شو ، آوازونه لوړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرو طرز جدي شو ، د مېلمنو پاملرنه يې ورجلب کړه ، ټول پر معلمانو باندې راټول شول .

استاد حميد په دې کې معلم جمعه ته وويل : ته د اسلم په مظلوميت خبر يې ؟

ــ هو !

ــ مهرباني وکړه موږ پوه کړه چې د دغه اسلم د مظلوميت جبيره به څنگه ستا د مطروحه پارلماني نظرياتو له لارې وشي ؟

ــ هغه پارلمان چې هلته د حکومت له مداخلې پرته انتخابات وشي او په دې انتخاباتو کې وړ کسان وټاکل شي ، د نن خبره نه ده . هغه پارلمان کوم چې زه يې پې معتقد يم په داسې ټولنه کې لکه دا نن چې موجوده ده تحقق نشي پيدا کولای .

ــ ډېره ښه ، نو کله به تحقق پيدا کړي . مثلاً څو مياشتې يا څو کلونه او پېړۍ وروسته ؟

ــ زه دغه وخت نشم ټاکلای .

ــ د اټکل په توگه مهرباني وکړه .

جمعه وارخطا شو بې ارادې يې وويل : ښايې شل کاله ، پنځوس کاله او تر دې کم او زيات کلونه .

ــ ډېر ښه ، تر پنځوسو کالو پورې به خلک څه کوي ، خپل مسائل به څرنگه حل کوي . دغه اسلم به څه کوي . هغه ستاسې د کلي خيرمحمد چې زوی يې د اوبو په لښتي باندې ووژل شو ، هغه به څه کوي . دا ټول خلک چې تالا کېږي ، وژل کېږي او تر استبداد لاندې چيغې وهي دا به څه کوي ؟ هغه د ده سلا (سکينه) د مرحوم عزيز ښځه به څه کـــوي ؟ استاد حميد په دې کې له معــلم جمعه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم ته مخ راواړاوه هغه یې مخاطب کړ ، او وې ویل : د عزیز د مېرمنې قصه هم د اورېدو ده . هغه په تانده ځوانۍ کې کونډه شوه . هغې ته له خپل مېړه څخه ډېرجایداد او یو زوی ورپاتې شول . د ښایست او جایداد په وجه ډېرو کسانو له هغې نه د بیا کوژدې غوښتنه وکړه ، لیکن هغې د خپل زوی د پالنې په خاطر هر چا ته د نفې ځواب ورکړ ، له عزیز څخه یو احمق ورور ، چې سمندر نومېږي پاتې دی . ده د عزیز له مرگ څخه وروسته له کونډې ورېنداري څخه د دواده هیله وکړه . لیکن هغې انکار وکړ . دی راولگیده د قاسان د ملکانو په ملاتړ د خپل وراره وصي شو . له وصایت څخه یوکال وروسته یې د ملا گلك په واسطه دبرې درې له خانانو سره په مشوره یو لك روپۍ د ارزنگان ملك امرالله ته چې قرآن خور سړی دی ورکړې . هغه د مرحوم عزیز په ماشوم زوی باندې د خپل ورور د قتل دعوی چې د باجگاه په غلا کې مړ شوی و، وکړه . د ماشوم له لوري سمندر د عزیز ورور یعنی د ماشوم وصي ورته وکیل شو . وکیل صاحب د خپل وراره له لوري په درې واړو محکموکې د قتل دعوی عمداً امرالله ته بایلوده او ماشوم چې بلوغ یې شرعاً د بلهې خورو له لوري تسجیل شوی و، په قصاص محکوم شو . قاضیانو ، ښارنوالانو او په اندراب کې خو تقریباً ټولو سرکاري واکدارانو خپلې برخې پکې واخیستې . له اورېدو د درې خانانو پنځوس زره افغانۍ او گلك پنځویشت زره افغانۍ جیب ته واچولې . د عزیز زوی قصاص شو . جایداد یې د رشوت خورو د سهم تر ادا کولو وروسته خودبخود د سمندر کاکا خېټې ته لاړ .

سکینه هم په همدې سرنوشت سمندر ته نکـــاح شوه . آیا مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عزيز ښځې ته چې اجباراً واده شوې او زوی یې قتل شوی دی ويلای شو چې ته ودرېږه پنځوس کاله وروسته د معلم صاحب جمعه پارلمان واګې اخلي او دموکراسي نظام راولي، هله به ستا بازخواست وشي ؟

استاد حميد چې په احساساتو کې تود شوی و ، مخ يې له اسلم څخه معلم جمعه ته ورواړاوه او په برندو برندو کتو يې هغه ته وويل : ګوره معلم صاحب د يو دوست او ستا د يوه خواخوږي په توګه غوښتنه کوم چې د خيال له لمرسپوږمۍ څخه ليرې دې خاورينې غمځپلې ځمکې ته راکوز شه او له هغو خاکي خلکو سره چې ستا مرستې او ملاتړ ته محتاج دي نيږدې شه . زما په فکر ستا اوسني خيالات او د ژوند غوښتنه سره لرې دي . موږ بايد د ژوند غوښتنو ته ځواب پيدا کړو ، نه د خپلو سياسي تخيلاتو او هوسونو تقاضاوو ته ، د مثال په توګه دغه اسلم او دا نور بزګران چې دلته راټول شوي دي او هغه زده کوونکي چې د بنو په ښوونځي کې له تا څخه د تاريخ زده کړه کوي ، د ژوند د مسايلو په باب پوښتنې لري ، دوی پخپل ورځني ژوند کې په ستونځو اخته دي . دوی بايد د خپلو پوښتنو او شکونو په باره کې ځواب ترلاسه کړي او قناعت ته ورسيږي . وړمه ورځ د مرزا قمرالدين زوی چې د بنو د ليسې په لسم ټولګي کې يو ممتاز شاګرد دی ، د ګل شاه په سماوار کې له څارنوال سره د اجتماعي بدلونونو د ضرورت په باره کې بحث کړی و . هغه هم د استاد پارلماني جنت په باره کې ګوډې ماتولې . کله چې ما ته دا قصه وشوه زه سمدستي پوه شوم چې دا د معلم جمعه سياسي نظريات دي چې د دې تنکيو او مستعدو ځوانانو ماغزه يې تخدير کړي دي .

معلم صاحب ! ستا نظريات د افـــلاتون د فاضله مدينې نظرياتو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته دي . هغه خو لا د افلاتون په وخت کې هم غلط ثابت شوي وو . لیکن ته تر هغه دونیم زره کاله وروسته دغه باطل مبطل افکار هغه هم په ډېره ناقصه او عامیانه توګه ژوبې او نا روا شخوند پې وهې . د بزګرو لپاره څه فرق کوي چې د زورورو جاګیردارو پارلمان ته څوک ځي . د پارلمانتریستانو ښه او بد اخلاق د خلکوپه اساسي ستونزو باندې څه اثر لري ؟ دا وړ پارلمانونه خو د لیوانو تر مینځ د پسونو د ویشلو کار پر مخ بیایي . دا پارلمانونه خو فیصله کوي چې د ښکېلاک ګرو کومه طبقه ، کوم قشر او کوم نماینده ګان دې په روانه دوره کې د خلکو مادي او معنوي هستي تالا کړي او بیا تاسې لا بل تیسس هم راویوست چې دې پارلمان ته باید پنځوس کاله سترګې په لار پاتې شو ، او زموږ په نسل کې لا داسې څوک نشته چې پنځوس کاله وروسته دې ژوندی وي .

معلم جمعه چې د صیاد د ځوانانو په مېلمستیا کې له سخت موقعیت سره مخامخ شوی او د خپل میل خلاف له استاد حمید سره بحث او شخړې ته مجبور شوی و ، له ځان سره یې وویل : راځه چې نه دي پرېږدي او نظریات دې په ناروا طریقه تحریفوي او ملنډې پرې وهي . سم بحث ورسره وکړه او خپل عقاید پخپله طریقه او صادقانه توګه بیان کړه . دسمال یې له جیبه راویوست د مخ خولې یې پاکې کړې او په مودبه غاړه او له موسکا ډکو سترګو یې استاد حمید مخاطب کړ :استاده ما کله ویلي دي چې اسلم دې پنځوس کاله د خپل حق د حصول لپاره منتظر پاتي شي . زه کله نورو مظلومانو ته وایم چې تاسي خپل حقوق مه غواړئ .که زه دوی د خپـلو حقوقو له غوښتلو منع هم کړم دوی هغه غواړي او خامخـــا یې باید وغواړي . په روان ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ظالمان او مظلومان دواړه شته او له زرگونو کلونو را په دېخوا همدا لړۍ روانه ده . ښايې ليوان او وري به يو ځای پيدا شوي وي . د ظالم او مظلوم ، حق او نا حق ، رڼا او تيارې د مقابلې او مبارزې بحث خو ډېر پخوانی دی او د زرگونو کلونو تاريخ لري . تل مظلومانو مبارزه کړيده او کوي به يې ، ليکن د اسلم او د ده د مخالفانو شخړه ورځنۍ پېښه ده ، داسې پېښه چې هره ورځ د خلکو تر مينځ د هغې په څير زرگونه پېښېږي . دا خو د ورځې روانی خبرې دي . ليکن کله چې دوطن په باره کې خبرې کېږي او د راتلونکي ټولنې د جوړولو ستراتيژي مطرح کېږي ، هلته بايد د اسلم ورور او يا زما ستا د پرابلمونو په چوکاټ کې بحث محدود نشي . بايد بحث د تاريخي تطور پر قانوني فطرت باندې وشي او د اجتماعي مناسباتو جرړې وڅېړل شي . دا حقيقت وڅېړل شي چې ولې په ټولنه کې ظالم او مظلوم ، شتمن او نشتمن ، حاکم او محکوم را پيدا شوي دي ؟ د دې اجتماعی توپيرونو سرچينه چېرې ده ؟ په څه طريقه بايد له اجتماعي ناوړتياوو سره چې انسان يې ناکرار کړيدی مبارزه وشي ؟

زما او ستا اختلاف دې تېوسونو ته د ځواب ورکولو څخه را پيدا شوی دی . يعنی زه او ته د موجودو اجتماعي مناسباتو د تحليل او د هغوی د سرچينو او فعل او انفعال په باره کې اختلاف لرو . موږ په يوه تاريخي مرحله کې د اجتماعي ناشونو او له هغوی سره د مبارزې په ستراتيژۍ او تاکتيکونو باندې سره مخالف يو . خو تاسو له موقعيت نه ناوړه گټه اوچتوئ . د علمي دوکتورينونو اختلاف د اسلم قصې ته راغونډوي او په دې توگه غواړئ خپله فقيره فلسفه او جنجالي سياست پر ځوربېدلو بزگرانو ومنئ . ليکن ستر بدلونونه په گردې ټولنې پورې اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري او د لسو شلو کلونو په دوران کې نه راټولېږي او بيا انسان پخپله يو مجبور شي دی ، نشي کولای چې خپل ذهن او فرمان پر تاريخ باندې وروتپي او د اجتماعي بدلونونو زمان د خپلې ځانګړې غوښتنې تابع وګرزوي .

تاسې زما سياسي عقايد تحريف کړل . په بحث کې د مقابل لوري له اخلاقي رعايت څخه ګټه اخيستل اخلاقي کار نه دی . تا زما افکار د خلکو له غوښتنو څخه لرې او پردي وبلل . اجازه راکړئ چې زه له تاسو څخه وپوښتم په داسې ټولنه کې چې هلته د سوله ايزې دموکراسۍ اصول او پارلماني انتخابات د تطبيق وړ نه وي او په پنځوسو کلونو کې لا هم نشو ور رسېدای ، هلته به د بې طبقې ټولنې جوړول او ټولو خلکو ته د دوی د اړتيا په اندازه بسياينه څو کلونه ونيسي ؟ د داسې ټولنې جوړول چې له فقر او اجتماعي ظلم نه خلاصه وي او د دولت د موسسې ضرورت پکې له مينځه لاړ شي ، څو پېړيو ته اړتيا لري ؟ آيا دغه د ځمکې مظلوم بنده ګان او له هغې جملې نه همدا کوټل شوی اسلم کولای شي چې د هغه طلايي دوران راتګ ته سترګې په لار پاتې شي ؟ يوازې په سرو او تودو خبرو ټولنه نه بدلېږي . دا تشې باتې دي چې ته يې په ډېر لوړ قيمت خرڅوې . سعدی ستر فارسی ژبی شاعر پخپل ګلستان کې يوه داسې قصه لری چې زمونږ له دې بحث سره سر خوري . په قصه کې ويل کېږي چې يو سړي استنجا وهله او په هغې کې يې د استنشاق دعا ويله « الهم ارحنا برائحة الجنتة » يعنی خدايه ما ته د جنت بوی راورسوې . سعدی چې د يوه سوري دعا د بل سوري په حق کې واوريده ، سمدلاسه يې هغه سړي ته آواز وکړ او وې ويل : « جان بابا خـوب ورد آورده ای ـ ليک سوراخ دعا ګم کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای . » یعنی دعا ښه دعا ده ، خو د هغې سوری دې ورک کړیدی .
ته کټ مټ لکه د سعدي اسامي خپله دعا په غلط سوري کې کاروي ، ته غواړې د اسلم مسأله په اندراب او بیا افغانستان کې د پراخو اجتماعي تناقضونو د حل او فصل لپاره او یا ستاسو په اصطلاح د یوې تاریخي پوړۍ نه بلې ته د ورتېرېدو په خاطر استعمال کړې . که سوسیالیزم هم دا وي چې ته یې بیانوې ، دا له یوې فلسفي گمراهي څخه پرته بل څه نه ده . که ته غواړې چې واقعاً له اسلم سره مرسته وکړې بیا نو لار دغه نه ده چې ته پې روان یې ،د دې مرستې لارې معلومې دي . لومړۍ لاره دا ده چې له ملک شاسوار سره د هغه روغه وکړې ، پور او بد ورته واخلې . که دا دې په وس نه وي پوره ، نو بیا د هغه د دعوې وکیل شه او عرض یې یو ځای ته ورسوه او که دا یو هم نه وي دربانده پوره ، د ده د مظلومیت یو صادق شاهد او ملاتړ خو اوسه . تردې پور ته موږ او تاسې ته حق نشته چې دغه پاک او گلالي بزگران شرارت او ماجراوو ته ورټېل وهو او له ښکرورو غویانو سره یې په نابرابره مقابله اخته کړو . تاسو لطفاً خپل ذهن پر تاریخ باندې مه تحمیلوئ .

معلم حمید چې تل یې د معلم جمعه له رعایت او احترام څخه په بحثونو کې گټه اخیسی وه ، نن په نا منتظره توگه د هغه له مقابلې او پیاوړې استدلال سره مخامخ شو .دې مقاومت هغه د زبردستۍ له همېشني احساس او جوش څخه راوغورځاوه او د خپل عادت په خلاف یې د بحث د لنډولو ته مایل کړ . ده همدې نیت د معلم جمعه په خبرو کې ورننووت وې ویل : اوږدو خبرو ته څه حاجت ، همدلته د اندراب په شرایطو کې به وگورو چې کومه لاره لنډه د فهم وړ او عملي ده . د مثال په توگه اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي په اندراب کې له ظالمانو سره د مبارزې لپاره له موږ څخه مشوره وغواړي ، موږ د دغه روان بحث پر اساس دوه نظريې ده ته وړاندې کوو .يو دا چې اسلم دې پنځوس کاله انتظار وباسي ، تر څو پارلماني عدالت په وطن کې تامين شي او دی خپل حق ته ورسوي . دوهم دا چې اسلم دې ټول بزگران چې هره ورځ برالا ظلم ورسره کېږي متحد کړي او دوی ته دې د همدې اندراب په عملي ژوندکې د ظالم او مظلوم پوله وروښيي او د ټولو مظلومانو په لړ کې دې خپل حق هم وغواړي .

ـ نه استاد حميده ! بربنډه خبره دې ونکړه . دا نو روښانه نا ځواني ده . ولې داسې نه وايي چې اسلم او د ده ملگري دې د ملک شاسوار د مقابلې پر ځای د دولت د ټول نظام قهرجنې مقابلې ته راپاڅېږي او واگې دې د تا گوند ته وسپاري . او همدې ته وايي واقعي گمراهي او عوام غولونه . قاسم چې هيڅ يې سر د معلمانو په بحث خلاص نشو ، له ځايه راپاڅېد ، معلم جمعه يې تر لاس ونيو ، له ځايه يې پاڅاوه ، دنبوره يې په لاس ورکړه او په لوړه خندا کې يې ورته وويل : د ښوونځي خبرې بيا په ښوونځي کې سره وکړئ ، نن د مېلې ورځ ده مېله به کوو . نيسه د تورو سترگو سندره وبوله او دا نازنين ځوانان خوشحاله کړه . استاد حميد راپاڅېد د باندې و و وت او جمعه کرار کرار د دنبورې تارونه او غوږونه وازمويل او بيا يې سندره پيل کړه :

آهو بره ی سفيد خود گم کردم
روی سوی ولايتای مردم کردم
مردم ميگويند ای بچه ديوانه شده
ديوانه نه‌يم يار خوده گم کردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

رویت گله میماند اگر آب تیی
زلفت زره میماند اگر تاب تیی
یک بوسه اگر برمن غمناک تیی
گویا که هزار تشنه را آب تیی

ای کرته سفید، سفید نپوشی چه شود
ما رهگذریم ، روته نپوشی چه شود
ما رهگذریم براه خود میگـــــذریم
از رهگــذران روته نپوشی چه شود

دختر ــ دختر تو داغ کردی مارا
صد برگ درون باغ کردی مارا
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
آفتــاو شدی و آو کـردی مارا

د اوړي تود لمر د اندراب کروندو ته خپل تاوده تنابونه راغځولي وو . د کښتونو او باغونو تر مینځ په کږو وږو لارو باندې د سړیو او ښځو ګڼه ګوڼه وه اوږده کتارونه له لر او بر څخه د بنو بازار ته رهي وو . مهردل په مست مشکي آس سپور له نورو سپرو سره بازار ته راننووت . په سرای کې د اسونو له تړلو وروسته له یارانو سره یو ځای د بنو مرکزي او تر ټولو ستر سموار ته راغی . په اندراب کې د بازار ورځې د مالونو د مبادلې او سوداګرۍ څخه پورته د زلمیانو لپاره د ساتېرۍ ، مېلو او تفریح ورځې هم وي ، پدې مهال د بېلا بېلو سیمو زلمیان او شوقیان ملاقات سره کوي . هلته د بزکشۍ مقابلې او د زرکانو د جنګولو لوبې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې وي . پهلوانان غېږې سره نيسي او محلي سندرغاړي د کليو او کروندو ستومانه زلميانو ته سندرې بولي .

مهردل سموار ته له رانوتو سره سم سموار چي ته په لوړ غږ وويل : استاد ميراحمده ، نن ټولي چاينکياني موږ ته وساته ، د پيسو حساب دې پر ما دی . ټول انډيوالان د وزلوبې لپاره دلته رارسېږي ، زموږ شمير به يات شي او وزلوبان خو خواړه هم نام خدا ډېر خوري .

مهردل ورپسې آدينه ته مخ وروااړاوه او په داسې حال کې چې د سماوار په ديوال راځوړندې دنبورې ته يې په لاس اشاره کوله وې ويل : آدينه جانه ته لا ورته ګورې ، درواېې خله او زموږ ستړو زړونو ته دمه ورکړه .

آدينه په بربټو کې موسکی شو . له ځايه وخوځېد ، په صدفو او ځونډيو جړاو شوې ، ښکلې دنبوره يې راواخيسته ، په غوږويې ګوتې ورووهلې ، سورېې کړه او بيا يې له مهـــردل څخه پوښتنه وکړه : کومه نغمه وغږوم او څه سندره وبولم ؟

ــ غرنۍ وطني چاربيتې وبوله ، هر هغه څه وبوله چې زموږ له سويو زړونو څخه غمونه کم کړي . زموږ په سينو کې عشقونه راژوندي کړي او موږ ته د ښايسته پېغلو د وصال او وفا په باره کې تسلي راکړي .

د مهردل د تائيد لپاره ټولو په لوړ آواز وويل : هو هو د پېغلو په باره کې يې ووايه ، ووايه ، وې وايه شير بچيه !

آدينه د کوزصياد د کلي د يو ځمکه وال بزګر زوی و . له ښکار، د سندرو له مجلسونو او وزلوبې سره يې مينه وه او پخپل طبيعت کې يو مينه ناک زلمی و ، د کلي د يوې نجلۍ سره د مينې له کبله يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی د شپړم ټولګي په نیمایې کې پرېښود . مینه یې هم سرته ونه رسېده او نجلۍ د ملک شاسوار په ریباری بل چا ته واده شوه . صیاد ته د اسلم راتګ په ده کې له ملک شاسوار څخه د کسات اخیستلو هیله پیاوړې کړه . که څه هم په ظاهر کې د قاسم غوندې تر خولې او لاس تېر سړی نه ؤ لیکن په زړه کې د ملک شاسوار په دښمنۍ کې تر هر چا ډېر مصمم و . آدینه د دنبورې په تارونو ګوتې وخوځولې . هغه یې غړېدو او ژړېد و ته برابره کړه . او ورسره سم یې مخ مهردل ته ورواړاوه او وې ویل : ستا په غوښتنه د عشق په باره کې سندرې بولم خو زموږ مینه د بېلتون په کوڅه تېره شوې ده . ځکه به د مینې او بېلتون په باره کې غبرګې سندرې وبولم . هغه له پرانیستې کړکۍ څخه سترګې د لوړو غرونو پر اوچتو پرښو خښې کړې او د دنبورې د تارونو په فریاد کې یې د بزګرانو او شپنود مینې سندرې پیل کړې :

جــــانانه قلندرت شدم یادم کن
خاکستر کوچه هات شدم یادم کن
گر زنــــده بودم باز به سلامت میآیم
گرمرده بودم دست به دعا یادم کن

در کوچه ی تنگ سر دچار تو شدم
عاشق به دو چشم پرخمار تو شدم
عاشق نبـــودم تو عـاشقانم کردی
زنجیـــر به زلف تابعدار تو شدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبزینه زنک مرا بخود یار بگیر
سوغــات مر از پس دیوار بگیر
گر شب که مراجای دیگر میبردن
تا آمـــــدنم خودته بیدار بگیر

در شهر شمامه بینوا میـــگردم
کچکول بدست مثل گدا میگردم
مردم میگویند چرا گدا میگردی
بیمار عشقم پشت دوا میــگردم

سبزینه زنک من به کجایت بمرم
دم نو ککک چادر کشالت بمـرم
دم نو ککک چادر کشالت کفنـم
راستی ته بگو من به کجایت بمرم

آدینه لا خپله سندره پای ته نه وه رسولې چې گلك په مخامخ واټ کې څرگند شو او سماوار ته نیږدې د درزي په دکان کېناست .

آدینه چې د هیجان او شور اعتلا ته رسیدلی و ناڅاپي یې گوتې د دنبورې له تارونوڅخه اوچتې کړې او سندره یې بس کړه . مهردل وارد واره پې غږ کړل : ولې دې بس کړه . ځوانیمرگ دې کړو کور خرابه !

آدینه د درزي دکان ته وکتل ، موسکی شو او وې ویل : په گاونډي دکان کې شیطان کېناست . سندره او ساز پاك شیان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان په اوربدو جوته کېږي.

.ـ گلک ښیې ، څنگه ؟

ـ شیطان خو ښکر نه لري . همدا کسان چې په مینه او حقیقت باندې ایمان نه لري ، په ولس کې د فساد او دښمنۍ زړي کرې او مینان سره جلا کوي ، رښتونې شیطانان دي . آدینه لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې د درزي شاگرد مهردل ته ودربده او وې ویل : ملا گل رسول زموږ پر دکان ناست دی او تا بولي . مهردل انډیوالانو ته مخ ور واړاوه او د درزي دکان ته یې د تگ اجازه وغوښته .

د گلک سترگې چې څنگه په مهردل ولگېدې د دکان له تخته څخه یې په لوڅو پښو د ده هرکلي ته راټوپ کړل . غیږ یې ورته خلاصه کړه او ټینگ یې په مټو کې ونیو : پلار دې خدای وبخښه په ټول قطغن زمین کې یې جوړه نه وه . زه خو د هغه په نمک رالوی شوی او گل رسول شوې یم . زه په اندراب کې هغه د پگړۍ او خبرې خاوند کړم . ما وې زه به ټول عمر د هغه د خاندان خدمت کوم ، خو دا به زما بد شامت وو چې تا مخ راڅخه واړاوه او زه دې د ملک یوسف مرحوم له درگاه څخه بې برخې کړم . خو اوس مې دا نگیرلې ده چې که مې منې او که مې نه منې زه ځان د تاسې لمنې ته دراچوم .

د تورې چرگې د ملا ژبه لکه دوه سره اره د غوړ مالۍ او ثنا او صفت په ژدوولو داسې توده شوه چې مهردل ته یې د ځواب او کورودانۍ موقع هم ورنکړه . د هغه سر ، غوږونه ، سترگې ، مخ او اوربوزیې څو څو وارې مچ کړل . گلک د کلي او کور له پوښتنې څخه ورو ورو اصلي مطلب ته راغی او مهردل ته یې وریاده کړه چې ملک شاسوار گیله‌من شوی دی او د هغه خپه‌کول مناسب کار نه دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د خپګان موجبه یې وپوښتل شي او تسلي یې وشي . مهردل ګلک ته د ده د زړه سوي او خیر غوښتنې له کبله کورودانی ووایه او ډاډیې ورکړ چې د ملک شاسوار شک او شبهه به د ځان په بارکې لرې کړي . هغه چې د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ د ګلک په لوبو پوه و ، په ډېره وښیارۍ یې د ګلک زړه په ځان سپین کړ . هغه ګلک ته وویل چې که ملک شاسوار له اسلم سره زما د نږدېوالي له کبله پرما باندې بدګمان وي ، په حقه نه دی . دا ځکه چې اسلم خو اوس له زهرو ډک شوی دی . علاج یې د هیچا سره نشته . زه که له هغه سره ګرځم یو سبب یې دا دی چې د ملک شاسوار سره یې له ټکر کېدلو څخه منع کوم او ملک خو زما پلار ته د ورورۍ لاس ورکړی و . زه هغه ته د خپل تره په سترګه ګورم زما ګیله خو ملا صاحب له تا نه کېږي چې دا څنګه د تا په ژوند کې ملک شاسوار زما په دوستۍ او همدردۍ باندې شکمن شوی دی . دا خو د تا کار دې چې هغه دې پوه کړی وای . په خبرو خبرو کې پر مهردل باندې د ګلک بدګماني له مینځه لاړه . هغه وهڅاوه چې د ملک شاسوار مشره لور وغواړي او له هغه سره د خپلوي پیوند پیدا کړي . مهردل ګلک ته په ځواب کې وویل : که زه له ملک شاسوار سره خپلوي وکړم ، اسلم او د هغه ملګري به له ما څخه مخ واړوي او له ملک سره به د حساب پاکولو میدان ته راووزي . لومړی باید د اسلم لاسونه د ملک شاسوار له ګریوان څخه وایستل شي او بیا په نورو معاملو باندې مشوره وشي .

ګلک د مهردل خبروته په چرت کې لاړ . مرغوزي نسوار یې په پزه کړل . وپرنجېده او له پلترۍ څخه د زنګنو په سر کېناست او مهردل یې مخاطب کړ : مهردله ! دوه هنـــدوانې په یو لاس کې نه نیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي . په اسلم او ملک کې باید یو انتخاب شي . هغه هم باید ملک انتخاب شي . له تا سره وړ نه ده چې د ملک یوسف غولی او دروازه د صیاد په بې دسترخا نه او بې دروازې بدمرغو کسانو باندې ناولې کړې . ته د یو عزت من او مشهور ملک زوی یې . د لوی کور سړی بلل کېږي ، له تا سره مناسب نه دي چې له داسې کسانو سره یارانه واچوې چې د پلار دستر خان او دروازه یې نه ده لیدلې . ته به له دوی سره لکه وړی سپک او بې پته شې . بې لمنې به شې . نوم به دې بد شي او د پلار ټول دوستان به مخ درڅخه واړوي . اسلم څوک دی چې د ملک شاسوار مقابله وکړي . همدا نن له کوټوال سره ناست وم هغه ویل له ولایت څخه په اسلم پسې یوه اطلاع راغلې ده . هغه نن سبا نیول کېږي . ملک خو د لویې سینې څښتن دي ، صبر ورته کوي او پوهېږي چې دا اسلم او د ده لچکان قدرت نلري . پرېږدي یې چې نس یې لکه د لاندی پسه په خپلو کولمو وګنډل شي . یعنی (سر بد به بلای بد) .

ــ نه نه ملا صاحب داسې نه ده لکه چې ته وایي . اسلم نه کمزور او نه بې عقله دی ، هغه پیاوړی دی او دوهم دا چې وزر یې آزاد دی ، کور او کهول نشته پسې ، دریم دا چې هغه بې د خپل پور له اخیستلو څخه نشي کولای په صیاد کې په لوړ سر ژوند وکړي . نو که انصاف ورسره و نه شي هغه به لېونتوب ته لاس واچوي او هلته بیا ما رنګو او تا رنګو کسان له ملک سره هیڅ مرسته نشي کولای .

ــ راځه چې یو څه سپین سره وغږېږو . ملک د دغې ولسوالۍ ګرد مامورین په پیسو رانیولي دي ، دام او کړی ګرد سره برابر دي ، قاضي ، ولسوال ، کوټوال او د محبس تر قوماندانه پورې په سرو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل شوي دي . د اسلم او د ده د داړه مارانو کار خلاص دی . زه د همدې لپاره ستا پلو راغلم چې په حقیقت دې پوه کړم او د دې سرینبوله ډنګه څخه دې راوباسم . خدای شته ځارنوال صاحب هم چې ستا دوست دی ما ته یې مخ راواړاوه چې تا له دې کسانو څخه رالرې کړم ...

مهردل د ګلک خبره په مینځ کې غوټه وریربکړه وې ویل : ملک شاسوار څه اړتیا لري چې ټول دولتي ماموران په زرو تلي . ولې په دې زرو د اسلم پور نه پرېکوي چې هم یې سر بچ شي او هم خدای ترې راضي شي ...

له دې خبرې سره د تورې چرګې د ملا سپوږمې ورپېدې ، د پزې دسمال یې راویوست په بریتو باندې یې د پزې د نسوارو اوبه پاکې کړې . غوښتل یې څه ووایي خو ناڅاپي د دکان دروازه خلاصه شوه او قاسم د بزکشۍ په جامو او موزوکې مخامخ مهردل ته ودریده او بې مقدمې یې په حاکمانه غاړه وویل : راځه چې ځو ، سخوندر حلال شویدی او د قاسان ، ده سلا او درې سپاره د بزکشۍ میدان ته وتلي دي .

ګلک د قاسم په خبرو کې ورولوېده : تاسې لږ صبر وکړئ زموږ خبرې لا خلاصې ندي .

قاسم چې د وزلوبې قمچینه په لاس کې اړوله رااړوله د غوسې په غاړه ګلک ته وویل : کار په خبرو نه خلاصېږي ، کار په توره او ټوپک خلاصېږي او په دې خبره پسې ببرته و ووت .

ګلک تندی تریوکړ او په شونډوکې یې لاحول ولا تکرار کړه . مهردل د هغه د دلاسایني لپاره وویل : ملا صاحب مه خپه کېږه هلکان دي او د ځوانۍ او ناپوهۍ وخت یې دی . او ورسره له ځایه راجګ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې خدای پاماني په تلوار په قاسم پسې راووت .

د وزلوبانو لومړنۍ ډلې لوبه پیل کړې وه . نندارچیان جوپه جوپه د میدان د شاو خوا محفوظو ځایونو ته راټولېدل . د سپرو هلې ځلې شېبه په شېبه پسې تودېدلې او آسونو لکه زخمي لیوان یو پر بل خولې لګولې ششنېدل او د ورغومي شاو خوا پورته پورته په غبرګو الوتل . د سپرو ځپې د میدان په لوړو ژوروکې لکه د دریاب موړې او موجونه یو پر بل وراوښتې او د سپرو او آسونو قدرت یې آزمویه ، هوسا چاپ اندازان پر له پسې د کلیو او بانډو په لارو بنو ته رسېدل او د وزلوبې دایره یې پسې پراخوله . سرکاري ماموران ، د سیمې ار بابان او سپین ږیري د سترو چنارانو تر سیورې لاندې د یوې چوترې د پاسه چې په ټغرونو او توشکونو فرش شوې وه ، راټول شوي وو . نندارچیانو دآسونو د یرغلونو ترلام لاندې ځو ځو واره خپل ځایونه بدل کړل او دبرو پټیو لورته وروښوییدل . د ولسوال او سرکاري ماموران لپاره فرش شوې چوتره له ټغرونو او توشکو سره د آسونو تر پښو اوسوو لاندې لتاړه شوه . هغوی له خپله ځایه په شا لاړل او په پای کې اړ شول د یو نږدې کـــوربام ته وخېږي‌اوله هم هغه ځایه دوزلوبې ننداره او ځارنه وکړي .

په لوبه کې د اسلم انډیوالان او د ملک شاسوار زمن او د هـــغوی پلویان کرار کرار یو له بل سره مخامخ کېدل . دا یو کال کېږي چې دښنو او ده سلا ، په ودونوکې د صیاد د زلمیانو تر مینځ د وزلوبې سیالي پیل شوې ده ، لیکن نن د ولسوالۍ په مرکز او د حکومت ترمخ په رسمي وزلوبه‌کې د‌اسلم او ملک‌شاسوار دښمني خپله ښه ښیي .

میـــدان د صیاد د بزګرانو لاس ته لوېدلی دی . اسفندیار ، قاسم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان د میدان تر ټولو خوځند سپاره دي ، د ملک شاسوار درې واړه زمن میرزا اسفندیار او شیر باز آسونه ځغلوي . اسفندیار په ځان باندې چاپ انداز دی . نن یې د سیالۍ په کار کې د صیاد د سودخور حاجی جانداد نامتو سمند ترلاسه کړی دی. میرزا د پلار جیرن آس راوستی او شیرباز د آرزو د درې د ملک سنجر چغر ځغلوي ، آدینه او جبار وزلوبان دي خو د داسې سترو میدانونو میړنی نه دي ، لیکن قاسم او د ارزنگانو نظر او د مهردل د تره زوی سکندر نامتو سپاره او وتلي وزلوبان دي . دوی ته نن ښه آسونه لاس ته نه دي ورغلي . قاسم خپل آس راوستی دی .که څه هم ښه آس دی خو هغه یې چندانې ښه نه دی ساتلی . دهقاني کارونه یې پې کول او د یابو کار به یې ځینې اخیست . د مهردل ، تور مشکي آس د سمنگانو د غزني گک د حاجی عبدالرحمن د آسونو له ذات څخه دی . دې آس لا په اندراب کې بزکشي نه ده کړې . خو نن یې د اسلم همت او بخت ته سپارلی دی . د مهردل چرگی آس چې پخوا په اندراب کې نامتو شوی ؤ ، د مخ د کیڼې پښې د ژوبلېدو په وجه پوره یو کال له لوبې څخه ایستل شوی دی ، خو مهردل غوره کړه چې هغه نن و ځغلوي .

په وزلوبه کې د اسلم له انډیوالانو سره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو مقابلې ، د قمچینو خرپهار ، پر آسونو باندې د سپرو چیغو نارو ، کنځلو او د رکابونو جنگ ، د پهلوانانو ترخو خبرو ، له لوړو ځوړو ، کندو او کنډرونو څخه د آسونو الوتلو ، لوېدلو او رغښتلو ، د وزلوبې میدان ته د جگړې د ډگر بڼه ورکړه .

اسلم د وزلوبې د میدان په پورتنۍ څنډه کې د مهردل په مشکي آس سپور د صیاد د کلي دکاندار صوفي محی الدین ته عذر کاوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل بزکش آس کوم چې زوی یې هغه نشي تکیه کولای د وزلوبې د تولې د برابرولو لپاره نظر چاپ انداز ته ورکړي .

صوفي محی الدین د اسلم د روا او سمې غوښتنې ځواب نه درلود لیکن تشویش یې کاوه چې که خپل آس نظر پهلوان ته ورکړي ملک شاسوار به ورڅخه خپه شي او بیا به په حکومت کې هره ورځ سرخوږی ورته پیدا کوي ؛ ځکه یې اسلم ته د رد ځواب ورکړ او وې ویل زما زوی لا پرون په ما باندې اینبې وه چې زما آس به سبا بل چا ته نه ورکوې . اسلم د دې خبرې په اوریدو مشکي ته پونده ورکړه او د نندارچیانو د کتارونو پرلوري مهردل ته ورننېږدې شو. هغه یې راوباله او ورته وې ویل : صوفي محی الدین راضي کړه چې خپل آس د ځغلولو لپاره د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړي گنې زموږ د انډیوالانو لاس به خالي پاتې شي او زړونه به یې ولوېږي . مهردل د قبول سر وښوراوه بېرته خپل ځای ته ورغبرگ شو او د اندراب د څارنوال په غوږ کې یې څه وویل . څارنوال هلته ولاړ عسکر راوغوښت ، هغه ته یې وویل : هغه غنم رنگه گردي سړي ته چې توره ببره ږیره لري او صوفي محی الدین نومېږي زما له لوري ووایه چې خپل بزکش آس د ارزنگانو پهلوان نظر ته ورکړه ، که یې دا خبره نه منله بیا هغه پخپله ما ته راوله .

د مهردل مشکي آس تر اسلم لاندې سخته بې تابي کوله ، هغه یې پر زین باندې ښکته او پورته غورځاوه . پرله پسې ششنبده ، سر یې یو خوا بل خوا اچاوه ، نس یې په لنگتو واهه او د بزکشۍ د میدان پر لوري یې هڅه کوله .

صوفي محی الدین د پیغام له اوریدو سره سم اسلم ته تر خوشامندو او دلاسایني وروسته وویل : له ما مه خپه کېږه ، زه د ملـــک صاحب له

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوره نه يم ځكه مې آس نه دركاوه اوس چې څارنوال صاحب پخپله ما ته وويل آس به درجار كړم . اسلم د صوفي محی الدين له دې خبرې سره سم هغه ته كورودانی وواېه او سم دلاسه يې مشكي د وزلوبې څنډې ته وروځغلاوه . نظر ته يې له قورې څخه د راوتلو اشاره وركړه ، هغه له قورې څخه راو ووت او په اسلم پسې د بزكشۍ له ميدان څخه راگوښی شو . اسلم هغه ته د ډاډ وركولو په ضمن كې وويل : زما خوښه دا ده چې زه ، ته او سكندر د وزلوبې له قورې څخه ځان په څنگ وساتو او د ميدا ن په څنډ ه كې د حلال دايرې ته د ملكانو د چاپ اندازانو د نيږدې كېدو مخه ونيسو . او د ورغومي د ا يستلو شخړه قاسم ، روزي ، گلاب او نورو هلكانو ته ورپرېږدو .

ــ ولې موږ به څه ورغومی د حلال دايرې ته نه رسوو ؟

ــ خامخا به يې رسوو . ليكن دا خو يوه هيله ده . يوازې په وچ زور سر ته نه رسېږي ، يو څه برلاسی او يو څه عقل غواړي . زما فكر دا دی چې ستا آس هم بدل كړو .

ــ نو كوم آس به راكوې ؟

اسلم موســكی شو ، ستر گه يې ورته ورپوله او وې ويل : د صوفي محی الدين كرنگ به وځغلوې .څنگه...!

.ــ رښتيا رښتيا ، دا له كومه ؟

ــ ورشه خپل آس د هغه زوی ته وركړه ، كرنگ ځنې واخله او سمدلاسه له سكندر سره د حلال د دايرې لوری را تم كړه ، زه هم پسې در رسېږم وروسته به د ميدا ن موازنه معلومه شي او موږ به په هوسا صورتونو د ورغومي د ايستلو اقدام وكړو . ما د قاسانو له مظفر او د پشيي د بزكشا نو له مشر محمد مراد نه د انډيوالانو د مــلاتړ وعده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لاسه کړې ده . تاسې به هم د هغوی ملاتړ او رعایت کوئ .

وزلوبې شېبه په شېبه سختوالی پیدا کړ . کله به چې اسان د ورغومي چارپېره سره چکی شول او وزلوبانو به د ورغومي د راپورته کولو لپاره ځانونه له زینونو څخه ځمکې ته ورځوړند کړل ، حریفانو به خپل آسونه د هغوی پر زینونو او آسونو وروخېژول او د متروکو باران به یې پې جوړاوه.

قاسم د لوبې په سر کې ډېر ښه وبرېښېده . هغه د خپل شجاعت ، صراحت او سپینې وینا په خاطر د وزلوبې په شوقیانو گران و . کله به یې چې ورغومی د آسونو له غویمنډ نه راگوښی کړ ، نندارچیانو به پې چیغې کړې : آفرین قاسم خانه ، په مور پلار دې رحمت شه . خو آس یې کمزوری ؤ . ځان یې هدف ته نشو رسولای او قاسم خان به‌بیا د آسونو په غوبل کې چاپېره شو او ورغومي به‌یې له لاسه ولوېده .

د لسو بجو په شاوخوا کې اسفندیار د جانداد سودخور د آس په سپرلو له قاسم سره ترازو شو . اسفندیار په ځغاستو کې له قاسم نه د ورغومي د راشکولو لپاره هغه ته زورور ټکانونه ورکړل ، خو موقعیت داسې راغی چې د ده آس د پولې سر ته او د قاسم آس د پولې ځوړ ته شول او د اسفندیار آس د قاسم د وروستي ټکان له زوره د پولې کوز لوري ته په ډډه ولوېده . اسفندیار او ورغومی په وچه شودیاره کې لاندې باندې سره ولگېدل او دوړې ترې پورته شوې . نندارچیانو په یوه آواز چیغې کړې : آفرین قاسم خانه !

اسفندیار د دوړو له درمند څخه راووت خپل آس یې له نظره تېر کړ او دوباره د سپرو په لیکه پسې ور وځغاست . ورځ ورو ورو پخه شوه . لمر خپلې تودې شغلې په پټیو او پولو بانــدې لکې کړې ، د شاوخواغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبۍ یې پخپلو شغلو کې ولمبولې او د بزکشۍ میدان یې د نوراني غشو تر گوزارونو لاندې ونیو . پرمختګ ، ځغلیدل او د بري دا یرې ته رسېدل ډېر سخت شول. لوبه د خولې شویو آسونو او ستومانه پهلوانانو په زور آزمویلو کې د آسونو په ششنهار، د منډو په درزا او د وزلوبانو په هیجان کې دومره په زړه پورې شوه چې هرچا به ورغومی د آسونو له چکۍ څخه ویوست ټول نندارچیان به په ځای کې جګ ودرېدل او په شور او نارو به سر شول . په همدې وخت کې اسلم له نظر او سکندر سره د آسونو له باندینۍ دایرې څخه د قورې مینځ ته ورننوتل او خپل اساسي یرغل یې د ورغومي د ایستلو لپاره پیل کړ. تور مشکي آس لکه وږی لېوه چې په رمه ورګډ شي په بوڅو غوږو او په پرله پسې میل کېدو او مخ په وړاندې زور کولو ورغومي ته ورسېده او کله چې نظر او سکندر په ده پسې د ورغومي د جګولو دایرې ته نیږدې شول اسلم نظر ته د ورغومي د جګولو اشاره ورسوله .نظر د محی الدین کرنګ څو څو وا ره ورغومي ته ورساوه او هغه یې جګ کړ خو د متروکو باران به پې پیل شو . بزکش آسونه به په دوو پښو پر زین او ملا ور وختل او د ده منګولې به یې له ورغومي څخه جــلا کړې . په پرله پسې هلو ځلو کې یو ځل د آسونو چکۍ ماته شوه او دسپرو یوه غوټه له هغې نه راووته . نظر ورغومی په داسې حال مخ په حلال دایرې وځغلاوه چې ښۍ خوایې اسلم او کیڼه خوایې اسفندیار ځغلېدل. د نظر د آس پښه د موږک په سوړه لاړه له آس سره یو ځای پړ مخې گوزار شو . اسلم راوګرځېد او ورغومي یې اوچت کړ . اسفندیار د هغه کیڼه خوا ونیوله او ځان یې ورسره ترازو کړ. اسلم د آس مخه یو ښوینده ځوړ ته وګرځــوله او اسفندیار یې په همدې ځوړ په ځــان پسې راښکود. په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکي يې کريغه کړه ، تر اسفنديار وړاندې شو او بيا يې ورغومي ته داسې ټکان ورکړ چې اسفنديار اوچت له خپله زينه را جلا شو او د مشکي پښو ته پرېووت . ورپسې په ځوړ باندې د آسونو سيلاو رابرابر شو او د مشکي ليکه يې تعقيب کړه . اسلم د ميدان په بله څنډه راوخوت او لاريې د حلال دايرې ته ورسيخه کړه او د ننداره چيانو په شور بگت کې هدف ته ورسېده . ټول خلک په ځايونو کې ودرېدل او د آفرينونو او شاباسونو شور فرياد د بنو د وزلوبې د ميدان فضا ډکه کړه . د نام خدا او ماشاءالله باران پيل شو ، د ميدان حکم مخ په اسلم آس وځغلاوه او تر شاباسي او ستاينې وروسته يې هغه د ولسوال لوري ته ورسره راوو ست . د ولسوال سترگې په غنم رنگې پياوړې او لوړ زلمي باندې ونښتې . تور مشکي آس چې د پيکي ښايسته ويښتانو ، د تندی سپين ټاپ ، پراخې سينې او د غاړې ببرو اوږدو څڼويې افسانوي پرتم ورکړې و ، د ده په زړه کې د قدردانۍ احساس وپاراوه . اسلم د اندراب د ولسوال احترام ته له آس څخه راکوز شو ، سلام يې واچاوه او د گوپيچې په لستوڼي يې د مخ خولې پاکې کړې . د سر ويښتان يې د خولو له زوره په تندي او باړخوگانو پورې نښتي وو . پر کيڼ غوږ او د ښي لاس په گوتو کې يې د وينو څاڅکي ځلېدل . دنگه ځواني ، خړه بخملي گوپيچه او تور برزو ، پې د پاسه ترکمني موزې او تر ملا سور گل سيب دسمال ...

ولسوال هغه وړاندې راوغوښت په غېږ کې يې ونيو او سره وريښمينه چپنه يې په وږو ور واچوله . اسلم د ولسوال لاسونه ونيول ، سريې د مننې او احترام لپاره ورته ټيټ کړ او د کوروداني له ويلو وروسته راوگرځېد ، سپور شو او مشکي يې د ميدان پر لوري وځغلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلک په وارخطايي او بيړه ځان ښارنوال ته ورساوه: دا قهرمان دي وپيژانده؟ دا خو اسلم دی چې د مهردل په آس يې وزه د حلال دايرې ته ورسوله. هغه دی وگوره، په لاس يې عامو نندارچيانو ته د سلام اشاره وکړه، په مهردل باندې خلک راټول شوي دي. گرد سره مبارکي ورکوي. دغه آس يې يوه مياشت مخکې له سمنگانو څخه راوستی دی. وايي چې د حاجی عبدالرحمن د آسونو ذات دی، خو په همدغه ورغومي يې بيه پنځوسو زرو ته لوړه شوه. ښارنوال صاحب وزلوبه څه کوې سخته دا ده چې زموږ ټولې خوارۍ په اوبو لاهو شوې، اوس يې ولسوال هم وپيژاند ه!

ښارنوال د وزلوبې تر اغيزې لاندې هيجاني شوی و، د گلک وربوزيې له خپل غوږ څخه پورې واهه او وې ويل: گلکه! دا د دغو خبرو وخت نه دی. پرېږده چې خپل سيل وکړو.

ــ نه زوروره! ودې ليد که نه، وايم ولسوال صاحب په خپلو مبارکو لاسونو چپن ورواغوسته. په ملک شاسوار کې خويې ټول زړه ويلې کړ. په هغه باندې نور خوب او راحت حرام شو. وروسته تردې اسلم پهلوان ته ملک شاسوار او گلک نسوار هم نه دي، موږ غريبگوټي خو پرېږده د خدای په روی مې قسم دی که حاجي عبدالاحد او د پلخا حاجي عبدالوهاب او ان سناتور سيد اشرف خان هم ورته ټينگ شي. پس له دې به د غلو او قماربازانو دوران وي. ښارنوال چې يو څه ځوان طبيعته او د بزکشۍ ليوال و، په ډېر کراهت يې ملا گلک ته مخ واړاوه، منت يې ورته وکړ، په ترخه غاړه يې ورته وويل: رنگ دې ورک کړه، گونگی شه!

د دوهم بري لپاره مبـارزه خورا خونړۍ شوه، په پولو او شوديارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ، د دوړو په تورتم کې چاپ اندازانو د یو بل سر ته قمچینې سیخې کړې . ناڅاپي د دوړو له مینځه د قاسان پهلوان مظفر راووت . ورغومي یې په تقوم کې ونیو او مخ په حلال دایرې وځغلیده . چاپ اندازانو مخه ورته ونیوه ، هغه د منډې د دایرې د پراخولو لپاره د لارې په لټون د رود خوا ته سیخ شو . اسفندیار د هغه لکۍ ونیوه او کرار کرار ورسره ترازو شو . اسلم په پهلوان مظفر باندې نارې کړې : پهلوانه د سین لور ته ، د سین لور ته او بیايې مشکي ته تازینه ورکړه او د ترازو شویو آسونو ترمینځ ننووت . هر درې واړو پهلوانانو د رود اوبو ته ودانګل ، اسلم د سخوندر کېڼه پښه چې د پهلوان مظفر له تقوم څخه خطا شوې وه ، ونیوه او په مشکي باندې یې هیبت وکړ . زور ورو اوبو او د راده د تل ښویو ډبرو د آزموینی کار سخت کړ . اسلم اسفند یار ته مخامخ ، لکه خوني پړانګ په ځیرو سترګو وکتل او له خولې یې ور ووتل : « تېنګ شه دا د تخت او تختې لوبه ده » او بیا یې داوبو او ډبرو په مینځ کې د آس د ځغلولو تلوسه وکړه . بخت ورسره ملګری شو او د ملک شاسوار د زوی آس وښویده او پر ډوبو ډبرو باندې پړ مخې پرېووت . مشکي زۍ ته راوخوت . اسلم کوشش وکړ چې یوه لویه دایره پریکړي او ورغومي د حلال په دایره راوڅرخوي لیکن واټن ډېر اوږد و او د سپرو ډله له شاوخوا پې راتاو شوه . ورغومي یې له لاسه وشکېده او د اوبه شوې شودیارې په ختو کې ولوېده .

هغه ورځ وزلوبې د معمول په خلاف زیات دوام پیدا کړ ، نظر پهلوان څو څو واره دایرې ته ورغومی نږدې کړ لیکن هدف ته و نه رسېد . د قاسم آس په کېڼ لاس ژوبل شو اوله وزلوبې څخه فارغ شو . د میدان حکم ولسوال ته د لوبې د تمامولو لپاره ، مشورې ته ورغی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې شېبه کې لوبه بیا میداني شوه . نندارچیان د شاباسي په چیغو نارو کې ودرېدل او همداېې تکرارول : مشکي مشکي ، آفرین مشکي ! اسلم د مخه او د وزلوبانو یرغلګر لښکر ورپسې ، هغه د دایرې پر لوري هواره لاره خوشي کړه او مشکي یې مخامخ د میدان دا‌ړخ د باغچې پر دیوال ور ووست او پر دیوال واوښت ، د باغچې دلښتو او څانګو له مینځه له هغې بلې خوا څخه د وزلوبې میدان ته ورتېر شو او پـــه دې تو ګه یې لاره د حلال دایرې ته لنډه کړه . د خلکو شور او چیغو فضا ولړزوله ، هله هله رسېدلي يي لېږ نو ر ... اسلم د آس ملونه خوشې کړه او ژر ژر یې تر شونډو لاندې دا دعا تکرار کړه : (خدایه مه مې شرموې) او ورغومی د دوهم ځل لپاره د حلال په دایره کې ولوېده . د نندارچیانو شور او هیجان انتها ته ورسېده ، ټولو نارې کړې : مشکي مشکي آفرین آفرین ، نام خدا . د میدان حکم بیا د حلال دایرې ته ور وځغلیده . هغه د تحسین په جذبه کې د اسلم سر او سترګې چپ کړل او د دوهم ځل لپاره یې ولسوال ته راووست .

سټړي مشکي سر یوه خوا بله خوا اچاوه او د ترهېدلي په څېر یې سترګې غتې یوه خوا بله خوا اړولې او خرېده . ګلک بیا په څارنوال پورې ونښت او مخاطب یې کړ : څارنوال صاحب اوس ډېره سخته شوه خدا زده دا به څنګه شي . له دې اسلم نه خو سم دم ښامار جوړ شو ، اوس والله که ټول اندراب ورته ټینګ شي . پور خویې اوس لس چنده په ملک شا سوار باندې واوښت .

څارنوال چې د وزلوبې په خوند او خیال کې ډوب تللې و او ګلک یې د مزو دنیا خرابوله ، په غصه یې ګلک ته ځواب ورکړ : مېړانه خو خدای ورکړې ده ، حکومت خویې نشي ترې اخیستلای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ کومه مېرانه؟ آس د ملك يوسف د زوی ، کالي د آدينه او ډوډۍ د قاسم خان ، مېړانه خو په دغو شوي ده . څارنوال ګلك ته بد بد وکتل، له ځايه راولاړ شو او لاړ د ولسوال شا ته د نورو سرکاري مامورينو په مينځ کې کېناست .

وزلوبې د مهردل د زړه تنابونه په اسلم پورې وتړل . هغه خپله ټوله مينه د صياد بزګرو زلميانو ته چې د تورې او مېړانې کسان وو ، وروسپارله . له اسلم سره همدردي او ملګرتيا د مهردل په مغزوکې پخوالي ته ورسېدله ، هغه قانع شوی و چې له اسلم سره ظلم شويدی او دا اوس هم ملك شاسوار حاضر ندی د هغه اوښکې پاکې کړي او بيا هر څه چې وي زه ولې د دې زوړ ظالم ملاوتړم ، د قاسم خان او جبار دوې ملګرتياو نه کړم ؟ ولې په غدارانو او رشوت خورو باندې د ستر پردې وغوړوم ؟ زما مړی ژوندی خو له همدې ساده ولسي ځوانانو سره ښه پالل کيدی شي نه له ولسوال ، قاضي ، کوتوال او نورو سرکاري مامورينو سره . نو ولې خپل وزر ماتي ورونه ورته وتړم او د هغوی وينې پې وڅښم ، دا طريقه خو نه د خدای خوښېږي او نه د خلکو او بيا هر څه چې وي آخر مرګ دی . زه ولې د ظالمانو د رضا لپاره خپله دنيا او آخرت خراب کړم .

مهردل د اسلم ساده او سپېڅلي منطق د ملکانو له اغېزې آزاد کړی او په ده کې يې نوې انديښنې پياوړې کړې وې . ګام په ګام له ملکانو او حاکمانو او د زور له خاوندانو څخه رالري کېده . پرون ده ته د دهانې غورې علاقدار د مېړانې او وياړ نمونه وه ليکن نن اسلم پهلوان ده ته نمونه ده . د دهانې علاقدار خو پردي جيبونه وهلي دي او د استاد حميد خبــــره د ده د ښځو او لورانو په غاړو کې پراته غړواندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بزگرانو د لاس له پولیو او د مجبورانو د اوښکو له لړیو څخه ساز شوي دي . دا خو د میړنیو کار نه‌دی چې د نورو د کورونو په خرابولو د ځان لپاره د قدرت ماڼۍ ودروي . دا خو برالا غلا ده ، داخو لوټ او تالان دی ، دا خو د ټپوسانو کار دی چې مرداره خوري او هر چېرې چې مړزگه وگوري پې ناست وي لیکن کجیر مرداره نه خوري او په مړزگه نه کښني . پاس د نیلی آسمان په کوږم کې وزر رپوي او له هم هغه ځایه لکه تندر په خپل ښکار راکښته کېږي . همدا الوتونکي د ستایلو وړ دي . قاسم خان د ستایلو وړ دې چې د لاس په تناکو روزي پیدا کوي او په پراخ زړه هغه له هر محتاج او بېوزلې سره ویشي. سترگه یې له فلک او ملک څخه نه سوځي او د اسلم غوندې غیرتي ځلمو ته مټ ورکوي .

بریالي وزلوبان د سترو ستومانه اسونو تر جلب لاندې د وزلوبې له له پاي څخه د خلیفه میراحمد د سماوات پر لورې د بنو بازارته را ننوتل . په دوی پسې وروسته له میدان څخه د راماتو شویو پلیو او سپرو نندارچیانو پرگنه چې اسلم پهلوان او مهردل یې په مینځ کې نیولي وو ، را روان وو. نندارچیانو د لاس او سر په اشاره اسلم پهلوان یو بل ته ښوده او هغه یې د خپلې مینې په څرگندولو ویاړه .

د اسلم د وزلوبې ملگري چې د ویاړ او برې احساس مد هوشه کړي وو ، د خندا او مسخرو په شور بگت کې د خلیفه میراحمد په سماوات ورننوتل . روزی چې د لاس گوتې یې په وزلوبه کې گرژالي شوې وې او د لوبې درندوالي ستومانه کړی و ، سماوات ته له ور ننوتو سره سم ، بې له دې چې د وزلوبې چکمن او برزو او په ختو خاورو لړلې مـــوزې له پښو وباسي ، ځان یې د سمـــاوات یوه تخت ته ورساوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونی ستاغ پر هغه وغځېده‌او په ملاستويې پر آدينه باندې چې له معلم جمعه سره لاس په لاس د سماوات په دروازه‌را ننووت ، نارې کړې : آدينه جانه خبرې پرېږده . دنبوره راواخله او دنيا په سندرو ډکه کړه . په دې کې قاسم خان چې د چاينکيو د چرګۍ اړخ ته‌يې پلترۍ وهلې وه او د ايره شوي انګار په سکروټو کې يې ډکی خوځاوه ، دوزلوبا نو په ګڼه ګوڼه کې سر راوچت کړ ، په داسې حال کې چې سپوږمې يې راښکودې دغوسې په غاړه او لوړ آواز وويل : خليفه ميراحمده ! دلته دچرسو بوی خورېږي . دا چا څکولي دي ؟ هغه په داسې حال کې چې ځوړند سر د دخل شاوخوا د لوښو او چاينکو په سمبالولو بوخت و ، په پسته خوله ځواب ورکړ : دا خو سماوات دی ، دلته هره ګروه راځي . کوم عملي به څکولي وي کنه !

د قاسم خان د ګواښ ته ورته فرياد په وجه ، د وزلوبانود شوربګت ځپه راولوېده ، ګرد سره د خليفه ميراحمد سره د قاسم خان شخړی ته ځيرشول . هغه په هماغه جوش او غوسه خبره اوږده کړه : دا د ټوکو خبره نده ، با بېزه‌يې تر غوږ مه تېروه . د تورې چرګې ملا بې دې هم موږ چرسيان ، لاروهونکي او قماربازان بولي او که داسې آسانه ببلګه هم ور پيدا شي بيا نو رشوت خواره ماموران خو پرېږده خدای چې پرهيزګاره مفتی جلال به هم زموږ په تورولو قانع کړي .

ميراحمد د قاسم خان په وروستۍ خبره ټکنی غوندې شو ، پخپل ځای کې اوچت ودرېده ، ژبه‌يې ترړۍ شوه او په وارخطايي يې هغه ته وويل : قاسم جانه د حکومت خلک ... مقصد مې همدا خپل د اندراب مامورين‌دي ، د چرسو په معامله پسې ډېر سر نه ګرزوي . زه پخپله هم ماخستني چې له کـاره وزګار شم د دې فقير بوټي په يوه ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود باندې د ورځې ستومانتیا باسم . او کله کله خو د جمعې په شپو د مالیې مامور صاحب ، د احصائیې سرکاتب او ځینې نور دوستان ، تر تاسې دې به نه وي ، د ماښام له مخې چې کار او بازار وتړل شي ، همدې فقیرخانې ته راځي او یو څه ځان خوشالوي .

قاسم خان سترګې برګې کړې او په شمېرلو الفاظویې هغه ته وویل : ما ته د لیلی او مجنون قصه مه کوه . ما ته لنډ ووایه چې دغه اوسنی چرس چا څکولي دي ؟

ــ دا ... دا خو یوه شپېکۍ وړاندې ستاسې د کلي اسفندیار او دهغه ملګري راغلي وو ... !

قاسم خان خبره په خوله کې ور وچه کړه : نو تا هغه ته ونه ویل چې تښتېدلې مېرزان په چرس څکولو نه جنګیالي کېږي !

ــ نه ، ما دا خبره ورته ونکړه .

ــ نو تا څه ورته وویل ؟

ما په عاجزۍ او عذر هغه ته مخ ور واړاوه چې نن ځما سماوات مهردل خان خپلو مېلمنو ته ټیکه کړې دی او ټولې پیسې یې تر وخت پخوا پرې کړې دي . د دې خبرې په اورېدو هغوی پخپل منځ کې څه سره وویل بیا ولاړ شول او لاړل . په دې کې روزي له ملاستې څخه راکېناست ، غوږېې وګراوه او سترګې یې د پوښتنې لپاره سماوات چې ته را واړولې : له هغوی څخه دې کومه بله خبره واورېده که نه ؟ د وزلوبې په باره کې یې څه و نه ویل ؟ قاسم خان بې واره په خبروکې را ترپله او روزي ته یې وویل : ته پرېږده چې زه له خلیفه میراحمد څخه د اصلي خبرې پوښتنه وکړم . بیا یې مخ په میراحمد خوله خلاصه کړه: ښه خلیفه میراحمده اسفندیار خو به د اسلم پهلوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب کومه تر خولې تېره خبره نه وي کړې او د چرسو په لوخړو کې به يې کومه د کبر دوړه تر خولې نه وي ايستلې ؟

ميراحمد د کسبي دکاندارانو په خوږه ژبه ځواب ورکړ : نه قربان اسفنديار دروند سړی دی ، سپکه ژبه نلري خو د زلميتوب په وجه کله کله او گل گل د سپاره چلم د لوگولو مينه کوي .

جبار چې د سماوات په برني تخت باندې د پهلوان نظر په تېپي شويو گوتو باندې ريتاړې ترلې مخ ميراحمد استاد ته په جګ ژغ وويل : اسفنديار اوس هغه چا ته ورته دی چې په لوی مجلس کې يې باد پرې شي او بيا يې د خپلې خطايي پټې کولو ته خوله نه سمبرې او هيچا ته پورته نشي کتلای . ټولو د جبار په دې خبره باندې په کړس کړس وخندل او هر چا د مسخرو له مخې خپلې نکتې پې ورزياتې کړې .

خليفه ميراحمد د لومړي ځل لپاره پخپلو غوږو اورېدل چې د کليو او درو مېړني زلميان يو د بل کمه وايي او د سيالۍ وطني دود سپک تلي. هغه بالکل ټکنی او پرېښانه شوی و ، په ځواب ويلو کې يې خپل خير نه ليده او د سيخ ځواب لپاره پخه خبره خولې ته نه ورتله . له بل لوری اسفنديار د هغه د چرسو او چلم ملگری ؤ او د قمار په ميدان کې به دواړو په يوه زړکه شرط تاړه . په دې وجه هغه ته سخته وه چې د چلم او تاوان د ملگري په باب د چا سپکه او پېغور بې ځوابه پرېږدي .

په دې کې اسلم او مهردل د ده سلا له څو تنو زلميانو سره چې دوی دغرمې ست ورته کړی و ، رانوتل او د قاسم خان د يارانو د شوربگت پر جوش باندې سرې اوبه توی شوې .

مهردل مخامخ د سماوات د شمالي کړکۍ لور ته چې مخ په درې ور سپـــره وه ورتېر شو او له خليفه ميراحمـــد څخه يې پوښتنه وکـړه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوراک لپاره‌دې څه تیار کړي دي ؟

ــ د تا له برکته هر څه شته صاحبه ! چاینکیانې تیارې دي . سیخي کباب هم تر لومړنی اور تېر شوی دی . سره تازه مرچکي ، ثلاته ، ترخه چایونه ، دشلمه ، نسوار او ترخه چلمان او که د فقیر بوټي څوک شوقیان درکې وي ښه په مزه شیرګي چرس هم شته‌دي ! دا د چرسو په یادولو میراحمد د خپل زړه غوټه اوبه کړه او بنده شوی سایي په ګوګل آزاده شوه .

مهردل مخ مېلمنو وزلوبانو ته را واړاوه : تاسو نن د خپلې مېړانې او تورې په وجه د خلیفه میراحمد په چاینکیو او کباب باندې زما مېلمانه یاستئ . هر څه چې په دې سماوات کې پیدا کېږي یارانو ته وړیا دي . تاسو به ډوډۍ خورئ ، اسلم پهلوان او زه به مو له خلیفه میراحمد سره خدمت کوو ، معلم جمعه او آدینه به غبرګی دنبورې وهي او د ښو آسونو او ښایسته نجونو په باب به سندرې بولي . په دې کې قاسم خان مهردل ته وویل : ته او اسلم پهلوان به له انډیوالانو سره په ډوډۍ کښئ او زه به له خلیفه میراحمد سره د مېلمنو خدمت ته ودرېږم . خلیفه میراحمد وویل : سمه ده خو شرط یې دا دی چې د سواره چیلم او ډکول به هم په غاړه اخلې ! د میراحمد په دې خبره ، قاسم خان ته نیږدې ناستو څوتنو وزلوبانو په کټ کټ وخندل . ده پخپله هم وخندل ، خو مهردل دخندا په‌وجه پوه نشو وروځی یې پورته وغولاځولې او سترګې یې د استفهام په توګه غټې کړې . په دې کې غبرګې دنبورې په غږېدو شوې او د سپرو سترې پلې او ځپلي غږي یې د موسیقي په جادوګرو څپوکې راونغښتلی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنو په بازار کې ننن‌ۍ وزلوبې هر څه بدل کړل . اسلم په همدې ورځ د شهرت تر ټولو لوړې پوړۍ ته وخوت . د ده د غمونو قصه دخلکو قصه شوه . ملک شاسوار د اندراب د خلکو د نفرت په څولۍ کې پرېووت ، له اسلم سره د ده د تېري او ناروا داستان د هر اندرابي وطندار د زړه داغ او د ژوند عبرت شو . د ده سرگذشت د ده د مېړانې په برکت له خولو څخه خولو او له سينو څخه سينو ته نقل شو او دی يې د اندراب په غرنيو کليو او ښکلو درو کې لکه د سبا ستوری وځلاوه . د اسلم د مهارت او مېړانې په سبب د ځلېدونکو سترگو مشکي آس ، د آسونو مير شو . آس خوښوونکو او زلميو بزکشانو د آس په اړوند مهردل هم د شهرت لوړ دريځ ته وخېژاوه . تور مشکي آس ، چرگی آس ، داسې آس چې په ليدويې سړی نه مړېږي . څک غوږونه ، بيدارې څارونکې سترگې ، پراخه سينه او د غاړې لړۍ لړۍ گاړگوتې وېښتان ، د منډې په وخت کې الوتونکې ټوپونه ، پراخې سپوږمې او يرغليزه ځانگړتيا ...

مهردل ډېر بختور سړی دی چې د داسې آس خاوند شو . بخت يا په آس دی يا په ښې ښځې ، همداسې آس او همداسې بزکش ، د سپاره رنگ په آس ښه کېږي او د آس رنگ په سپاره . هم هغه ورځ خلکو په دکانونو ، کليو او کورونو کې همدا خبرې تکرارولې . بازار ته راغليو نندارچيانو او د بېلا بېلو درو بزکشانو د اسلم نوم او د مهردل د مشکي آس قصه له ځان سره کورونو ، جوماتونو او خپلو حجرو ته يووړه او د خلکو په حافظو او عاطفو کې يې وکرله .

د ولسوالۍ بلهې خوروته کار سخت شوی و . مفتي جلال چې د اندراب په محکمه کې د پاک وجدان خاوند و ، له خوښۍ څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامو کې نه ځايېده ، هغه ويل چې : اوس به څوک د اسلم پر حق سترګې پټې کړي ؟ خدای د حقې لارې مل دی ، هغه يې د کاوه آهنګر په څېر د خلکو غبرګ ته وروا چاوه او لکه ابراهيم په اور کې يې وساته . اوس چې هر څوک د هغه پرحق سترګې پټوي ځان شرموي .

ګلک ډېر وارخطا و . سپينه ګردۍ لنګوټه ، پې د پاسه د ګل سيب دسمال چې تر زنې لاندې يې غوټه کړی و . خړه خيرنه پيوندي جېلکه او زړې خړې شويې کلوشې يې اغوستې وې ، د سرکاري مامورينو په کورونو ننووت او راووت . په هر کور او قشخانه کې د وزلوبې قصه روانه وه . د مهردل آس او د اسلم نوم د ټولو په ژبو ناست وو . ګلک له هر چا څخه او په هر ځای کې همدا نومونه اورېدل . ټوله دنيا ورته اسلم اسلم کېدله . شونډويې پټري نيولي وو . سريې درد کاوه او تر لمر لاندې د وزلوبې ننداري تبجن او کمزوری حالت ورپيدا کړی و . هغه فکر کاوه له ملک شاسوار سره به څه وشي ؟ د هغه سرنوشت به څه وي ؟ که د قاسان ، بنو ، ده سلا او کشناباد سپين ږيري اومشران د اسلم په ملاتړ کې ودرېږي بيا به څه پيښ شي ؟ که ملک د اسلم په مقابله کې مات شو بيا خو زما هم لکه لړم کډه په شا ده . دا لا څه کوې که شاسوار له ما پوښتنه وکړي چې دا دوه لکه روپۍ دې په چا وويشلې ؟ زه به د دې روپيو څه ځواب کوم . ما چې دا سلم د بندي کولو ذمه وهلې وه ، هغه خو برباد شوه . ولسوال ، قوماندان او د جزا مامورين په ما څه بند څه خلاص ، سند خو تر مينځ نشته ، روپۍ دوی وخوړلې او مظلمه يې ما ته راپاتې شوه . ګلک همدا چرتونه وهل په رنځور ځان لکه لړم ګړندی ګړندی په کوڅو او کورونو راګرځېده او هيچېرې يې تسلي نه کېده . هر رشوت خور ته چې ورته د هغه له خولې يې د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او تور مشکي آس قصه اورېدله . دېوالونو ، ونو او بوټو ، ټولو او ټولو همدغه يوه خبره تکراروله ، آفرين ، آفرين اسلمه !

ملا گلک ماښام مهال په نامېندئ او تبه کې د پوليسو د قوماندانئ د جلب د کاتب له کوره راووت او د بنو په بازار کې د جانداد بنجاره دکان ته په داسې حال کې ودرېده چې هغه د دکان نيمايي ورتخته کړې ؤ او د ماښام جمې ته يې بېړه کوله . گلک سمدلاسه هغه ته وويل : سپرين تابليت لرې ؟

ــ نه ، ملا صاحب .

ــ سيبازول شته ؟

ــ نشته ...

ــ سپېرکئ او باديان ؟

ــ نه ، دا يو نشته او هيڅ وړ دوا نلرم !

ــ ولې تا خو به دواگانې خرڅولې .

ــ اوس حکومت موږ د دوا له پلورلو منې کړی يو !

ــ عجيبه ده . د ښځو لپاره ، سرخې ، سپېده ، سيخکي او نور منهيات آزاد دي او دوا منې ده . بچه بازی ، غلا ، قمار او چرس آزاد دي خو سيبازول او سپرين منې دي ؟

جانداد د لمانځه په تلوار کې بې له دې چې ملا گل رسول ته ډېره پاملرنه وکړي د دکان تختې په بيړه وتړلې او نېږدې جومات ته چې د آذان د پای تکبيرونه يې اورېدل کېده ور منډه کړه...

ملک شاسوار د نن ورځې تر وزلوبې وړاندې ، دبرې لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې.د نامتو وزلو بانو او ښوا سونو په پيداکولو او هڅولو کې يې هيڅ کمی نه و کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

د قاسان او درې څو مشهورو سپرو او دهغو اسونو ته یې لا څو ورځې دمخه دبنو په سماواتونو او سرایونوکې دپالنې او شپې تېرونې ځایونه سرشته کړي وو او په دې هدف یې لوی تاوان ته ملا تړلې وه چې په وزلو به کې به له اسلم پهلوان څخه چې د کلیو په ودونو او خوښیو کې یې دیوه وتلي وزلوب په توګه نوم ایستلی و، دحکومت او ولس پاملرنه واړوي .ملک بیا ترهر چا زیات پخپل زوی اسغندیار پورې چې دځوانیو او سیالیو مېړه او پیا وړی وزلوب باله کېده خپله هیله تړلې وه . خو وزلوبې بله نتیجه راوړه او ملک یې نا هیله اوپه ځان بې باوره کړ.

د اسلم پلوي وزلوبان لوړ ماښام دټوکوټکالو،خندي او مسخرو په جوش کې صیاد ته را ورسېدل. دکلي جومات ته نیږدې مهردل د سپرو له منځه قاسم خان ته په لوړ آواز وویل: لمونځ به ستاسي په جومات کې وکړو بیا به مخامخ زموږ کلي ته ور وځغلو! قاسم خان په ځواب کې ورته وویل: ولې ستا کلي ته ، دا زموږ څه کلی نه دی ؟

دمهردل او قاسم خان سوال ځواب دسپرو پام ځانته ور واړاوه له هر لورې پوښتنې پیل شوې : څه دي؟ خبره څه ده؟قاسم څه وایي؟قاسم خان وویل: جلبونه ونیسئ چې ټول په خبره سره پوه شو بیا به یو ځای پر مخ ځو، په دې کې مهردل را نیږدې شو او لومړنۍ خبره یې تکرار کړه.قاسم خان هم هماغه لومړنی ځواب ور کړ . په دې کې جبار وویل:

ـ مهردله ! ضرورت څه دی چې زموږ له کلي څخه ستا کلي ته ور تېر شو ؟

ـ ضرورت یې دا دی چې دنننۍ بري شکرانه په ما او ښتې د ه !

ـ په موږ او تا کې څه توپیر دی ؟ زموږ زړونه، کلي او کورونه یو دي خو زموږ کلی یوه ځا نګړ نه لري هغه دا چې زموږ غلیما ن همد لته او سېږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر پړده چې کرۍ شپه زموږ دسندرو او خوښۍ شور واوري او په غوسه او رخه کې وسوځي !

مهردل اسلم ته مخ وروا ړاوه: او ته په دې کې څه وایې ؟ هغه ځواب ورکړ: نن به دجبار او قاسم خان خبره ومنو. دماښام تر لمانځه وروسته به دقاسم خان په کور کې تر چرګ بانګ پورې دمعلم جمعه او آدینه سندرو ته کښېنو خو په دې شرط چې قاسم نور تاوان ونکړي او داومني چې ټول انډ یوالان به دخپل کور له ماښامني دستر خان څخه خپله برخه دده دستر خان ته راوړ ي اودی به دچای او چلم په خدمت بسنه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

ګلک په قزل آس سپور په دوړو کې د شولګرو او جوارګرو مځکو له منځه پر عمومي واټ د بنو بازار ته راروان و . هغه یوه هفته وړاندې له کابل څخه بغلان ته او له بغلان څخه اندراب ته راغلی و . ګلک د ملک شاسوار په مخ کې د منډو رامنډو او د کابل او بغلان په دولتی مامورانو کې د بډو له لارې د بلد ېدو په وجه د غرور او کبر له باده پړسېدلی و . هغه د شاسوار د پیسو او رشوتونو د ویشلو په وجه په هغوی کې لار پیدا کړې وه . له کابل او بغلان څخه یې د اندراب په ولسوال ، قاضي او څارنوال باندې د سپارښت لیکونه راوړي وو او ډاډه شوی و چې د اسلم منګولې به د ملک شاسوار له ګریوان څخه را وکاږي ، خو ګلک ته په دې لوبه کې یو بل شیطاني فکر هم ورپیدا شوی و . هغه دا چې شاسوار به د اسلم په شخړه کې د خپلې باغچې او ژرندې خرڅلاو ته مجبور شي . ښایي چې په نیمه بیه یې وپلوري . نو آیا دا به ممکنه نه شي چې دا باغچه او ژرنده په یو وړ له وړو زما خپل مال او ملک شي . له دې تصور سره د ګلک د ټولو تدبیرونو سلسله وخوځېده . ده له ځان سره وپتېیله چې باغچه او ژرنده باید خپله کړي بیا داسې وخت او امکان چېرې پیدا کېږي چې شاسوار له خپلې باغچې او ژرندې څخه لاس وکاږي ؟ ژرنده او باغچه لکه د فولادو برمه د ګلک پر مغزو څرخېده او نفوذ یې کاوه ، د دماغ ټول سلولونه یې د ژرندې له پل سره په چورلېدو شول . په غوږو کې یې د ژرندې د ګړزېدو غور کی انګازې کولې او سریې د ژرندې دمالکیت د شوق په جذبه کې لکه د ژرندې ټکټکانی بېواکه لړزېده . خدایه که دا ژرنده او باغچه زما شي او ملک شاسوار د اسلم له زوره خپله کلا او دا پاتي جایداد په ما خرڅ کړي ... البته په کمه بیه او پــــــه ... ارزان قیمت نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو بې له دېنه هم دلته زياتي شپې نشي تېرولای... له اسلم او د هغه له انډيوالانو سره خو تر پايه سيالي او اودشمني نشي پاللای... خامخا به جايداد بيا په تيره ژرنده او باغچه په کوم چا باندې خرڅوي نو ولي يې په ما خرڅ نکړي؟

په دې کې يوه وجداني پوښتنه ورپيدا شوه چې ولې د خپل ورور او دوست، ملک شاسوار ورکې ته ناست دی او هغه د بربادۍ کندې ته غورځوي؟ هغه له ځان سره وويل: زه خو د ملک شاسوار په کمه نه يم، د جايداد پلورل خو د هغه په ګټه دي. د اسلم لېوان هغه چېرې پرېږدي چې په غوړه کونه خلاص شي. ملک نور دا ځمکه او پټي نشي خوړلای. هغه ته ښه دا ده چې خپل سر او د خپلو زمنو ژوند په امن کړي. هغه ته بې له دې بله لاره نشته چې جايداد خرڅ کړي او يوه امن ځای ته کډه وکړي. په دې کې د تورې چرګې ملا فکر يوه بل لورې ته راواوښت. هغه له ځان سره وويل: آيا که چېرې د خدای فضل په ما وشي او د ملک باغچه، ژرنده، کرونده او دا ټول جايداد زما لاس ته راشي آيا زما شپه به د اسلم له بدماشانو سره تېره شي؟ آيا دوی به دغه زما بد وضعيتونه او ورانی هېر کړي او دې ته به مې پرېږدي چې د شاسوار په جايداد پريوزم او د صياد د خلکو تر مينځ د عزت ژوند وکړم؟ زه څنګه د دې ټولو ګرم مزاجه ځوانانو له غوسې او ګواښ څخه ځان خلاص کړم او د قاسم غوندې کسات غوښتونکي ځناور رضا او دوستي حاصله کړم؟

نا څاپي يې په سترګو کې د هيلو څپه وخوځېده او ورويې له ځان سره وويل: کيدی شي چې دا خنډونه له مخې لرې شي. مثلاً دې ته اړتيانشته چې زه آدينه، قـــاسم خان، نظر او دغه هر بزکش جلا جلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخلا کړم . زه به اسلم خپل کورته راوبولم . ډوډۍ گانې به يې وخورم او کرار کرار به د ملک شاسوار په مقابله کې د ده لوری ونيسم ، که په دې هم راضي نه شو خپله گلثوم لور به ورکړم ... گلک په خپلو شيطاني فکرونو کې ډوب و چې آس نوک وواهه . گلک ټکان وخوړ او لنگوټه يې ړنگه شوه او د فکر سلسله يې بل واټ ته ننوته ... رښتيا که ملک شاسوار د اندراب د خير خوښوونکو مشرانو او چاپ اندازانو په مشوره له اسلم سره د روغې جوړې لار ونيوه بيا به څه وشي ...؟ نه نه، هيڅ کله به دا روغه ونه شي . له ملک شاسوار سره نه ښايي چې خپله لور په بدو کې اسلم ته ورکړي. او د هغه د کور او چمبر تاوان وگالي. ملکان او خانان تاوانونه نه پرېکوي ، دا د ملکانو طريقه نه ده او د دوی له عزت او دود سره سر نه خوري ... او بيا زه خو لا ژوندی يم ، هيڅکله به دا روغه سر ونه نيسي او زه به ټولې لارې د روغې په لور وتړم .

گلک لا د ملک شاسوار د ژرندې په ناوه ، څرخ او ډبرو کې تاوېده راتاوېده چې د دوړو او باد په څپو کې د بنو په بازار ننووت . د بازگل د سماوار له مخې تېر شو او هلته يې سترگې په څارنوال او د امنيت د قوماندانۍ د جزا په سرکاتب باندې ولوېدې . د آس ملونه يې تکيه کړه ، په تلوار له آس څخه راکوز شو . د سماوار چې شاگرد ته يې په لاس اشاره وکړه چې آس سرای ته بوزي او پخپله يې د ادب د رعايت د افادې په توگه مخ په څارنوال منډه ورواخيسته ، خو څارنوال له ځايه راولاړ نه شو او په ناسته يې لاسونه ورروغځول او له روغبړ سره سم يې گلک ته وويل : پرون د مکلفيت سرکاتب اسلم جلب کړی و او له هغه څخه يې د عســکرۍ خدمت د نه تېرولــو په دليل تحقيقات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل

ـ نتیجه څه شوه ؟

ـ نتیجه د تا په ګټه نه ده .

ـ ولې ؟

ـ ځکه چې اسلم د خپلې دفاع لپاره قانع کوونکي او قانوني دلیلونه وړاندې کړل . هغه ویل چې زه بې کسه سړی یم . غوښتنه یې وکړه د بېکسۍ د مجلا د ترتیب اجازه ورکړی شي .

ـ د مکلفیت سرکاتب څه ځواب ورکړ ؟

ـ د مکلفیت سرکاتب تندی ورته تریو کړ او د هغه تقاضا یې رد کړه ، لیکن قانوني او معقول دلیلونه یې نه درلودل . خو بیا یې هم یوه دوسیه ورته واچوله او د سرکاري تلکې لوړی بنسټ یې کېښود . حقیقت دا دې چې اسلم په دې باره کې کوم تقصیر نلري او سر بېره پر دې هغه یو وتلی چاپ انداز دی ، ښه ژبه او ښه ځواني لري ، په اندراب کې مشهور شوی دی ، په هره قشخانه او کور کې د ده قصې کېږي ، هر بزکش او پهلوان د ده په مخکې رارروان وي . د ارزو ، ده سلا او بنو ملکان یې پخپله مېړانه او بزکشۍ پرځان باندې مین کړیدي . حتی هغوی د ده په مخکې حکومت ته راځي ، ورته واسطه کېږي او ملاتړ یې کوي .

ـ خیر نو زموږ مصرفونه ، خوارۍ ، زارۍ او دا ښکته پورته منډې څه شوې ؟

ـ دا پر ځای دي ، نه ضایع کېږي . همدا پرون د ولسوال صاحب د زوی سنتي وه ، د حکومت ټول مامورین او د شاوخوا سپین ږیري یې ډوډۍ ته رابللـــلي وو . ولسوال صاحب په مېلمستیـا کې په جهر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو تر مخ وویل چې باید خامخا د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ روغه وشي او د اسلم عریضه دې دعوا او دنګلو ته ونه لوېږي .

د ګلک په ګردي کوچني مخ کې چې پر توره ببره ږیره او کور په شویو بریتونو راچاپیر شوی و ، د تمسخر مسکا وځغلېده، په رنجو تورې شوې مرۍ سترګې یې په څارنوال کې خشې کړې . د توتکۍ غوندې کمکۍ خوله یې خلاصه کړه او څارنوال ته یې وویل : ښه ، ښه دا نو د ملک شاسوار او اسلم تله او تول سره برابر شول . لچکان له معززینو سره سیالان شول . همداسې څارنوال صاحب !

د څارنوال رنګ واوښت ، سپوږمې یې ورپېدې ، غوښتل یې ګلک ورټېي او تریخ ځواب ورکړي خو د ګلک د سوغاتونو او رشوتونو د سرې چینې اوبه پې توی شوې او د ده خوټېدلې سینه یې سړه کړه . یوه شیبه غلی شو ، په خپل هیجان یې غلبه وکړه او بیا یې په نیولی آواز وویل : ګلکه دا خو په ملک شاسوار باندې د حکومت مهرباني ده چې دی یې له اسلم سره برابر تللی دی کنه حقیقت خو دا دی چې ملک شاسوار د اسلم نجل خرڅه کړې ده ، د هغه پلرنی او نیکنی کور یې تباه کړی او د هغه کرونده یې غصب کړې ده . هغه ته یې په ټیټه سترګه کتلي او له نرخ او دود نه یې ایستلی دی . که موږ د قانون په اساس رفتار کړی وای . باید شاسوار مو توقیف کړی او زولانه کړی وای . لیکن موږ د هغه عزت وساته . هیله کوو چې ملک صاحب په دې خبره پوهېدلی وي .

د ګلک خوله پدې خبره د تمسخر په توګه یوه او بله خوا وتښتېد ه او په مکار پوسخند کې یې څارنوال ته وویل : کورمو ودان ، زوی مو لوی ، خو دومــــره عرض به وکړم چې ملک شاسوار هم ستاسې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت کې لنډون ندی کړی ، نغدې روپۍ یې لاړې ، د چنارونو ځنګل یې خرڅ شو ، شولګرې کروندې یې خرڅې شوې ، د بزکشۍ آس یې له لاسه ووت او نن سبا به ژړندې او د کور باغچه هم خرڅه کړي ... زه دومره وایم چې رحم ښه دی ، خدای پې خوشحالېږي .
په دې وخت کې ګلک د جزا سرکاتب ته مخ وروااړاوه وې ویل : ځنګه سرکاتب صاحب بد خو به مې نه وي ویلي ...؟

د جزا سرکاتب وویل : زه به څه ووایم ، موږ خو تر اوسه پورې د ملک شاسوار کومه ځواني نه ده لیدلې .

څارنوال د ګلک په وروستیو خبرو وپړسېده او غوسه ورغله ، وې ویل : نن دې د ملک شاسوار روپۍ ډېرې پر مخ راوتېلې . دا د تا ګناه نه ده . دا زموږ ګناه ده چې پورته مو کښنولې او پخپلو اوږو مو سپور کړې . پرون به دې ملکانو ته چلمان ډکول او د جلب رقعې به دې په کلیو ګرځولې ، اوس دې حاکمان وپېژندل ، سپین چکمن دې واغوست او بالا نشین شوې ...

ــ خدای دې وه څارنوال صاحب ، خطا وتې ، زما په مطلب غلط پوه شوې ، زه خو د تا د پښنو خاورې یم ، زه چېرې او سپین چکمن چېرې . دا خو تا سې په اوږو راواچاوه . زه که په اندراب کې په تا سې ناشکري وکړم خدای به رانه بېزار شي .

ګلک له ویرې هیجاني شو ، د لاسونو له خوځولو او د مځکې له ډبولو او قرآن خوړلو له زوره یې لنګوټه ول ول په غاړه کې راړنګه شوه . د لاسونو ګوتې یې پرله پسې پوړېدلې او د څارنوال د خبرو په مینځ کې ورننووت ، قسمونه یې یادول ، عذر او زارۍ یې کولې او خدای یې شفیع کاوه : خدای ته ګـــوره په ما رحـــم وکړه ، زه د تا د خپګان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسی زور نه لرم ...

ــ گلکه موږ د بدو خلك نه يو ، موږ حرامې پيسې او حرام مال نه خورو ، موږ کله پسې درغلي يو چې را شئ زموږ جيبونه راډك كړئ . دا خو ته يې چې د حکومت په مامورينو پسې کوڅه په کوڅه او غار په غار گرزې ، په عذر زاريو او ننواتو روپۍ ورکوې او قسمونه ورسره اخلې چې پلانی صاحب دامې در بخښلي دي . او لکه د مور شودې درته حلالې دي .

گلك له غاړې نه ړنگه شوې لنگوټه راخلاصه کړه ، په ځمکه يې وويشته او بيا يې خپله چکن خولۍ له سره راواخيسته ، په غبرگو لاسونو يې څارنوال ته ونيوله او په ژړغونې آوازيې عذر او زاريو ته زور ورکړ : څارنوال صاحب ! دې سرتور سر ته مې وگوره ، ومې بخښه، نيت مې داسې نه و ، خوله مې غلطه شوه ، پښې به دې ونيسم . ناغه به درکړم ،که به زما نيت تا سې ته خراب وي له ايمانه دې خلاص شم . ټکه دې را باندې ولوېږي ، دواړه مې دې خطا شي، ړوند دې شم، گونگی دې شم او د محشر په ورځ دې د پاك رسول له شفاعت نه بې برخې شم .

ــ چوپ شه مکاره زه تا قرآن خور پېژنم ، تر پرون پورې دې دصياد د خلکو خره پوول او د تورې چرگې په وينو دې کوډې کولې اوس د کونډو رنډو په وينو ملا گل رسول شوې او آسمان ته دې د کبر زينه کېښوده . ملك شاسوار دې په بديو اخته کړ ، کله دې ور په شا کړه . د هغه شته دې پخپله وخوړل اوس خيرن او کرغېړن لاسونه زموږ په سپينو جامو پاکوې ، دې ته دې ځوك نه پرېږدي . د دې کبر ځواب به دې درورسېږي . وايي د مېږتون چې ورکه راشي وزر با سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه وجدان لرم صاحب ، زه به ځنګه د تاسې نوم بدوم ، خدای دې د بدو وس نه راکوي ...

ــ نه ، ته وجدان نه لرې . که تا وجدا ن لرلای حسن کلته چې دآسونو د غلا کولو په تور بندي دی په اسلم باندې به دې نا حقې شاهدئ ته نه اړ کاوه . تر تا خو د هغه غله ایمان هم قوي دی . هغه ما ته وویل : زه خو غل یم لیکن دومره بې ایمانه نه یم چې په باتورو او مېړنيو زلمیانو باندې نا حقه شاهدي ووایم . تر تا خو د خاواک د رحیم داد ایمان هم قوی دی چې د اسلم وژل یې درسره و نه منل او ستا په شنو لوټونویې ناړې تو کړې . تر تا خو هغه کسان چې لارې وهي او جیبونه لوټي هم ښه دي ، بېګناه او مظلوم انسان خو نه وژني او ښاغلیو ځوانانو ته خو تلک نه ږدي .

له ګلک سره د څارنوال د شور په وجه د بنو د بازار ټول دکانداران د سماوار مخې ته راټول شول او په حیرانتیایې رډ رډ هغوی ته کتل . مازیګرینو دوړو او د وریځ آسمان د لمر لویدو غمجنې موسقیي د ګلک د زړه برجونه د نامیندیو د تیارې په څپو کې یو پر بل پسې ډوبول، خدا زده بهې اخیستونکی څارنوال چا او څنګه دې خبروته هڅولی ؤ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم د مهردل په مشکي آس سپور د وزلوبې د میدان له کېڼ لورې رانووت او په ځغاستويې ځان د میدان په ځنډه کې د يوې ځانګړې ولې سيورې ته ورساوه او پلی شو . هغه د وزلوبې موزې او برزو اغوستی او پې پاسه يې سمنګانی قاقمه په ګل سيب دسمال تړلې وه‌له راښکته کېدو سره سم يې د آس تنګونه وسپړل ، زين يې دوباره سنبال کړ او تنګونه يې له سره وتړل . مشکي لکه وږی لېوه د وزلوبې د آسونو د ګلې پرلور غوږونه څک کړي وو او پرله پسې ششنېده او پښه يې د ګواښ په توګه په ځمکه ځمکه وهله .

اسلم کرار کرار د مشکي پر غاړه ، سينه او ساغريو لاس راښکوده او هغه يې د وزلوبانو په خاصه طريقه نازاوه ، نندارچيانو اسلم وليد او دلاس په اشارويې يو بل ته وروښود. يو وار ټولو نندارچيانو له خوشالۍ څخه نارې کړې : اسلم دی ، اسلم ! اوس به لوبه توده شي .

په‌اندراب کې وتليو بزکشانو ته‌دواقعي قهرمانانو په سترګه ګوري . ښه چاپ اندا ز د کلي، کوراو د ټولې سيمې وياړ وي . معمولاً دغه اتلان چې پهلوانان نومول کېږي د اخلاقي خصايلو په لحاظ د عالي معيارونو لرونکي وي . زړورتوب ، جسمي قوت‌او ښکلا ، نارينتوب او په ملګرتيا کې ځان تېرېدنه د دوی نه بېلېدونکي صفات دي . خلک له خپلو ا تلانو سره ، د کليو له دې ساده او سپېڅلو سپرو سره د زړه له کومې مينه کوي . هغوی لما نځي او همد ردي ورسره ښکاروي . وزلوبه يعنې مېړانه ، جسا رت او اخلاقي برتري . د پېغلو لپاره له پهلوانانو او پېژندل شويو چاپ اندا زانو سره مينه او واده کول د ژوند ستر ارما ن دی .

معــلم جمعه لا وختي د اندراب له ښارنوال سره چې د وزلوبې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال ؤ ، د نندارچیانو په مینځ کې په یوه لوړه پوله باندې ځای نیولې ؤ، څارنوال له هغه څخه د وزلوبې د تاریخ په باره کې پوښتنې کولې . معلم جمعه د خبرو په لړۍ کې وویل : د چاپ اندازانو کارنامې او د په هغوی پسې جوړې شوې قصې د لرغونو اساطیرو غوندې د خلکو په تخیل او حافظه کې پاتې کېږي ، سکښتل کېږي او د نسلونو په تداوم کې تشخص پیدا کوي او د خلکو د کلتور برخه گرزي . ښایې چې دا لوبه د تاریخ په ډېرو لري کلونو کې د جنگي تمرین په توگه د سرتېرو سپرو لپاره رامینځ ته شوي وي . دا چې تکړه سپروته پهلوانان وایي له همدې مطلب سره اړخ لگوي . وزلوبه پدې وجه هم د خلکو محبوبه لوبه ده چې په هغې کې د انسان رزمي ملکه او اخلاقي ښکلا وده کوي او انسان پرځان باندې ډاډه کېږي . هره وزلوبه خامخا یو ستر یا کچنۍ قهرمان زېږوي . خلك دغو قهرمانانو ته د مکافاتو لپاره پخپله حافظه کې ځای ورکوي او هغوی په مجلسونو او قومي جشنونو کې ستایي . د خلکو په حافظه کې د هر سپاره او پهلوان دپاتی کېدو موده د هغه په همت او مهارت پوری اړه لري . څوك یوه میاشت ، څوك یو کال ، څوك ډېر کلونه او یو نیم د تل لپاره د خلکو په ستایونکې وجدان کې پاتی کېږي . د کوز صیاد اسلم په دې وروستي گروپ کې دی . ښه آس او روغه ځواني د ښه بخت او نیکمرغۍ نښه ده . هغه څوك چې پر سرکشو آسونو قبضه کولای شي پخپل نفس باندې هم حاکم کېدای شي . همداسې دي دچاپ اندازانو په هکله د اندراب د خلکو نگېرنې .

لوبه ورو ورو همدلته د ده سلا په سهیلې سیمه کې پیل شوه، ځینو سپرو لومړنۍ ځغاستې پیل کړې وې او لوبه د لرو او برو اندرابیانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سيالۍ په وجه خونړۍ شوې وه . په لوبه کې د معمول په خلاف دجنګ جګړې فضا رامينځ ته شوې وه. په بزکشانوکې يود بل د غورځولو ، د رکاب وهلو او د قمچينې د ګوزارونو تېرى او تکل پېل شوى و . د آسونو د منډو دربى او د قمچينو خرپهار ، د وزلوبانو چيغو او زور آزموينې ، وزلوبې ته د لرغونو جګړو بڼه ورکړې وه . برى تل د پياوړو دى ، داسې پياوړي چې زړه يې په مبارزه کې نه ريږدي او ژونديې دمينې ، مېړانې او هوډ په لمر تود شوى وي . اسلم لا د مشکي له سنبالولوڅخه نه‌و وزګار شوى چې جبار د وزلوبې له قورې څخه د ده په لور راوځغليده .اسلم د رکاب له ټينګولو څخه سر د جبار په لور راپورته کړ او په مسکايې هغه ته وويل : ميدان څنګه دى ، د لوبې سروالان څوک دي ؟

ـ ميدان ښه نه دى ، د وزلوبې پر ځاى وهل ټکول پېل شويدي .

ـ برې د چا په لوري دى ؟

ـ لورى نه لګيږي ، انډيوالان تا ته سترګې په لار دي .

ـ قاسم ، سکندر او نظر چېري دي ؟

ـ يوه شيبه وړاندې راورسېدل ، تر اوسه ښه نه دي تاوده شوي .

ـ اسفنديار چېرې دى ؟

ـ هغه لا پخوا لوبې ته ورګډ شوى دى . ليکن د قورې په څنډه کې ځغلي . ځان هوسا ساتي . ښايي ستا مقابلې ته به سترګې په لار وي .

ـ دچا آس ځغلوي ؟

ـ څښتن يې نه پېژنم ، جګ سمند آس ، د مخ دوه پښې او څنې يې تورې دي . ما په پخـــوانيو وزلوبو کې چېرې نه و ليـــدلى ، ښايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درې خانانو به له بغلان او یا نهرین څخه راوستی وي خو عجیبه دا ده چې دی په هره لوبه کې یو نوی سمند پیدا کوي .

اسلم د زین او تنګونو د سنبالولو کار ګړندی کړ ، د مسکا روانه څپه یې د سترګو په څېرمو او شونډو باندې وچه شوه ، سترګې یې په څارونکې توګه جبارته ورواړولې او ویې پوښته : د درې خانان هم دلته دي ؟

ــ هو همدلته دي ، چاپ اندازان یې د بر اندراب د وزلوبانو په ملاتړ کې زموږ له انډیوالانو سره ډغرې وهي .

ــ ښه ښه دا نو د مهردل خبره رښتیا شوه ؛ خانان پرته له دې چې موږ یې ولمسوو خپله لاره ، لوری او برخه لیک یې له ملک شاسوار سره وتړل . د اسلم په مخ او سترګو سوروالی پیدا شو،څېرمې یې ورپېدې اوپه څېره کې یې دهیجان او غوسې کرښې وغځېدې. ده ته دغه عارضه دفاریاب په سفر کې ور پیدا شوې وه او دنا پېرندل شویو روحي علتونو په وجه به له یوه وخته تر بله وخته ورپیدا کېدله .دی به په دې حالت کې له خپل طبیعي او ساړه مزاج څخه و ووت ، دانتقام او بر لاسي روحیه به یې پیدا کړه .دا حالت که څه هم په ده کې کم دوامه اوتېرېدونکی و خو لکه دثور دمیا شتې با ران او برېښنا د ده ا را ده به یې غوسې او داحساساتو غبرګون ته سپارله . ګوره چې نن په ده څه وسول چې دجبار دخبرې په اورېدو همدا حالت ور پیدا شو. ده تېره تېره جبار ته وکتل، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي د زین په کوبۍ یې لاسونه ټینګ کړل او په یوه ټوپ پر آس سپور شو او په همدې وخت یې په لوړ آواز هغه ته وویل : زه کسات اخلم ، زه د چا د رحم او عدالت تږی نه یم . مشکي ته یې پونده ورکړه ، او شګـــلنه ځمکه یې تر پښو لاندې په منډو شوه ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ببواکه په زین کې راتاو شو ، مخ په نندارچیانو یې چېغې کړې : اې خلکو تاسې دې خبر یاستئ زه کسات اخلم او لکه برېښنا د وزلوبې گرداب ته ورشېوه شو .

سوړ او مدبر اسلم تود او بېباکه شو . لکه آسماني تندر پر قوره راپرېووت او په هماغه لومړني یرغل د قورې مینځ ته ورننووت ، مشکي په سر او پښو اچولو ، په میل میل د رېدو او د ولیو په ټکرونو لکه توفاني بېړۍ د آسونو په څپو کې د ورغومي لور ته وربهېده او خپل سپورېې د آزموینې او مبارزې درشل ته پر مخ بیوه .

قاسم له ورایه اسلم ولیده او نظر پهلوان ته یې اشاره وکړه چې د اسلم کېڼ اړخ ونیسي او خپله یې هڅه وکړه چې له ښي لوري له هغه سره ځان غبرگ کړي او په ورغومي باندې د قاسانو د مظفر د یرغل په وړاندې خنډ شي .اسلم دوه ځلې ورغومی جګ کړ خو د وزلوبې له چکۍ د وتلو لارېې پیدا نکړه .

هوا توده وه او باد نه چلېده . په سپرو او پهلوانانو باندې د خولو لښتي راروان وو . اسلم له دوو کوششونو وروسته په داسې حال کې چې د تندي له گرژالو یې وینې رابهېدې د وزلوبې څنډې ته راووت . له آس نه راکوز شو ، آس یې د کلي یو هلک ته وسپاره پخپله ورو ورو د یو لښتي اړخ ته چې پې د پاسه د ولو څو ببرې ونې ولاړې وې راغی ، د سر او مخ وینې یې ووینځلې ، بیایې له خپلې غاړې تاو شوې گل سیب دسمال راخلاص کړ او د وزلوبانو په خاصه طریقه یې پر سر باندې وتاړه . په دې کې قاسم او د شاوخوا کلیو څو تنه وزلوبان په اسلم راټول شول . اسلم هغوی ته وویل : اوس به شېبه وروسته د صوفی محی‌الدین کـــرنګ هم راورسېږي ، د خـــوشدرې د شامراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورق آس هم زموږ په ملاتړ رارسېږي . د صوفی محی الدین آس د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړئ . تورق دې قاسم وځغلوي . دپشیانو محمد مراد پهلوان هم حاضر دی چې د ملک شاسوار او خانانو د وزلوبانو په مقابل کې زموږ د ملگرو ملاتړ وکړي .

قاسم په ځواب کې اسلم ته وویل : محمد مراد به دا ځل ستا ملا ونه تړي ، ځکه چې دی او د درې خانان د اندراب د برې سیمې خلک دي او داندراب د ویش په اعتبار دوی ټول د کوزنیو په مقابل کې سره یو دي . که په بنو کې هغه ستا ملا وتړله ، هلته خو په وزلوبې کې د لر او بر مقابله نه وه ، ته او ستا ملگري د ملک شاسوار سره مخامخ شوي واست ځکه خو د پهلوان محمد مراد لپاره دا روا وه چې د تا ملا وتړي لیکن نن به دا ملاتړ ورته سخت وي .

ــ د تا خبره خو سمه ده لیکن ما تېره اونۍ په هغه باندې ډېرې خوارۍ کړيدي . بیا فرض کړه چې هغه له موږ سره کوم اغیزمن ملاتړ ونکړي دومره خو به شي چې د هغوی له ملاتړ نه لاس واخلي .

ــ خدازده ، خدازده .

ــ نه نه خامخا !

ــ ننۍ وزلوبه زموږ د انډیوالانو لپاره یوه مهمه آزموینه ده . نن د لومړي ځل لپاره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو په وجود کې زموږ لر او بر دښمنان یو لاس زموږ مقابلې ته راوتلي دي . که یې موږ دلته مات کړو بیا مو نه پسې پرېږدي . د تورې چرگې ملا تېره ورځ د صوفی محی الدین زوی ته د بنو په بازار کې ویلي وو چې اسلم څه لري یو قاسم او څو تنه نور لنډه غر بزکشان ، دا دروازه به هم اسفندیار بل سبا د ده سلا په وزلوبې کې پې وتړي . زه نن دلته د تورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرګې د ملا د خبرې په معنی پوه شوم .

ـ څنګه پوه شوې او په څه شي پوه شوې ؟

ـ په دې پوه شوم چې ملک شاسوار له تا سره د مقابلې په مقصد د برې درې له خانانو سره خپل اختلاف او خپګان لرې کړي دی او نن په ګډه سره د تا ماتولو ته دلته حاضر شوي دي . که ته له ما سره دا خبره منې چې په نننۍ وزلوبه کې زموږ انډیوالان ماتېږي ،نو راشئ چې دا لوبه پخپل لاس ماته کړو .

ـ څنګه به یې ماته کړو ؟

ـ جنګ جګړه ، وهل ټکول به پېل کړو . که دې خوښه وي څو ډزې به هم وکړو . ما خپله تومانچه راوړې ده !

اسلم په ځیر ځیر قاسم ته وکتل او په داسې حال کې چې غبرګه قمچینه یې په دواړو لاسونو کې اړوله او په سترګوکې یې د تعجب مسکا پیدا شوه ، د افسوس په توګه یې سر کښېنې او ښۍ خوا ته وخوځاوه او وې ویل : نه قاسم خانه موږ وزلوبه د شر په لوري نه بیایو . دې لوبې ته راغلیو نندارچیانو یوه میاشت هغې ته انتظار ایستلی دی . زیاتره زموږ د لوبې په شوق دلته راغلي دي ، په حقیقت کې دغه وزلوبه د ټولو خلکو لوبه ده ، موږ ته مناسب نه دي چې د ځان دمصلحت لپاره د خلکو د ننداري حق تر پښو لاندې کړو . موږ یواځې یوه لاره لرو ، هغه دا ده چې په مېړانه او زړورتیا خپل ټول کوشش سرته ورسوو او په کلکه په خدای باندې توکل وکړو .

ـ نو ګواکې ستا یقین دی چې ورغومی به باسو ؟

ـ داسې نشم ویلای ، فقط په خدای پورې تړلې ده چې چا ته د برې توفیق ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کې له قوري نه سکندر پهلوان مخ په اسلم را وڅغاست او چې رانېږدې شو آس يې ودراوه او د بزکشانو په لوړ آواز يې وويل : اسلمه څه ته ګورې ؟ لوبه سخته شويده ، انډيوالان تا ته سترګې په لار دي .

اسلم سم د لاسه په آس پښنه واړوله او هغه يې مخ په قبله ودراوه ، لاسونه يې پورته کړل : خدايه زه ستا په تکيه ځغلم ، زما منګولو ته قوت او زما زړه ته باور ورکړه ، ما په دې کبرجنو او ظالمانو باندې بري ته ورسوه . اسلم مخامخ د قوري په لورې وځغلېده او د خلکو پاملرنه يې ځان ته راواړوله . په همدې دې وخت څارنوال د ګلک دځورولو په هدف په هغه غږ وکړ :ګلکه ورته ګوره ، ورته ګوره د دميدان خوند او رنګ يې څرنګه بدل کړ . څنګه د آسونو چکۍ شلوي او لکه پړانګ د ورغومي پلو ته وردانګي ، مشکي ته ګوره، مشکي ته چې لکه تور ښامار هر شی تر سينې لاندې ماتوي او پر مخ ښويږي .

ګلک چې نفرت او حسادت يې په سترګو کې ځپې وهلې د خپل لنګوټې شمله چې لمر ته يې سپر کړې وه ، له مخ څخه لرې کړه، څارنوال ته يې وويل : دا تاسې ياستئ چې له موږ ک څخه زمري جوړوئ . کنې چېرې اسلم او چېرې د ملک شاسوار سره د هغه سيالي!

ـ ګلکه متې او ملونه د خدای داد دي ! که د دې واک زموږ او ستا سې په لاس کې وای اوس به د وخته په کوم مير او ملک باندې پلورل شوي و .

په دې کې د ننـــــدارچيانو شـــور بګت جوړ شو ... هله هله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاباس ، مه‌يې پرېږده . معلم جمعه چې د سپرلو او پهلوانۍ ډېر شوقمن و، د نندارچيانو په مينځ کې ودرېده ، ببواکه په کوکو سر شو ... اسلمه ، اسلمه ! خدای ستا په لور دی .

آسونه لکه د لوړو ځخه راځوړند شوی سيلاب په اسلم او مظفر پسې چې سره ترازو سوي وو ، راځغلېدل . اسلم او مظفر په يوه استقامت د نندارچيانو ليکو ته نېږدې شول او په داسې حال کې چې د ننداچيانو کتار په شا مات شو ، اسلم په يو چټک او لنډ ځرخ کې مشکي د ځوړ په لوري راوګرځاوه او په دې کې د پهلوان مظفر آس کاواک شو ، په کېنه ډډه راپرېووت او په پهلوان باندې راواوښت . اسلم ورغومي د هغه له لاسه ويوست او ننداچيانو احساساتو په جوش کې نارې کړې : آفرين ، آفرين بارک‌الله اسلمه ... ته د اندراب مالګه يې... ته زموږ بخت يې ... ته زموږ ستوری يې .

بزکشي روانه وه او موازنه شېبه په شېبه د کوز اندرا ب په ګټه بدلېدله . د بنو ، صياد ، کشناباد او پلخا خلک له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېدل ، هغوی د بري او وياړ احساس کاوه . هېڅا بې هيجا نه نشوی منلای چې د کوز اندراب نرم او مهذب خلک د بر اندراب پر ځيږ و او جنګي خلکو باندې په داسې يوه خونړۍ وزلوبه کې برلاسی پيدا کولای شي . اسلم په همدې ميدان کې د نرمو او مهربانه بزګرانو او د عاشق پيشه او هنر خوښوونکو خلکو د اميد او وياړ سپور دی . ټولو خپلې هيلې په ده پورې تړلې دي . دنګې غاړې ، پراخې سينې ، مضبوطو مټو ، روښان عقل او مهارت هغه له‌نورو وزلوبانو ځخه ممتاز کړی ، اوږدو مصيبتونو او د سفر خواريو د بري او افتخار درشل ته راوستی دی . ډېر کسان هيله کوي چې د ده په ځېر وای . د کلي بلهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواره ، ملکان او هغه بدسولی څارنوال هم د دې آرمان کوي چې د اسلم غوندې د خلکو د تحسین او آفرین وړ وای .

لمر په غرغړه و چې اسلم په خولوکې لوند خیشت له قورې څخه پخواني دمه ځای ته راوګرځاست ، مشکي چې له خولې څخه یې سپین ځګونه بادېدل په جګ سر او وتلې سینه خپل سپور د ګڼوولیو سیوري ته راورساوه. اسلم د زین کوبۍ ونیوله . ښي پښه یې کېڼ لورته تر زین راواړوله او بیایې د آس له شا څخه په غبرګو پښو ځمکې ته راودانګل. نندارچیانو له شاوخوا ورته رامنډې کړې او آس یې ځینې ونیو . اسلم سمدلاسه د مشکي تنګونه سست کړل او یوه زلمکي ته یې وسپاره چې په دې نیږدې شاوخوا کې یې وګرزوي او دمه ورکړي ، پخپله د ګوتو او منګولو د ګرژالو او زخمونو په تړلو او پټۍ کولو بوخت شو . په دې کې جبار د نندارچیانو له لوري راغې سلام یې واچوه . اسلم د سلام ځواب ورکړ او هغه ته یې وویل : جباره ته لاړ شه وګوره چې د دې نیږدې کلي کوځې، د کلي بل لور ته وتلې دي که نه ؟دکوځو شاوخوا کسان پوه کړه چې په کوځو کې بې ځایه ونه ګرزي ، ځکه کېدی شي چې چاپ اندا زان په همدې کوځو ور وګرځلي او د کوځو لاروي د اسانو تر پښو لاندې شي .

اسلم لا له خپلو زخمي ګوتو او منګولو سره بوخت و چې قاسم په کنځلو کنځلو کې د توروق په سپرلۍ راورسېد ، اسلم له هغه نه په ورین تندی پوښتنه وکړه : شیر بچیه بیا چا ته کفري او عاصي یې ؟

ـ د پشیي درې کشپ ته ، هغه ستا قسمي او قرآني پهلوان ته .

ـ پهلوان محمد مراد بنیي ؟

ـ هو ، هماغه د پنبې پهلوان ، هغه له تا سره خپل لوظ مات کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم دم د درې له خانانو سره ملګری شو .

اسلم وخندل او په خندا خندا کې یې قاسم ته وویل : دا خو ستا په ګټه ده . . . له دې خبرې سره سم په چرت کې لاړ . له یوې لنډې شیبې وروسته یې سر راپورته کړ او په سړه سینه یې قاسم مخاطب کړ : محمد مراد نارینه او په لوظ ولاړ سړی دی . لیکن دی د درې له وزلوبانو سره قومي اړیکي لري ، مړی ژوندی یې له هغو سره شریک دی . نشي کولی چې د قوم له نرخ او دود څخه ووزي . په تېره په دې وخت چې مظفر ژوبل شو او د درې وزلوبان له پهلوان محمد مراد پرته بل مشر نه لري . یوه بله خبره دا چې د درې د بزکشانو خوا ته دمحمد مراد درېده به زموږ د انډیوالانو او هغوی تر مینځ د جنګ جګړې د احتمال مخه ونیسي . محمد مراد د درې د خانانو او زموږ دملک ګوټې په ناجایزو مقصدونو پوه دی او د اوبو خړولو ته به وخت ورنکړي . خو په دې شرط چې زموږ هلکان بې موجبه ترخولې تېر نشي او چا ته پلمه په لاس ورنکړي ، ټول انډیوالان پوه کړه چې د کنځلو او پېغورونو پر ځای زور په متو او څغاستو واچوي ، زه او پهلوان نظر ورغومي جګوو ، نور انډیوالان دې زموږ شاوخوا ونیسي او د دغه نیږدې کلي پر لور دې زموږ د څغاستې او یرغل لاره هواره کړي .

ــ ولې د کلي لاره ؟

ــ د ورغومي ایستلوته تر دې بله مناسبه لاره نشته .

ــ آیا دا به له خطره خلاص کار وي ؟

ــ هو ، ما په دې باب خپل چرت وهلی دی . فقط په همدې لاره وزو او ورغومی صیاد ته باسو . اوس میدان زموږ د آسونو تر پښو لاندې دی . وروسته آسونه ستومانه کېږي او ملکان کولای شي څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه هوسا آسونه قورې ته راورسوي .هغوی وروستي يرغل ته چمتو کېږي او موږ بايد دوی غافلګيره کړو .

ــ موږ هم عبدل پهلوان ، لعل خان ، وهاب ، جمال الدين ، آدينه او پردل پهلوان هوسا ساتلی دی . هغوی به ټکرې وهي او قمچينې به چلوی ، حريفان به ټکوي او لار به خلاصوي .

ــ دغه انډيوالان ميدان ته ننه باسه ، په مطلب يې سم پوه کړه، زموږ يرغل دخدای په هيله پيل کېدونکی دی .

قاسم د ميدا ن پلوته وځغلېده . ا سلم د مشکي خواته راغی او د هغه تا نګونه يې سر دوبا ره مضبوط کړل ، سپور شو ، مخ په قبلې ودرېده او خپله هميشنۍ دعايې وکړه او ورپسې د دوړې پر ليکه ميدان ته ننووت او لکه هميشه د ورغومي محل ته پر مخ لاړ . لوبه توده شوه ، د قمچينو خرپهار ، دنندارچيانو چيغو ، د سپرو کنځلو او دآسونود شخړې ګرداب ، ميدان ته نوی خونړۍ بڼه اوجنګي تودوخه ورکړه . مشکي د آسونو په چرموړل شوې څرخېدونکې دايره کې په غبرګو غبرګو جګېده او په يوه دوراني حرکت کې ورغومي ته ورنيږدې کېده . اسلم پر آس باندې هيبت کاوه او د حريفانو زياتېدونکې فشار د هغه پرمختګ سختاوه . د ورغومي لپاره مبارزه دحريفانو تر مينځ ورو ورو په واقعي پهلوانۍ او جنګي شخړې باندې بدله شوه ، ورغومي د سمندر پهلوان لاس ته ورغی ، هغه د برې درې يو نامتو بزکش و او دې لوبې ته د خانانو په ملاتړ راغلی و . پخوا تر دې چې اسلم ورغومي ته ورسېږي ، نظر پهلوان له سمندر سره له چپ لوري ترازو شو . د قورې دايرې شونډه وکړه او د بر اندراب بزکشانو سمندر ته د آزاد ميــــدان پلو د آسونو کـــــوڅه ورکړه . اسلم ورغـــومي وليد چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده مخالف لوري ته په‌مخه شواو د نظر پهلوان په خرپیلي سر باندې د درې د سپرو د قمچینو باران جوړ شو . چیغې یې کړې : نظره آفرین ټینګ شه ، ګوره چې درنه خلاص نشي ،مشکي لکه لیونی اوښ کیڼ او ښي لورته خوله اچوله او لکه جنګي ببرۍ په سینه یې یرغل کوونکې څپې شا ته تمبولې او د آسونو په دریاب کې یې پرمخ لامبو وهله .

نندارچیانو ته د دوړو او خاورو له مینځه دوه ترازو شوي سپاره راڅرګند شول . د هغوی شور او ځوږ وچت شو ، ټول پخپلو ځایونو کې په پښو ودرېدل . ترازو شویو وزلوبانو یو بل ته ټکانونه ورکول، چیغې یې وهلې او بې مفهومه الفاظ یې له خولې راایستل . سمندر ورغومي په تقم کې نیولی و او په پسته خاوره کې مخ پورته د نندارچیانو کتارونو ته ځغاست . نظر پهلوان د آس ملونه پرې یښې وې او په دواړو لاسو په تقم شوي ورغومي پورې نښتی و . آسونو لکه وږي لیوان تر سخوابنتو پورې خولې خلاصې کړې او په ګړندۍ منډه کې د نندارچیانو د کتارونو پر لور وروځغستل ، د خلکو په هیجان او شور بګت کې سمندر او نظر پهلوان پر ننداررچیانو ورننوتل ، کتارونه مات شول او خلک شاوخوا ته وتښتېدل . په ترازو شویو حریفانو پسې جوخت د وزلوبانو لښکر راورسېد او د هغو په کیڼ او ښي لورې راوڅرخېد ل . نظر د مبارزې په جوش او بې خودۍ کې د اسلم آواز واورېده : نظره پام کوه چې درنه خلاص نشي ، آس له کیڼ لوري په ځوړه راو ګرځوه .

نظر پهلوان په زین کې راکوز شو او د وجود په موازنه یې د آس مخ راو ګرځاوه . داسې ښکارېده چې د صوفی محی الدین کرنګ شببه په شببه د سمندر پر آس باندې برلاسی مومي ، ګـامونه یې پراخېدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چټکتیا یې زیاتېدله په راځېدو کې یې د سمندر آس پر ځان راوڅرخاوه او خپل مسیر ته یې برابر کړ ، نظر پهلوان درې واره پرله پسې ورغومي وڅانډه په دریم وار سمندر له آس سره په ځمکه رانسکور شو . لیکن ورغومی یې خوشې نکړ . نظر د سمندر له لاسه د ورغومي د شکولو لپاره په آس هیبت وکړ ، آس پړ مخې په دوو زنګنو نسکور شو او مخ په وړاندې په ځمکه وښوییده او ورپسې د بزکشانو څپه راورسېده او ورغومي یې تر ډله‌ایز یرغل لاندې ونیو .

وزلوبې ته‌هوسا سپاره‌ورننوتل ، دواړو خواوو ، هم د لر اندراب او هم د بر اندراب سپرو بې کچې تکل پیل کړ . ملک شاسوار او د برې درې خانانو له یوه لوري ، اسلم او د هغه یارانو له بل لوري خپل برخه لیک او د ژوند فال د لوبې په انجام پورې وتړل . د ورغومي ایستل ګواکې بري‌ته رسېدل او پر دښمن غلبه کول . آسونه میلول او یو پر بل خېژول ، په چوړکیو باندې د تانګونو ، روستاړو او ملونو پرېکول ، په رکاب او قمچینو باندې یو د بل وهل ، د سرونو او پزو ماتول ، کنځا ، سپکې سپورې او پیغورونه دا ګرد سره د وزلوبې ملګري شول . میدان د آسونو او پهلوانانو په ګرداب بدل شو ، لوبه د پیاوړي مټ او زورور آس ده . څو څو واره ورغومی په میدا ن راوګرځول شو لیکن هیڅا ونکړی شو هغه د ځان کړي او له دې میدان څخه یې د لرې آزادو کلیو لور ته چې د ګټلو شرط و ، وباسي .

پهلوان نظر درې ځلې د بر اندراب له وزلوبانو سره ترازو شو . او په دې توګه یې د صوفی محی‌الدین کرنګ آس ستر شهرت او لوړې بیې ته ورساوه . ده نن په رښتیا بې سارې لوبه وکړه . اسلم لا تر اوسه خپـــل ورستی تکـــل او یرغل نه‌دی پیـــــل کړی . یوازې یې یو وار له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسفندیار څخه وچت شوی ورغومی وشکاوه او خپلو وزلوبانو ته یې په لاس ورکړ .

نندارچیان د ننني خونړۍ لوبې تر اغېزې لاندې راغلي دي او د رواني لوبې په میدا ن کې د بر لاسو وزلوبانو او په ځان باندې اسونودپایلي لیدو ته لېواله دي . وزلوبې اوسیمه ایز سپورتونه ځومره چې دسیالۍ اودښمنۍ په زهرو لړلي وي ، هماغومره په خلکو کې هیجان او لېو التیا پیدا کوي. ګوره څوک به دې بختور بري ته ورسېږي ؟ لوبې خو تل دومره هیبتناکې او خطري نه وي . نننۍ لوبه خو خورا نادره لوبه ده ، داسې خو په کلونو کې کوم وار برابرېږي . په همدې لوبو کې واقعي قهرما نا ن دخلکو قبول ته رسېږي .خلک که څه هم په وجداني لحاظ دانصاف پلویا ن دي لیکن په عمل کې دبریالیو شاته ولاړ وي . ګوره څوک به نن دې بختور بري ته ورسېږي .

.ملک شاسوار په یوه یرغه کرنګ باندې سپور ، د وزلوبې دمیدان په لمن کې ښکته پورته ځغلېده ، په خپلو پلوي سپرو باندې یې چې دلمر تودوخې او دوزلوبې تکل تږي کړي او ستو مانه کړي وو، د څښناک د اوبو پتکونه او منې ویشلې . هغوی یې هڅول او ستومانه آسونه به یې وربدلول .

د ننداړچیانو بر سر ، په یو لوړ ځای باندې څارنوال له مهردل سره نا ست و . مهردل په ګلک باندې ملنډې وهلې او څارنوال ورته خندل . د ننداړچیانو زړونه بوګنېدل او پیاوړو چاپ اندازانو ته یې لکه اسلم پهلوان ، نظر پهلوان ، محمد مراد پهلوان ، سمندر پهلوان او استاد پاینده ته سترګې غړولې او باور یې درلود چې په دغو کسانو کې به کـــوم څوک ورغومی ، د وزلوبې له میدا ن څخه آزاد کړي او بري ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورسېږي . دغه باور او انتظار د اسلم پهلوان په باره کې چې د اندراب محبوب او په ټولو کې وتلی بزکش و، د لوبې په بهېر کې کمزوری شوی و . هغه دفاعي حالت غوره کړی و ، ورغومي ته نیږدې کېده لیکن د پخوانیو لوبو په خلاف د تعرض او حملې خوا ته ډېر نه ورتېرېده . دوه ځله کله چې اسفندیار د سمند آس په سپرلو او د برې درې د بزکشانو په مرسته ورغومی جګ کړ ، اسلم د وخت له ضایع کولو پرته د قورې له دایرې څخه د هغه د وتلو مخه ونیوله او هغه یې په سترګو کې پوه کړ چې ده ته به د ویاړاو برې لار ورنکړی شي . د اسلم سترګې خوني شوې وې . هغه اسفندیار ته نن بل ډول کتل ، خدازده څه پېښ شول چې قاسم له قورې څخه‌را وځغاست او د میدان په څنډه کې ننداره‌چیانو ته نیږدې ملک شاسوار ته راورسېده او له رارسېدو سره سم یې ملک تر قمچینو لاندې ونیو . د ننداره‌څو سپرو تر مینځ د جنګ جګړې او قمچینو بازار تود شو . په دې کې ګلک د څارنوال ګریوان ته لاس واچاوه او په کوکو کوکو یې هغه مخاطب کړ : وګوره څارنوال صاحب پخپله قاسم دی ، دا ټول فساد له ده څخه راپیدا شو ، همدې، دی چې پر اور باروت شیندي ، خدای پاردی لچکان مشرانو او د عزت خاوندانو ته لاس وراچوي .

بل پلو په همدې شېبه کې وزلوبه دومره توده شوی وه چې څارنوال د ملا ګلک خبرې نه اورېدې او له خپلو ټولو حواسو سره د سپرو په لوبه کې دوب ؤ . لاسونه له لاسونو ، متې له متو ، رکابونه له رکابونو او آسونه له آسونو سره ونښتل . اسلم چې له مخ او څټ نه یې د خولو رود روان و او سترګو یې د وینو رنګ اخیستې و ، آس د ورغــــومي سر ته راورســــاوه او د آسونو په غوبل کې لـــکه باز په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغومي ورغوټه شو او په يوه حرکت يې هغه تر تقم لاندې ټينګ کړ، مشکي ته يې بېدريغه پونده ورکړه ، هغه په غبرګو ودرېده او د آسونو له دايرې څخه د وتلو لپاره يې په وړاندې ودانګل . انډيوالانو د تور مشکي سپاره ته کوڅه ورکړه او نندارچيانو تور مشکي چې په تندي يې سپين ستوری ځلېده وليده چې په ډېره چټکتيا د ځغلنده آسونو له چکۍ څخه راووت . هيجاني شويو نندارچيانو يو ځای او يوه خوله چيغې کړې : آفرين ، شاباس نام خدا ، سل رحمته ، زر رحمته ...

مهردل له ډېرې خوشحالۍ څخه د آسونو مخې ته ورودانګل خو تور ليوه لکه بريښنا د هغه په وړاندې تېر شو او د خلاص لوري په استقامت يې منډه تيزه کړه . اسلم د خپل ښي لاس په لور وګرځېده . د برې درې وزلوبانو د بنو او صياد لويې لارې ته د مشکي دوتلو مخه ونيوه ، اسلم په سرعت کيڼ پلو راتاو شو او د نظر پهلوان او بازمحمد په ملاتړ ببرته د ميدان په لور راوګرزېده. په دې کې سمندر او اسفنديار غوړ په غوړ راورسيدل . سمدلاسه د اسفنديار او بازمحمد آسونه سره ټکر شول او د ټکر له زوره دواړه په ځمکه ولګېدل . اسلم مشکي د ميدان څنډې ته نيږدې کړ او د وزلوبانو د انتظار په خلاف د ګلابو د بوټو پر شنه ديوال باندې چې د وزلوبې د ميدان او کروندګرو ځمکو تر مينځ حايل و ، مخامخ ورغی او لکه مرغه له ديوال څخه هغه خوا واوښت ، نظر پهلوان لار اوږده کړه او د اغزيو د ديوال، له شا نه راوګرځېده . خو سمندر اسلم تعقيب کړ او بې ځنډه د اغزيو له شنه ديوال څخه پسې ور واوښت . اسلم له ديوال څخه هغه خوا په يوه لنډه فاصله کې ، يوه سوره ور لښتي ته ورسېده او بې ځنډه له هغه څخه هغه خوا والووت . خو د سمنـــدر آس د لښتي هغې خواته و نه رسېده او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډې څخه بېر ته د لښتي مينځ ته په شا راولوېده . اسلم مشکي د کلي لارې ته سيخ کړ . نظر پهلوان او له هغه نه په کمه فاصله کې وروسته د سپرلو ډله پسې راځغلېد له . مشکي په بېړه د کلي په نرۍ کوڅه ننووت . وړاندې په کوڅه کې، له يوې خلاصې دروازې څخه ناڅاپي يو ببر سرى کوچنۍ ماښوم په منډه د اسلم مخ ته راووت ، د دې پېښې په ليدو د اسلم ويښتان ځيږه شول او د وجود ټول رګونه يې وبرېښېد ل . خداى يې ياد کړ او له ښي پلوه ځمکې ته ورځوړند شو او هغه کوچنى يې د سترګو په رپ کې پورته کړ . وړاندې د کوڅې په ګاونډ کې يو ټيټ بام چې د رشقې پولۍ يې انبار شوې وې راڅرګند شو . اسلم بې له ځنده ماشوم د بام د پاسه د رشقې د پوليو منځ ته ورګوزار کړ . او ورپسې د تنګې کوڅې د تاو راتاو او کږلېچونو څخه تېر شو ، پراخې او هوارې ځمکې ته واووت . هغه صياد ته د رسېدو کرښه سېې کړه او د برې په لومړي احساس کې يې وليدل چې هلته لرې د ختيځ پلو د هندوکش پر څوکو او کمرونو باندې د غوټه غوټه سپينو وريځو چترۍ پلنې شوې وې .او ښکته د درې په اوږدو کې دلرې کليو چمبرونه او برجونه داوړي د هوا په خړه لړه کې تاو شوي وو . له پټيو او پولو څخه تود تاو راجګېده او د ده ستومانه او ځپل شوى اندامونه يې ټوکر کول . مشکي لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او لکه تور سيلاو په پولو او پټيو ور اوښت . ورپسې د صوفي محی الدين کرنګ د نظر پهلوان په سپرلو د هغه ليکه تعقيبوله .ځمکې دا سونو منډې او د وزلوبانو مېړانې ته غبږ پرانستې وه او صياد د وياړ او برى پر لور لار پرې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمو بوره پټي د پوړيو په څېر د ده سلا له لورې مخ په کوز اندراب يو په بل پسې ځوړند شوي او غځېدلي وو . اسلم په شاړو ، بوره او يوې شويو ځمکو باندې د بنو ، د لويې لارې په استقامت ځغلېده او لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او له پولو او لښتيو څخه اوښت . شا ته يې له کېڼ لورې نظر پهلوان د صوفي محی الدين د آس په سپرلو د مشکي استقامت تعقيباوه او ور پسې دصياد نورو زلميوزلوبانو په دوی پسې را ځغاستل. ځمکې پياوړو سپرو او الوتونکو آسونو ته غيږ خلاصه کړې وه . پولو او پټيو پرله پسې د آسونو تر پښو لاندې منډې وهلې او په ولاړه توده هوا کې د لو شويو کروندو په پراخ تېر باندې د مشکي او کرنګ د منډې د دوړو دوه ثابتې کرښې د ده سلا د وزلوبې له ميدا ن څخه د منځوي صياد دباغونو او چنارونو سيورو ته ور اوږدې شوې . اسلم او نظر پهلوان په ځغاستو د ملک يوسف د با غ په پرانستې دروازه را ننوتل ، ور پسې د صياد دزلميو سپرو ډله را ورسېده او په با غ کې دننه دخوښيو شور او دوزلوبانو ګڼه ګونه پيل شوه .په دې کې ناڅاپي د مهردل د کور دروازه خلاصه شوه او دښځو له يوې ډلې څخه يوه پېغله چې مخ او متې يې په وربښمين ټيکري کې نغښتي وو، په اوچتو ګامونو مشکې ته را نيږدې شوه ، دهغه دتندي سپين ستوری يې چپ کړ او دهغه په پېکي کې يې يو وربښمين دسما ل پې دپاسه يوه کونډه شوې طلايي سکه چې دښځينه ګاڼې په توګه په شتمنو کورنيو کې دود وه وتړمبله. په دې مهال يې ټيکری له سرڅخه په وليو را ونښويېده او پخپل ښايست يې دټولو زړونه ولړزول.وزلوبانو مخونه واړول او نجلۍ بېرته ټيکری په سر او وېښتا نو را وغوړاوه ،دپېروني پيڅه يې خولې ته ونيوه په داسي حال کې چې پر مېـږوي تړلي ذاتي سخونـــدر ته يې اشاره کوله په اسلم کې يې ستـر ګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خښې کړې ، هغه ته یې وویل: زما مور وایي دغه سخوند ردمشکي پښو ته حلال کړئ او دمشکي سوی یې په وینو ورنګوئ . دایې وویل ، بېرته یې د کور په لور منډه واخیسته او په دروازه کې دښځو په ډله ور ننوته .

څلور ورځې وروسته ، دصیاد وزلوبانو د ده سلا په ستونځمنه لوبه کې د خپل بې ساري او بې پخوا برې په ویاړ دملك یوسف په باغ کې ،دسین پر غاړه دګورو ونو او څېړو تر سیورو لاندې ، دخوښۍ بنډار جوړ کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک یوسف چوتره د ګیس د څراغونو تر رڼا لاندې ډوبه شوې وه . د بزکشانو شور بګت او خنداوو د باغ په چاپېریال کې انګازې کولې .

مهردل او دهغه ورونو مېلمنو ته چلمان نیول او چاینکې یې ورباندې وېشـــــلې تر روښـــا نه څراغونو لاندې چې د ونو په جګو څانګوکې راځوړند شوی وو د چنارونو او غوزانو سیورو د کلا په دیوالونو او د باغ په رغولي باندې رنګارنګ او زړه وړونکې نقشونه جوړ کړې او باغ ته یې جادو ګره ښکلا وربخښلې وه . د کلا د سهیل پلو، چوترې ته مخامخ د مېلمنو آسونه تړلي وو . کله کله به آسونه یوبل ته ششنېدل ، په غبرګو غبرګو به یې یوبل ته ګوزار ورکړ او د وزلوبانو مرکه به یې اخلال کړه . چنارونو ، نري شمال ته پاڼې شرنګولې او له سیورو څخه راپیدا سویو تصویرونو کې یې پرله پسې بدلون راووست . له ستورو ډک آسمان ، د غرونو ابهت او د سین سرود د مهردل مېلمستیا ته خاص برم او درنښت ورکړي و . مهردل د تېرې چارشنبې د وزلوبې خاطرې وریادولې او په مزو کې اوږېده رااوږېده . مشکي د ده شمله نیغه کړې وه او په اندراب کې یې ده ته ستر شهرت ګټلی و . اوس دی د هغه آس خاوند دی چې ساری یې په اندراب کې نشته . ښايې یو دوه کاله وروسته په ټول قطغن کې شهرت ته ورسېږي . مهردل له ځان سره وویل ما هم سپېتانه نه ده ورسره کړې ، درې کلن ژېړ سخوندر مې په پښنو کې ورحلال کړ او ټولې سوې مې د هغه په وینو ورنګولې . ګاڅري او هګۍ په وربشو کې وراچوم او تر ټولو زیاته دا چې د اسلم غوندې وتلې او بې سارې سپور مې ورته پیدا کړیدې . ته خو ګـــوره څنـــګه د اغزنو ګلابو پر دیوال راواوښت ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوره ور لښتي شخه يې ودانګل او په کوڅه کې دننه يې د ماشوم هلک نه لاره پاکه کړه او ورغومي يې د وزلوبې له لېوانو شخه خپل کړ او په صياد کې يې زما د نامتو پلار ملک يوسف دروازې ته راورساوه، بارک الله اسلمه ، آفرين مشکي ، مهردل لا د خپلو خوږو خاطرو په کوڅوکې زنګيده رازنګيده چې قاسم د قاقمې ځنډې ته لاس ورواچاوه او وې ښانډه : ګوره مهردله ستا خو دې کور ودان وي چې د مشکي د برى لپاره دې دوستانو او يارانو ته مېلمستيا کړې ده . مګر صوفى محى الدين خو بالکل ځان نه ګروي . د هغه آس که ورغومي نه دې ايستلى ، په ميدان کې خو ځغليدلى دى . د وزلوبانو پام خوېې ځان ته وراړولى دى .

د قاسم له دې خبرې سره د ارزنګانو نظر پهلوان چې د ده سلا په وزلوبه کې د اسلم مرستندوى سارى و ، په بالښت باندې له يوې ډډې شخه راپه بله شو ، نسوار يې تو کړل او په داسې حال کې چې سترګې يې غټې کړې ، د قاسم په خبرې پورې يې وويل : دا حقيقت لري چې د صوفى محى الدين کرنګ يو ډېر ښه بهڼ دى . هغه ډېر ځوان دى نور هم ډکېږي او قوت اخلي . که پام ورسره وشي او ښه وساتل شي يوه ورځ به د مشکي ځاى ونيسې .

اسلم چې له معلم جمعه خان سره په کومه خبره اخته و ، د نظر پهلوان خبرې پام ځانته وروااړاوه او د هغه پر لورى راولاړ شو ، وې ويل : د صوفى محى الدين کرنګ خو بې جوړې دى . خو که صوفى خپه نشي دغه آس ښه نه ساتي ، په وزلوبو کې د ده کشرى زوى هغه ځغلوي او د سيلانيانو د يابو کار ځنې اخلي ، له دې آس سره مناسب دي چې يو چاپ انداز ورته ونيسي او وېې روزي . په دې کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان په خبره ورګډ شو ، وې ويل : د وزلوبې په ورځ ما په وروستي دور کې د اسلم ښي خوا ساتله ، کله چې د اسلم مشکي د ګلابو پر ديوال واوښت ، د صوفی کرنګ پر حائل وانه‌وښت او زه مجبور شوم چې لار اوږده کړم . په دې وجه نيږدې ؤ چې سمندر له اسلم سره ترازو شي خو د هغه آس د کمزورتيا په وجه په لښتي کې راپرېووت .

اسلم نظر پهلوان د خبرو خلاصولو ته پرې نه ښود ، په تلوار تلواريې وويل : هو هو ، کرنګ دا عيب لري . هغه بايد په خنډونو څخه د الوتلوپه چم روږدی شي . يوبل عيب هم لري چې په کيڼ لوري لنډ نه راتاوېږي او د راګرځيدو دايره لويوي .

په دې کې جمعه خان معلم وويل : د ده سلا د چار شنبې په وزلوبه کې د ملک شاسوار زوی اسفنديار يو خياليګر سمند ځغلاوه ، د مخ پښې ، لکۍ او د غاړې ځنې يې تورې ، ونه يې لوړه ، سريې ښايسته او سينه يې پراخه ... زه خويې ان په ليدو نه مړيدم ، په دې ځای آدينه جمعه خان معلم ته په خبرو کې ورننوت : قصور په آس کې نه و، قصور په سپاره کې و . ده ته په کار و چې کوم زوړ يابو يا کومه بيتله اسپه يې پيدا کړې وای او د يو نندارچي په مقام کې د ميدان شاوخوا ګرځيدلای . ټولو وخندل . اسلم وروسته آدينه ته مخ راواړاوه وې ويل :سمند ښه آس دې او اسفنديار هم واقعي پهلوان دی . ليکن زما په خيال سمند په ځغاسته کې سرعت نه لري او خپل سپور مراد ته نشي رسولای . په منډه او لوبو کې زموږ مشکي سارې نه لري . کله چې له قورې راوزي او مخه ورکول کېږي داسې الوزي چې ته به وايې ځمکه يې مخې ته منډې راوهي . قاسم په خبـــره ننوت : ما ته اسلم هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی آس نه راکوي . اسلم مخ په قاسم په ګونځو شو ، په شوخی یې هغه په بډوډو کې وڅوخاوه او وې ویل : شیطانه ولې درواغ وایې ، مګر هغه تورق آس ښه نه و .

ــ نه هیڅکله ، بې له ښکلې څیرې څخه بل هیڅ کمال نه لري .

ــ ما د خوش درې او فج له بزکشانو څخه د دې تورق په باب ډیر څه اوریدلي دي . هغوی وایي تېزه منډه لري او له خنډ څخه په الوتو کې ډیر میړني دی .

ــ ما خوبې دغه صفتونه و نه لیدل خو دا عیب یې را څرګند شو چې په منډه کې اړخ خالي کوي او کله کله پخپل سر لوری بد لوي .

د شاشان برات پهلوان او د آرزو استاد پاینده چې نوې د صیاد د بزکشانو په ډله راګډ شوي او په مېلمستیا کې حاضر وو د خوشحالۍ او رضایت احساس کاوه . برات پهلوان سخوابنتي او اوږده بریتونه له خوشالتیا څخه شیبه په شیبه د غوږونو پر لور څکېدل او له خندا ډکه او ویړه خوله یې د چاپ اندازانو خبروته له حیرانتیا خلاصه پاتې وه ، داسې لکه خبرې چې د اوریدو په ځای خوري ، سترګې یې د ګیسونو رڼایې او د غالیو او رنګینو بالبنتونو ښکلا ته مرۍ مرۍ کېدې ، ده کله داسې د مینې او ملګرتیا ښایسته شپه نه وه لیدلې .

استاد پاینده د صیاد له نورو بزکشانو سره د ده سلا په بزکشۍ کې د اسلم په ستاینه لګیا و ، هغه ویل : له ډیرو کلونو راهسې په دې ارمان وم چې په کوز اندراب کې کوم ستوری وځلیږي . خدای زموږ غوښتنه ومنله ، اسلم یې راپیدا کړ . د هغه په متو او لاسونو کې یې قوت کېښود ، د هغه پلې یې کلکې کړې او هغه یې د صیاد ننګیالیو او سپیڅــــلو خلـــــکو ته راولېږه . ایماني درته وایم کله چې هغه له مظفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان سره ترازو شو ، ما د اسلم زبردستي له ورایه ولیده . هغه داسې ښکارېده لکه پړانګ چې د غره په غوڅه باندې ورغورځار شي او له کړنګ نه یې ښکته وارتوي .

آدینه وویل : د وزلوبې پای ډېر خوندور و ، کله چې مشکي قوره چیرې کړه او د آسونو ګلې نه طاقه شو ، ټول ننداره‌چیان له ایرانتیا څخه په چیغو نارو سر شو او ځای په ځای ودرېدل . مشکي لکه د غرونو تور سیلاو لوړې ژورې تر تتۍ لاندې کړې په میدان راوګرځېده د اغزنو بوټو پر دیوال واوښته ، خلکو نه غریو پورته شو : سبحان الله ، نام خدا . ما د تورې چرګې ملا ولید چې ویې ژړل ، لنګوټه یې پورته کړه او په ځمکه یې ووهله .

جمعه خان معلم د آدینه خبره واخیسته او هغه یې داسې مخاطب کړ : اوس د اندراب په ټولو کلیو او کورونو کې د هغه ماشوم قصه کېږي چې اسلم د کلي کوڅې نه په ځغاسته کې جګ کړ او له حتمي مرګ نه یې وژغوره . دا یو واقعي معجزه ده تر اوسه د هېڅ سپاره لاس داسې نوی بري ته نه دی رسېدلې . زموږ ولس اوس اسلم تش یو پهلوان او ماهر سپور نه بولي بلکې هغه د خدای یو خاص بنده او فضلي سړی بولي . په دې کې اسلم په جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : پرېږده چټیات مه وایه . قاسم خبره په خوله کې ورو‌چه کړه او هغه یې داسې ځواب کړ : ته هم والله عجب سړی یې ، د خدای داد هم نشي سیلای پرېږده چې حقیقت وویل شي او د حسودانو او دښمنانو ورمیږونه او سرونه مات شي .

مهږدل په آدینه او جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : شپه پخېږي او زموږ د عمـــر واټ د ځـــوانۍ ښکلې موسم ته رارسیدلی دی . راځئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د دې ښایسته شپې او د ده سلا د برې شکرانه کې د مینې او وفا ترانې وغږوو . هغوی دواړو خپلې دنبورې راواخیستی او غبرګوتې سندرې یې پیل کړې .

ای دخترک سفیدک سکدانه
د پوپک قاش تو شدم دیـــوانه
دیوانه منم خـــلق خدا میـدانه
شاید که ترا نصیب من گردانه

دربـــا غ بودم بوی تو ای بـــا غ آمد
یک گل کندم نـــام تو در یـــاد آمد
یک گل کندم ورق ورق پاره شدای
آبی جـــگر سوختگیم به فریاد آمد

عاشق نه بودم تو عاشقانم کردی
من لاله بودم تو زعفـرانم کردی
در خانه به حال خود شیشته بودم
یک گپ زدی به غم نهانم کردی

من آمـــــده یم به دیدن جـــانانه
صد برگ سفید من برآ از خـانه
صد برگ سفید من برآ رخصت گیر
بـــاز آمدن مـــرا خــــدا میـدانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

از آمـدنت اگــر خبر میــداشتم
در روی رهت گل سمن میکاشتم
گل میکاشتم که پایت در گل مانی
خاک قدمت به دیده میبـرداشتم

دختر دختر تو داغ کــردی ما را
صد برگ درون باغ کردی ما را
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
افتـــاو شدی و او کردی ما را

د ساز او سندرو په جوش کې گدامحمد د مهردل بزگر د کلا له لوري په چوتره راوخوت مخامخ مهردل ته ورغی او په غوږ کې یې څه ورته وویل . مهردل له ځایه راولاړ شو جیلکه یې په اوږو راسمه کړه ، پښې یې په پښو کړې او په گدامحمد پسې وروخوځېد . د کلا له مخې تېر شو او مخ د باغ په دروازه د قشخانې انگړ ته ننووت . مهردل د الیکین په رڼا کې ملا سید اکبر له واره وپېژانده . هرکلی یې ورکړ او په مینه یې لاسونه ترې چاپېر کړل او د گېلې په غاړه یې ورته وویل :نو ولې مخامخ چوترې ته نه راتلې . په دې بختوره شپه کې خدای څنگه دلته زموږ گوتو ته راوستې ، راځه زوروره چې ځو .

ــ نه نه زه نشم تلای . ما باید څوک و نه ویني .

ــ ولې خېریت خو دی ؟

ــ ته پخپله چرت ووهه چې په دې نیمه شپه کې څوک د خېریت لپاره دومره لرې راځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل د زړه دننه وترهېده پوښتنه یې وکړه :خدای دې فضل وکړي ، حال وایه .

ــ د ماخستن لمونځ تېر و چې مفتی جلال زه ورغوښتم هغه ما ته امر وکړ هم دا اوس فوري صیاد ته لاړ شه اسلم او مهردل خبر کړه چې سبا د بنو د دکانونو د وهل کېدو په فقره کې قاسم او شامراد ، جبار او آدینه ، روزي او ګلاب نیول کېږي او یوه یا دوه ورځې وروسته نظر پهلوان د کوم شپانه د قتل په تور باندې چې یوه میاشت وړاندې د ارزنګانو په کروندوکې وژل سوی و ، توقیف کېږي . اسلم ته کوم بل لوی تلک ایښودل شوېدی . مفتی صاحب ویل وروسته به زه په دې باب کې پوره معلومات واخلم او تاسې به خبر کړم . اولسوال مفتی جلال ورغوښتی ؤ . غاښ چیچنې یې ورته کړې وې چې باید له قاضي او څارنوال سره بې ځایه ګوتې ماتې نکړي او د اولسوالۍ له نور مامورانو سره په یوه لار ولاړ شي . مفتي صاحب وویل چې ته باید سبایې لمونځ خپل جومات ته راورسوې او لمر خاته ما ته احوال راوړې .

.ــ مفتي صاحب د څارنوال په باب څه ویل ؟

ــ وروره بډې اخیستونکې هم چېرې ایمان لري ؟ دا ګرد سره لېوان دي او فقط پیسو ته ګوري . ملک شاسوار او د برې درې خانانو د دې ګردو ایمان او وجدان ګرو کړی دی . مفتي جلال یو جلا سړی دی چې نه ګروکېږي او نه خرڅېږي . لیکن یو وزری سړی دی ، خدای دې خېر ور پېښ کړي ، سمدلاسه خو د حکومت ټول مامورین ورته یو شویدي .

مهردل ګدامحمد ته ورنارې کړې چې اسلم راولي خو ملا سید اکبر په بیـــرته تګ باندې زیات اصرار وکړ . هغه ویربـده که چېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه کې بېرته بنو ته و نه رسېږي د ده د راتګ راز به رسوا شي او خبره به ورته ګرانه شي . ملا بېرته بنو ته لاړ خو اسلم له مهردل او قاسم سره د هغه له تګ نه وروسته کړۍ شپه هماغلته په قشخانه کې تېره کړه .
اسلم مهردل ته وویل : زه د ده سلا تر بزکشۍ مخکې د محمد مراد پهلوان له خولې خبر شوم چې د درې خانانو ملک شاسوار ته ویلی دي چې اسلم په رشوتونو نشي ورکولای . هغه اوس مشهور شوی او په اندراب کې یې محبوبیت پیدا کړی دی . د مظلومیت قصه او داستان یې هم ټولو ته معلوم دی ، د حکومت خلک اوس هغه ته په آسانه لاس نه وراچوي ، یوازې پښې ورته دربوي او په دې توګه له تا نه روپۍ شکوي او دا د پښو دربی به هم تر هغه وخته وي چې په تا څه بودېږي ، نو ښه او لنډه لاره دا ده چې اسلم له منځه لرې کړې او بیا په دغو روپیو چې دا اوس یې لګوی د هغه د قتل داغونه له خپلې لمنې نه ووینځې . په دې کې قاسم را په ګونډو شو ، سترګې یې د ببرو بریتو تر شا رډې رډې راووتې ، د پزې څوکه لکه جغندر تکه سره شوه ، پخوا تر دې چې اسلم خپلې خبرې خلاصې کړي ، په لوړ آواز یې کریغه کړه : وه د خنځیر زویه مګر په قاسم باندې د ګور تبۍ اوښتې وي چې بیا ستا منګولې د اسلم مرۍ ته ورسېږي ، مګر زموږ کلي او کورونه سیلاو وړي وي او موږ د لنګوټیو پر ځای د ملک شاسوار د ښځو ټیکري اغوستي وي چې بیا ته د اسلم په غاړه چاړه تېره کړې .

اسلم د قاسم خبرو کې ورننووت او هغه ته یې په ترخه غاړه وویل :
ته یوه شېبه صبر وکړه او خبره تر پایه واوره !

ـــ نور د اوریدو ضرورت نشته ، باید له هم دې ځایه مخامخ پې ورشو . کلا یې وسوځوو او زاړه واړه یې تر تیغه تېر کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل راولاړ شو قاسم یې تر زنې ونیو او بیا یې مخاطب کړ : قاسم خانه ! ستا مېړانه او شجاعت خو ټولو انډیوالانو ته معلوم دی لیکن ستا دغه لیونتوب او عصبانیت او دا چیغې او بربنډې خبرې به موږ تر کسات اخیستلو مخکې برباد کړي .

اسلم وویل : قاسم خانه ! پرما خو ظلم شوېدي . زما خو ناموس تباه شوېدي . زه خو په هېڅ توګه له کسات اخیستلو نه پرته بله چاره نه لرم . لیکن بیړه د شیطان کار دی او ستا غوسه او چیغې ښه نتیجه نه لري .

ــ نه نه اسلمه ځان مه غولوه او دا عقل دې نور په سین لاهو کړه . زه برالا درته وایم نور نه دربړم .

اسلم د قاسم په اوږه لاس کېښود او په مخ یې چپ کړ او بیا یې په کراره ورته وویل : که زما خبرې تر پایه واورې ته به قانع شې یو وار مهرباني وکړه وخت راکړه چې زه تاسې په ټول مطلب پوه کړم ، بیا زه حاضر یم چې ستا او مهردل خبرې واورم او عمل پې وکړم . زما خو هم په لرمانه باندې وینې رااوښتې دي . زه خو تر تا زیات د کسات په اور کې سوځم .

اسلم ولیدل چې قاسم له جوش او غوسې څخه کېناست تیلې یې چیلم ته وواهه دوه درې لوخړې یې ترې جګې کړې ، بیا یې مهردل ته د محمد مراد پهلوان د خولې قصه داسې بشپړ کړه : خانانو ملک شاسوار ته ویلي دي چې دا اسلم د حکومتي مامورانو په لاس کې لکه دام او تلک غوندې یو شی دی . پدې دام کې اوس ته نښتی یې او موږ وینو چې په موږ هم دا ورځ راتلونکې ده . هغه وخت لرې ندی چې دتا او موږ ټوله شتمني داسلم په دفع شرکې د مامورانو او قاضیانو خېټو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړه شی او موږ خود بخود د اسلم په مقابله کې ناتوانه او وزر ماتي شو . نو ولې خبره دې ځای ته ورسوو او ولې د لاس غوټه په غاښونو حلاصه کړو . راځئ د یو بزکش آس بیه پې ورکړو او د تل لپاره یې ځان له شره خلاصه کړو . هر کله چې د اسلم سر په خاورو لاړ ، همدې مامورانو او قاضیانو ته به یوه مرداره گوله ورکړو او ځان به له هر ورځنې رشوت ورکولو او د اسلم له پور او کسات نه یو ځای او یو وار آزاد کړو . خانانو ملک شاسوار ته ذمه وهلې ده چې د اسلم د وژلو او حکومت جغات به نیمه په نیمه ورسره پریکوي .

مهردل یوه شیبکۍ په فکر کې لاړ بیا یې له اسلم نه پوښتنه وکړه : دا د محمد مراد پهلوان خبره خو د سیداکبر له خبرې سره سر نه خوري !

ـ برخلاف دا دوه خبرې خو د یو بل استر دي او لکه خښتې سره برابرې دي .

ـ زما خو سر پې خلاص نه شو .

ـ زه به دې سر پې خلاص کړم : ډېر امکان شته چې د درې خانانو او ملک شاسوار خبره داسې سره پخه کړې وي چې د اسلم یاران به په دې او هغه پلمه څو ورځې په حکومت باندې راجلب کړو او په همدې وخت کې به د هغه د وژلو او ورکولو پلان عملي کړو .

مهردل د خبرې تل ته ورولویده ، سترگو یې کوڅې وکړې او له ځان سره یې وویل : ښه ، ښه ، دا خویې پخه لاره جوړه کړې ده .

قاسم بېواکه سره وښوریده او له خولې یې ووتل : مگر صیاد هدېره شي چې څوک د اسلم ویښته بې ځایه کړي . په دې کې یې جیب ته لاس کړ ، تمـــانچه یې راوایستله ، چپ یې کړ او بیا یې بېرته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیب ننه ایستله .

مهردل په بریتو کې مسکی شو . بیا یې مخ په اسلم پوښتنه وکړه : داسې معلومېږي چې ملک شاسوار او د درې خانان به ډېر ژر ستا د سر د اخیستلو لپاره گام وچت کړي .

ــ هو زه هم همداسې اټکل کوم .

ــ سمدستی خو باید له یوازې گرځېدو لاس واخلې ، د کور د ختو کار هم ودروې او په پټ ځای کې استوگنه غوره کړې .

ــ هو دا هم یوه خبره ده ، لیکن په دې تدبیرونو له خانانو او ملکانو څخه نه خلاصېږم او بیا د یوې ورځې کار نه دی . زه چې د حق خاوند یم ، د پټېدو په وجه به خپل حق بالکل له لاسه ورکړم .

ــ نو ته د ځان د ساتلو لپاره څه لوری وینې ؟

ــ زما لوری روښانه دی .

ــ مثلاً هغه روښانه لوری څه دی ؟

ــ بربنډه مقـــــابله او د اندراب د قومي نرخ سره سم د پور او کسات اخیستل .

ــ په کومه طریقه او د چا په زور ؟

ــ همدا پوښتنه ده چې باید ځواب ورته پیدا کړو . زما په خیال مونږ کولای شو په خلکو تکیه وکړو .

ــ لیکن خلک د دښمنۍ او جگړې ډگر ته نه درسره راوزي .

ــ ما ته د خلکو ښه نیت او تائید بس دی .

ــ که چېرې د خلکو ښه نیت او تائید ستا درد دوا نکړي بیا څه کوې ؟

ــ که له مـا سره انصاف و نه شي او زه بله لاره پیدا نه کړم ، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یاغي شم . همدغه خلك چې ما درياد کړل ، دوی به ما وساتي او خپله ډوډۍ راسره وويشي .

داسلم په دې خبره د قاسم دوچولی غوټې اوبه شوې . بريتونه يې د موسکا په څپو کې سره لاړل او د لومړی ځل لپاره يې په زوره زوره وخندل او وې ويل : آفرين اسلمه بارك‌الله ، د نر زويه اوس دې سمه لار پيدا کړه .

ــ قاسم خانه وروره ! ته لږ نور هم تکيه شه ، ستا د مېړنيو خبرو وار به هم راورسېږي .

مهردل مخ اسلم ته وويل : زه څو ورځې وړاندې دې نتيجې ته رسيدلی يم چې ملك شاسوار ، د تورې چرگې ملا او د درې خانان پر تا باندې گوزار ته‌تيارشوي‌دي . د ملا سيد اکبر او محمد مراد پهلوان له خبرو ښکارېږي چې موږ ته ډېر وخت او مهلت نه دی پاتي . ليکن له پيښې سره د مقابلې لپاره زه کومه ډاډمنه او روښانه لار نه وينم .

ــ قصه آسانه ده سبا چې د حکومت ماسلان په قاسم دوی پسې راشي ، ماسلان به جواب کړو او پلمه به ورته وکړو چې هلکان نن د ارزنگانو پلو بزکشۍ ته ځي او په هېڅ وجه نن ولسوالۍ ته نشي درتلای . بل سبا ته به د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښنارتی په خاطر د بزکشۍ لوبه جوړه کړو او په دې توگه به دوه ورځې وخت پيدا کړو ، په دې دوو ورځو کې به ته په‌اولسوال ، څارنوال او د څارندوی په قوماندان لاس راوکاږې او بريتونه به يې ورغوړ کړې . موږ به آوازه واچوو چې کابل او بغلان ته مو عريضې لېږلې دي او د باز خواست غوښتنه مو کړېده . ته پخپله هم د حکومت مامورينو ته خبرداری ورکړه چې اسلم په کـــابل کې د المپيك له رئيس سره رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيدا کړېده . او په ملک شاسوار او د درې خانانو يې عرضونه کړي دي . سمدلاسه به دغه اقدامات وکړو ، وروسته به بيا سلا مشوره سره وکړو وبه گورو چې خدای څه کوي .

مهردل له ژور فکر نه وروسته سر راپورته کړ ، لاس يې اسلم ته را اوږد کړ او وې ويل : لاس دې راکړه خبره دې لکه مرغلره په زړه کېناسته ، گوره چې هلکان د حکومت له ماسلانو سره لاړ نشي . دا عجب وطن دې ، دلته د کمزورو او مظلومانو غږ نه اوريدل کېږي ...

قاسم د مهردل خبره په مينځ غوټه ماته کړه ويې خندل او وې ويل : دا وار دې د نر خبره وکړه ، اسلم ته به هغه وخت غوږ ونيول شي چې کبر په کبر جواب کړي ، دپه دې کې مهردل له ځايه ولاړ شو خپل څادر يې وڅانډه او درې واړه له قشخانې څخه د چوترې لور ته راغلل ، شپې خپله وروستنۍ شومه سر ته رسوله او سپېدو نوې نوې خپلې نازکې شونډې د غرونو په غومبرو ايښودلې ، آدينه او جمعه خان معلم د شپې د لمنې په وروستې برخه کې د مينې او هجران ناويلې سندرې را نغښتلې :

د سبزه نشين ، که سبزه گلزار من ای
سر تا سر سبزه منـــزل يـــار من اي
هر جـــا که روی درخت پر گل بينی
اون گله نکن ، که صورت يار من ای

دريـــا جـــاله ميان دريـــا جـــاله
بشکستـه سر چنـــــــار پنچاه ساله
بشکستـه سر چنـــار افـگارم کرد
عشق دختـــر مـردم په اين حالم کرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـــانانه بهـــار خرمی را چه کنم
من بیتو حیات او زنده گی را چه کنم
مـــردم ای خـــدا عمر دراز میطلبن
من عمـــر دراز غمقتی را چه کنم

د دوست محمد اکا د کور په خوا کې سین ته نېږدې چوانې دیگونه بار شوی وو . د کوز صیاد ځوانانو د محمد نظر پهلوان د پښارتی په خوښۍ کې گډون کړی و . هلته د جومات په پوښل شوې برنډه کې د نېږدې کلیو رابلل سوي مېلمانه او د هغوی په بر سر کې د جلب څو تنه ماسلان ناست وو .

د اندراب د ښوونځیو معلمانو ، د بنو خزانه‌دار محمد عمر خان ، د پشیي درې محمد مراد پهلوان د جومات په انګړ او د بیالی پرغاړه ، پر نیالیو باندې ونو ته ډډه وهلې وه . یو کهنه گې ماسل چې په صورت مزی او په خپل کار کې ماهر ښکارېده له برنډې راولاړ شو ، خپل کمربندیې وتاړه ، خولۍ په سر سمه کړه او مخامخ مهردل ته راغی : اربابه په موږ باندې ناوخته کېږي .

ـ خیر خدای به هر څه آسان کړی ، ته راوښیه چې له قاسم نه پرته ، نور څوک ستا په رقعه کې شامل دي .

هغه یو چرموړل شوی ، سولیدلی کاغذ له جیب نه راویوست : دغه دی ... قاسم خو د سر سړی دی . ورپسې د منځوي صیاد سکندر ، ارسلا د ترکانو زوی او د کوز صیاد گلاب، روزی ، امیر محمد بهرام ، آدینه او د صوفی محی الدین زمن ... په ارزنگانو کې محمد نظر پهلوان او یو څو تنه نو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ دومره ډېر ولې راغي یاست . د دې اسامیانو د بولو لپاره خو یو ته بس وې !

ــ قصه لکه چې لویه ده . ملك شاسوار په قاسم باندې عریضه کړې ده چې د ده سلا په وزلوبه کې یې د ملك بې عزتي کړیده . د جزا سرکاتب لا دا هم ویل چې د بنو بازار وهل شوی دی او په دکې د کوز صیاد د هلکانو لاس دی .

ــ ته څه فکر کوې ، آیا زموږ هلکان به ربښتیا په دې غلا کې شریك وي ؟

ــ زه به په دې کې څه ووایم ، موږ خو د حکم تابع خلك یو ، آمران وایي رایې ولئ ، او موږ یې ورولو .

په دې کې مهردل رقعه د ماسل له لاسه واخیسته قاسم ته یې نارې کړې : ما چاپ اندازانو ته یو څو وریښمیني جیلکې رانیولی دي . یوه ډېر مزداره یې حوالدار ته راواخله . په دې کې مهردل جیب ته لاس کړ پنځه سوه روپې یې راوایستې په موسکا یې لاس د خوالدار په لور وروغځاوه . حوالدار ستګې د رضایت په توګه موسکۍ کړې او مهردل ته یې وویل : بده به نه وه ملکه که پنځه سوه دې نورې د جلب ضابط لپاره راکړې وای .بیا به زموږ کار هم آسان شوی و او څلور پنځه ورځې به مو د هلکانو جلب ځندولې و .

ــ ګل خبره دې وکړه . مهلردل دا وویل او جیب ته یې لاس کړ ، پنځه سوه نورې یې د حوالدار په رغوي کې کېښودې .

صوفی محی الدین چې د غالیو بالښت ته یې تکیه وهلې وه مخ په مهردل راولاړ شو او هغه ته یې وویل : زه غواړم چې اسلم دې نن زما کرنګ وځغلوي . بالکل دې وځغلوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ مشکي به ځنګه شي ؟

ــ مشکي به محمد نظر پهلوان ته ورکړو .

ــ اسلم به دا ومني ؟

په دې کې اسلم چې د صوفی محی الدین شا ته غلی دریدلی و په لوړه خندایې وویل : خامخا په یې ومني . د زړه په اخلاص به یې ومني .

صوفی محی الدین د دې خبرې له اوریدو سره په اسلم ورمنډه کړه . هغه یې په غیږ کې ونیو په سترګو یې چپ کړ او زیاته یې کړه : ته زموږ فخر یې ، ته دکوز صیاد توره او مټ یې ، ته زموږ حقیقت یې . هغه له ډیرې خوشحالۍ نه سور واوښت او ژر ژر یې په ږیره لاس راتېر کړاو په خطاب کې اسلم ته خبره داسې اوږده کړه : اسلمه دښمن بیا درپسې راپورته شوی دی . خو موږ هغه د پروسږکال ویده خلک نه یو . زموږ ملاتړ درسره دی ته کولای شي تاوان په ځای کې پر ما غږ وکړې .

اسلم صوفی محی الدین ته کورودانی ووایه او زیاته یې کړه : ما ته د ملک شاسوار ، ګلک او د برې درې د خانانو له لوري لویه سپکه راورسېده ، هغوی زما کور ، زما هستي او زما عشق له ما نه واخیستل زه یې په مړو وشمیرلم . ما غوښتل مخامخ خپل کسات واخلو ، خو دلته د صیاد د مشرانو او خیر خوښوونکو خلکو ، زما په تودو مغزو باندې سړې اوبه تویې کړې او زه یې روغې جوړې ته راضي کړم ، لیکن په خپله په دې کلي کې ولیدل چې څوک له ما سره روغه جوړه نه کوي او ما خپل سیال نه بولي او دا لا څه کوې اوس زما په قتل او نابودۍ پسې ګرځي . زه د اندراب مشرانو او د دې ځای حکومت ته د خپـــل پور او حق په باره کې په وار وار ودریدم خو هېڅا زما پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونکړه او زما د لړمانه په لمبو یې اوبه را نه شیندلې . د اسلم د غضب او غوسې تودوخه مخ په زیاتیدو شوه . په غټو ښایسته سترګو کې یې د کسات برېښنا خوره شوه ، ژبې یې لکنت پیدا کړ او باړخوګانو یې سوروالی راووړ .

مهردل د اسلم په خبرو ورننووت : اسلمه دا خبره نوره پرېږده ، نن د دوست محمد اکا په کور کې دا ټولې خبرې پاکوو . ته یوازې او یو وزرې سړی نه یې . ته د ټول صیاد د باناموسه خلکو د غیرتونو او مېړانې شمله یې اوس چې قصه پای ته نږدې شوې ده ، ته باید چې د غره غوندې سوړ ، دروند او هسک ودرېږې . تا ته غوسه ، ګیله او زیات تودوالی نه دی مناسب او ته صوفي محی الدینه که غواړې له اسلم سره ملاتړ وکړې ، نو له قاسم ، آدینه ، اسکندر او زموږ له نورو ځوانانو سره خپلې متې او منګولې وتړه .

قاسم ګریوان پرانستې او په سوی سا د سین په غاړه د کوز صیاد جومات ته راننووت او په بزآشانو یې نارې کړې : راوزئ سخوندر حلال شوی او د صیاد خلک د وزلوبې میدان ته راټول شوي دي .

د قاسم له بلنې سره سم ټول چاپ اندازان راولاړ شول . اسلم د محمد مراد پهلوان په اوږه لاس وروا چوه او له جومات نه د وتو په حال کې یې هغه ته وویل : ننني وزلوبې ته یوازې د بر صیاد ، منځوي صیاد او زموږ د خپل کلي کوز صیاد چاپ اندازان رابلل شوي دي . آسونه هم په خپله د همدې خلکو دي . ته یوازنی چاپ انداز یې چې زموږ له خپلو کلیو د باندې څخه دې ښادۍ ته رابلل شوی یې .

ـــ تاسې په دې کې نه یاست غولیدلي چې زه مو خپل بللې یم . زه جسماً د پشه یې په دره کې اوسم لیکن زړه مې له تاسې سره دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ستا اصلي ټټوبی د صیاد د چاپ اندازانو په زړه کې دی . موږ نه غواړو چې هېڅکله له تا سره مقابل شو . خو د ده سلا په‌وزلوبه کې داسې موقعیت راغی چې موږ سره مخامخ شوو . ستا دې کور ودان زي چې زما په معذرت او ضرورت پوه شوې ، مخه دې راکړه او ګوتې دې راسره ماتې نکړه .

محمد مراد پهلوان د اسلم په دې خبره په کټ‌کټ وخندل او هغه یې په تشي کې وخوهاوه او ورته وې‌ویل : نه نه هېڅکله ما مخه نه ده درکړې ، تا په خپله توره او مېړانه او د مشکي په مرسته ورغومي ویوست او تول نندارچیان دې په حیرانتیا کې ډوب کړل .په دې کې محمد مراد ناڅاپي غلی شو د اسلم مړوندیې ونیو او د لارې په مینځ کې یې ودراوه ځیر ځیریې ورته وکتل او وې پوښته ، څلور پنځه وار د ورغومي د ځغلولو په حال کې تا مشکي د ختو او اغزنو بوټو له دیوالونو واوښتې . هم له لښتی او هم په کوڅه ورغلې ... لاحول‌ولا هغه وخت چې تا هغه هلک جیګاوه او ورته ټیټ شوې هیڅچا باور نه کاوه چې ته به هغه جګ کړی شي .

ــ پهلوانه هغه کار ما په بېخودۍ کې وکړ . دا یو خدایي مدد و چې زما زړه او منګولو ته یې قوت ورکړ .

ــ مشکي لکه د مرغۍ ... قاسم په دې کې د اسلم په اوږه لاس کېښود او په خپلو خبرویې د محمد مراد خبره په خوله کې وروچه کړه : بزآشان یو بل پسې سپاره شول او د بزآشۍ میدان ته ورسیدل ، دغه دی د صوفی محی‌الدین کرنګ تیار دی .

دواړه یاران غبرګ د وزلوبې میدان ته وروځغاستل . د صیاد سپرو ځـــان په کــوز او بر صیاد کې وویشه او د منځوي صیاد وزلوبان یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډول د برابرولو لپاره د مسابقې په دواړو ډلو کې سره تقسیم کړل . د ارزنګانو محمد نظر پهلوان د مهردل د مشکي آس په سپرلو د بر صیاد او اسلم پهلوان د صوفی محی الدین د شېږ کلن کرنګ په سپرلو د کوز صیاد د چاپ اندازانو په مشرتابه وټاکل شول .

لوبه د اسلم په دعا پیل شوه . خدایه زموږ په هڅوکې برکت کېږده . زموږ په متو کې قوت کېږده . زموږ په زړونوکې محبت کېږده او موږ پر ظالمانو بر کړه .

مبارزه شروع شوه ، که له ورور سره وي که له دښمن سره مبارزه مبارزه ده ، مېړانه او شجاعت غواړي ، محمد مراد پهلوان د نظر لوری ونیو ، اسلم په سکندر باندې غږ کړ : رفاقت رفاقت دی او رقابت رقابت دی ګوره چې سیالي خرابه نکړې ... چو چو ، بارک الله کرنګ په لومړنیو یرغلونو کې خپله وړتیا وښودله اسلم پوه شو چې کرنګ د ده غوښتنې پوره کولای شي او د هر راز مانور قدرت لري خو افسوس چې له جګو خنډونو او دیوالونو څخه د الوتلو تمرین نلري . اسلم له پخوانی عادت سره سم یې قورې د آسونو کړی ته د ننوتو له پیل سڅه ورغومي جګ کړ او هغه یې له کړی نه د باندې رتوځغلاوه ، نظر او محمد مراد د هغه مخه ونیوه او ورغومي یې د هغه له منګولو څخه وشکاوه .

اسلم بیا بیا کرنګ د کړی وسط ته ورساوه او حریفان یې وترهول ، هغه نسبت هر پهلوان او چاپ انداز ته برتري لرله . د هغه یرغل ، دفاع او د وزلوبې په کرکتر بتندې پوهیدنه خورا بې سارې وه . هغه د چانس شیبه تر بل هر سپاره ښه تشخیصوله . هغه که څه هم د کرنګ له عالي خصوصیاتو سره بلدو خــــو د ننی مسابقې په پیــــل کې یې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ وازمایه او ویې لیدل چې د سپاره د فرمان په پوهیدلوکې نیمګړتیاوې لري او د زیاتې روزنې محتاج دی . مشکي د محمد نظر پهلوان سره ښه کار نه کاوه ، هغه د اسلم د سبک او کرکتر سره عادت شوی و . محمد نظر رکاب وهل ، مهمیز کول د ملونو اشاره او د موازینې خصوصیات هغه ته نوي وو او د خپل سپاره غوښتنې یې نشوی پوره کولای . کله به چې محمد نظر پهلوان غوښتل هغه پر ورغومي ورپرې باسي ، هغه به میل کېده او په دې توګه یې خپل سپور په مبارزه کې نامینده کاوه .

لوبه روانه وه. یو ساعت وروسته ټول سپاره د انډیوالۍ له رعایت څخه سره ووتل ، شخړه او د بری لپاره د وزلوبانو خشونت پیل شو . محمد مراد پهلوان له اسلم سره ترازو شو او د یو ښوېند ځوړ نه دواړه له خپلو آسونو سره ښکته ورغښتل .

وزلوبه غرمې ته نېږدې دومره توده او سخته شوه چې د نندارچیانو په زړونو کې یې ویره پیدا کړه . په سترو او عامو وزلوبوکې زیاتره کمزوري او متوسط سپاره هم ګډون کوي لیکن د صیاد په ننۍ وزلوبه کېښېږدې ګرد سره پیاوړي او ماهر سپاره ګډون لري . دا یو غیر عادي وزلوبه ده ، د دې ګډونکوونکې د صیاد د چاپ اندازانو هماغه ډله ده چې د بنو او ده سلا په خونړیو وزلوبوکې یې د اسلم د بری لپاره لاره هواره کړه . اسلم څو څو وارې په قوره کې نارې کړې چې پخپل مینځې بزکشۍ کې یود بل رعایت خیانت دی . هر یو په ټول قدرت سره د خپل بری لپاره.

غرمې ته نیږدې لوبه پای ته ورسیده ، ورغومي تر پایه پورې په قــوره او میــــدان کې پاتې شو . هېڅوک بری ته و نه رسیدل لیکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محی الدین کرنګ د هغه پیاوړي مانور او تیزه منډه د خلکو خولې ته ولویده ، تور غوږ سمند آس چې سکندر وځغلاوه نوې د کوز صیاد قورې ته راغلی و . هغه د خواجه غار نه د بر صیاد محمد رضا نومې میراب اخیستی او اندراب ته یې راوستی و . مشکي بیا هم د آسونو میر پاتې شو ، هغه درې واره قوره ماته کړه او طاقه شو لیکن محمد نظر پهلوان د دغه آس په خصوصیاتو ښه نه و بلد ، ورغومي یې نتیجې ته ونشو رسولای .

شپه راورسېده ، ستومانه او پرکاله بزکشان د قاسم د کور په بامونو او انګړکې سره تقسیم شوی وو . د قشخانې په بام باندې د اسلم او مهردل د راز ملګری سره ټول شول . مهردل توره پهلوې لونګۍ له سره لرې کړه ، واسکټ یې ویوست او د هغه له جیب نه یې چسترفیلد امریکایې سګریټ راویوست او محمد مراد ته یې ونیو . محمد مراد خړې سترګې په سګرت کې هښې کړې ، په بریتوکې مسکی شو ، لاس یې وروځغاوه یوه پلته سګرت یې له قطی نه راواخیست ، په ګوتو کې یې سره واړاوه نکته پورته یې ورته وکتل او مهردل ته‌یې وویل : ما لا تر اوسه سګریټ نه دې څکولی .

ــ نن یې وڅکوه . د محمد نظر پهلوان پښارته ده ، بختوره شپه ده او له دې سره سم یې تیلې ورته ووهه . محمد مراد پهلوان د سګریټ لوګی سینې ته ننه یوست او سم دلاسه وتوخېده او په توخنه خوله یې وویل : دا په موږ پورې ښه نه دی ، زموږ لپاره هماغه خپل نسوار ...

مهردل له بل جیبه نه د نسوارو کدو راویوست او پهلوان ته یې ونیو : واخله دا د خپل وطن په بوټي ځان خوشحال کړه . په دې مینځ کې قاسم بام ته راوخوت په ویړه خوله او خلاصه تټۍ یې په اسلم باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړ. کړ : وا وا عجيبه وروري ! ټول کار او روزګار دې ما ته راپرېږ اېښي دي او ته پخپله دلته ستوني ستاغ د انډيوالانو خوړو مرکو ته پروت يې ، آيا بنفشه ستا خور نه ده او محمد نظر پهلوان حق نه درباندې لري . مېلمانه ، آسونه ، ساز او سرود ، ډوډۍ ويشل دا يوازې په ما پوره کېږي ؟

اسلم را په ډډه شو ، په جبار ، اسکندر ، آدينه او نورو باندې غږ. کړ : راځئ راځئ په ما پسې راځئ ! قاسم دې يوه شېبه دمه جوړه کړي .

د انګړ په مينځ کې د کلي شوقي سندرغاړي پر معلم جمعه باندې راټول شوي وو . د دنبورۍ د تارون د تال کړنګار او د زلميانو ګډو سندرو د شاوخوا کورنو او کوڅو چاپېريال ډک کړی و .

د کلا دننه پېغلې نجونې د بنفشې شاوخوا د سندرو او نڅا په بزم کې راغونډې شوې زې . پېغلو د کوژدو او ودونو په باره کې ، د ناويو د نيک کرغۍ او بدمرغۍ په باره کې ، د نا واده شويو نجونو د پدو مينو او د څېره زلميانو په باره کې خبرې سره کولې . د مهردل کورنۍ د ښځينه وو په مينځ کې تر ټولو برلاسې مېلمنې وې . هغوی د لومړي ځل لپاره له مينځنی صياد نه د دوست محمد اکا کورته راغلې وې . صدف د مهردل شپاړس کلنه خور چې د خپل ښايست په وجه په صياد کې په آهو مشهوره شوې وه له نيلوفر سره چې د نجونو په ټولی کې د بدلو او دريابه وهنو د شوقي او ميله يې نجونو ميره او مخکښنه بلل کېده ، د بنفشې د تخت په اړخ کې په خبره او خند بوخت وه . صدف نيلوفر ته لا پخوا دا راز سپړلی و چې هغه په اسلم مينه شوې ده . ليکن هېڅ لاره او لوری نه ويني چې اسلم ته د زړه راز ووايي . هغې نيلوفر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل : اسلم واقعي نارینه دی ، عمر یې یو څه پوخ شوې دې او د مینې تودوخه یې لکه بزآش آس رام کړې ده . یوه ورځ مې هغه ته د قشخانې لار ونیوه او په ګل مې وویشت ، مخ یې راواړوه ، ناڅاپي یې ترخه ترخه راوکتل . ما یو وړه سل زړونه کړل پوښتنه مې ځینې وکړه : د تا خندا نه ده زده ؟

هغه وویل : زما د خندا وخت مېر شوېدی او ستا د خندا وخت لا نه دی رارسیدلی . ولې خاندې ؟

ما خپل پړونې پر اوږو وښویاوه او خپل ښایست مې هغه ته وښود . څېې مې په اوږو او سینه راشېوه شوې وې تر زانګنونو مه رسیدلې ، سترګې مې تورې کړې وې او د ځلیدونو مریو لړۍ مې پر ورشښمین ګریوان باندې راپرته وه . زه غلې شوم موسکۍ شوم او د سترګو لوبه مې پیل کړ. په کرار او ژوبل غږ مې هغه ته وویل : زما د زړه آواز اورې ولې ځواب نه راکوې ؟ هغه نور هې□ و نه ویل ، سرېې کوز واچوه او روان شو . ما په لوړ آواز وخندل او د کور په لور وتښتیدم . ما هغه وویشت ، هغه به بیا په آرام خوب ونکړي .

نیلوفر خپلې سترګې غتې کړې . آیا دا ټول رښتیا دي ؟

ــ رښتیا دي . یو ټکې هم غلط نه دی .

هغې سوړ اوسېلی ویوست او صدف پوښتنه وکړه : ولې داسې سوړ اوسېلې ؟

ــ ته سکه وایې یوازې ته زړه لرې !

صدف واره د واره په نیلوفر غبږ راوګرځوله وایه وایه ستا چېږې د زړه مارغه بند شوی دی .

ــ تا خــو اسلم پهـلوان زخمی کړی دی ، زه پخپله بل چا په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویشتلی یم .

ــ څوک څوک ؟

ــ یو څوک .

ــ کوم څوک ؟

ــ د همدې کور خاوند .

ــ قاسم ښیي ؟

ــ هو ، همدغه . مابنامی د اوبو د راوړلو په وخت کې د دغې کلا په دروازه کې مخامخ ورته ودرېدم ، د تېرېدو لارمې پې بنده کړه . هغه یو څه وارخطا شو . ما غوښتل ورته وژاړم مور مې کوټې ته راپې راوکتل ، مورې وارخطا شوو او د ټکر په حال کې سره تېر شوو . مور مې له هماغې ورځې راباندې شکمنه شویده او څاري مې .

ــ هو غریبګودی ... مینه او رسوایي سره خویندې دي . مه ډارېږه .

ــ د نورو پیغلو سرګذشت څنګه و آیا دوی مینه نه ده کړې او په پټو سترګو واده شویدي ؟

ــ هو نیلوفر ! د ځینو بلکې د زیاترو نجونو مینه قرباني شویده . بوډاګانو ، معیوبو کسانو او نورو ته په جبر وروادہ شویدي . نجونې لکه د پخوا زمانې مینځی د دوپیو او مال په بدل کې خرڅېږي . د بر صیاد د میراب باشی لور کریمه د بنو په اتیا کلن بوډا سید امیر باندې خرڅه شوه ، هغې په هماغه شپه زهر وخوړل او سبا ته یې ځنازه ببرته راغله .

تېرې میاشت د تورې چرګې ملا خپله لور فرشته په دریو بنو باندې د باجګـــاه ملک ته وروادہ کړه . وایي نجلۍ د واده په شپه لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليونۍ داسې وه . کله چې خپلوانو هغه سينګاروله ، هغې ژړل او اوښکو يې لکه تور سيلاو د هغې پر مخ تورې لارې جوړولې ، هغې خپل سر ږمنځ کولو ته نه نيو او ګاڼې يې له لاسونو ، غوږونو او ګوتو نه لرې غورځولې . خدای زده چې په هغې بدمرغې به نورڅه راغلي وي .

زموږ د کلي شپين ږيري مظفر خان د درې له خلکو نه يوه نجلۍ چې مشنګ نومېده راواده کړه . هغه د غرونو په چاپيريال کې لويه شوې وه . د صياد په دود دستور نه پوهېده ، کوټې ته به راوته په پولو پټيو به ګرځېده او زياتر به يې د کور له لوړ بام نه د شاوخوا کورونو او کوڅو ننداره کوله . کله کله به يې په عادي لاريو باندې غږ کاوه او خبرې به يې ورسره کولې په دې کې د هغې د دوو مشرو بنو تبر لاستی پيدا کړ ، هغوی دا په بدکارۍ تورنه کړه او د مظفرخان بدګمانی يې پې پيدا کړه . مظفرخان هغه تر ښار لاندې ونيوله کله چې هغې د بام له سره داد محمد پاده وان باندې آواز وکړ او داد محمد لوړ وروکتل او ځواب يې ورکړ ، مظفر چې هلته د ونو په څانګو کې ښار کول سمدلاسه يې د داد محمد پر ټټر باندې د پنځه ډزي کولۍ خښه کړه او پر له پسې له ښار ځای څخه کوټې ته راووت او د ټوپک ټول ججوری يې د هغه په زړه او سينه کې تش کړ . ورپسې کلا ته راوګرځېد ، ورېې وتاړه ، د بې دفاع او معصومې مشنګ لاسونه او پښې يې په څرمينه وتړل ، بيا يې په بوجۍ واچوله او پې د پاسه د چړو باران ورشېوه کړ . صدف چې کله خبره دې ځای ته راورسوله ستونی يې بند شو او په ژړا شوه . نيلوفر وارخطا شوه چې نه وي د صدف ژړا ته د مشرو مېلمنو ښځو پام ورواړي . درياب يې راواخيست ودريده او په سندر ويلو يې پيل وکړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

در بـــاغ شما گـــل سفید دیــدم
گفتم بکیرم ز بـــاغوان ترسیــدم
نرمک نرمک ز بـــاغوان پرسیدم
گل گرد سرت باغه بتو بخشیدم

ای کوچه روبرو ره‌سیل کد یارم
رومالچه گلدوزی هوس کد یارم
رومالچه گـــلدوزی دادم یارمه
آمــدن خانه ما را بس کد یارم

د باندې د کور د انګړ او بامونو د پاسه د زلمیانو ساز او سرود روان و . اسلم او مهردل له محمد مراد پهلوان سره د قشخانۍ پر بام ګوښه شوي او په مرکه تاوده شوي وو . محمد مراد د درې د خانانو او ملک شاسوار ټول رازونه چې له ده سره یې شریک کړی و ، دوی ته یو په یو بیان کړ . هغه اسلم ته وویل : زه هغوی ستا په وژلو مامور کړې یم ، په دې کار کې هغوی ما ته په دره کې د پنځه جریبه ځمکې او تېرش زره نغدو روپیو وعده راکړې ده . همدا نن هم چې زه ستاسې وزلوبې او خوښۍ ته راغلې یم ، د هغهوی په سلا او خوښه مې دا اقدام کړی دی . ملک او ګلک دواړه ټینګار کوی چې زه باید ستا تر وژلو پورې تا سره پهوانۍ دوستۍ تعلقات وساتم .

ــ تا له هغوی نه پوښتنه ونکړه چې څنګه او په څه طریقه یې مړ کړم .

ــ په دې باب له هغوی نه لاره ورکه ده کـــــله وایي د بزکشۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال د جنګ جګړې پلمه ورته پیدا کړه مخامخ یه پخپله یا د کوم بل بزکش په تومانچه وو‌له ، کله بیا وایي د بنو کوم سموار ته‌یه د بازار په ورځ ننه باسه په خوړو کې زهر ورکړه او کله بیا ...

ــ ملک شاسوار خو پخوا غوښتل چې ما ته د حکومت په لاس کومه دوسیه او دسیسه جوړه کړی او د پیسو په زور مې له دې سیمې څخه تیښتې ته اړ باسي او یا دا چې د زندان تورو تمبو ته مې ورکړي . دوی ولې دغه پخوانۍ نقشه بدله کړه ؟

ــ د درې خانانو شاسوار ته وویل اسلم په اندراب کې مشهور ش.یدی . د اندراب د بزکشانو او ټولو ځوانمردانو همدردي ورسره زیاته شوې ده . دا لا څه کوې د سیمې د سپین‌ږیرو ملکانو او حتی د حکومت د مامورانو په زړه کې یې ځتی پیدا کړیدی . نو که چېرې ته غواړې چې هغه جیل ته واچوې دا به د تا ځوله شتمني ختمه کړي او بیا به هم اسلم ژوندی وي او د اندراب ټول بزکشان او ځوانمرده کسان به د تا له دښمن سره لاس یو کړي او تا به د زمان په تېرېدو په تورو خاورو کېنوي . اوس په اسلم باندې ډېر زلمیان راټول شوي دي . هغوی د خپلې تودې وینې او ځوان طبیعت په حکم هغه ته مټ ورکوي . ته له کوم یو سره دښمني کوې او څو تنه په د ولسوال ، څارنوال او څارندویو په مرسته زندان ته اچوې . ده خو چې ټول اندراب هم ستا شي ته د رشوت خورو خېټې نشي دکولای . لنده ، مناسبه او اغیزمنه لار دا ده چې همدا یو اسلم مړ کړه او دا د شر ځاله د تل دپاره بنده کړه . کله چې دې اسلم له لارې لرې کړ دغه د لچکانو او لونډګانو ډله پخپله له مینځه ځي . اسلم به مړ وي او داسې څوک به نه وي چې د هغه کسات اخیستو او پور پسې وګـــرځي او ته به یـــوار له دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمونو را خلاص شي . په دې ځای کې محمد مراد پهلوان آواز ډډ کړ او اسلم ته يې د تاکيد په لهجه وويل : اوس پوه شوې چې پخوانۍ نقشه څنگه او ولې بدله شوه ؟

اسلم په ژور فکر کې لاړ ، د عادت پر توگه يې غټې تورې سترگې سره ننوتې لاس پسې په تندي راتېر کړ مخ مهردل ته يې وويل : آيا ملک شاسوار د د درې خانانو به يوازې محمد مراد پهلوان زما وژلو ته تياکلي وي ؟

ــ نه نه ... تېره اونۍ اسفنديار د وسلو له سوداگر ملا محمد رسول نهرين چي څخه يوولس ډزې جرمني ټوپک او يوه جازي تومانچه رانيولې ده ، ښايي هغوی تا ته کمين ونيسي او ترور دې کړي . له دې ښکارېږي چې ملک او د درې خانانو دوه درې جلا بندو بستونه کړي دي . که زه د دوی په ځای وای ما به هم ستا د وژلو په باره کې په يوه سړی ، په يوه طريقه باندې اکتفا نه کوله .

مهردل پدې کې له محمد مراد پهلوان څخه پوښتنه وکړه : ستا مسوره اسلم او د ده انډيوالانو ته څه ده ؟

ــ اسلم دې ځان وساتي ، يوازې او بې ځايه دې نه گرځي . د ملک شاسوار ، گلک او د درې په خانانو پسې دې څرک واچوي او د هغوی په خبرو او خيالاتو دې ځان پوه کړي او ته پخپله مهردله ولسوال او د حکومت نور ماموران د اسلم په باب د خانانو او ملک شاسوار په خبرو او خيالاتو خبره کړه .

اسلم په خبرو ورگډ شو محمد مرادېي مخاطب کړ : د حکومت د مامورانو خبرول فايده نه لري ، دا به يوازې د دوی جيبونو ته د رشوت روپۍ ورزياتې کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مردا رډ رډ اسلم ته وکتل، د چایو پیاله په مخکه کېښوده، سره چکن خولۍ یې د لاس په ګوتو له تندی څخه پورته تېل ووهه او وې‌ویل : نور نو تاسو پخپله ښه پوهېږئ !

اسلم مخ مهردل ته وویل : محمد مراد پهلوان له موږ سره د دوستۍ او ورورۍ راشه درشه په صداقت او وفا وپالل، راځئ چې د نظر پهلوان د خوښۍ په دې بختوره شپه د مېړانې قول ورکړو چې وږ به له ده سره د مرګ تر ورځې په سر او مال ملګرتیا کوو او په هېڅ مصیبت او غم کې به یې یوازې نه پرېږدو . په دې کې هغوی خپلې غبرګې خپلې د محمد مراد په خېرو کېښودې او په مینه یې د هغه مخ دواړه خواوې چپ کړې . دوی لا د محمد مراد پهلوان نه د ده د صداقت او رښتینولۍ په باره کې د مینې په خبرو بوخت وو چې جبار له انګړ نه بام ته راوخوت او اسلم یې مخاطب کړ : تاسې راشئ دا معلمان سره کرار کړئ .

مهردل پوښتنه وکړه : خیریت خو دی ؟

ــ بیا استاد حمید له معلم جمعه سره په مکتبي خبرو باندې شور ماشور جوړ کړیدی . بزکشانو او د کلي زلمیان همدغسې حیران ورته ناست دي . سر یې د دوی په خبرو نه خلاصېږي، زړونه یې تنګ شویدي، اربني کاږي او سرونه یې د خوب پر لورې درنېږي . هغوی غواړي د معلم جمعه دنبوره او سندرې واوري خو استاد حمید سور او سپین اوړي، سترګې یې برګې برګې راایستلي دي او هېڅ‌چا ته غوږ نه نیسي .

اسلم له ځایه راذګ شو، محمد مردا پهلوان او مهردل یې د لاس په اشاره له بام څخه کته کېدو ته وروبلل او مخ مهردل ته یې وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد حمید او د ده ملگري غواړي موږ د دولت ټول ماموران له کابل نه تر دي ځایه له یوه لوري جارو کړو .په ده باندې خپل سیاسي خیالات سپاره دي .

مهردل وخندل : دی هغه سړی دی چې د اوبو تر لیدلو د مخه موزې باسي ، خدای دې وساتي . په دې کې درې واړه په انګړ کې د معلمانو د ناسې ځای ته راورسېدل . اسلم مخ استاد حمید ته وویل : نن د نظر پهلوان خوښي ده . بحث به بیا بله ورځ سره وکړو که خوښه دې وي نن د معلم صاحب جمعه جادوګرو سندرو او دنبورې ته غوږ کېږدو .

حمید بحث خوشې کړ ، راولاړ شو او د سګرت اخیستلو ته یې لاس وغځاوه کوم چې مهردل ورته نیولی وه ، پدې کې یې حال یو څه بدل شو ، په سترګو او شونډو یې د رضایت مسکا راوغوړېده او په پسته غاړه یې مهردل ته وویل : پخوا به اندراب کې یوازې دغه اپورچونست حمعه د خلکو ذهنونه خرابول . سږکال دغه د دنیات لیونی ښوونکی ، لاس یې مولانا مهراب الدین ته ونیوه ، د خلکو د ګمراه کولو لپاره راپیدا شوی دی . معلم جمعه خو یوازې د خلکو دنیا خرابوله خو مولانا د خلکو آخرت هم خرابوي او په دین کې نوې بدعتونه راباسي او په سوچه مسلمان باندې د کفر حکم کوي .

مولانا د دې خبرې په اورېدو له ځایه راوغوځېده اسلم او مهردل ته یې په خطاب کې وویل : زه قرآن بیانوم او دې ته معلم حمید اپورچونیزم او ارتجاع وایي ... اسلم خبره له مولانا څخه واخیسته او له مهردل څخه په تلوار پوښتنه وکړه : دغه اپورچونیزم لا څه ته وایي ؟

مهردل وخندل : زما سر نه پې خــــلاصېږي ، دا خبره ښوونکو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره اندراب ته راولی ده . بله ورځ که خدای کول له معلم صاحب حمید شخه د دې پوښتنه کوو خو نن د خوښۍ ورځ ده ، مېلمانه او په تېره زلمیان د ساز او سندرو او د معلم جمعه خان خواږه آواز ته سر ګې په لار دي . اوس به بحث په همدې ځای پرېږدو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغې ورځې نه چې قاسم د ده سلا په وزلوبه کې د ملک شاسوار بې عزتي کړې وه درې میاشتې تېرې شوې . نه ولسوال ، نه امنیه قوماندان او نه څارنوال قاسم ولسوالۍ ته حاضر کړی شو . په همدې موده کې په ده پسې د جلب رقعې او ماسلان صیاد ته تله او راتله لیکن هغه نه حاضریده او ملک له ټول اعتبار ، نفوذ او تاوان سره هغه ولسوالۍ ته نشو حاضرولای . د ملک د زامنو بیا په تېره د میرزا او اسفندیار ماغزه هره ورځ ور ته اېشېدل . کله چې هغوی د قاسم له جلبولو او بندي کولو څخه نامینده شول په نورو ګرو چارو باندې یې فکرآر وکړ . هغوی پخپل مینځ کې دې مشورې ته ورسېدل چې کروندې ته د تګ په وخت د خپلې کلا تر مخ د قاسم لار ونیسي او لاس ورواچوي او په دې توګه د پلار کسات واخلي ، د دوست او دښمن د پېغور خوله وتړي . ګلک به د ملک شاسوار د زامنو د دې اقدام مخالفت کاوه ، ویل به یې : مار به مړه نه کړئ خو لنډ به یې کړئ . تاسې به پزه ګټئ ، سر به بایلئ . قاسم همدغسې پرېږدئ هغه له ملک سره د ده سلا د پېښې په وجه هره ورځ کوټوال ، وهل ټکول ، بندیخانه او تحقیقات په خوب ویني او لکه غل له خپل سیوري نه هم ډارېږي ، موږ او تاسې باید هغه داسې مقابلې ته مجبور نکړو چې زموږ د سولو لپاره پر خپله هستي هم اور بل کړي . زه قاسم پېژنم هغه ډېر بد سترګې سړی دی او ډېر زبردستي او لاس بري نه زغمي ، بیا هغه یوازې نه دی ، د اسلم ټول انډیوالان سپاره او ښکاریان او د دنبورې د مجلس ستنګان ورپسې ولاړ دي . د اسلم او ملک مهردل په وجه د اندراب دول مشران او خانان د هغه پر لورې دي . حاجی عبدالاحد خان ، د پلخا وکیل قیــوم خان ، سید اشرف ، د خوش درې غلام حیدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان حتی په پټه کې ولسوال ، څارنوال او د ماليې مامور هم له هغوی سره همدردي لري او اوس خو يې د مهردل د ملګرتيا په وجه رينښې ان تر بغلان او کابل پورې ځغلېدلې دي . ستاسې لپاره د پلار د کسات اخيستلو ښه او لنډ لاره هماغه يوه لاره ده . هغه دا چې په يوه ګوزار ډېرې نښې وولئ . يعنی اسلم ختم کړئ چې هم له هغه نه ، هم له قاسم نه او هم د ټولو ستنګانو له مصيبت څخه يو ځل او د هميش لپاره خلاص شئ . مار هېڅکله په لکۍ او ملا مه وهئ چې وهئ يې په سر يې ووهئ .

ګلک به په هفته کې يو دوه وارې خامخا د ملک شاسوار لوري ته راته او مازيګرې به د ملک شاسوار له زمنو ، وريرونو او مزدورانو سره د ژرندې په وټې باندې کېناست او مرکه به يې ورسره کوله . هغه پرله پسې د ملک شاسوار زمن د اسلم وژلو ته هڅول او د هغوی ذهن به يې د ژرندې او باغچې پلورلو ته چمتو کاوه . ګلک به اسفنديار ته چې د ملک شاسوار مشر او د واک زوی ؤ په وړ وړ تلقين کاوه چې د اسلم تر وژلو وړاندې ژرنده او باغچه خرڅه کړي او ځان پوره تاوان ته چمتو کاندي ، ګلک د هغه ذهن ته دا خبره هم ورکوله چې د اسلم تر وژلو وروسته به ملک شاسوار حج ته وليږو او تا به د هغه پر ځای ملک کړو او بيا که خدای کول چې زه در ته ژوندی يم په يو کال دننه به دې لک پتی کړم او د يوې ژرندې او باغچې پر ځای به څو څو ژرندې او باغچې درته راونيسم . ګلک به له دې خبرې سره سترګې د اسفنديار په سترګو خښې کړې له يوې شېبې چوپيا نه وروسته به يې د خپلې خلرې د پخولو لپاره ووېل : هو زويه ، هو همداسې ده ...

اســلم د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د پښارتې څخه راوروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارانو په ټینګار له خپل کور څخه په کوز صیاد کې د ملک مهردل کور ته په منځنی صیاد کې ولیږدیده . د بزکشي یارانو هغه د ملک یوسف په باغ کې د وزلوبې د آسونو په روزلو بوخت کړ . د مهردل مشکي ، د ثوفی محی الدین کرنګ او د محراب محمد رضا تور غوږی سمند او داسې نور وتلی آسزنه یې هلته راغونډ کړل او د لومړي ځل لپاره یې په اندراب کې د نامتو وزلوبانو لپاره د ناستې ولاړې او مېړن پالنې یوه د مینې او صداقت ډیره پیدا کړه .

اسلم کری ورځ د آسونو په پاللو بوخت ؤ او شخصاً به یې د هغوی د موټی ، تمرین او روزنې کار پر مخ بیوه . هغه د سکندر او مهردل د ورونو په مرسته تور غوږې سمند او د محی الدین کرنګ ته له خنډونو څخه د ټوپ وهلو او د ملونو په اشاره د ګړندیو او لنډو راتاوېدو تمرین ورکاوه . او په تور مشکي باندې یې نو کار کاوه . هغه ته یې پر ورغومي باندې د زنګون وهلو ، خولې اچولو او بې ملونو له مرستې د سپاره د موازنې په اشاره ښي او کیڼ لور ته پر راګرځېدو تمرین ورکاوه . هغه د بنو له وزلوبې نه وروسته ډېر مجرب شوی ؤ . خلکو د ده شهرت د اندراب له پولو نه د باندې خوست فرنګ ، نهرین او شکمش ته پراخ کړی ؤ . شهرت او محبوبیت د اسلم د زړه دننه د انتقام لمبه نه شوه سړولای . هغه له دې ټول افتخار او سر لوړي سره نه توانېده له ملک شاسوار څخه د خپل حقارت او ذلت بدله واخلي او ثابته کړي چې دی د صیاد یو سیال او مېړه هستوګن دی او د دې وړ دې چې پر ده باندې د یو نارینه او غیرتمن کلیوال په توګه حساب وشي . د مهردل کره د ده له راتګ نه راوروسته فیروزه مړه شوی وه . د تدفین مـــــراسم یې ډېر ساده او بې تشریفـــــاتو وو . د ګوتو په شمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود کليوالو د هغې کټ له درې نه صياد ته راوړ . د درې خانانو د هغې د ځنازې په مشايعت کې گډون نه وکړی ، ملك شاسوار ، گلك او د هغوی ښځينه‌وو د دين او دود په خلاف د فيروزې له ځنازې او فاتحې نه ځانونه گوښي کړل . د صياد عام اوسيدونکې د فيروزې د ښخولو په ورځ د خونړيو پېښو منتظر وو . ملك شاسوار د کلا دروازه تړلې وه او نيږدې تر يوې هفتې پورې په کوڅه او باغچه او کلا په شاوخوا کروندوکې د ده څوک نه ښکارېدل . چاپيريال يې داسې و لکه د ده ټول چې په لويه تبه مړه شوي وي او ژوندي ساري نه وي په کې پاتې . د فيروزې غمجن مرگ د هغې د مظروميت او بدمرغۍ داستان يو وار بسا د خلکو په ارواحو او وجدانونو کې د همدردۍ او زړه سوي احساس راوپاراوه .

اسلم پوهېده چې د صياد د خلکو عمومي غوښتنه او باور دا دی چې دی به دا د شرم او پيغور تور داغونه چې فيروزه يې د پيغلتوب او ښايست له تخت نه د ذلت او مرگ تورو تمبو ته ورکړه په هر قيمت حتی د خپلو وينو په بيه د صياد له پاکې لمنې نه ووينځي او د کلي د سپېڅلتوب د بسيا کولو لپاره به قرباني ورکړي .

د فيروزې له مړينې راوروسته د اسلم رفتار ډېر بدل شوی ؤ که څه هم يارانو هغه يوازې نه پرېښود ليکن د ده تسلي نه کېده او ځمکې ځای نه ورکاوه . هغه له انډيوالانو څخه گيله من ؤ چې له ده نه‌يې ولې د فيروزې د مړينې پېښه پټه کړې وه . هغه ويل له ما نه د عبادت او قربانۍ ورځ قضا شوه . ما بايد په همدې ورځ د خپل نوم او شرف دښمنان او د فيروزې د ارمانونو لوټماران سزا ته رسولي وای . زه يوازې د همـــدې لپـاره ژوندې يم چې وري له ليوانو څخه وژغورم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په صیاد کې د څمکې د پامولو او له زړونو د ویرې د لرې کولو لپاره خپل ژوند نذرانه کړم . زما د قربانۍ د قبلېدو لپاره به تر دې لوړ درشل او محراب چېرې وي ؟ زه بزآشي او د نارینه وو رفاقت ، عبادت او ریاضت د دې لپاره کوم چې په ما کې سپېڅلتیا او د قربانۍ احساس پیاوړی کړي . اسلم د فیروزې د خښېدو د مراسمکو په دریمه ورځ د هغې په رحلت خبر شو . هغه داسې احساس وکړ چې د زړه پر سکڅ یې د ګولۍ لاوزار وشو . په ګوګل کې یې مړ انګار لمبه شو ؤ غوښتل یې چیغې ووهي لیکن د فریادونو طوفان یې په ستوني کې مات شو او اوښکې یې د سترګو په څېرمو کې لوګې شوې . ټولو ونو ، دیوالونو چیغې کړې ، آسمان لکه څرخندۍ د هغه د سترګو په وړاندې په ګاېدو شو . هغه له ځان سره وویل : خپل ځان او خپل غمونه به د چا لمنې ته وراچوم ؟ له چا سره به مینه کوم ؟ زما غمونه خو اوس غرونه شوو ، زما هډوکې ماتوي ، زما هوډ خو ځای ته و نه رسېد او زه د دې وړ نشوم چې د کبرجنو مخ ته ودرېږم .

هماغه ماښام اسلم تور غوږې سمند زین کړ ، برناو ټوپک یې غاړې ته واچوه او آس یې د کلا نه د وتو په نیت تر جلب ونیو . مهردل او نور انډیوالان چې هغې ورځ د اسلم د ډاډګیرنې او دلاساینې لپاره د ملك یوسف په قشخانه کې راټول شوي وو ، له اسلم نه یې د تګ د لورې او مقصد پزښتنه وکړه . هغه په ساده او لنډه جمله کې وویل : خپل کلي ته ځم .

مهردل له اسلم نه پوښتنه اوکړه : په کلي کې څه کوې او د تګ مقصد دې څه دې ؟

ــ د فیــــروزې قبــر ته ځم ، هغه چې ما ونشوه ګټلای او تر پایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې عدالت ورسره نشوه .

ــ اوس ته له هغې سره څه کولای شي ؟

ــ دعا ورته کوم . عذر ځينې غواړم . وعده ورکوم چې د دې د مظلوميت انتقام به واخيستل شي .

مهردل هېڅکله اسلم په دومره مظلوميت کې نه و ليدلی ، زړه يې ورباندې وسوځېده او په ګوګل کې دننه يې د ژور درد احساس وکاوه . له يوې ځغلنده او لنډې شېبې وروسته يې هغه ته وويل : ما خو داسې پتېيله چې غمونه به يو ځای ګالو او هوډونه په ګډه پالو . موږ او تاسې په تياره کې سره پيدا کړل او رڼا ته راووتو ، اوس چې زړونه او هوډونه سره يو شول ته زموږ په مېړانه بې باوره شوې .

اسلم په داسې حال کې چې پښه يې په سمند اړوله مهردل ته وويل : نه نه مهردله داسې نه ده . زموږ مينه د مېړانې په ډګرونو کې پخه شوې ده او په همدې ډګرونو کې به دوام کوي ليکن تر هغه ځايه چې په فيروزې پورې اړه لري ، هغه له ما نه لوټ شوې ده . هغه زما په بې وسۍ او بې غيرتۍ کې د ښامار ژامو ته ورلويدلې ده . ما ورته کتل چې هغه تور ښامار وخوړله . هغې ما ته چيغې راوهلې ، زه يې ورننګولم ، په ما يې اعتماد کړی ؤ ، خو هغه زما د سترګو وړاندې لوټ او تباه شوه . ما د هغې ژړاوې او فريادونه اورېدل ، ټولو د هغې فريادونه اورېدل ، ما ويل عدالت به ورسره وشي او غوږونه به ورته ونيول شي خو هغې ته غوږ و نه نيول شو او ما ته غوږ و نه نيول شو . اوس نو زه له چا نه عدالت نه غواړم . زه د کسات لمنه نيسم او پهپل همت تکيه کوم . زه په صياد کې د مظلوميت د پای ته رسولو لپاره په خپلو متو او منګولو د هغې کسات اخلم ، د هغې د عزت او شرف د د ساتلو د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذمه وار خو زه وم ، لنګوټه خو زما له سره لویدلې ده او اور خو زما د ارمانونو جونګړې ته لویدلی دی ، زه هېچا ته اجازه نه ورکوم چې خیرن شوی مخ او خیرنې جامې راپرې مینځي . زه خپل مخ او خپلې جامې پخپله مینځم . زه د وینو په قربانۍ د خپلې بېغورۍ او غفلت جبران کوم .

هغه دا وویل او سمند ته یې پونده ورکړه او د سترګو په رپ کې د تورې شپې په نایابه دریاب کې ، چې ټولې لوړې او ژورې یې په ځان کې ډوب کړې وې ، الونیا شو .

ملګري له تورې تیارې نه د برنډې ځراغ ته را په شا شول .

لا د اسلم د سمند د پښو دربې اوریدل کېده چې مهردل ، سکندر ، محمد نظر پهلوان او نورو ځل شویو آسونو ته ملونه ورواچولی او بې له ځنډه د کوز صیاد په استقامت وځغلیدل .

کوز صیاد ته له رسیدو سره‌سم د کلي له شا نه د جومات پر لور را مات شول . د قاسم یاران او د بنو معلمان چې پدې شپه په کوز صیاد کې مېلمانه وو ، د باندې راووتل او د جومات پر لوري را مات شول . آدینه د آسونو په شنهار کې د مشکي آواز چې مهردل راوستی ؤ ، وپیژانده ، نا ببره یې په لور غږ وویل : یارانو اسلم دی ، نن شپه به د ښامارانو سرونه ورمات کړي . ای ځوانه ځنګه بې له ما نه د وینو په لار روان شوې ، البته په ما دې مېړانه او ښه ځوانتوب نه لوربږي .

راغلیو سپرو په تیاره کې د قاسم غږ وپیژنده . سکندر آس د هغه په لور پونده کړ ، سلام یې واچاوه او په ټیټ غږ یې ورته وویل : دغه نور څوک درسره دي ؟

ــ آدینه ، معـــــلم حمید ، معلم جمعه ، د کشناباد مېلمانه او د بنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادمحمد پهلوان ، نور زموږ د خپل کلي هلکان ... او په تا پسې دا نور سپاره څوک دی ؟ خیرت خو دی ؟

ــ اسلم خو د لته نه دی راغلی ؟

ــ ولې آیا هغه له تاسې سره نشته ؟

ــ هغه د میراب محمد رضا په تور غوږ سمند باندې مخ په دې کلي راوځغلېده او موږ د هغه پل پسې راواخیست .

په تیاره کې د مهردل دروند غږ واوریدل شو : قاسمه ته پخپله یوازې دې لورته د جومات برنډې پلو راشه .

قاسم په تیاره کې مهردل ته د سترې مشي لاسونه وروغځول او مهردل هغه تر لاس نیولی د جومات برنډې ته ورسره بوت . د کلي ملا خپلو طالبانو سره د آسونو په دربي او د کلیوالو په ګڼه ګوڼه برنډې ته راوتلي او کتار ولاړ و . مهردل د شپې په تیاره کې ملا او طالبان په اټکل تشخیص کړل او د کلي ملا قاسم وپیژنده او وې پوښته : قاسمه خیریت خو دی ؟

قاسم مخ مهردل ته راواړاوه وې ویل : ځواب ورکړه مهردله !

مهردل په تیاره کې ملا ته ورنږدې شو او په ناست آواز یې هغه ته وویل : ملا ثاحب کله چې د خدای او رسول د امر خلاف ورزي وشي او د خلکو تر مینځه انصاف تر پښو لاندې شي ، شرارت او فتنو ته لار خلاصېږي .

ملا په هیجان او تلوار وویل : خدای دې فضل وکړي آخر پېښه څه ده ؟

ــ په همدې کلي کې د اسلم چنغل د جابرانو په لاس خرڅه شوه ، کورېې لوټ شو او د کلیوالتوب حقوق یې تر پښو لاندې شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپين ږيرو او تا رنګو ملايانو دا ټول وليدل او خوله يې پې پټه کړه . وروسته چې اسلم راپيدا شو او د انصاف مطالبه يې وکړه ، تاسو د لوټمارانو په ملاتړ کې د حق کتمان وکړ . اوس د حقدارانو په زړونو او ځيګرونو کې د کسات اور لمبه شوی او داسې ښکاري چې د خدای غضب به په ظالمانو او کبرجنو باندې نازل شي .

د کلي ملا د موضوع په وخامت پوه شو ، پخپل سر وو‌برېده او د غوړه مالۍ او معذرت په ژبه يې وويل : خدای حاضر دی چې ما د اسلم په باب داسې نه غوښتل ، ليکن ملکانو او خانانو ته څوک په مخه ورتلای شي . موږ خو خيرات او اسقاط ته ناست کسان يو ، تر خولې يې نشو تېريدای او ترخه خبره چا ته نشو کولای .

ــ چوپ شه ، چوپ شه ملا صاحب حقيقت داسې نه دی لکه چې ته وايي . هغه ملا محمد وزير او د تل مير غازی مولوی صاحب چې له خولې نه يې اور بادېږي چا د حق په ويلو له وطن څخه وشړل ؟ وفرمايه مولوی صاحب او خپلې حجرې ته ننوزه د حساب او کتاب ورځ به رارسېږي او تا ته به خپله برخه ورکړی شي .

ملا چې پګړۍ يې پر سر خوځېدله د تورې تيارې په پرده کې بې غږ او غوږه د حجرې په لور لاړ او طالبان يو يو پسې وروخوځېدل .

مهردل قاسم راګوښه کړ . ورته وې‌ويل : وروره د مېړانې وخت رارسيدلی دی . اسلم نور ملک ته نه دريږي ، د هغه واک د کسات د ديب لاس ته لويدلی دی په هغه کې د ليونتوب او بېواکۍ نښې راپيدا شوې دي . هغه د فيروزې غمجنې مړينې د بريد درشل ته راوستی دی . هغه نور صبر نه کوي او ګوته د انتقام په ماشه ټينګه کړی .

قاسم بېـــواکه چيغې کړې : ما خو همدا غوښتل مهردله ! دا اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ناوخته شوې ده اسلم بې له تورې او کسات اخیستلو نه بله لاره نلري ، نارینه چې د نارینتوب له تخت نه‌ولوېده د هغه بیا څه ارزښت او عزت پاتې کېږي .

مهردل د قاسم په اوږو لاس راښکود او هغه يې له ځان سره وخوځاوه او ورویې په غوږ کې ورته وویل : اوس د عمل وخت نږدې شوی دی . تېزې او ترخې خبرې له مصلحت نه لرې دي . کسات اخیستل او د وینو بهول څه سخت کار نه دی لیکن دا چې په کسات پسې ، په کسات اخستونکو څه راځي باید فکر وشي . زموږ او د اسلم د مدعیانو تر مینځ وضعیت ډېر باریک شوی دی . ولس جنګ ، پرخاش او زبردستي نه خوښوي خو د مظلوم د ملاتړ فهم او اسباب نلري . د دې ټولو جنجالونو او مصیبتونو له فهم سره سره موږ نه شو کولای خپل تقدیر بدل کړو . د اسلم تقدیر زموږ د ټولو تقدیر دی . موږ به په دې خپله سیمه کې د ځوانمردۍ ، دود او دستور ته خپله وینه ورکړو . او د خلکو تر مینځ به د انصاف او نارینتوب کمزوري شوي دودونه یو وار بیا راتازه کړو .

مهردل او قاسم په خبرو خبرو کې د اسلم په لټه د کلي هدیرې ته راورسیدل . په تیاره کې د قاسم سترګې په آس پریوتې او په دې کې يې په ډېر غږ مهردل ته وویل : نه مې درته ویل چې دې ، اشاره اسلم ته ، د زړه چاودونکو غمونو په مهل د خپلې مور قبر ته راځي او هلته خپل هوډ تازه کوي . لیکن نن د فیروزې قبر ته په ګونډو شویدی .

مهردل او قاسم کرار کرار د اسلم لور ته وخوځېدل ، قاسم تر یوې چوپتیا وروسته د خپل عادت سره سم په حاکمانه غاړه وویل : نه نه اسلمه ښه دې ونکړل وخت درنه تېر شو . تا باید د فیروزې تر مړینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د انتقام عبادت پر ځای کړی وای . ستا اوښکې اوس بې وخته باران ته ورته دی . ستا کسات اخیستل به د فیروزې له ګالل شویو غمونو او هدر شوې ځوانۍ سره هیڅ مرسته ونکړي .

په دې کې دوی د فیروزې ګورته نیږدې راغلل . اسلم د فیروزې د قبر ختیځ لوری ته مخ په قبله په دوو ګونډو ناست ؤ .شپې د هغه په اوښکو باندې د تیارې پرده اچولې وه . خدازده چې ده به هغې ته څه ویلي وو او د خپل زړه په اورونو باندې به یې د کوم تسل اوبه شیندلې وې . اسلم د مهردل او قاسم په لیدو له ځایه ورږ شو او مهردل هغه په غیږ.کې ونیو او دواړه یو ځای په ژړا شول . ملګرو د لومړي ځل لپاره د اسلم د مظلومیت ځګروي واوریدل . آخر انسان ، انسان دی . هر څومره چې پیاوړی وي د بې رحمۍ او بې عدالتۍ زغم نشي کولای .

اسلم په تیاره کې قاسم په غیږ.آې ونیو او په نیولي آوازیې مخاطب کړ : ما ډېر کوشش وکړ چې پخپل ګوګل کې دننه د انتقام لمبې مړې کړم او د انصاف غوښتلو له لارې عدالت ته ورسیږ.م خو زه چا سیال ونه بللم او اوښکې یې راپاکې نکړې . زه یې سپک وتللم او زما میړانه یې تحقیر کړه . ما ته اوس بې د وینو تویولو او کسات له لارې بل لورې نه دڅ پاتې شوی . زه راغلم او دلته مې خپل هوډ تازه کړ . زه به په دې کلي کې د انصاف او عدالت د پاللو لپاره خپل هوډ پرځای کړم او د هغه لپاره به زه پخپله قرباني ورکړم . زه سر له سبا برته په همدې کلي کې خپل کورته راځم او همدلته به د هغه مظلومیت تور داغ له خپلې لمنې مینځم و کوم چې له ما نه په همدې کلي کې زما ناموس ، زما نارینتوب او زما کوچنۍ هستي اخیستې ده ...

هغه په خبـرو خبرو کې په سمند پښه واړوله او د برناو ټوپک ماشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې راښکوده ، د هغه ټول ججوری يې په هوا تش کړ او مخ مهردل ته وويل : له ما نه د سولې او خير خوښووني وخت تېر شو . تاسې انډيوالانو په غلطه تجويز کړه چې زه د ملک شاسوار او ګلک له دسيسو نه د ځان ساتنې لپاره له خپل کلي لرې شم او ځان ګوښه کړم . زما قوت په يرغل او بدله اخيستلو کې دی . زما کمزوري له هماغې ورځې پيل شوه چې کله مې کلي ملک شاسوار ته ورپرېښود او پخپله د ملک مهردل په کور ننوتم . څوک چې د خپل حق دفاع نشي کولای د خلکو ملاتړ څخه بې برخه کېږي او د خلکو د همدردۍ وړتيا نلري . هر بزکش چې په ميدان کې د آس له شا وغورځول شي ، خلک ورباندې خاندي ليکن هر قاهر سپاره ته د زړونو او کورنو دروازې خلاصيږي . نارينه بايد پخپلو پښو او متو تکيه شي . که پړانګ خپل تيره غاښونه او څيرونکې نوکان و نه کاروي ، شغالان او ګيدړې به څرمن ځنې وباسي .

قاسم په لوړ آواز وويل : ته اوس سم پوه شوې چې په پسته غاړه له دښمن نه نشي حلاصيدای او بې له تورې او مېړانې چا ته حق نه ورکول کېږي . نيک او خيرخوښوونکې کسان خو ځکه خپل حق ته نه رسېږي چې توره ته تيکې نشي راايستلای او د وينو تويولو شجاعت نه لري .

مهردل د قاسم په خبرو کې ورننووت او په نګمه غمجنه غاړه يې وويل : قاسمه ! ستا خبره سمه ده خو بشپړه نه ده . اسلم صياد ته د خپل راتګ په هماغه لومړي سر کې کولای شول چې د ملک شاسوار او د درې د خنجر خان غاړې ورپريکړي ليکن هغه دا ډاډ نه درلود چې د ده کسات اخيستنه به په خلــــکو کې د ده په مېړانه او پور اخيستنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وشميرل شي ځکه خوېږي د ګريوان د ځيرلو په ځای تنې خلاصې کړي ، صبرېږي وکړ ، وخت يې قابو کړ ، خلک يې په حقيقت پوه کړل . تا ، ما ، بل او بل ته يې واقعيتونه څرګند او غاړې يې په دښمن خلاصې کړې . په دې کې يې د بزکشۍ په ميدانونوکې خپله وړتيا او مېړانه هم وښودله او ځان يې د خلکو زړونو ته ننه يوست او دا دی اوس چې د دې حقانيت لکه لمر روښانه شوی او ثابت شوی دی ؤ کولای شي داسې کسات واخلي چې زموږ ټول ولس شاباسی ورکړي او د ده دغه عمل د تيري کوونکو لپاره يو عبرت او درس شي . خو خبره په همدې ځای نه خلاصيږي موږ او تاسې هم له ده سره د ملګرتيا او وروری په وجه يو فرض لرو ...

قاسم د خپل تاوده مزاج له کبله د مهردل په خبروکې ورولوېده او په جدي او لوړ آواز يې پوښتنه وکړه : کوم فرض ، موږ څه کمی کړی دی ؟

ــ ډېر کمې مو کړی دی .

ــ مثلاً ؟

ــ مثلاً د دې پرځای چې ځان د اسلم په خيالاتو پوه کړو او هغه ته فايده منه مشوره او ملاتړ ورکړو . د هغه مخالفان او دښمنان مو په ناپوهۍ او غلطو تصوراتوکې تحريک کړی او تهديد کړی .

ــ زه ښه پوه نشوم ، ما ته سمه سپينه دهقاني خبره وکړه .

ــ نو خپه کيږه مه . تا ولې د ده سلا په بزکشۍ کې ملک شاسوار د ټول عالم تر مخ وواهه ؟ تا ولې د کلي په لارو او کوڅوکې د ملک له زامنو او ګلک سره د مخامخ کېدو په مهال هغوی په بار بار وکنځل ؟ تا ولې د کلي مـــلا ته چې د ملک انډيوال او د حـکومت جاسوس دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې او سپورې خبرې وکړې ؟

په خبرو خبرو کې هغوی کلي ته راورسیدل ، مهردل له اسلم سره د قاسم په کاله کې پاتې شو . هغوی کرۍ شپه سره وغږیدل او دې فیصلې ته ورسیدل چې اسلم دې هماغلته کوز صیاد په محل په خپل کور کې استوګن شي . هماغه شپه اسلم په لومړي ځل لپاره مهردل او قاسم ته د فیروزې د ترخه برخه‌لیک په باب مفصل معلومات ورکړل . هغه وویل : فیروزې ځینو ښځو ته چې د درې له خانانو سره یې تګ راتګ کاوه ویلې وو چې اسلم به بیا صیاد ته راشي . هغه به زما د مظلومیت بازخواست وکړي . هیڅوک به د هغه له انتقام نه خلاص نشي . هغه به د ملک شاسوار په کور اور ولګوي او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

اسلم د دې مطلب تر بیان وروسته یوه شیبه چوپ شو او بیا یې تر یو تېک او تامل وروسته داسې خپلو خبرو ته دوام ورکړ : فیروزې دا خبره ځکه کړې وې چې هغې زما په مېړانه او د صیاد په ناموس پالنې کلک باور درلود . زه په هېڅ توګه نشم کولای چې د هغې دغه حق هیله او دا لوړ باور ضایع کړم . زه د فیروزې ستر اعتماد او د هغې مینې ته چې زما په وفا کې یې په ځان اور ولګاوه ، د خپل سر او وینو نذجرانه وړاندې کوم . زه زیات وخت نلرم له تاسې نه غوښتنه کوم چې ما نه لرې شئ ، زه خپل برخه‌لیک کسات ته د وینو او تباهی سیلاو ته ورکوم .که زه داسې ونکړم خدای او خلک به ما و نه بخښي او د پلرونو ارواح ګانو او د هغوی قبرونو ته به شرمنده شم . د فیروزې په هوډ کې به ماتې وخورم او په اندراب کې به د بې ننګۍ او ذلت مثال شم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو خبرو کې هغوی شپه سپېدو ته راورسوله . د کلي ملا د سباوون د آذان ناره جگه کړه . د صیاد ځوانان او په کلي کې له نورو سیمو راغلي بزکشان او ښوونکې په لمانځه کې سره مخامخ شول . له ټولو سره د تېر ماخستن د دزو او کلي ته د اسلم د سپو د راتگ په باره کې پوښتنې پیدا شوې وې . هغوی د اسلم ، مهردل ، سکندر او د منځوي صیاد د ځینو نورو سپو په غیر منتظره لیدلو لا خیران شوي وو .

اسلم تر لمانځه وروسته هغوی په کوز صیاد کې خپل کورته د راتگ په باره کې پخپل تصمیم باندې خبر کړل . هغه وویل : زما کور اوس یو څه ودان شوی او ځنگه چې په هغه کې پرته له ما څوک نه اوسېږي او زنانه پکې نشته ، دا د دوستانو او د کلي ټولو زلمیانو مخ ته پرانیستی دی .

معلم جمعه اسلم ته کورودانی ووایه او وې ویل : نه اسلمه وروره په موږ باندې باور ولره ، ستا دغه ختین کور به د مینې او وروری قبله کړو . د تا له راتگ سره زموږ د صیاد په زلمیانو کې د ښېگڼې ، اتفاق او غیرت سا راژوندی دوی ده . موږ ښه پلرونه لرل ، باید د هغوی دود او دستور ، صداقت او شهامت راژوندی کړو او ویې پالو . موږ په تا کې د خپلو پلرونو نښې وینو ځکه خو په تا راټول شوي یو او له تل سره ناسته ولاړه کوو اوس موږ ستا نوم د اندراب په ټولو کلیو کې اورو ، د تا له ښه حلقیت ، خوږ او فایده منو خبرو ، نیک عمل او نامتو سپرلو سره په شاوخوا زلمیانو کې بیداری پیدا شوې ده . که چېرې زموږ له وسه پوره وای او د هغوی پالنه مو کولای شوی ، سلهاوو زلمیان به ستا شاوخوا راټول شوی وای لیکن د دوی پالل ، د دوی ډوډۍ ، چـــای او چیلم زموږ په لوخـــو ډډو نه بسیا کېږي او د همدې لپاره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی سره یوازې په ودونو ، بزکشیو او بازار په ورځو کې گورو ، خبرې او مینه ورسره کوو او هغوی ستا د کتو او مرکې غوښنه را څخه کوي . په دې کې ناڅاپي قاسم د جومات په ملا غږ وکړ : ملا صاحب د قرآن شریف یو سوره ووایه !

په جومات کې ناست کسان ټول غلي او حیران شول او ملا صاحب غاړې صافې کړې او د خدای د کتاب څو آیتونه یې ولوستل او دعایې وکړه .

قاسم چې د جومات محراب ته نیږدې یې په دیوال ډېره لگولې وه له خپله ځایه مخ ته راوښوییده ، په گونډو شو او جومات والو ته یې وویل : څو ورځې وړاندې فیروزه د خدای بخښلي گلدار لور د اسلم پهلوان چونغل چې د ملک شاسوار له لوري لوټډ شوې او د درې په لیوانو پلورل پوې وه حق ته ورسیده او دلته زموږ په پلرنۍ هدیره کې خښه شوه . لاس پورته کړئ چې هغه دې خدای وبخښي او په شهیدو بیبیانو کې دې وشمیري ، او اسلم ته دې خدای اجر او د بدل اخیستلو وسه ورکړي .

اسلم د قاسم د دعا له خلاصیدو سره سم په لوړ آواز وویل : آمین یا رب العالمین .

مهردل وویل : قاسم خانه موږ خو د فاتحې د اخیستلو لپاره سلامشوره نه وه سره کړې ، دا د څه وکړل .

جبار چې تېره شپه یې له دوی سره یو ځای تېره کړې وه پر ځان رانغښتي چپنه یې را لرې کړه او په زغرده یې مهردل ته وویل : پریږده مهردله ښه یې وکړل چې سپینه خبره یې منځ ته راواچوله . موږ خو په همدې سلاگانو او مشورو کې اوبو یووړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفی محی الدین چې پخوا به یې تل د وساطت او خیر خوښوونې خبرې کولې پخپل هراتي پټوکې راتاو شو . لنگوټی یې د وروځو له سر پورته کړ ، راولاړ شو مخ مهردل ته یې وویل : نینۍ په پټه نه چیچل کیږي . مهردله پرې یې ږده ډیر ښه راغلی ده بیایې مخ قاسم ته وروا ړه وه وې وویل : قاسمه د نر بچیه ډیر ښه کار دې وکړ چې د شف شف خبره دې ختمه کړه او سم شفتالو دې ورځخه جوړ کړ . راځه چې سخوندر حلال کړو او د اسلم په کور کې د خیرات دیگونه بار کړو ، هلکان راوبلو چې جومات ته لیمځی او ټغرونه راوباسي لو سمه مسلماني فاتحه واخلو .

په دې کې دوست محمد اکا چې پر له پسې ټوخېدو او سا یې لنډه لنډه کېدله ، له هوار السني نه را په غبرگو شو او څک کېناست او په سوې سایې فریاد شروع کړ : قاسمه زویه ! د تا له لاسه چا ته گریوان څیرې کړم ، زه دې بیا په کوم سپن لاهو کړم . ولې مې په دې تیر آخر عمر کې دومره ځوروي ې او د څه لپاره ویدې فتنې راویښوي . ولې د کبر او ناروا لاره نیسې او دغه زما گلالی او غریب کو ورانوې . ولې د پردیو بدیو ذمه پخپله غاړه اخلې ...

په دې کې صوفی محی الدین له ځایه وروخوځید او دوست محمد اکا ته یې د غوسې په غاړه وویل : دا د بې غیلرتۍ خبرې چا درزده کړې دي . که دغه باتوره او غیرتي زوی دې نه وای ملک شاسوار به تر اوسه ښځه هم درنه بیولې وه . د همدې قاسم برکت دې چې گلک دې هره ورځ په حلوا او پراټو مېلمه کوي او ملک شاسوار دې حاجي جنتي بولي او غوړه مالی درته کوي . دا ننۍ خبرې چې تا خپل زوی ته وکړې د بې غیرتۍ خبرې دي . خبرې تا وکړې لیکن وشرمیدم زه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قاسم د خبرو وار واخیست او د خپل عادت خلاف یې په ناست آواز او سړه سینه وویل : ابا آیا همدې کلي کې تا د اسلم او فیروزې د پښارتې پلاو نه وخورلی ؟ بیا کله چې اسلم پهلوان له همدې کلي نه په غریبۍ او کار پسې ترکستان ته لاړ ، ملک شاسوار د اسلم د مړینې مجلا تېره نه کړه ؟ او ته د اسلم د مرگ شاهد نه شوې ؟ ورپسې په هم‌دې کلي کې فیروزه د درې خوړین خنجر ته ورواده نه شوه ؟ تا د هغه د واده خوړه و نه خوړله ؟ دا ټول کارونه ستا د سترگو وړاندې ونشول او ته هم پکې شریک نه شوې ؟ خو آیا تا ته کله‌دا خیال درپیدا شو چې په دغهخ سیال او غیرتي اسلم باندې دې ناروا کړې ده ؟ او ته باید د دغو تیریو پټې زکړې ؟ نه پلاره تا هېڅکله دا فکر و نه کړ ځکه چې ته خو ډارن او د ظالمانو مل یې ...

کله چې قاسم دې ځای ته راورسید مهردل په قاسم باندې غږ وکړ : دوه کاله وړاندې د همدې جومات په انگړ کې د همدې دوست محمد اکا په سر زما او ستا غږ سره پورته شو . تا هماغه وخت هم له خپل پلار سره تیری کاوه .

ــ هو هماغه وخت هم حق زما په لوري ، .

ــ هن هېڅکله حق ستا په لوري نه ؤ او اوس هم حق ستا په لوري ندې . هغه وخت چې ته لا د خبرو او مخې نه وې دوست محمد اکا مجبور و چې په هره روا او ناروا کې ملک شاسوار شا ته ودرېږي . هر څوک پوهېږي کې چېرې هغه له ملک سره لاوتې ماتې کړې وای هغه ته به هم حیا او پرده نه وه پاتې شوې او لور به یې لکه د گلدار فیروزه په رڼا ورځ لیلام شوې وه .

ــ مهـــردله د تا مــــلاتړه به دومره وکړي چې زما ابا زما مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودروي. که چېرې هغه په دغه ملاتړ ډاډه شي نو بیا به دغه ډارن او ساده سپین‌ږیري ته د حق او باطل پوله څوک ورښیي .

جبار په خبرو کې راګډ شو قاسم ته‌یې وویل : یو بل څوک به‌یې وروښیي لکه همدا اوس چې صوفی محی‌الدین وروښووله . له پلار سره زورزیاتی او پر هغه باندې غبر پورته کول زموږ له دین او دود نه لرې کار دی . موږ له یوې خوا لګیا یو د ناروا لاس وهنو مقابله کوو او له بلې خوا پخپله د نوې ناروا بنسټ ږدو . دا کار زموږ حقانیت ته تاوان رسوي او موږ کمزوري کوي . . .

دجبار خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې دوست محمد اکا له ځایه راج□ شو او په ځګیرویدو او تلوار د اسلم وړاندې سم د لاسه په ګونډو شو او خپل سرېې ورته سرتور کړ ، وې ویل : اسلمه بچیه زما کور د تور سرو کور دی . زه له نارینه وو څخه همدا یو قاسم لرم ، موږ ګرد سره د ده سیورې ته ناست یو . خدای مکړه که دغه زموږ له لاسه ووت زموږ کور بیا چول بیابان دی او موږ له یوه سره برباد یو . . .

قاسم چې د پلار په نیت او خبره پوه ؤ د برېکۍ لمبه ګړندی په ځای کې ودریده او په داسې حال کې چې ورانه شوې پګړۍ‌یې پر سر سموله د پلار په خبره ننووت : ابا دا څه د شرم خبره کوي ، بیا د تورې چرګې ملا په غوږ کې څه درڅخولي دي . بیا دې په کومه توګه شرموي .

ــ زما لیونیه زویه ! ولې مې د زمرې ژامو ته ورکوې ، ولې مې د خدای نازولو ته په غېږ وروليې .

ارســلا چې د کوز صیاد په ځوانانو کې یوه وښیار او د سړو مغزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښتن، راولاړ شو ، دوست محمد اکا يې د اسلم له مخې راولاړ کړ او په درانه او کرار آوازيې هغه ته وويل : دوست‌محمد اکا نن خو زما زړه راوچاوده خو پخپله هم له پلاره يو يم ، ما خو نګيرله چې د کلي ټول زلميان او بيا همزولي زما خپل سکه ورونه دي او په همدې حساب ته پخپله زموږ ټولو پلار او د دې جوماتوالو برکت يي . اسلم، مهردل ، زه ، جبار او قاسم بايد تا ته توپير ونلرو او ستا کهول ، ستا بيبياني او ستا د عزت کور زموږ کعبه ده . هيڅ ظالم به د خدای په فضل وخت پيدا نکړي چې ستا دروازې او نغري ته په سپکه سترګه وګوري . زه پخپله دې خبرې ته حيران شوم چې ته ملک شاسوار او ګلک ته د خدای نازولي وايې . د خدای نازولي خو اه‌يې چې خپله حلاله ډوډۍ خوري او د چا په وينو دې لاسونه نه دي سره شوي . عبادت خو ته کوې او په سپينه بږيره د يو کپ روزی د ګټلو لپاره خو ته خولې تويوې . د خدای دوست خو دغه اسلم پهلوان دی . چې په دې ليونۍ ځوانۍ کې يې خپله لمنه پاکه ساتلې ده او د ظالمانو او قاتلانو مخې ته دريدلی دې او سترګه‌يې له فلک څخه نه سوځي . د خدای دوستان او نازولي خو دغه وزلوبان او بزګران دي چې د خدای په ځمکه کې د نيکۍ داني شيندي او د لاس په ټناکو روزي پيدا کوي . له تا څخه زموږ هيله دا ده چې ته پنځه وخته لمونځ اودس وکړې او د ظالم ويره له زړه څخه وباسې ...

قاسم وويل : ارسلا ته ابا ته هوايي لګيا يې . دا خبرې چې دی‌يې کوي د ده نه‌دي دا د ملا ګلک د پراټو او د شاسوار د پلاو خبرې دي چې د د ده له ګيډې نه خولې ته راځي .

ټولو جوماتوالو وخندل او په دې کې اسلم راپورته شو . قاسم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې غوسه وکړه او د هغه خبرې يې په خوله کې وروچې کړې . په جومات کې چوپيا خوره شوه . شېبه وروسته صوفی محی الدين غاړه تازه کړه او د دوست محمد اکا خوا ته راغی او هغه ته يې وويل : گوره دوست محمده ، زه او ته هره ورځ دلته د خدای دربار ته سجده لگوو او په پای کې هغه ته ورتگ لرو . هر څه د هغه له لوري دي . څه چې غوښتي وي هغه به کېږي . دغه قاسم په هغه وسپاره . دغه ځوانمردي او لويی زړه يې خو همغه د ده په گوگل کې ايښی دی . او دغه بله خبره خو بالکل سمه نه ده چې گواکې له ملک شاسوار سره د قاسم ورانی د اسلم په خاطر پيل شوې دی . دا ملک شاسوار خو لکه د وبا مرض دی چې د کوز صياد په هر لوی او واړه لگېږي . که همدا زلميان د هغه مخه ونه نيسي دا کلی به د مړو هديره شي . هماغه څه يې چې د گلدار په فيروزې زکړه سبا زما او ستا په لورانو هم کوي ...

صوفی محی الدين لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې يو هلک په وارخطايی جومات ته راننووت او په سوې سايې جوماتوالو ته خبرداری ورکړ . اور ... اور د دوست محمد اکا کادانې او د خسو کوټې اور اخيستی دی .

جوماتوال د دې خبرې په اوريدو اکه د گبيني مچۍ وترهېدل او په منډو منډو د دوست محمد اکا کور ته چې د اور په لمبو کې رانغښتل شوی ؤ . ورودانگل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني فصل نوې شروع شوی ؤ . د اندراب په لوړو سيمو او سردروکې د ونو پاڼې ګلابي شوې او ژيړې شوې وې . په کلي کې د فتنو او نښتو بازار هم تر پخوا سوړ شوی ؤ . د ودونو موسم د کلي وزلوبان او د سياليو زلميان د وزلوبو ميدانونو ته جلب کړي وو . اسلم د مهردل او نورو يارانو په سلا مشوره له وزلوبو نه د لاس د اوښتو په پلمه ځان ګوښه کړی ؤ .

د صياد وزلوبانو لکه دوه تېر کلونه د وزلوبې په سړني خزاني موسم کې بيا هم خپل نوم او مقام ساتلی ؤ . د مهردل مشکي له نظر پهلوان سرع لار نيولې وه او د صوفی محی الدين کرنګ او د ميراب محمد رضا تورغوړې سمند چې داندراب په وزلوب کې، الوتونکې ديوان نومول شوي وو ، ورځ تر ورځ مشهورېدل . خو مشکي لا هم هماغسې د اندراب د خلکو محبوب آس او د وزلوبو د ميدانونو بې رقيبه پهلوان ؤ . د وزلوبو په دې تازه موسم کې د ملک او ګلک عرضونه او شکايتونه هم له خپل پخواني جوش او تاو نه ساړه شوي وو . دا ځکه چې مهردل د اسلم په غوښتنه د بنو د نسوارو ټيکه نيولې وه او هلته يې يو سموار هم پرانيستې ؤ . هغه هلته دايمي حضور درلود او د خپل کارو بار د پاللو په پلمه د ولسوالۍ په مرکز کې له اسلم څخه د بهرو خورو د دفع شر او د ملک او ګلک د دسيسو او سازشونو په شنهولو اخته ؤ . خو له همدې ظاهري کرارتيا سره سره صياد د خونړيو پېښو درشل ته روان ؤ . وزلوبانو او دکلي راويښو شويو زلميو بزګرانو د ملک شاسوار په مقابله کې خپلې ذمه وارۍ سره ويشلې وې . اسلم د ميزان د مياشتې په پنځلسمه د ماښام د لمانځه نه وروسته له جوماتوالو څخه خدای په اماني او دعـا واخيسته ، هغه ووېل دې د څو ورځو په مخه نهرين او اشکمش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي . غواړي د خپلې ځمکې د ابادولو او کرلو لپاره د قلبې غوایې وپلوري . دې هماغه شپه د سپېدو تر چاودېدو مخکې له کوز صیاد نه د اندراب د درې د ښیو غرونو په استقامت د خلکو له سترګو پټ د شپنو په غرنیو ځنګلي لارو د خنجان پر خوا وخوځېد او بریځر د بز درې په یوه شیله کې د دمې جوړولو او سبا ناري لپاره کېناست . اسلم ستونی ستاغ وغځیده او د کوږ ګرو غرونو د رنګینیو او منظرو په ننداره شو .

اندراب د مني فصل ته غیږ پرانیستې وه . د هندوکش پر برنیو اوږو د رنګینو وریځو تږل شوي کتارونه له شمال نه د جنوب لوري ته خوځېدل او د اندراب د درو او شیلو برم او جلال یې څو څو واره زیاتاوه . اسلم د اندراب د ختیځ او جنوب د غرونو د ځنځیري سلسلې د بدلیدونکې آسمان په ننداره کې ډوب ؤ . هغه له عغلرونو سره مینه لرله او پر طبیعت عاشق ؤ . هغه به په دې شېبوکې د آسمان په دړه د بدلیدونکو نقشونو او رنګونو په دریاب کې غوپه شوی ؤ . وریځې یو پر بل توپېدې او پرله‌پسې یې د رڼا او رنګونو ترکیب بدلاوه . نوې او لا نوې رنګونه به‌یې د غرونو په بې غباره او لاجوردي آسمان باندې شیندل او د اسلم په سترګوکې یې د دنیا ښایست ته نوي تصویرونه ورکول . د غرونو په ډډو د وریځو برجونه او د بېریو د شنه ځنګله پر پالنګ د سپینو او ژیړ بخونو وریښمو غوړېدلی چترونه پر لاشونو او څوکو باندې سره ژیړ او نارنجي برجونه ، د دې برجونو تر مینځ د مرمرو تاو راتاو کوڅې او واټونه او په واټونو کې د لمر د وړانګو ویالې د طبیعت د هنر ټول ښایست په اندراب باندې تمام کړی ؤ او په دې کې د شاو خوا کروندو شخه د مني د فصلونو وږمه راغبرګېدله او د درې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره پټاره کې ژېړو او شنو فصلونو ، د جوارو څنهو او د باقلیو ګلانو د اندراب پر کلیو او کورونو ګرد چاپیر یوه رنګینه غالۍ راغوړولې وه . د خواریو او ربړونو فصل مخ په تېرېدو ؤ . د ودونو او وزلوبو موسم په زړونو کې شور او خوشالتیا راویښوله او پولو پټیو د سرکشو آسونو او مبارزه غوښتونکو وزلوبانو مخې ته سینه پراخوله ...

اسلم چې د لطیفو عواطفو خاوند ؤ ، د طبیعت په جمال کې داسې ډوب تللی ؤ تا به وې چې په هغه کې ویلی شوی او ورک شوي دی . هغه له اوږده تامل نه وروسته را ده ډډه شو او په شور او جذبه کې یې دا خبرې په ژبه جاري شوې : خدایه ستا دنیا څومره ښایسته او پراخه ده او انسان ستا د دې ښکلې نړۍ په ناپایه جنت کې ځان ته څومره تنګ او ځوروونکې زندانونه جوړ کري دي . ما غوښتل د مینې له دریاب نه یو څاڅکی فیروزه د خپل زړه پر تاج کېنوم او ټول عمر د هغې په شکرانه کې ستا په ستایلو او لمانځلو تېر کړم ، خو تا زه د کبرجنو او لار ورکو شیطانانو تازیانو ته وتړلم او زما مینه دې د صبر په اور کې وازمویله . ما د اسماعیل غوندې تر چړې لاندې خپل میثاق وپاله او لکه ابراهیم په اور کې دننه مې ستا آزموینه وزغمله . اوس زما دعا ومنه زما متې او منګولې آزادې کړه او ما ته د مینې په دې خپل کوچنې محراب کې د خپل روح د ښایست او سپېڅلتیا د صیقل کولو لپاره ځلیدونکې تیغ او پیاوړې متې راکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقرب د میاشتې په نیمایي کې د کوز صیاد او بر صیاد په لاره کې پر جبار باندې د ټوپک دوه غبرګوني ګوزارونه وشول خو هغه بچ شو او په ځغاستو د خطر له سیمې څخه راووت .

تر دې پېښې راوروسته د جمعې په شپه د دوست محمد اکا په کرونده چې د مني غنم پې کرل شوي وو ، چا د کلي لویه بیاله دوه درې ځایه ورماته کړه او په هوارو پټیو کې یې پلنې او ژورې شېلې ورجوړې کړې . په حقیقت کې مرونده له کروندې ووته او دوست محمد اکا ته یې پوره د یوه کال اضافي خواري ورپیدا کړه . د صیاد په خلکو کې دا ګونګسې راپیدا شو چې دا ټولې پېښې د ملک شاسوار په اشاره او تحریک شوي دي . د عقرب د میاشتې په شپاړسمه شپه د کلي په جومات کې د دغو پېښو په باره کې لوڅ بحثونه پیل شول . ارسلا جوماتوالو ته وویل چې د بنو د بازار په ورځ د راګرځېدو په مهال پې ناوخته شوه . په تیاره شوې هوا کې له هغه ځایه راووت ، پرآس باندې د بار دروندوالي په وجه کرار آرار او دروند دروند کلي ته روان ؤ . ناڅاپي د شا له لوري د سپرو یوه ډله په ځغاستو ورته رانیږدې شوه . په تېرېدو کې یې پر ده باندې د تازینو ګوزارونه وکړل او وروستي سپاره چې متزینه یې غبرګه په ګس کې نیولې وه ، د ده په سینه یې ورپورې وهله او وې ویل : اې ټپوسه ! په پردي اور کې ځان مه سوځه که په دې خبره پوه نشوې بل وار به دې سر کدو شي ... پوه شوې ټپوسه ...؟ هغوی کسونه پونده کړل او په خندا خندا کې له ما څخه لرې شول .

آدینه د غوسې په غاړه وویل : موږ ته اوس سخته شوه . تر دې پورته انتظار او د سترګې پټول به یوازې یوه نتیجه ولري او هغه دا چې که چا زموږ نڅې هم په مخه کړې ، موږ به صبر ورته کوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته یو مساپر ښوونکی چې د جومات په یوه حجره کې اوسېده او د ده سلا په ښوونځیکې یې تدریس کاوه او کله کله به د استاد حمید سره یو ځای د صیاد د وزلوبانو بنډار او مېلوته راته د جومات له یو گوټ څهع چې د تیلي څارغ کمزورې رڼا پې رپیدله د آدینه خبرې داسې راغبرگې کړې : که تیري ځواب پیدا نکړي معنی به یې دا وي چې موږ د ژوند حق له لاسه ورکړی دی . او د استاد حمید خبره : د ظالم په ظلم کې شریک شوي یو ...

هلته یو بل نوراحمد نومي سړی چې ناسته ونه ،غټ سر نو د بره کې لنډی کوټ یې اغوستی و او د ملک شاسوار نیږدې خپلوان ؤ ، په احتیاط او تیټ غږ د ښوونکي خبرو ته ور ننووت : دا پېښې خو د تشویش وړ دي لیکن معلم صاحب ته دلته بلد نه یې دا لومړی وار ندی چې د صیاد په شاوخوا کې دا ناخوالې راپیدا کیږي . څو کاله وړاندې همدلته د کوزاو منځوي صیاد تر مینځ د ژمي په مهال د ماښام او مازیگر تر مینځ یو مساپر لیوانو وخوړ ، په ورتېر دوبې کې د شرف الدین زوی د خپل درمند خواته کوم ظالم شهید کړ ، درې کاله وړاندې گدام‌ادر خپله ورینداره ووژله ، د محمد عثمان دوی کور غله وواهه او ټول هست و بود یې ځینې یووړل ، دا پېښې ټولو کلیوالو ته معلومې دې . خو اوس په موږ کې د بې اتفاقۍ اور لگیدلی دی ، هر څه چې پیښیږي په هغې پورې یوه لکۍ ورنښول کیږي او پل یې د یو چا دروازې ته رسول کیږي .

قاسم د اور د چار خشتي خوا ته ناست ؤ . د نواحمد خبرو ته راڅک شو . رډ رډیې ورته وکتل د چاخشتۍ ایرې یې د لاس په گوتو سره لرې کړې ، د خولې نسوار یې پکې تو کړل ، ځان یې د هغه ځواب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چمتو کړ او جبار چې پهوا د قاسم کړو وړو ته کابو ؤ د هغه خواته رانيږدې شو ، په پښنه يې کېږکوده او په دې اشاره يې وپوهاوه چې پرېږده پوه شو نورې له خولې څه راوزي .

خو قاسم تر پايه زغم ونکړی شو او په لوړ آواز يې د هغه خبرې داسې ورلنډې کړې : د زرو کلونو پېښې دغو ننيو پېښو ته ورته ندي . اوز بيا دغه د تا خبرې ته به راشو . هغه مساپر نهريني چې ستا په خيال لېوه خوړلې ؤ ، هغه گلک د ملک شاسوار په هدايت د پېسو په بدل کې د غلو او داړه مارانو په لاس وواژه او د رشوت په زور يې د هغه خون په لېوانو ورواړاوه . د تا تر خبرې پورې زه له تا نه پوښتنه کوم د شرف الدين د زوی قاتل ، د محمد عثمان د کور غله څوک وو ؟ څه شول او چا يې پوښتنه وکړه ؟ ته پخپله هم ښه پوهېږې چې هغه غله او قاتلان اوس هم د ملک شاسوار په قشخانه کې پلاوونه او پراټې خوري او که ژوند و وبه گوري چې دا وار يو بل څوک لېونو ته ورکړي . د صياد خلک په تضرع او عاجزۍ له دغو لېوانو څخه نشي خلاصيدای . د خلاصون لاره يوه ده او هغه د توري په تيغ او د زړه‌ورو زلميانو په متهو تېره شوې ده ...

بازگل ، يو سپين‌ږيری چې د ملک شاسوار وره په وره گاوندی او د هغه همنشين او د سلا مشورې يار ؤ خبرو ته راگړ شو او مخ په ښوونکي يې ووېل : معلم صاحب ته زموږ په سيمه کې همسايه يې ، تا ته مناسب نه دي چې زموږ د کلي کور په شخړو کې لاس رادننه باسې او په بل شوي اور باندې تيل وپاشي . او بيا ...

د بازگل په خبره قاسم اور واخيست او د چار خشتۍ نه يې د جومات منځ ته د محراب په لوري راټوپ کړل او په بازگـل يې نارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي : چوپ شه زړه کېدړه که دې بيا معلم صتحب ته داسې پوچه او بدبويه خبره کړی وه ژبه به دې درپرېکړم .

ټول لمونځ کوونکې چې تر لمانځه وروسته په مرکه سره تاوده شوي وو راولاړ شول او د قاسم او بازګل تر مينځ ورننوتل . بازګل په تور روستاقي چکمن کې ولاړ ؤ . سترګې يې له غومي رډې رډې راوتلې وې ، سر تر نوکه ريږديده او ژبه يې ګونګه شوې وه . قاسم لکه مست هاتي د جبار ، آدينه ، ارسلا او نورو لمونځ کوونکو په منګولو او محاصره کې يوه خوا او بله خوا ړپيدهاو پرله‌پسې يې باوګل ته ردو بد ويل : ... ګوره او مردار خوره او د شوديارو موږکه ، او د زوره‌ورو نوکره او د خدای منکره ...

دوست محمد اکا د خلکو په ټيل ماټيل کې په ډېر زحمت ځان قاسم ته وروساوه او بې‌له دې چې د هغه غږ.د جوماتوالو په شورما شور کې واورېدل شي زوی ته‌يې په عذذر زاريو شروع وکړه او رڼې رڼې اوښکې يې په مخ راماتې شوې .

قاسم په داسې حال کې چې لنګوټی يې په غاړه کې ول ول پروت ؤ او چکمن يې له اوږو څخه په کېڼ ځنګل راښويېدلی و ، انډيوالانو له جومات نه راويوست .

اسلم خولا يوه مياشت کېده چې غائيب ؤ . په کلي کې آوازه وه چې هغه اشکمش ته د قلبې د غويانو په پېرودلو پسې وتلې دی ليکن آدينه په پټه کې جبار ته ويلي وو چې اسلم پهلوان باجګاه ته نيږدې په غرنۍ سيمه کې د خنجر لار نيولې ده . خنجر خان دوه مياشتې دمخه د کابل ښار ته سفر کړی ؤ . هيله کېده چې هغه به له دوشې څخه د موټر يا آس په سپرلۍ اندراب ته راوګـــرځي . اسلم د باجګاه له سپرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولیانو د درې له وزلوبانو سره د خنجر د نیولو او تښتولو خبره پخه کړې وه او د ځرک خبرتیا ته منتظر ناست ؤ .

د تورې چرګې ملا ، ملک شاسوار د ژرندې او باغچې پلورلو ته راضي کړی ؤ ، خو د شرعي وثیقې تر ترتیب د مخه مهردل د ژرندې او باغچې د خرڅلاو په باره کې د صوفی محی الدین له لوري د ملک په ژرنده او باغچه باندې د شفعې دعوا محکمې ته وړاندې کړه او پر ګلک باندې یې د ژرندې او باغچې خرڅلاو وځنداوه او په دې توګه یې د اسلم پر ضد د ترور سمدستي احتمالي پلان شنډ کړ . په جومات کې د بازګل او قاسم تر شخړې راوروسته ملک شاسوار او ګلک په دوست محمد اکا بدګمانه شول او هغه یې خپلو کورونو ته له تګ راتګ نه منع کړ .

بازګل او نوراحمد او د ملک نورو خواخوږیو یو په بل پسې جومات او د جماعت لمونځ ترک کړ او د ملک شاسوار د کور تر مخ یې د لویې لارې په سر د بازلال په پټی کې د علحیده جومات بنسټ کېښوده . د جزمات تر جوړېدو پورې د تورې چرګې ملا کله چې به په کور ؤ د ملک د قشخانې په چوتره باندې آذان کاوه او هماغلته به یې خپلو پلویانو ته لمونځ ورکاوه . د کوز صیاد د لوی جومات ملا په جومات کې د قاسم او بازګل د شېړې له شپې راوروسته سبایې د وخته له خپلو طالبانو سره له صیاد نه وتښتېده او له هغې ورځې نه د کلي امامت صوفی محی الدین ته په غاړه ورولویده . کلیوالو وپتېیله چې دا وار باید داسې یو حقاني ملا د کلي امامت ته راوستل شي چې خوله او خبره یې پاکه وي او د ملک په تلک کې و نه نښلي .

سوړ باد چلېـــده ، غرونه خړو لړو راچرموړلي وو . سیلۍ د ونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوڅو ځانګو او د بزګرانو د کورنو په بلیو کې ښکېلی واهه . کلیوالو له سارا څخه خپل څاروي د کلي په لور را په مخه کړي وو . پلیو لارویو اوربوزونه د لنګوټې په شملو پیچلي او چپنې چکمنې یې په سر او غوړ‌و راښکودلې وې . د کورونو د رغلیو او تنرونو لوګي له موریو څخه هوا ته پورته کېدل او د قهرجن باد په منګولوکې لکه د اتڼ دسمالونه رقصېدل او رالوېدل . باد د بزګرانو د کورونو خلاصې دروازېګرځولې او په انګړونوکې د ژمي لپاره د زیرمه شویو بوټو او وښو سستی شوي ګیډۍ یې په رغولیو او بامونو باندې رغړولې او له یوه کور نه یې بل ته وراړولې . آسمان په غوسه ؤ ، ځمکه شنډه شوې او سړه شوې وه . غرونو او درو د وریځو منډو او غورځنګونو ته غېږ پرانیستې وه او د ځیړیو شنه ځنګلو نه یې د واورو د سپین غورځنګ هرکلي ته نځول .

دوست محمد اکا له خپلو دوو کوچنیو لورانو سره د خپل یو سخوندر پ پلټلو لپاره چې له نورو څارویو څخه په بیدیاکې پاتې شوی ، د ملک شاسوار باغچې ته ورننوتی ؤ د راګرځېدو په مهال د ملک شاسوار زمنو او سړیو هغه ودراوه او میرزا د ملک زوی په ډېر قهر ورته وویل : زړه کونګه بیا دلته څه کوې ، ولې له موږ څخه لاس نه اخلې ؟

دوست محمد اکا چې اوربوز او غوړ‌ونه یې د غاړې په دسمال او کوڅوکې چڑموړلی وو او له غوړ‌و هم یو څه درونږ ؤ هغه ته ځواب ورکړ : زه شکر دی بالکل جوړ یم ملک څنګه دی ؟

په دې کې میرزا په دوست محمد اکا سوک پورته کړ په خوله یې وواهه او په داسې حال کې چې د هغه لنګوټی ړنګ شو او په سپینه ږیره بانـــدې یې د وینو نیـــز رامـات شو ، په لوړ آوازیې وویل : اوس به پوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې یې چې ملک څنگه دی ؟

دوست محمد اکا د میرزا له گوزار سره سم د ځمکې په لور رامات شو ، ورپسې میرزا د لنگتو پرله پسې او گړندې گوزارونه ورکړل او په وهلو وهلو یې هغه د لارې د اړخ لښتي ته ورواچاوه او د دوست محمد اکا د لورانو طرف ته چې هلته پخپلو پړونو کې د باد او دوړو بهیرته د خپل پلار په ویر کې ژړیدلې ، راغی او مخ هغوی ته یې وویل : که بیا زموږ چمبر او باغچې ته راگرځیدلي وئ څرمن به درنه وباسم . قاسم چې زموږ پلار ده ده سلا کې د زرگونو خلکو تر مخ لاس پورته کاوه باید په دې پوهېدلی وای چې دغه تیري به خپل مناسب ځواب پیدا کړي او دا دې هغه څه یې چې کړلې وو ، ویې ریبل !

ماشومو نجونو په ډېر زحمت خپل پلار له لښتي نه راپورته کړ او هلته یې د ونو پناه ته د ده چکمن ، چې د لارې په مینځ کې یې له اوږو لویدلی و پې باندې وغوړوه .

صوفی محی الدیم چې له جومات نه د مازیگر آذان ته راوتلی ؤ او د باد په وجه وران شزی لنگوټی یې بیا په سر باندې تاړه سترگې یې د قاسم په ماشومو خویندو چې د جومات له مخې په ژړا ژړا تېریدلې ولوېدې او غږ یې وکړ : ولې بچیانو په څه وجه ژاړئ ؟

ماشومو نجونو صوفي محی الدین په پېښه وپوهاوه او په ژړا ژړا د با او دوړو په ناتار کې د کور پلو لاړې .

ثوفي په منډه جومات ته ننووت او کلیوال یې په قصه وپوهول . لمونځ کوونکي چې د اور په چار خشتۍ شاوخوا راټول شوي وو ، په تلوار له جومات نه راووتل او ځانونه یې د ملک شاسوار کلا ته ورشیرمه دوست محمد اکـــا ته راورسول . درونـد بـاران پیل شوی ؤ او د ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمن او مټيان په کلا ننوتي وو . دروازې او د مالبند د جارګي کنډرونه يې ورپسې تړلي وو . باد لا هماغسې د تړليو دروازو د کلا په موريو او تير کشونو کې سورې وهلې . سړې او توفاني هوا د کليوالو په زړونو او سينو باندې منګولې ښخولې او ساړه باران د هغوی زړه ته سړه لړې ننه ايستله . هلکانو په تلوار دوست محمد اکا په ځنځولۍ کې راواخيست او د ثوفي محی الدين په لار ښوونه يې جومات ته چې د پېښې ځای ته نيږدې و راووړ . دوست محمد ځګريده له خولې او پوزې نه‌يې وينې رابهيدلې ، د سر او لاسونو پوستکي يې ګرژالي شوي او دوه درې ځايه سره شوي وو .

صوفي محی الدين خو ځو واره پوښتنه ځنې وکړه . چا ووهلې ...؟ ولې يې ووهلې ؟ تا هلته څه کول ...؟

دوست محمد اکا بې له دې چې سترګې پرانيزي او د صوفی محی الدين ځواب ورکړي لکه ړوند بلبل پڅپل سر نارې وهلې ، د خدای روی مې دروړې دې هغه زما ليونی ، مطلب يې قاسم ؤ ، مه خبروئ ، هغه ته مه وايې چې زه د ملک زمنو وهلې يم . که هغه خبر شي وينې به تويې شي او سړي به په دې معامله کې مړ شي ...

صوفی محی الدين د اعتراض په توګه وويل : دوست محمد اکا پرېږده چې دا وار د وينو تويوونکو وينې تويې شي او د وينو تويولو لړۍ د هميش لپاره پای ته ورسيږي .

د کلي زياتره زلميان چې د اسلم او قاسم پلويان وو ، د بدې هوا او باران په وجه د مازيګر لمانځه ته نه وو راغلي ، خو کله چې په جومات کې دوو دريو تنو زلميانو د دوست محمد اکا د وهل کېدو قصه واوريدله په منډو منډو د کلی په کوڅو او کورونو راوګرځيدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپا انډیوالان یې په پېښنه راخبر کړل .

ارسلا خو هماغه د دوست محمد اکا د راوړلو په سر کې جومات ته راورسېده او ځنګه چې یې هغه سپین‌ږیری په وینو کې لیت پیت ولید د آدینه کشري ورور مجید ته یې په سوځېدلی سا وویل چې هله هلکان راخبر کړه ، سوتې ، کرګان او لرونه راواخلئ .

خالمراد ، د کلي غوبه خو سم د لاسه د پوچ ویلو او کفري کنځلو خوله خلاصه کړه . د ملك او ګلك دین ، مذهب ، یسر او پېښنوا یې یاد کړل او د خور مور او ناموس کنځلې یې وکړې . دوست محمدا کا په رنځور آواز یې غږ کړل : مه مه ، خوله ونیسه ، توبه وکاږه ، کافر شوې .

په جومات کې د غوسه شویو زلمیانو د شور بګت په وجه هېچا د هېچا خبره نه اوریدله د ټولو جوماتوالو احساسات د ملك او ګلك پر ضد راوپارېدل او د خدای په کور کې ناروا خبرې او پوچ الفاظ استعمال شول . د جوماتوالو وینه دومره توده شوې وه چې د مازیګر لمونځ له ځینو نه قضا شو او ځینو نورو په منفرده توګه اداء کړ . صوفي محی الدین لکه نوی زلمی تر هر چا زیات په غوسه ؤ . کله چې ارسلا هغه ته وویل : صوفي صاحب جماعت پاتې شو ، هغه ځواب ورکړ : په غزا کې لمونځونه پاتې کېږي . په دې کې دوست محمد اکا په رنځوره غاړه صوفي محی الدین ته چې د ده په سنبالولو اخته ؤ وویل : محی الدینه د خدای په خاطر یو وار زموږ کورته اړ شه د هغه لیوني تومانچه او سیلاوه خپل کور ته یوسه او جبرې یې پټ کړه ...

ــ دوست محمد ته فکر وکړه چې دا دې څه له خولې راوزي .

وهل شوی هم ته یې او عذر هم ته کوې . تا د همدې کمزورۍ په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي له شغالانو نه زمریان جوړ کړل . ته نو له څه ډارېږې . تر دې پورته به نور څه درسره کېږي . قاسم به تر دې پورته د کوم مصلحت لپاره خوله پټوي ؟ دا قاسم نه دی ، بلکه د ملك زمن دي چې د وینو دریاب ته یې لار خلاصه کړې ده . دا تیری به خامخوا خپل ځواب پیدا کړي . دا یوازې د قاسم ذمه نه ده دا زموږ د ټولو ذمه ده . پر تا باندې د ملك د زمنو لاس پورته کول ، دا معنی لري چې د ټول صیاد په ګله عزت باندې لاس پورته شوي دی . دهغه په دود دستور باندې لاس پوره شوي دی . سپین ږیري پلرونه دي ، دوی په ټولو کشرانو باندې د درناوي او حرمت حق لري ، تر اوسه په دې سیمه کې هېڅ کشر او هېڅکله په سپین ږیري لاس نه وجګ کړی ، موږ به د شاسوار د زمنو لاسونه چې په دوست محمد اکا باندې پورته شوي دي ، د سپین ږیرو د حرمت ساتلو او د نارینتوب د پاللو لپاره پریکړو . صوفی محی الدین جوماتوالو ته مخ راوګرځاوه او خپلې خبرې یې داسې اوږدې کړې : ملك او ګلك د دوست محمد په بې عزته کولو او وهلو زموږ خوصلې آزمویې که یو وار بیایې دا لاره په موږ تیره کړه ، هله به په دې کلي کې د هېڅا پرده نه کېږي او بایده دې چې موږ بیا خپلې لنګوټې لرې واچوو او ټیکري په سر کړو .

ارسلا د صوفي محی الدین په خبره کې وررولوېده او پوښتنه یې وکړه : قاسم چېرې دی ؟

صوفي محی الدین ځواب ورکړ : هغه لا سبایې وخته له آدینه او جبار سره د مهردل کلي ته تللی دی .

ـــ آیا تر ماښامه به راپیدا شي ؟

ـــ نه نه که موږ یې د دوست محمد اکا په پیښنه خبر نکړو ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نن رانشي . هغوی د محمد نظر پهلوان د واده په بندو بست باندې غږېږي او له اوريدو اسلم پهلوان له اوږده سفر نه وروسته ملته رارسيدلی دی او نن په هغه ځای کې ټول وزلوبان او ياران په هغه راټول شوې دي .

صوفي محی الدين ارسلا له ځان سره له جومات څخه راويوست او هغه ته يې وويل : په تلوار منځوي صياد ته لاړ شه . مهردل د دوست محمد اکا په وهل کېدو خبر کړه او زما له لوري ورته ووايه چې د کلي هلکان په دې پېښه ډېر غوسه شوي دي او ګوابنېږي و داسې بريښی چې د هغوی د تم کولو واګې به زما له لاسه ووزي ، موږ ته ژر تر ژره جبار او آدينه راوليږه چې د کلي هلکان تر مصلحت او مشورې شورې لاس اچولو نه وساتي . د هغه ځواب راوړه ، ژر تر ژته بېرته راوګرځه او وخت مه ضايع کوه .

مهردل ارسلا د باران په اوبو خيشت پيشت لاس نيولی خپلې قشخانې ته را ننه يوست ، قشخانه د چيلم د تمکو بوی او ترخه لوګې ډکه کړې وه . د اور چار خشتي د څيړۍ په لرګيو ډکه وه او لمبو د ناستو مېلمنو په سترګو کې پړقونه وهل . شاوخوا ناست کسان د ارسلا ستړي‌مشي ته راپاڅيدل او مهردل مخ اسلم ته وويل : په کوز صياد کې يو څه پېښ شوي دي ، زموږ ورتګ ضروري شوي دی ، ليکن اوس تياره ده او موږ هلته کوم لاس او پښې نشو خوځولای . دغه د نن شپې خوشالتيا به نه خرابوو . سبا يې به بيا د تګ ملا وتړو . سملاسي به د پيښې د مخنيوي لپاره اسلم له جبار او آدينه سره يو ځای کوز صياد ته وليږو او موږ به تر سبا ناري وروسته پسې ورشو .

په دې ېبرې پسې سم مهـردل د اسلم له لوري قاسم ته‌مخ راواړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وې ویل : څنګه ته څه وایې ؟

ــ زه پوه نشوم چې زموږ په صیاد کې څه پیښ شوي دی...؟

ــ دوست محمد اکا ...

ــ څه څه ... مړ خو به نه وي ؟

ــ نه مړ نه دی ، خو د ملک زمنو جنګ ورسره کړی دی .

قاسم د توري پهلوي لونګۍ تر ولونو لاندې سترګې غټې کړې او د عادت په توګه یې د مسخرو په غاړه غټ غټ وخندل او وې ویل : دوست محمد به د ملک له زمنو سره څه جنګ کړی وي . ولې داسې نه وایې چې د ملک زمنو سم په مزه وهلی دی ... !

ــ دغسې یې وبوله .

ــ که دغسې وي ډېر ښه شوي دي . ګوندې اوس پوهیدلی وي چې له ملکانو سره کلی کول آسان کار ندی .

په قشخانه کې ګونګسی پیل شو ، وزلوبان په نیالیو او د غالیو په بالښتونوکې سره وخوځیدل په سترګو او مخونوکې یې د استهفام او پوښتنې علامې راپیدا شوې .

اسلم وویل : هغه څه چې کېدونکې وو ، وشول . د حساب او کتاب وخت راورسید . ملک د قاسم په وجه د ده په بوډا پلار باندې ګوزار وکړ . نر سړی د ملکانو نه خوښېږي ځکه خو ملک شاسوار یو وار د کلي بیاله د قاسم په کروندګره راماته کړه او بیایې د ده کادانې ته اور واچاوه ، دریم واریې د دوی قولبې ته برابر شوی سخوندر په لور وواهه او دا دې اوس د دوست محمد اکا په وهلو د قاسم ګریوان ته مخامخ لاس ورواچاوه .

ــ ښه ده اسلمه چې زما خبرو ته راغلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ قاسمه ستا سره بدي زما په سر کېږي په حقیقت کې ملك ستا پلار په پېښنه کې زه وهلی یم . هغه زما د غیرت او ایمان امتحان غوښتی دی ، آیا داسې نه ده ؟

ــ نه له سره داسې نه ده ، هغه زما پلار وهلی دی او د خپل پلار پور باید زه پخپله واخلم .

محمد نظر پهلوان وویل : دا غلط بحثونه پرېږدئ . لنډه دا چې یا به دکوز صیاد ټول خلك کلی پرېږدي او یا به ملك شاسوار له دغه کلي نه کډه کوي .

سکندر وویل : د ملك شاسوار بدی او غم لا پخوا زموږ پر تقدیرونو باندې لیکل شوی دی

پاینده وویل : سبا باید د ملك شاسوار تنور او نغری تود نشي .

اسلم وویل : که غواړئ لوی کار وکړئ ، لویه خبره مه کوئ .

مهردل وویل : اسلم پهلوان په وړاندې او موږ به ورپسې یو .

اسلم وویل : مهردل سم وایي دا گام به زه وچتوم .

ــ خبرې بس دي معلم صاحب جمعه خان دې د خبرو پرځای خپله دنبوره راواخلي او د غیرتی وزلوبانو زړونه دې خوشحال کړي .

قاسم ناځاپي په کټ کټ وخندل . سکندر وپوښته : د څه لپاره خاندې ، څه در په یاد پول ؟

ــ وایي کلونه وړاندې دلته په قاسان کې یو دعوی جلب قرآن خور حاجی اوسېده ، هغه د یو غریب بزگر یوازینۍ باغچې باندې چې فقط هماغه یې لرله ، دعوی وکړه او په ابتداییه ، مرافعه او تمیز محکموکې یې دغه باغچه له خپل خاوند نه وگټله . بله ورځ چې حاجی د هغه بزگــر په باغچه باندې خپله یوې گره کړه د بزگر زړه سخت وردردیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړ له خپل یو دوست څخه یې ښکاري ټوپک په امانت راووړ او راغی د باغچې پر دیوال یې ټوپک کېښود او دعوی جلب حاجی په نخه کې ونیو . د حاجی چې څنګه نظر په بزګر پریووت په تړلې ژبه یې نارې کړې : پام کوه چې لاس له ځایه خطا نکړې له ما څخه... له ما څخه څه غواړې...و...ووا...ووایه څه غواړې؟ دا په ... په لاس کې دې څه دی؟

بزګر د لاس ټوپک ته اشاره وکړه وې ویل : حلجي جانه دا خو ځلرمې محکمې قاضي دی ، دا بلهې نه خوري او د خپل شردي توپیر پې نشته . زما او ستا وروستی فیصله په ده باندې کېږي .

په دې کې بزګر لټ وواهه او د ټوپک غاښ چیچنو د حاجی غوړونه وخوخول . سخوابنتې یې یوه خوا بله خوا سره ولاړې ، کچه غوندې خندایې په خوله راویړه شوه، په درویزګره او ماته خوله یې وویل : ...پام کوه پام کوه ، لاس ماشې ته مه وړه ...له دې خبرې سره جوخت یې قولبه خلاصه کړه وې ویل : ما د څلرم قاضي فیصله په سو او سترګو منلې ده او په قانع یم .

قاسم چې قصه دې ځای ته راورسوله وې ویل : زما په خیال چې ملك او ګلك هم د څلرم قاضي فیصلې ته سترګې په لار دي .

ټولو یارانو د قاسم په خبره وخندل او سکندر وویل : والله که یې بې له دې څلرم قاضي نه په ځای هم کېنوئ .

اسلم ، قاسم او سکندر په ژوره توګه له سترګو تېر کړل او وې ویل : نن شپه به خوسحاله تېره کړو ، بیایې مخ معلم جمعه ته راواړوه او هغه یې مخاطب کړ : د مینې او مېړانې سندرې وبوله ، زموږ زړونوته د مصیبت او درد زغم وروبښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

جمعه معلم دنبوره راواخیسته ، رامینځته شو او د زړه له سوزه یې دا سندره وویله :

روزی که فلک نشانه‌ای تیرم کرد
پیوست به زلف یارو زنجیـرم کرد
پیوست به زلف یارو پیچیده شدم
غمهلی زمــانه عاقبت پیـــرم کرد

زرگـــر بچه ز هوش بیهوشم کرد
دستم بگرفت و حلقه به گوشم کرد
گفتــم که ز ددرد گوش فریاد کنم
لب را بلبم نهاد و خــاموشم کرد

اندر سحری دو لاله ره شبنـــم زد
اندر جـــگرم زمانه تیـــر غم زد
تیری که زده راست میـان جگرم
ایــام جوانی را فـــلک برهم زد

یـــاد تو کنم سر زبـــانم سوزد
ترک تو کنـــم تمام جانم سوزد
سریس که پیش کس نتانم گفتن
دردیست که مغزاستخوانم سوزد

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

یاد تو کنـــم دلـــــم شرر میریزد
ترک تو کنـم لخت جگر میریزد
تا آخر عمر اگـــــر تو با من باشی
در کاسه آب من شـــــکر میریزد

هلکان تر ملا آذانه پورې د جمعه معلم او نورو شوقیانو ساز او سندروته ناست وو . سبایې چې اسلم اودس ته راووت ، آسمان لکه صیقل شوی لاجورد پاک او ښایسته شوی ؤ . پروني باران د غرونو په څوکو باندې د واورې تاجونه ایښي وو . ستوري لکه د الماسو غمي د آسمان پر نیلي خیمه باندې برېښېدل . هوا سړه وه لیکن اندراب د تېر باران تراوبو لاندې ځان پرېولی ؤ او د ژمي هرکلی ته چمتو کېده . د اسلم یسنه خورا پراخه شوې وه، هغه د شرف او برې احساس کاوه . هغه پوهیده چې د ده د تللې آبرو د جبران وخت رارسېدلی دی . هغه دعا کوله : خدایه زما پښې ټینګې کړه ، زما په مټو کې د رستم قوت کېږده او ما د خپلو خطاوو او نیمګړتیاوو له مکافاتو څخه وبښه .

کله چې روڼ او طلایي لمر د اندراب په پرېول شویو غرونو باندې خپل طلایي چتر خور کړ ، اسلم د خپلو سپرو له ډلې سره کوز صیاد ته راغبرګ شو . په لاره کې جبار د هغوی مخې ته راپیدا شو او مهردل ته یې خبر ورکړ ، د اندراب ولسوال له خارنوال ، مفتي او د امنیه قوماندان سره په یوه ګڼه ډله کې برې درې ته وخوت . هغه له کوز صیاد نه صوفي محی الدین او له منځوی صیاد نه ملک مهردل هم برې درې ته ورغوښتي دي . زه د دې احوال له اخیستلو سره سم راوخوځېدم ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل چې د مشکي په سپرلو د کتار په لومړي سر کې له اسلم سره جوړه د صیاد په تاو راتاو لار باندې راروان ؤ ، له جبار څخه یې پوښتنه وکړه : چا دغه خبر تاته درکړ ؟

ــ سپایان راغلي وو او ډېر تلوارېې ؤ . هغوی د دې سیمې د شاوخوا په ټولو ملکانو پسې رقعې راوړې وې او ستا رقعه موږ په خپله له هغوی نه واخیسته .

ــ آیا څه یې و نه ویل چې څه پېښ شوي دي ؟

ــ سپایانو خو یوازې دومره وویل چې په بره دره کې کوم څه پېښ شوي دي لیکن له دوی وړاندې یو دکاندار راغلی ؤ ، هغه وویل خنجر خان له کابل نه د راگرځېدو په لاره کې قتل شوی دی او پرون د هغه مړی د فج د شاوخوا غرونو په کومه شېله کې موندل شوی دی .

په دې ځای کې اسلم د جبار په خبرو ورننووت ، پوښتنه یې وکړه : آیا مړی خو د ارچې په ونه پورې نه ؤ راځوړند شوې ؟

اسلم د دې خبرې سره جوخت مهردل ته وروکتل او دواړه یوبل ته سره موسکي شول .

په دې مینځ کې قاسم په لوړ آواز وخندل او وې ویل : وزلوبان او ښکاریان خپل کسات چا ته نه پرېږدي . فیروزې خورکۍ رښتیا ویلي ؤ چې اسلم به بیا صیاد ته راشي او زما د مظلومیت بازخواست به وکړي . هېڅوک د هغه له انتقام څخه خلاص نشي ... او دغه مرتد خنجر به غره ته وخېژوي او دارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

ټولو سپرو ایران ایران یو بل ته وکتل خو مهردل په قاسم باندې مخ راواړاوه او هغه ته یې د غوسې په غاړه وویل : قاسمه ولې خپله خوله په واک کې نه ساتې ، د دې خبرو ضرورت څه دی چې ته یې کوي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم پهلوان د مهردل خبروته ورننووت ، هغه‌يې مخاطب کړ : نه مهردله ستا اعتراض سم نه دی . قاسم په حقه دی ، د هغه د خولې د پټولو وخت تېر شوی دی . خنجر ما پخپله وژلی ، اسلم په داسې حال کې چې خپلې دواړه منګولې يې سپړلې وې لو په ځير ځير يې هغو ته کتل زياته يې کړه : په همدې منګولو مې د هغه ترۍ ونيوله او په همدې لاسونو مې هغه د ارچې په ونه کې راوځړاوه ... او د فيروزې پيشګويې مې رښتينې کړه . زه کوم غل ، قاتل او ظالم نه يم ، زه يو برحقه کسات اخيستونکې يم . کاشکې ما کولی شوی چې پر خپلې غوسې او روا غضب باندې پښه کېږدم او دومره نرم شم چې خپل مظلوميت وزغمم ، ما به کړی وای . زه اعتراف کوم ما نشو کولای د خپل غم ترخه زهر پخپله وچښم . زه د انتقام پر واټ وخوځېدم او تر پايه پر دې لارې پر مخ ځم . که مېړونه چوپيا غوره کړي او مېړانه ويده شي د کليو ګيدړان او شغالان به په زمريانوکې د غلامۍ کړۍ واچوي . مروت او شرافت به زموږ له زړونو څخه کډه وکړی

اسلم انډيوالانو ته مخ ورواړاوه وې پوښتل : تاسې زما په خبروکې څه وایاست ؟

ټولو لکه هميش په يو آواز وويل : موږ په تا وياړو .

قاسم وويل : تا د مېړانې او سيالۍ دود تازه کړ .

معلم جمعه وويل : ته د صياد وجدان يې .

مهردل وويل : ته د پاکۍ او مېړانې ساتندوی يې ، موږ ستا لښکر يو ته په موږ باور وکړه .

په خبرو خبروکې هغوی کوز صياد ته راغلل او مخامخ د اسلم انګړ ته ننـــوتل . د کلي ځوانـــان او نيږدې ګاونډ دوستان او ياران هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راټول شول . جبار اسلم ته خبر ورکړل چې ملک ساشوار د کلا او باغچې ورونه او کړکۍ پسې تړلې . د مهمانخانې ، د کلا د دروازې په سر بالا خانه کې یې وسله‌وال سړی کېنولي دي او د کلا په چمبر پورې متصل د وښو د جترګي په بامونو باندې یې خپل وریرونه او پلویان د باز ګل او بهرام قولته زمن ، مزدوران او خپل ژرنده ګري له لاټیو او سوټیو سره کېنولي دي . دوه کسه نور د هستوګنې په بامونو باندې غلي شوي څار او پیره کوي . دکور نه د باندې د ملبند د جارګي چیله یې تړلې ده او داړونکي سپې یې له کلا نه راایستلي او په دې احاطه کې یې خوشې کړي دي . له پرون رادورې یوازې یو وار سبا وختي یې دروازه خلاصه شوه او ګلک ترې راووت . هغه په ډیګلان ډیګلان خپل کور پلو وځغلېد او نیږدې نیم ساعت وړاندې پخپل یابو باندې سپور په ولسوال پسې درې ته وخوځېده . آوازه ده چې د درې خنجر خان چا وژلې دې او د ولسوالۍ ټول ماموران همد نن سبایې پورته تللی دي . زموږ صوفي محی الدین یې غوښتې وو ، موږ مشوره ورکړه چې در دې شي هم به د هغه ځای حال راوړي او هم به ګلک زموږ تر شا درواغجني او بویني خبرې نه کوي .

اسلم چې ډېر وخت له کلي لرې ؤ ځان یې د کلي په وضعیت پوه کړ . وروسته یې جبار ته وویل : ته او ارسلا سر له سبا ملاآذانه زموږ کلي ته د تګ راتګ ټولې لارې وتړئ ، یاران دوستان همدا نن شپه د لارو او کوڅو په تړلو او ساتلو وګمارئ او هر یوه ته د خپلې ذمه‌وارئ ځای او مقصد وروښایاست . له پلیو هلکانو سره سپاره هم وټاکئ ، بزکش زلمیان دې خپل آسونه او وسلې تیارې کړي او شپه دې هم دلته زما په کــــور یا د کلي په جومــات کې تېره کړي . مهردل دې همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په کلي کې پاتې شي که چېرې کومه پوښتنه یا ستونزه درپیدا شوه ، له هغه نه به پوښتنه وکړئ . د ملک شاسوار د کلا شاوخوا به داسې ساتئ چې مرغۍ هم له هغې نه د وتلو او ننوتلو لار پیدا نکړي . که د ملک سړی تښتېدل لاره به پیې تړئ ، نیسئ به یې او په جومات کې به یې تر ځارمې لاندې ساتئ . سبا یې وخته به دوولس بزکش آسونه چې د مهردل مشکي ، تور غوږي سمند او د صوفي محی‌الدین کرنګ به پکې وي زموږ سپرلو ته چمتو کوئ . په کلي کې به د نن ماسپښین د لمانځه نه وروسته ښځې او ماشومان له کورونو څخه نه راوزي . دوست محمد اکا هم دا اوس د نهرین او یا سیاه درې له لارې د علاج په خاطر بغلان یا پلخمرۍ ته ولېږدوئ . ټوپک ، چړې ، تور٩ ، سیلاوې ، یومان او سوټې چې د جګړې لپاره مناسب وي له کلي نه راټول کړئ او په مناسبه توګه یې زموږ پر هلکانو وویشئ . زموږ هېڅ انډیوال ته اجازه نشته چې له همدې شېبې نه وروست تش لاسی وګرځي . د قاسم په کور باندې بې له ځنډه دوه تنه پیره کړئ . معلم صاحب جمعه خان او دوه تنه ورسره ښوونکي د ډوډۍ تر خوړلو وروسته له صیاد نه رخصت کړئ

په دې خبره باندې معلم جمعه خوابدي ښکاره کړه ، خو اسلم بې له ځنډه هغه ته وویل : معلم صاحب وخت تنګ دی ، حاجت اعتلراض ته نشته . موږ فتنه کوو او فتنه د معلمانو او میرازایانو کار ندې .

د ماسپښین په دوو بجو اسلم ملګري وزلوبان پخپل کور کې راټول کړل . او د دوې له مینځه یې د دغو کسانو نومونه واخیستل : محمد نظر پهلوان ، سکندر ، قاسم ، آدینه ، ارسلا ، جمال الدین د صوفي محی‌الدین زوی ، باز ګل او امیر ، روزی او ګلاب. دغه نه تنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له ما سره يو ځای د ملک شاسوار پر کلا ورځغلي ، زه او قاسم به ډزې کوو . امير او بازګل به کلا او کور ته اور اچوي . محمد نظر پهلوان او سکندر به زما او قاسم ملاتړ کوي . دا نور به زموږ کومکيان وي ، که په موږ کې څوک زخمي او يا شهيد شي ، هغوی به پورته کوي ...

مهردل په اسلم باندې اعتراض وکاوه : دا فيصله سمه نه ده .

ــ څه نقص لري ؟

ــ زما او ځينو نورو ونډه معلومه نشوه .

ــ ته به له نور سره کلا ته مخامخ د لويې لارې نه وربر موضع ونيسې . که چېرې پر موږ د چا مټ بر شو او يا موږ پر شا راغلو په موږ پسې به رادانګي او زموږ ملاتړ به کوي او پر دې سربېره به د کلي نظم ساتې او لارې به څارې ا. که چېرې موږ دښمن په مخه کړ او د ښامار ځاله وسوځوله تا به ځان دريم ګړی کړې او د حکومت ځواب به وايې .

ــ نه نه ، زه دې ډېر سپک تللی يم ، په ما دې مېړانه نه لورېږي . زه به هېڅکله د خلکو پيغورونو او ملامتيا ته ځان ورمکړم . مېړانه او عافيت غوښتنه دوه جلا لارې دي . که زه د ملکانو په پله تلای ، دغه بهادران او ننګيالي به مې د ملک يوسف غولي ته نه رابلل او تاته به مې د خپل زړه کړکۍ نه خلاسولې . تا زه سپک وتللم ، تا ښه کار ونکړه اسلمه ...

قاسم د مهردل خبرې تائيد کړې وې ويل : وخت تنګ دی حساب به اوس سره نه کوو . ليکن زما خوښه دا ده چې مهردل دې خپل يوولس ډزې جـــرمني ټوپک واخلي او له ما او تا سره دې يو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک د وژلو په کار کې مخامخ او بربنډ شریک شي .

په وزلوبانو کې گونگسی راپیدا شو . خو اسلم هغوی ته وویل : د شخړې او مناقشې وخت تېر دی د قاسم قیصله سمه ده په دې صورت کې دې سکندر د مهردل وظبفه په غاړه واخلي او د سکندر پر ځای دې بازگل له امیر سره کلا ته اور واچوي او مهردل دې خپل مشکي وځغلوي . زه به تور غوږې سمند او قاسم دې د صوفي محی الدین کرنگ واخلي ، نر یاران به خپل آسونه وځغلوي ، د کار تر خلاصېدو وروسته دې ټول سپاره هغوی چې له ما سره د ملک شاسوار کور او باغچې ته ننوزي ، زما د ځغاستو لیکه دې راپسې تعقیب کړي .

ټولو وویل : سمه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا یې کله چې سپیدو د هندوکش د پاسه د اندراب په لاجبری ختیځ باندې د لمر د سلطان راتګ ته د نور سپینه پټاره وغوړوله او د درې په او راتاو کې د آذانونو نارې خورې شوې د صیاد بزکشان له خپلو زین کړو آسونو سره ولاړ د انصاف او نیاو د پاللو په هدف کسات اخیستلو او وینو تویولو ته چمتو شوي وو .

اسلم د سپرېدو بولۍ ورکړه او له دې سره متصل یې قاسم ته وویل : دملک د کلا په لور یو ګړندۍ ځغاسته وکړه . د کلا د باندې د مابند جارګي سپي ووله او بې ځنډه د پټیو له مینځه د کلا له هغې بلې خوا شخه د باغچې شا ته ځان ورسوه . تر څو زه او مهردل در رسېږو ، د باغچې په مورچه ډزې کوه او موږ ته پوشش راکړه . موږ به له هماغې خوا نه په کلا برید وکړو ، د ملک کسان به له موږ سره اخته شي . د کلا له دې لورې به بازګل او امیر د دغو نورو ټولو ځوانانو تر ملاتړ لاندې د ملک کادانې ، د خسو زېرمې ، قشخانې او په جارګی کې د ښارویو غوجلې ته اور واچوي ورپسې به د کلا لویه دروازه ، ژرنده ، د کلا له دروازې سره متصل د غلې ګدام وسوځوي او په پای کې به کلا ته ورننوزي او پر هر څه به اور ولګوي . هر شئ چې مخې ته ورځي سوځې به‌یې او خرابوې به‌یې . کوم نارینه چې مقابلې ته راوزي او لاس درباندې پورته کوي مړه‌یې کړئ خو په ښځو او ماشومانو باندې لاس مه پورته کوئ. که مو وس رسېده جومات ته‌یې ولیږدوئ . لوټ او تالان به نه کوئ ، د ناموس ضرر به نه رسوئ ، د وژل شویو سره به بې حرمتي نه کوئ او شخړه هر څومره چې امکان ولري باید ژر خلاصه شي . آیا چمتو یاستئ ؟

ټولو وویل : هو چمتو یو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کسا تونه

ــ قاسمه یاالله !

قاسم تومانچه د گوپیچې په ججورې کې واچوله او پنځه ډزې ډک ټوپک یې په کیڼ لاس سنبال کړ . کرنګ یې پونده کړ او لکه لاټو د ملک د کلا په لورې د جومات تر شا په تاوراتاو کوڅه کې وځغلېده . کله چې د سپیو شور او د قاسم د پنځه ډزې لومړني ټک غځونې وکړې ، اسلم تور غوږې پوند کړ او مهردل ته یې د ځغلېدو اشاره ورکړه . په تنگه لاره کې د وزلوبې د میدان د دیبانو د منځو دربهار د کوڅې او کورونو رغولي ولرزول او د کلیوالو زړونه یې چې خونړیو پېښو ته سترگې په لار وو ، ونځول . د کلي ښځې ، ماشومان او بوډاگان او ټول هغه کسان چې په کورونو کې پاتې وو او د باندې راوتلو نه منع شوي وو د کورونو بامونو ته وختل او د پېښو څار وشول .

امیر او بازگل د کراسینو له ټیمانو سره د ملک مالبند جارگي ته په داسې حال کې راورسېدل چې ورپسې د کلي د زلمیانو ډله له لاټیو او یومانو سره پسې لیکه شوې وه ، هغوی د دیوالونو په پنا کې لکه سپرغۍ له دغه او هغه خنډ نه اوښتل او په داسې حال کې چې د کلا له بامو او مرچو څخه ډزې پې کېدې ، دوی په موریو ، دروازو او انبارونو کې تېل شیندل او اورېي وراچووه .

اسلم او مهردل په یوه پراخه دایره کې په ځغاسته د ملک د کلا دور راوواهه بلې خواته وروگرځېدل اوله قاسم سره یوه لورې ته شول . هغوی په ځغاستو کې د باغ د دیوالگی له شا څخه چې د ملک په کور او ټاټوبې د لارې له مقابل لورې څخه راگرځېدلي ؤ ، پر بالاخانو او بامونو ډزې پیل کړې او د ملک د جنگي کسانو پام یې د جارگي له لورې چې د کلا په هغه بله خوا کې واقع ؤ ، ځانته راواړاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک زوی میرزا په منډه له بامه راکښته شو او خپل پلار ته چې هلته د کور د برنډې لاندې ټوپک په لاس په برزو او لنډه برکې کوټ کې ، لکه لړم ژر ژر دې خوا او هغې خوا ته یې قدم واهه ، وویل : ابا ، اور ، اور جارګي ، کادانه ، د خسو کوټه ، قشخانه او د مزدورانو خونه سوځي . خلک د کلا د مخې په کنډرونو رااوښتي دي ... لرنه ، سوټی ، یومان ... د میرازا شونډې وچې شوې او سترګې یې رډې رډې راوتلې وې . ملک چې هېڅکله یې د اور لګیدو د احتمال په باره کې فکر نه ؤ کړی ، سخت وارخطا شو . ځای په ځای ودریده ګوتې او لاسونه یې سره وسرویل ، په پښو کې یې لرزه پیدا شوه او لنګوټه یه پر سر باندې لکه د زړې لارۍ کاربیتر په خوځېدو راغله . واقعي خطر یې احساس کړ او تېره چاړه یې په اوبو کې له ورایه ولیده او لکه په زړه لګیدلې زخمي وځګویده : وای ، وای ... برباد شوم هله اسفندیار راوبوله ...

هغه په مورچه ناست دی ډزې کوي ... که خپل ځای خوشې کړي د اسلم لچکان به له هغه لورې مخامخ په کور راننوزي .

د ملک رن□ الوتی ؤ ، شونډې او د لاسونو ګوتې یې بېواکه رپیدلې ، قرار یې نشو ورکولای ، غوښتل یې څه ووایې خو تر خولې یې نه شو راایستلای . په پای کې یې زړه نا زړه د میرزا په اوږه لاس کېښود هغه ته وویل: راځئ پور ورته ومنو ، اسلم سوله غوښتونکې سړی دی ، وبه یې مني .

ــ ابا د دې خبرو وخت تېر دی .

ــ راځئ قرآن ورته شفیع کړو .

ــ دا لا یوه لاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نو جومات ته ورمنډه کړه قرآنونه راواخله ...

ــ هلته نه‌شم رسېدلای لارې یې بندې کړې دي .

په دې کې ګل‌میر ژرنده ګړی چې د کلا د وره پر سر بالاخانه کې یې مورچه نیولې وه ، چیغې کړې : ملکه ... ملکه د کلا دروازې اور واخیست .

ملک وارخطا راغبرګ شو . ویې لیدل چې دروازې د هغې چوکاټ او سرطاقونو اور اخیستی دی او پر بالاخانه سرې لمبې راچاپیر شوې دي . په ملک باندې دنیا تنګه شوه ، راوګرځېده، منډه یې واخیسته د دروازې مقابل لوري ته یې د خاورې د کوټې تر شا مورچه ونیوه او په سوې دروازه باندې یې د دښمن د احتمالي راننوتو مخه ونیوله .

اسفندیار ، بهرام قولته او عزیز د ملک شاسوار کشر ورور په باغچه کې د پټیو او بیدیا په استقامت مورچه نیولې وه او په اسلم ، قاسم او مهردل باندې چې غوښتل یې د روزل شویو آسونو په سپرلو باغچې ته راواړوي او له همدې لارې کلا ته ننوزي ، ډزې کولې . اسلم او ملګرویې د ځان د ساتنې لپاره آشونه ځغلول ، مانوریې کاوه او د اسفندیار پر تیرکشونو یې تعجیزي ډزې کولې او په پای کې اسلم تور غوږې سمند د اسفندیار د موضع په مقابل لورې له باغچې نه په یوه ټوپ راواړاوه او په سغاستویې د اسفندیار د شا له لورې هغې دروازې ته ځان ورساوه چې باغچه یې له کلا او کور سره تړله . د نظر پهلوان ډله له مقابل لورې د کلا په سوې دروازه باندې کلا ته راننوته او د کلا د ساتونکو روحیه یې چې د بام پر سریې مورچې نیولې وې ، ماته کړه .

اسفندیار په راغلي خطر پوه شو . یقین یې راغی چې کـار خلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو نارینه سړی ؤ ، د کمزورتیا او تسلیم روحیې غلبه پې ونکړه . له ځان سره یې فیصله وکړه چې تر وروستۍ سلګۍ به جنګیږي . قاسم او مهردل هم آسونه په ځغاستو او ټوب وهلو پر دیوال راواړول او باغچه د وروستۍ پریکړې او فیصلې میدان شو . د باغچې جنګ ډیر خونړی شو . د بزآشو آسونو په رااوښتو د سکندر او اسلم د ټوپک والو تر مینځ هیڅ خنډ او حایل پاتې نه شو . هغوی مخامخ یو په بل ډزې پیل کړې د اسلم دوی وضعیت چې په سپرلویې جنګ کاوه تر مقابل لوري زیات خطري ؤ . اسلم په اسفندیار باندې غږ کړ : که غواړې ژوندې پاتې شې ټوپک واچوه مخ د باغچې دیوال ته وګرځوه‌او لاسونه پورته کړه !

ــ زه مور داسې سست نه یم ټرلی چې شغالانو ته تسلیم شم .

ــ چې داسې ده نو له لښتو او ځځلو نه راووزه او زما سینه په نخښنه کړه .

هغه راووت پنځه ډزې روسي ټوپک په لاس ، سره پهلوی لونګۍ په سر ، تورې جګې موزې او خړوړین چکمن په غاړه ، ملاستونی او د کارتوسو غاړه کۍ پې د پاسه ، مخ اسلم ته یې وویل : آس ودروه ، فیر وکړه .

ــ زهع ښکاري یم په منډه کې ګیدړ ولم ته وار ړومبی کړه چې بیا د مقابلې وخت نه درپاتې کیږي .

اسفندیار پنځه ډزې خوله اسلم ته سمه کړه خو هغه د آس جولان ګړندې کړ او د اسفندیار ګوزار په هدف و نه لګیده وریسې اسلم د آس په منډه کې هغه د تندی د پاسه د وروځو تر مینځ پخپل برناو ټوپک وویشت او په چټکتیا د شا له دروازې له باغچې نه د ملــک کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننووت ، ورپسې قاسم او مهردل د اسلم لار تعقیب کړه او د کلا په مینځ کې د نظر پهلوان له ډلګۍ سره چې په سوې دروازه کلا ته راننووتي وو ، یو ځای شول .

امیر پهلوان د ملک د کور او باغ د کېنو دیوالونو په پناکې د ژرندې دروازې ته ځان ورساوه او په ژرنده او غنمو پاکولو په دالان او دروازویې اور ولګاوه . د ژرندې د وتې له اوږې ځخه یې د ملک د باغچې په صحن او د کلا د بامونو په شمالي ځنګ باندې د موش کش ګوزارونه پیل کړه .

بازګل چې په ښي لاس لګیدلې ؤ د ملک د کلا دروازې ته نیږدې د کور اصلي عمارت لومړنۍ خونې ته یې اور واچاوه . ښځې او ماشومان له کوټو نه انګړ ته راتوی شول او لکه د محشر صحرا هر چا ځان ځان ته امن او پنا لټوله او چیغې یې وهلې . د ملک سړي او ګوندی ماران د ده د کور د بام له مورچو ځخه چې زیاتره هماغلته ځای په ځای شوي وو ، د تیښتې او ګوشه کېدو لپاره زینو او دیوالونو ځخه راښوه دول . میرزا د کور وروستي دهلیز ته چې د مور د هستوګنې خونه یې هلته واقع وه ، ننووت او له هماغه ځایه یې کله کله په غلا سر رایوست او ډزې به یې کولې او بیا به ببرته پټیده . ناځاپې د اسلم سترګې پې پریوتې ، ورو ځغلېده ، د دهلیز په خوله کې یې له آس نه ځمکې ته ودانګل او سمدستي په دهلیز ورننووت . کاته یې چې د میرزا مور په خپل زوی باندې پېړونی راغوړولی دی . اسلم د ټوپک خوله ور ټیټه کړه خو د میرزا مور چې لاسونه یې په زوی اچولي وو او رېږدېدله په اوښکو ډکو سترګویې له اسلم نه وغوښتل : زما زوی مه وژنه ، زه همدا یو زوی لرم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه هم له مور نه یو زوی پاتې یم او هغه په ما ډزې وکړې .

ــ نور به دې نه ولي . هغه ما ته راوبخښه ، دعا به درته وکړم .

اسلم لاس ځمکې ته ټیټ کړ ، د میرزا اچول شوی ټوپک یې راجګ کړ ، له دهلیز نه راووت او هغه یې له کړکۍ نه هغې خونې ته ورواچاوه چې اوریې اخیستی ؤ .

ملک شاسوار چې زبون یې وهل شوی او سر تر پایه ریږدېده او د تیښتې وخت یې نه و پیدا کړی ، ټوپک په لاس د کلا خالي دور ته ولاړ ؤ . قاسم چې د کلا په انګړ کې ښکته پورته ځغلېده نظر یې په ملک ولوېده ، کرنګ یې ودراوه ، له زین راښکته شو ، دوه درې قدمه یې د هغه په لور وروچت کړل ، ټوپک یې ځنې واخیست ، د هغه لټ یې وواهه . کاته یې چې ججوری یې ډک دی ، بیا یې د ټوپخ دروی بوی کړ ، پوه شو چې نه‌دی چلېدلې ، هغه ته وویل :چې ډزونه دې نه شوی کولای ، ټوپخ دې ولې ډک کړې ؤ ؟

ــ قاسمه زه په تاسې ملامت شوی یم . ښایې کبر به مې کړی وي او دا کبر خدای رازوال کړ . اسلم نارینه سړی دی ، دا زما کور دې نه خرابوي او ما ته دې وخت راکړي چې زه د هغه پوره او مناسب عذر وکړم .

قاسم کټ کټ وخندل او ورپسې یې د غوسې په توګه سترګې سره غونټې کړې وې ویل : ملکه ستا د توبې او د اسلم د عفو وخت تېر شوی دی . د تا رنګو ظالمانو بدمرغې دا ده کوم وخت چې د خپلو بدیو او تیریو پټۍ کول غواړي بیا وخت نه دي ورته پاتې او څه لاس ته نه ورځي .

ملک خپلې سړې او وچې شونډې د څه ویلو لپاره وخوځولې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ټوپک تېږ وواهه او په ډېر هيبت او لوړ آوازيې پې کريغه کړه : مکاره گيدړه نور بس ده . کلمه ووايه .

اسلم چې د ملک د کلا په مينځ کې يې د اور او لوگيو په ناتار کې په تور غوړې سمند باندې مانور کاوه او تعجيزي ډزې يې کولې په قاسم باندې نارې کړې : دا ستا حق نه دی چې لاسونه د ملک په وينه سره کړې ، دا خو زما واجب دی چې کبر راسره شوی او د ناموس زيان رارسېدلی دی . په دې کې د قاسم په لورې را نژدی شو ، لاس يې رااوږد کړ او د ملک شاسوار ټوپک يې له هغه نه واخيست او ملک شاسوار ته يې وويل : ما نه غوښتل چې وينې په وينو پرې مينځم ، خو تا پخپله دې ځای ته راورسوله . تا زما ښځه له ما واخيسته ، تا زما کوچنۍ ځالې ته دې اور واچاوه او کله چې ما عدالت وغوښت او د خپل حق لپاره مې شور او فرياد وکړ تا زما په خوله باندې لاسونه ونېول او زما غاړې ته دې بله چاړه تېره کړه ، زه دې مېړنتوب او هوډ پاللو ته مجبور کړم . هر لورې ته مې لاس واچاوه چې د پيغورونو او کرکې بار په زړه سپک کړم ليکن تا پر ما باندې ټولې لارې چارې وتړلې او زما په زړه کې دې کسات اور تازه وساته .

ملک شاسوار په ډېر ماته خوله وويل : ښايي د خدای به رضا نه وه چې زما او ستا زړونه سره تاوده شي .

ــ د ظالمانو يوه نخښه دا ده چې د خپلو تيريو او کبرونو قصو تل د قضا او قدر په غاړه اچوي .

ــ راځه چې همدا اوس يې دوه په دوه همدلته سره فيصله کړو .

ــ اوس چې اسفنديار غوندې زړه‌ور سپور ووژل شو ، د روغې جوړې ضرورت نور څه پاتې دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک د اسفندیار د مرگ په اوریدو بېواکه چیغه له خولې وایسته :
اسفندیاره زویه ، په مرگ تللیه زویه ...

اسلم د ملک له چیغې سره سم هماغه د ده ټوپک ورواړاوه او ججورې یې د ملک په ټټر کې خالي کړ او بیایې د هغه په بې ځانه جسد باندې وروغورځاوه او له ځان سره یې وویل : خدایه ستا شکرانه اداء کوم که مې زیاته کړی وي بنده یم ما وبخښه . ورپسې تور غوړې ته پونده ورکړه ، هغه په دوو پښو ودریده او بیایې وړاندې ودانگل او د کلا څخه کوځې ته راووت . سپاره د کلي په تاوراتاو کې په اسلم پسې لیکه شول او لکه د ځېلي لیوان د یخ وهلو کروندو په مینځ کې د غرونو په لور وځغلېدل .د شمال له لورې د غرونو په غاړو د ژمي وریځې راماتې شوې وې او هندوکش د ځغلنده وریځو تر یرغمل لاندې خپل ژمنی برم او ابهت بیا موندلی ؤ . اسلم د وروستي ځل لپاره د غرونو له لمنو څخه خپل محبوب کلي ته چې د ملک شاسوار د کلا په لوگیو پټ شوی ؤ ، راوکتل ، نرۍ موسکایې په بریتو راویړه شوه او له ځان سره یې وویل : موږ حق غوښت چا را نه کړ . د عدالت لپاره وجنگېدو خپل هوډ ته ورسېدو . یوازې هغه کسان چې د مصیبت د زغملو لپاره لوی زړونه او وچت عزمونه لري ، حق او هوډ ته رسیدلای شي .

موږ خپلو غرونو ته ځو ، غرونه د دنیا د ښایست او جلال برجونه دي ، که انسان پر هغوی تکیه شي ، هغوی د انسان باور او هوډ نه ضلیع کوي .

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library